

ÜÇ FEYİZLİ NUR

İSE

MEKKE'DE DİNAR

ÜÇ FEYİZLİ NUR
Necmeddin ŞAHİNER

ÜÇ FEYİZLİ
NUR

NECMEDDİN ŞAHİNER

ÜÇ FEYİZLİ NUR

Copyright © Şahdamar Yayınları, 2009

*Bu eserin tüm yayın hakları Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.'ye aittir.
Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.*

Editör

Recep ÇAKIR

Görsel Yönetmen

Engin ÇİFTÇİ

Kapak

İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni

Hüseyin KASIMOĞLU

ISBN

978-605-4038-11-4

Yayın Numarası

110

Basım Yeri ve Yılı

Çağlayan Matbaası

Sarıç Yolu Üzeri No:7 Gaziemir / İZMİR

Tel: (0232) 252 20 96

Şubat 2009

Genel Dağıtım

Gökkuşuğu Pazarlama ve Dağıtım

Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31

Tek-Er İş Merkezi Mahmutbey / İSTANBUL

Tel: (0212) 410 50 00 Faks: (0212) 444 85 96

Şahdamar Yayınları

Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5

34676 Üsküdar / İSTANBUL

Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20

www.sahdamaryayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Takdim	11
Önsöz.....	15

Birinci Bölüm

MEHMED FEYZİ ŞALLIOĞLU

(Kalaycı- Pamukçu)

Türk Hâkiminin Millet Adına Verdiği Kararlardan:	
Mehmed Feyzi Efendi	21
Mehmed Feyzi Ağabeyle İlk Görüşmem	22
Mehmed Feyzi Ağabeyle Son Görüşmem	23
Hülâsa Olarak Hayatı	25
Sahabiler Şehri Şam'dan Şehitler Beldesi Kastamonu'ya	28
Karanlıktan Aydınlığa	29
Hakkında Yazılanlar ve Hatıralar	31
Hacı Dursun Özçelik'in Hatırası	31
Hacı Yusuf Işık'ın Hatırası.....	32
Şinasi Çataloğlu'nun Hatırası	32
Necmeddin Kaymakçıoğlu'nun Hatırası	32
Mahmud Sezgin'in Hatıraları.....	33
Vâiz Zeki Erhan'ın Hatırası	33
Hâfız Mehmed Tufan Arslan'ın Hatıraları.....	33
Hacı Said Eroğlu'nun Bir Hatırası	34
Yılmaz Gödeloğlu'nun Bir Hatırası	34
Saniye Çolakgil'in Hatıraları	35

Remzi Çağlar Bey'in Hatıraları.....	36
Hacı Hüseyin Eroğlu'nun Hatıraları	37
Ziya Dilek Bey'in Hatıraları	39
Mehmed Çelenli Bey'in Hatıraları.....	39
Tayyib Er'in Hatırası	40
Çaycı Emin Efendi'nin Hatırası.....	40
Vedat Kander'in Hatırası.....	40
Abdullah Yeğin Ağabey'in Hatıraları	41
Hüseyin Bayram'ın Anlattığı Bir Hatıra	42
Fahri Eker'in Hatıraları	43
İrtihalinin Birinci Yılı Münasebetiyle.....	43
Merhum Ahmet Kabaklı Bey'in Bir Yazısı	47
Medrese-i Yusufiyeler, Çilehaneler.....	49
Hapislerden Sonra	50
Vefatı.....	51
Mehmed Feyzi Ağabey'in Vecizeleri	52
Küçük Bostanda Büyük Ayı.....	54
Sohbetlerinden Seçmeler	55
Vefatından Üç-Beş Ay Evvel	58
Son Şahitlerimizin İkinci Cildinden Mehmed Feyzi Efendi	63
Anadolu'yu Aydınlatanlar	63
Üç Feyzi'den Biri: Mehmed Feyzi Şallıoğlu	64
Nurlar'la Tanışması.....	64
Üstad'ın Bir Kerametini Gözlerimle Gördüm	66
Üstad, Herkesi Kendi Mertebesine Göre Hizmete Sevk ve İdare Ederdi.....	67
Üstad, Fevzi'yi Feyzi Yapmıştı.....	67
Üstad, Dağda Hastalanmıştı.....	68
Üstad, Yolda Atın Üzerinde Bile Risale Tashih Ederdi... 68	

Arabî-Türkî Kendi Eserlerinin Tamamını Üstad'a	
Okudum	68
Üstad'a En Ziyade Avni Doğan Eziyet Ederdi.....	70
Feyzi, Kaza-yı İlâhîdir	70
Üstad, İstidasını Geri Almıştı	71
Beylerbeyli Süleyman Hapisten Nasıl Kaçmıştı.....	72
İdamlıklar, Nurlar'la İmanlarını Kurtarmışlardı.....	72
Yeni Yazı ile Risaleler	72
Nurcu İsmi İlk Defa Afyon'da Duydum	72
Vefatı Üzerine Nasrullah Gazetesi'nin Haberi.....	73
4 Mart 1989'da Gönüllerin Sultanına Taziyeler.....	73
Risaleler'de Mehmed Feyzi Ağabey.....	74
Denizli Hapsinde	74
Mehmed Feyzi Ağabey'in Müdafaası	74
Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi Ağabey'in Bir Şiiri	77
Mehmed Feyzi Ağabey'in Bir Mektubu	79
Mehmed Feyzi'nin Yediği Şefkat Tokadıdır.....	80
Üstad Hazretleri'nin Mehmed Feyzi Ağabey'e	
Bir Mektubu.....	81
Üstad Hazretleri'nin Övgülü İfadeleri.....	82
Gitti Efendim	83

İkinci Bölüm

AHMED FEYZİ KUL

Ahmed Feyzi Kul	95
Üç Feyzi'den Birisi: Ahmed Feyzi Kul.....	102
Adlî Hatalardan: Eskişehir Mahkemesi	102
Türk Hâkiminin Beraat Kararlarında Ahmed Feyzi Kul..	103
Ahmed Feyzi Kul'un Kişiliği.....	104
Üstad'ın Duası ve Mâidetü'l-Kur'ân Kitabı	105

Şâsaalı Müdafaaların Sahibi.....	108
Ahmed Feyzi Ağabey'in Dilinden Hapis Yılları.....	109
Ahmed Feyzi Ağabey Hapis Yıllarını Şöyle Anlatıyor.	109
Ahmed Feyzi Ağabey'in Müdafaası.....	110
Üstad'ın Kerametleri.....	114
Ahmed Feyzi'nin Kefesinin Ağırlığı.....	116
Nur Üstad Bediüzzaman'dan Ahmed Feyzi Kul'a.....	116
Hakkında Yazılanlar ve Hatıralar.....	117
Muhterem Evlâdının Dilinden Ahmed Feyzi Kul.....	117
Yeni Asya Gazetesinde 22 Kasım 1972 Tarihli Bir Yazı..	117
Mustafa Sungur Ağabey'in Bir Yazısı	120
Risale-i Nur Hareketi'nin Mânevî Avukatıydı	123
İsmail Hakkı Zeyrek Bey'in Bir Yazısı.....	125
Ahmed Kavurmacı Bey'in Bir Hatırası	131
Merhum Cahid Erdoğan Bey'in Bir Hatırası.....	131
Abdullah Aymaz Bey'in Bir Yazısı	132
Milaslı Halil İbrahim Ağabey Vasıtasıyla Nurlar'ı Tanıyor.....	138
Ahmed Feyzi Kul Ağabey'in Yazdıklarından.....	140
O, Zamanımızın En Büyük İhlâs Kahramanıydı.....	140
Âlem-i Melekûta Bir Arıza	147
Yedi Veren Gül Şiiri.....	154
İncirde Akılları Hayran Bırakan Mu'cize	156
Hazreti Üstad'ın Onun Hakkındaki Mektuplarından.....	159

Üçüncü Bölüm

HASAN FEYZİ YÜREĞİL

Çocukları	168
Hayatı.....	170

Şehid-i Mağfur Hâfız Ali Efendi'nin Kabr-i Şerifini Ziyaret.....	176
Mezartaşı	177
Hacı Hasan Feyzi Efendi.....	178
Hacı Rahmi Sultan.....	181
İkinci Hasan Feyzi Nurlar'a Pervane Oluyor	183
Hacı Şekip Rusçuklu Anlatıyor	184
Nureddin Topçu'dan Hatıralar.....	186
Hasan Feyzi Ağabey ve Nureddin Topçu	189
Oğlu Fikret Bey Anlatıyor	190
İbrahim Fakazlı Ağabey'in Anlattıkları.....	192
İhsan Çalıskan Ağabey'in Anlattıkları.....	194
Sungur Ağabey'in Hasan Feyzi Ağabey Hakkında Anlattıkları.....	195
Üstad Hazretleri'nin Hasan Feyzi Ağabey Hakkındaki Beyanları	202
Hasan Feyzi Ağabey'in Mektupları	213
Hasan Feyzi Ağabey'in Şiirleri.....	226
Hasret Manzumesi "Ayrılık" Şiiri	226
Nur-u Muhammedî ve Hakikat-i Kur'ân ve Sırr-ı İman..	231
Fethullah Gülen Hocaefendi'nin Hasan Feyzi Ağabey Hakkında Söyledikleri.....	248
Hoca Musa Bilgin'in Anlattıkları	253
Cizreli Abdülkadir Menek Bey'in Hasan Feyzi Ağabey'i Anlatan Şiiri	254
İttihad Gazetesinde 1970'teki Bir Haber	256

Takdim

Necmeddin Şahiner Ağabeyimiz, Üstad Bediüzzaman Hazretleri ve onun talebeleri hakkındaki çalışmalarını ile bizlere muazzam bir hazine hazırladı. Eğer onun erken başlayan bu çalışmaları olmasaydı pek çok Nur talebesi hakkında elimizde hatıra bilgi ve belge namına pek bir şey olmayacaktı. Cenâb-ı Hak, kendisinden razı olsun!..

Bu güzel gayretleri hâlen devam ediyor en son üç “Fezî”yi yazmış. Bunlardan Ahmed Fezî Kul ve Mehmed Fezî Şallıoğlu Ağabeylerle hayatta iken görüşmek imkânım oldu. Ama Hasan Fezî Yüreğil, çok önceden vefat ettiği için görüşmek nasip olmadı.

Bilhassa Ahmed Fezî Ağabey’le 1963’ten itibaren görüşmelerimiz oldu. Onun Üstad Hazretleri’ne olan muhabbeti ve bağlılığı her hâlimden tezahür ederdi. Sohbetlerde “Kimmiş bu adam? 13. asrın minaresinin başında ne işi varmış? Hangi üniversiteden mezun olmuş? Bu hakikatleri nereden bulmuş?” diye sorular sorarak dikkatleri Üstad’a ve Risale-i Nurlar’da anlatılan derin hakikatlere çekerti.

Üstad veya Risale-i Nurlar ile ilgili gazetelerde aleyhte bir yazı çıkarsa mutlaka hemen bir cevap yazardı. Cesaret-i fitriyesiyle bu hususlarla ilgili yazılarını ve söylemesi gerekenleri

çekinmeden yazıp söylediği için de zaman zaman mahkemelere düştüğü de olurdu.

1971'deki 54 sanıklı İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi sırasında teselli için Avukat Bekir Berk'e bir pusula yazmıştı. Askerî hapis-haneden getirilip mahkemeye girme sırasında bu pusula verilirken Savcı Nurettin Soyer'in adamı olan bir üsteğmen tarafından görüldü. Arama neticesinde de o pusula ele geçti. Aslında "Biz, mutlaka sizi biraz korku ile, biraz açlık ile, yahut mala, cana veya ürünlere gelecek noksanlıkla dener imtihan ederiz. Sen sabredenleri müjdele! Sabredenler o kimselerdir ki başlarına musibet geldiğinde elbette 'Allah'a aidiz. Ve vakti geldiğinde elbette O'na döneceğiz.' derler." (*Bakara Sûresi, 2/155-156*) meâlindeki âyetlerden bazı kelimelerden riyazî bir hesapla çıkarılan 1971 tarihi idi. Yani "İnşâallah bu seneyi gösteren bu tarih artık bu çeşit hapis musibetlerinin son olduğuna işaret ediyor." diye teselli edici mahiyette bir nottu. Ama savcı Nurettin Soyer bunu kendi kafasına göre bir mânâ vererek mahkemeye sundu. Öbür gün de her zaman olduğu gibi Cumhuriyet gazetesi hiç alâkası olmayan bir manşetle "Nurcular 1971'de Devlet Kuracaklarmış." şeklinde bir mânâ ile haber yaptı. Mahkemede Bekir Bey buna itiraz etti. Ama ne olur ne olmaz diye, Ahmed Feyzi Ağabey'in mahkemeye gelmemesi istenildi. Afyon Mahkemesi'nde o zamanki cesur ve pervasız müdafaası biraz sıkıntıya soktuğu için 54 kişiye bir de o eklenirse mesele uzar gider diye endişe ediliyordu. Bazı arkadaşlar bunun için ziyaretine gidip meseleyi anlatınca Ahmed Feyzi Ağabey "Ben kimseden korkmam! Eğer beni o mahkemeye çağırırlarsa, Üstad kimmiş, Risale-i Nurlar neymiş, onlara gösteririm..." diye cevap vermiş. Zaten mahkeme heyeti de Cumhuriyet'in bu iddiasının asılsızlığının farkında olduğu için onu çağırmadı.

Vefatından birkaç gün önce İzmir'de mahkeme kuranlar üzerine "Sizi cezalandıracaklar mıymış?" diyerek hissiyatını dile

getiriyordu ama gözlerinden yaşlar akıyordu. Bu durum pek alışık olmadığımız bir tavrıydı. Meğer bizimle veda konuşması yapıyormuş. Birkaç gün sonra da Antalya'dan vefat haberi geldi. Çamlıkta cenaze namazına katılmak nasip oldu... Mustafa Sungur Ağabey kabrinin başında konuşma yaparak onun Nur'un Avukatı olduğunu, kendisi hakkında Üstad'ın "İzmir'de cevval bir ruh" diye bahsettiğini söyledi...

Cenâb-ı Erhamürrahimîn, bu Üç Feyizli Nur talebelerinden ebediyen razı olsun, makamlarını Firdevs eylesin, âmin!..

Abdullah AYMAZ

Önsöz

Feyiz Deryaları

Üç feyiz..

Üç bereket...

Üç bolluk...

Üç taşan...

Ve Nur ikliminden üç nur:

Ahmed Feyzi,

Mehmed Feyzi,

Hasan Feyzi.

Türk Edebiyatından üç zirve isimden üç feyizli mısralar:

Seher o nâsiyeden bir nişân-ı feyzâ feyz

Şafakta dalgalanan renk reng-i âlindir.

Mehmet Akif ERSOY

Her cümle merkezinde eder, seyr-i bîvukuf

Her kıt'a mihrverinde bulup feyz-i câvidân

Ziya PAŞA

Gönül, dostu zikreyle hemîşe.

Ki sana nur-u Hak'tan feyz erişe!

Yunus EMRE

Üç Vatan Burcu:

Uluborlu,

Kastamonu,

Denizli-Yüreğil.

Nur ikliminin üç ulu çınarı... Nur Dünyası'nın üç ilim der-
yası:

Mehmed Feyzi: Aklî, kalbî Kur'ân deryasının büyük hocası.

Hasan Feyzi: Şâh-ı velâyetten gelen feyizli ilimlerin, şâiri, şeyhi ve Nur şakirdi. Aynı zamanda muallim ve edip. Kendisini Nurlar'a nezreden, adayan ve bu yolda erken yaşta dünyaya veda eden bir fedai.

Ahmed Feyzi: Gaybî Kur'ân ilimlerinin hocası.

Ömrümüzün nurlu baharı 27 Mayıs denilen karanlık günler-
den sonra başlamıştı.

1963 senesinde merhum Ahmed Feyzi Ağabeyimiz beldemiz olan Gaziantep'e şeref-kudüm buyurmuşlardı. Bu Nur'un avukat ve hatibini ilk defa burada görmüş ve feyizli sohbetlerini hayran-
lıkla dinlemiştim.

Zaman durmuyor akıp gidiyordu. 1960'lı fakülte seneleri-
mizde Nurlar'ın kahraman, yiğit avukatı Bekir Berk Ağabey
elime, bazı dosyalar vererek beni Kastamonu'ya göndermişti. Bu
mukaddes Nur hizmetini adliyede yaptıktan sonra, Kastamonu
kalesine çıkmıştım. Tarihî kaleyi gezerken bekçi ve yangın göz-
cüsü Yunus Çavuş'la tanışmıştım. Bu Çavuş'un rehberliğinde
Mehmed Feyzi Ağabeyimizin evine ulaşmış, nurlu ellerini öpe-
rek, nurlu derslerinden feyzyâb-ı mülâkat olmuşum.

Yine zaman nehri akıp giderken 1970 senesinin Mart ayında
"Milletimizin Gözbebeği: İmam Hatip Okulları" başlığı altında,
o günlerde Türkiyemizde bulunan yetmiş bir tane İmam Hatip
mektbini dolaşmaya başlamıştık.

Abdülkadir Özcan ve Nureddin Tokdemir'le birlikte Denizli ismindeki güzel vatan burcuna ulaşıştık. Elbette Denizli denince İslâmiyet'in Nur şehidi İslâmköylü Hâfız Ali Ergün ve Hasan Feyzi Yüreğil hatırımızda ve gönlümüzdeydi. İlk işimiz olarak Denizlili bir Nur talebesi dostumun refakatinde kabristana gitmiştik. Aziz şehitlerin nurlu kabirlerini dualarla ziyaret edip, Fatihalar okumuştuk. İşte üçüncü feyizli zât, mübarek Hasan Feyzi Yüreğil Efendi'yi de Denizli Kabristanı'nda ziyaret etmiştik.

Reşit Haylamaz nur kardeşimle tanışmamızın ve sohbetimizin aziz ânının unutamayacağım bir hatırası olarak, şimdi bu elinizdeki nâçiz kitabı yazmaya koyuldum. İnşâallah bu eser yeni yetişen nesillere üç feyizli rehber ve feyiz kaynağı olur.

Ömrümün kırk senesinin bilgi birikiminden, zerre de olsa faydalı olabilirim kendimi mutlu sayacağım. Elbette bütün kuvvetim, Nur iklimindeki rahmet dualarıdır.

Şahinler diyarındaki bir şahinden sevenlere selâm olsun!

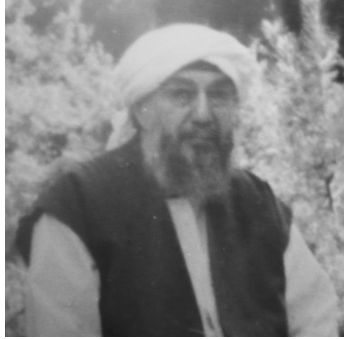
Gaziantep 2008 milâdî senesinin bahar günlerinde

Necmeddin ŞAHİNER

Birinci Bölüm

MEHMED FEYZİ ŞALLIOĞLU

(Kalaycı- Pamukçu)

MEHMED FEYZİ ŞALLIOĞLU

(Kalaycı - Pamukçu)

Doğum tarihi: 28 Mart (Ramazan ayı) 1912.

Risale-i Nur'la tanıştığı tarih: 1938.

Vefat tarihi: 4 (Miraç gecesi) Mart 1989.

Doğum yeri: Kastamonu.

Vefat yeri: Kastamonu.

Kabrinin olduğu yer: Gümüşlühacı.

Türk Hâkiminin Millet Adına Verdiği Kararlardan: Mehmed Feyzi Efendi

Kastamonu Müderris Atabey köyünden İzzet oğlu 1328 doğumlu 6/10/943 den beri mevkuf sabıkasız **Mehmet Fevzi Pamuk**. Kastamonu Küpçeğiz mahallesinden Ahmet oğlu 1305 doğumlu 6/10/943 den beri mevkuf sabıkasız **Hilmi Seme**. Kastamonu Küre mahallesinden Mehmet Emin oğlu 1312 doğumlu 6/10/943 den beri mevkuf **Mehmet Tevfik Yakamercan**. Aslen İranlı olup Kastamonu Püre mahallesinde mukim Maksut oğlu 1310 doğumlu 6/10/943 den be-

Yukarıdaki 15 Haziran 1944 Denizli Ağır Ceza Mahkemesi beraat kararında Mehmed Feyzi Pamukçu.

Mehmed Feyzi Ağabeyle İlk Görüşmem

27 Mayıs İhtilâli'nin karanlığı, bütün vatana bir kâbus gibi çökmüştü. O karanlık günlerde Anadolu'da Nur Risaleleri'ni okuyanlar hapslere atılıyor ve yüzlercesi mahkeme oluyordu. Bu yüzlerce mahkemenin ve sanıkların gönüllü avukatı merhum Bekir Berk Ağabeyimiz kefeni çantasında şehir şehir dolaşarak, maznunları zâlimlerden kurtarmak için çalışıyordu.

Sene 1968 veyahut 1969 olsa gerekti. Hazirandaki sınıf geçme imtihanlarına girebilmemiz için vize imtihanlarını almak zorundaydık. Yeni Türk Edebiyatı'ndan hocamız Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın imtihanı beş gün sonra yani Cuma günü olacaktı. Nurlar'ın yılmaz avukatı Bekir Berk Ağabey'den gelen bir telefonla kendimi Beyazıd-Çarşıkapı'da Kığılı Pasajı ikinci kattaki yazıhanesinde bulmuştum. O yıllarda ehl-i hamiyet, ona bu işler için adı geçen yerdeki geniş bir daireyi tahsis etmişti. Elime verdiği müdafaa dosyalarını alarak Topkapı-Kastamonu otobüsüyle, bu güzel vatan burcuna gitmiştim.

Bekir Berk Ağabey'in verdiği Nur dosyalarını, bana tarif ettiği mahkemedeki kâtiplere vererek, dosyaları da almıştım. Bu Nur mahkemelerindeki hizmetim kısa bir zamanda olmuştu.

Artık, ilk defa geldiğim ve gördüğüm Kastamonu caddelerinde ve deresinin kenarlarında dolaşıyordum. Tâ ki vakit gelsin, elimdeki biletle tekrar İstanbul'a döneyim.

Kastamonu'da orta çağlardan kalma, haşmetli ve heybetli kale, şehrin ortasında yükseliyordu. Tarihe ve eskimeyen eskiye olan merakım beni yavaş yavaş bu gösterişli kalenin tepesine sürüklemişti.

Kalenin surlarını ve burçlarını dolaşırken, yanıma, gür bıyıklı, yaşlıca bir adam geldi. Karşılıklı selâmlaştıktan sonra tanıştık. Bu babacan tavırlı hoş insana, Kastamonu'ya Nur Mahkemeleri için geldiğimi anlattım. Kendilerine Nur Risaleleri'nden de bahsetmeye başlayınca, adamcağız bana açıldı da açıldı. Bu zâtın ismi Topçu

Yunus Çavuş'muş. Kaledeki işleri, hem Ramazan'ın iftar-sahur toplarını atmak, hem de yangın gözcülüğü yapmakmış. Bu tanışma faslından sonra, Yunus Çavuş kaleye sık sık gelen Nur Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nden bahisler ve hatıralar anlatmaya başladı. Geçmiş zaman levhalarını büyük bir coşku içinde anlatan Yunus Çavuş'u ben de büyük bir heyecan ve alâkayla dinliyordum. Bu nurlu sohbetimiz belki bir saat devam etmişti. Nur Üstad'ı anlatmaya doyamayan Topçu Yunus Çavuş bana, şimdi ben bunları sana tam olarak anlatamıyorum. Haydi seni esas Nurlar'ın kaynağına götürüyem, dedi. Ben de can u gönülden peki deyince, heyecan içinde kaleden aşağıya inmeye başladık. Kale topçusu, Üstad Bediüzzaman'ın "Yunus Bey kardaşım!" hitabını doyumsuz bir tatlılık içinde yolda bana tekrar ediyordu.

Kastamonu Kalesi'nden inişten az sonra bir kutlu dergâhın kapı sınırı önündeydik. Tıkırdattığımız kapı açıldı. Az sonra etrafına ışıklar saçan, Nurlar'ın nurlu feyizlerinden Mehmed Feyzi Ağabeyimizin, huzur kokan, nur kokan, ilim, irfan dağıtan huzurlarındaydım. Ziyaretinde bulunduğumuz, nur sakallı, nur nâsiyeli simayı doya doya temaşa etmiş, sohbetini pür dikkat dinlemiştım.

Mehmed Feyzi Ağabeyimiz ve Kale Topçusu Yunus Bey'den unutulmaz güzel hatıraların zevki içinde ayrılarak dünyanın incisi İstanbul'a doğru yola revân olmuşum.

Mehmed Feyzi Ağabeyle Son Görüşmem

Kastamonu'daki nur kutbu, nur feyzinin deryası Mehmed Feyzi Ağabeyimizin kutlu hanesinden, feyizlenerek ayrılmıştım. Bu ilk ziyaret ve ilk feyizli günlerden sonra, herhalde yirmi sene içinde beş-altı kere daha bu nurun feyizli kaynağına ulaşmıştım.

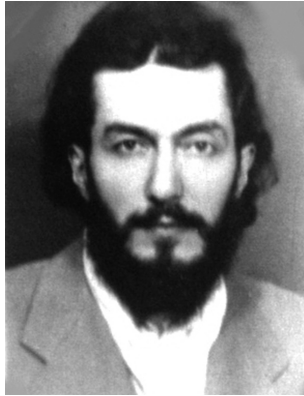
Mehmed Feyzi Ağabeyimizi son ziyaret ve son görüşüm ise, herhalde rahmete kavuşmasından altı-yedi ay evvel olsa gerekir. Çünkü son nurlu ziyaretimiz 1988'in sonbaharındaydı. O gün, yanımda oturan ağabeyimizin biricik evlâdı Münib Şallıoğlu ile tanışmıştım.

Bu ziyaretimde tecahül-ü ârif yaparak ısrarla Münib ismindeki oğluna Said diyordum. Nur Ağabeyimiz ise, onun isminin Münib olduğunu ikaz ediyordu. Hele hele sevgili Münib'in içlerinden getirdiği babasının resimlerinin kıymeti bizim için altından elmastan daha değerliydi.

Mehmed Feyzi Ağabeyimizi ve pırıl-pırıl evlâdını, akıncı beylerine benzetiyordum. Ne zaman Mehmed Feyzi Ağabeyimizin nur kokan ellerini öpsem bu ulu şahsiyeti hep, Mihaloğlu, Malkoçoğlu, Evranos Bey, Türhan Bey gibi Osmanlı beylerine benzetirdim. Mehmed Feyzi Ağabeyimiz, sahabilerin ruhunda ve yolunda Kastamonulu bir Şâm-ı Şerif Bey'i idi.

Mübarek hayatı Kur'ân'la ve Kur'ân'ın nurlarıyla geçmişti. Mübarek Münib'in getirdiği resimler içinde bir resim vardı ki, serapa ve mahza bir nur hale hâlinde beyefendi. Hele o sakal, hele o sakal, aman ya Rabbim! Nasıl siyah renkli bir nurdu o.

Elimdeki, seyrine doyamadığım o resim için, ilk mübarek sakallarının çıktığı şekil olduğunu, bizlere lütfedip anlatıyordu. İlk çıkan o nurlu sakala çıktığı o delikanlılık günlerinden beri ustura değmemiştir.

Nur Beyi Mehmed Feyzi Şallıoğlu Ağabeyimiz 1943 Denizli Yusufiye Medresesi'nde Nur Üstad'ı ile kelepçelendiği bahtiyar günlerinde.

Hülâsa Olarak Hayatı

Mehmed Feyzi Efendi 28 Mart 1912 tarihinde Kastamonu'nun Şamlıoğlu çıkmazında bir Ramazan ayında dünyaya teşrif etmişlerdir. Babası İzzet Efendi, annesi Hâfıza Âişe Hanım'dır.

İlk dersini mahalle mektebinde Çerkez Hocahanım'dan almıştır. Yaşlıları mahallede oyun oynarken, kendileri oyun oynama yerine okuma-yazma ile meşgul olmuşlardı. Çocukluğundaki bu olgun davranışlarını ve ilim meclislerine devamını gören dönemin uleması, birbirine onu işaret ederek: “Bu çocuk, muhibb-i ulemadır.”¹ derlerdi. O zamanın Bayraklı Medresesi (Münire Medresesi) müderrislerinden Hâfız Osman Efendi, onun veli olduğunu söylerdi.

Yedi yaşında başladığı Yârabçı adındaki ilk mektepte altı sene okuyarak ilk tahsilini tamamlamıştır. Aynı dönemlerde Sinan Bey Câmii imamı ve Nasrullah Câmîî hatibi Kurrâ Hâfız Ömer Aköz Efendi ile tanışmış ve kendisinden Kur'ân-ı Kerîm hıfzını ve talimini ikmal etmiştir. Mehmed Feyzi Efendi, Hâfız Ömer Efendi'den “Mukaddime-i Cezeriyye” ve “Tecvîd-i Edâiyye”yi okumuştur. Kendisi şöyle anlatır:

“Hıfzımı ve talimimi Hâfız Ömer Efendi'den tamamladım. Hocaefendi, Sinan Bey Camii imamı idi. Ben de dersimi orada kendisine verirdim. Akşam namazını müteakip, cemaat camiden çıkınca kapısını içerden kilitlerdik. Hocaefendi mihraba oturur ben de minberin arkasında otururdum. Bunu, pencereden gören olursa Kur'ân okuduğumuzu anlamasın diye yapardık. Aynı sebepten dolayı, ışıkları da söndürür ve ben kendisine cüzümü okurdum. Bazen de dersim birikir, birkaç cüzü bir akşamda okurdum. Şimdi her şey serbest. Böyle bir dönemin geleceğini rüyamızda görsek inanmazdık. O devirlerde insanlar değil Kur'ân okumayı, evlerinde dahi dinî kitaplar bulunduramazlardı.

¹ Muhibb-i ulema: Âlimlere âşık.

Kalın bir kitabı koltuğuna sokup da açıktan götürmeye kimse cesaret edemezdi. Bu yüzden birçokları ellerinde bulunan kitapları ya saklamak ya da gömmek zorunda kalmışlardır. Korkudan kitaplarını yakanlar bile olmuştur. Hatta ben Buhar-i şerif formalarının çöplüklere atıldığını, kasapların et sarmak için onları kullandığını gördüm.”

Nasrullah Camii hatibi olan Hâfiz Ömer Aköz Efendi.

Yine Kastamonu hocalarından, Mercanzâde lakabıyla bilinen Hâfiz Tevfik Efendi'den askerlik öncesinde ve sonrasında Kıraat-ı Seb'a'yı; Hâfiz Abdurrahman Efendi'den sarf-nahiv ve fıkıhtan Haleb'yi; Hoca Kâmil Efendi'den Mltekâ'yı, âdaptan şir'at'l-İslâm'ı ve akâidden el-Fıkhü'l-Ekber'i okumuşlardır.

Askerliğini 1935-1937 seneleri arasında İstanbul'da muvazaf olarak yapmış, daha sonra da yine İstanbul'da yedi ay ihtiyat askerliğinde bulunmuştur. İlme olan aşkı ve şevki askerliğinde de devam etmiş, buna bağlı olarak askerlik sresinde de cumartesi-pazar evci çıktıklarında ilim ve tedrisat meclislerine devam etmişlerdir. şöyle ki; cumartesi günleri evci çıkar ve Fatih dersiamlarından ve aynı zamanda akrabası olan Hoca Ahmed Efendi'nin evinde misafir olurdu.

Pazar günleri öğleden evvel Sultan Ahmed Câmii'nde Ayasofya hocalarından Nevşehirli Hacı Hayrullah Efendi'den

Tefsir-i Âlûsî okurlardı. Öğle namazından sonra Fatih'te Hüsrev Hoca Efendi'den Buhârî-i Şerîf tedaris ederler; ikindiden sonra da Beyazıd Câmî-i Şerifinde Seyyid Abdülhakim Arvâsî Hazretleri'nin Fahreddin Râzî'nin Tefsir-i Kebîr'inden verdiği dersi dinlemeye giderlerdi.

Askerliği süresince İstanbul'un bu seçkin ulemâsının derslerine devam etmekle beraber kışlada ilmî sohbetlerde bulunur; bu sohbetlere erat ve subaylar katılır ve sorulan sorulara etraflıca cevaplar verirlerdi. Hatta erat içerisinde, namaz sûreleri talim ettiklerinden bazılarının, daha sonra sivil hayatlarında imamlık görevi aldıkları vârittir.

1935-1937 yıllarında muvazzaf askerliğini, sonra da yedi ay süren ihtiyat askerliğini İstanbul'da yapmıştır. Muvazzaflığını Yıldız'da muhabere olarak, ihtiyatlığını da Beykoz'da yapmıştır.

Mehmed Feyzi Efendi vatanî görevini tamamlayıp memleketi Kastamonu'ya döndüğünde orada Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri gibi bir derya ile buluşmuştur. Bediüzzaman Hazretleri, bir sene kadar önce Kastamonu'ya nefyedilmiş ve Çarşı Karakolu'nun karşısındaki bir evde mecburî ikâmete tâbi tutulmuştu. Mehmed Feyzi Efendi validesinden ve daha önce kendisine zâhirî ve bâtinî yönden bağlı olduğu Hâfız Ömer Efendi'den izin alarak Bediüzzaman Hazretleri'ne hizmet etmeye başlar. Takriben yedi sene geceli gündüzlü olarak Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin yanında bulunarak, hususî hizmetinde bulunmuştur. Bu zaman zarfında ondan kelâm, İslâm felsefesi ve mantığa dair dersler almışlardır. Aynı zamanda Risale-i Nur'un tamamını hem yazmış, hem de eserleri Bediüzzaman Hazretleri'ne okumuşlardır.

Bediüzzaman ve Risale-i Nur'la ilgili suçlamalardan dolayı 1943'te dokuz ay Denizli Hapishanesi'nde; 1948'de on ay Afyon Hapishanesi'nde kalmışlar ve her ikisinden de beraat etmişlerdir.

Müteâkıben hususi ilmî çalışmalarını âsûde bir şekilde yürütmek isteyenlere ders vermek ve aynı zamanda bu çalışmaların ve tedrisatın semeresi olan sohbetleriyle görüşmeye gelenleri Resûlullah'ın akvâl ve ahvâline cezbetmek gibi hizmetlere matuf olarak evlerinin bir odasını derslane edinmişlerdir.

15.6.1957 tarihinde, 45 yaşlarındayken evlendiler. Bu mübarek izdivaçtan dört kızı, bir oğlu olmuştur.

Sarf-Nahiv, Fıkh-ı Semerkandî'yi; İhyâu Ulûmiddîn'den akâid ve hac bahsini, Aliyyu'l-Kârî'nin Şemâil-i Şerîf Şerhi'ni, Birgivi ve Akkirmânî'nin yazmış oldukları Hadîs-i Erbaîn Şerhi'ni, Şerkâvî'nin Hulâsatu'l-Buhârî'sini (Tecrîd-i Sarîh Şerhi'ni), Sâduddin Teftâzânî'nin Akâid-i Neseî Şerhi'ni okutmuşlardır. Ayrıca isteyen talebelere, talim-i Kur'ân ettirmişlerdir.

1966, 1970 ve 1976 senelerinde olmak üzere üç defa haccetmişlerdir. 1975 senesinde böbrek taşı rahatsızlığı geçirmişlerdir. Şubat 1983 senesinde de sağ tarafında kısmî bir felç rahatsızlığı geçirmişler ve gerekli tıbbî tedavilere başvurmakla beraber, kesin tedavinin Peygamberimiz'in şefaatiyle gerçekleştiğini ifade etmişlerdir. Böbrek ve yüksek tansiyonla ilgili rahatsızlıkları son zamanlarına kadar devam etmiştir. Son zamanlarında mübarek gecelere hususi bir önem vererek, ilâhî vuslatın habercisini beklemeye koyulmuşlardı. Nihayet ilâhî müjde, 4 Mart 1989 günü, mübarek Mirâç Gecesi'ne açılan kapılarla beraber gerçekleşmiş oldu. İlim, feyiz ve bereket yüklü temiz ruhunu ikinci vaktinde sahibine teslim eylediler. Yüceler Yücesi Rabbimizin rahmeti ve bereketi daima üzerine olsun; bizi de şefaât ve himmetlerine nail eylesin âmin!..

Sahabiler Şehri Şam'dan Şehitler Beldesi Kastamonu'ya

Nur azizi Mehmed Feyzi Efendi'nin soy ağacı Şam şehrine kadar uzanmaktadır. Bu çalışma ve araştırmalarımnda öğrendim ki Mehmed Feyzi Efendi'nin dedeleri Kastamonu'ya Şam'dan

gelmişler. Kırk seneyi de geçen Nur araştırmalarımnda sayısız harika hâdiselerle ve eşsiz büyüklerimizin çok asil dedeleriyle karşılaşmışımdır. Şimdi mümkün olsa Mehmed Feyzi Ağabey hakkında daha çok araştıma yapabilsem mutlaka bu yüce insanın Şam'dan daha ötelere, meselâ Mekke-Medine gibi seyyidler diyarına kadar uzandığını göreçeğime inancım tamdır.

Yine bu kahraman Nur talebesinin oturduğu sokağın ismi “Şamlıoğlu” ismini taşımaktadır. Şimdi bu Şam isminden hareket edersek, yeni yeni nice ışık saçan, nur saçan güzel bilgilere ulaşabiliriz.

Karanlıktan Aydınlığa

Elimde dört yüz sayfayı da aşan, hacimli bir kitap var. Bu eser on sene kadar evvel, yani 1996'larda neşredilmişti. Hamle yayınlarnının yayımladığı bu çalışma Şaban Kalaycı Beyefendi tarafından hazırlanmıştı.

Mehmed Feyzi Efendi'ye ait hatıraları anlatan bir eser yazan Şaban Kalaycı Bey kitabına “Karanlıktan Aydınlığa” ismini vermiş. Nurlar'a ait hatıra ve tesbitleri bu eserde de doya doya teneffüs ettim. Bu nurlu kitaptan nurânî iktibas ve seçmeleri nakletmek istiyorum:

Hususi çalışmalarını âsûde bir şekilde yürütmek, isteyenlere ders vermek ve aynı zamanda bu tettebbu ve tedrisatın bir semeresi olan sohbetleriyle kendilerini görüşmeye gelenleri Resûlullah'ın (aleyhissalâtu vesselâm) akvâl ve ahvâline cezbetmek gibi hizmetlere matuf olarak evlerinin bir odasını dershane edinmek suretiyle, kırk seneden fazla bir müddet içinde sade içinde gizli, şahlara lâıyk bir inci gibi kendini gizleyen ve cuma, hac ve resmî mecburiyetler dışında evinden çıkmayan, zamanımızın bir mânâ sultanı Mehmed Feyzi Efendi yüksek yaratılışı, valideyn tarafından siyadeti (seyyidliği), vehbî ve kesbî ilimlere vukûfiyeti, pek temiz ahlâkı, yüce istidadı, fevkalâde takvası ve

mazhar olduğu ilâhi feyzleri ile örnek bir şahsiyet olduğu ehline şüphe edilmeyen bir gerçektir.

Kendileri “laf kutusu” dedikleri teyplerle sohbetlerinin tesbitine müsaade etmezlerdi. Gizlice sesini almak isteyenler de pek başarılı olamadı.² Tarih boyunca hakikî âlim ve evliyauallah, cahil sofulardan şikâyet edegelmişler ve asıl kerametin düzgün itikat ve istikamet üzere yaşamak olduğunu vurgulamışlardır. Meselâ bunlardan, hakikî mürşit olduğunda kimsenin şüphesinin bulunmadığı Eşrefoğlu Rûmî Hazretleri “Müzekki’n-Nüfûs” adlı eserinin bir yerinde bir misal olarak çok yeme hakkında şöyle diyor: “... Amma, çok acayıdır ki, bu çok yeme âdeti şimdi danışmendlerde, âlimlerde ve şeyhlerde, yani gerçeği bilenlerdedir. Halk bunların daim nimetler içinde bulduklarını, ziyafetten ziyafete koştuklarını, pilavlar, helvalar ve türlü türlü nefis yemeklerle soğuk pınar başlarında, gezinti yerlerinde kebaplar ve kuzu çevirmeleri yaptıklarını büyük bir iştiha ile bunları atırdıktan sonra, soğuk sular içerek nefislerini doyurup, tenlerini semirttiklerini görür ve iyi iş yaptıklarını zannederler ve onlar da güçleri yettiği kadar çok yemek ve içmekle meşgul olurlar ve elbette gönüllerinde kasavet galip olur. Salih amelleri terk ederler ve yönlerini nefis-i emmâreye döndürürler ve hak yönünden uzaklaşırlar.”

Merhum Mehmed Feyzi Efendi, bizzat kendisi, hayat safhalarını, hubbîlik, cubbîlik, sükûtîlik, diye üçe ayırarak “sonunda da türâbî olacağız.” buyurlardı. Tedrisat, irşat ve sohbet hayatı 55 sene bir müddet devam etmiştir.

Mum ışığının gözü yormadığını bilâkis göze şifa olduğunu söylerlerdi. Merhum, Nasrullah Camii imamlarından Şeyh Nureddin Efendi’den büyük bir kitabı okumak için ödünç almışlardı. Kitabı bir hafta sonra sahibine iade edince, Nureddin Efendi; “Acaba kitaptan istifade edebildiniz mi?” diye sordu. O da kitabı baştan sona özetleyiverince, Nureddin Efendi hayrette

² Bunlardan birisi de Necmeddin Şahiner’dir.

kaldı ve “Aman Efendim, bu ne başarısıdır? Hâlbuki bu kitap, ancak bir üstaddan okumak suretiyle bir senede bitirilebilecek bir eserdir.” diye şaşkınlığını ifade etmişti.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri’nin yanına gidip gelirken kendisine: “Sen ondan istifade edemezsin.” diye vazgeçirmeye çalışanlar olmuştu.

Bir gün talebesi ile bir kır gezisinden dönüşte şöyle demişlerdi: “Hapiste bana ve Bediüzzaman Hazretleri’ne zehir verdiler. O zehir çıkmamıştı, vücudumda dolaşır dururdu. Ancak kırdan gelince parmaklarımın arasından aktı ve elhamdülillâh necat buldum.”

Kastamonu’da Bediüzzaman Hazretleri’yle Mehmed Feyzi Efendi’ye çok iliştiler. İsimleri malûm olan bir komiserle, yine künyeleri malûm olan iki polis en çok ilişenlerdi. Üstad Hazretleri, bunları, zararım dokunmasın diye çok uyardıkları hâlde, bunlar vazgeçmediler. Sonunda bu polislerden biri, iki sene yatakta yiyip içmeden, bir deri bir kemik kalarak bağıra bağıra perişan bir vaziyette ölüp gitti. Öbürleri de yine perişan oldular.

Üstad Hazretleri Arabapazarı Karakolu’nun karşısındaki harap bir evde otururdu. Kimseyle problemi olmayan Mehmed Feyzi Efendi’yle dağa giderdi. Çarşıda Tembeloğlu’nun hanı vardı. Oraya hayvan, at bırakılırdı. Üstad, hayvana binerdi. Mehmed Efendi de elinde bir kitap, kolunda hayvanın yuları olduğu hâlde, ders yapa yapa dağa giderlerdi.

Hakkında Yazılanlar Ve Hatıralar

Hacı Dursun Özçelik’in Hatırası

1329 doğumluyum. Mehmed Feyzi Efendi’den bir yaş küçüğüm. 1936’da Üstad Hazretleri ile tanıştım. Ben askerken Kastamonu Kalesi’ndeki çimenlikte Onu ilk defa gördüm. O zaman ona “Menfi Hoca (Sürgün Hoca)” derlerdi. Sonra ben de eserlerden yazdım ve ziyaretlerine gittim. Beni talebeliğe

kabul ettiler. Tosalıları, bilhassa merhum Dağdeviren Ahmed Efendi'yi çok severdi. Tosalılar gelince sanki Ona can gelirdi.

Mehmed Feyzi Efendi'nin 1957 senesinde yapılan düğününe merhum Nazif Ağabey'le gitmiştik.

Hacı Yusuf Işık'ın Hatırası

1955 yıllarında Emirdağ'da Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyarete gittik. Üstad Hazretleri, Mehmed Feyzi Efendi'den çok sitayişle bahsettiler ve: "Durumu müsait olsaydı onu Almanya'ya gönderecektim. Ancak oradaki hizmeti de çok mühim olduğu için gönderemiyorum. Çünkü öbür taraftaki hizmeti cam parçası gibiyse, Kastamonu'daki hizmeti elmas hükmündedir." buyurmuşlardı.

Şinasi Çataloğlu'nun Hatırası

1960'lı yıllarda Efendi Hazretleri'ne yaptığım bir ziyaretimde "Efendim, Üstad Hazretleri:

Yakînim var ki: İstikbal semâvâtı, zemin-i Âsiyâ

Bâ-hem olur teslim, yed-i beyzâ-yı İslâm'a....' buyurmuşlar. Bu sözlerinde geçen 'zemin-i Âsiyâ'yı' anlıyoruz. Ama 'semâvâttan' kasdı acaba nedir?" diye sorunca, Efendi'nin canı sıkıldı ve: "Mugayyebâtle uğraşmayınız!" buyurdular. Ben de Efendi'nin canını sıktım, diye bu soruyu sorduğuma pişman oldum. Bu arada Hocaefendi sözüne şöyle devam ettiler: "Bir zaman gelecek Nurcular tevbe, istiğfar edecekler."

Necmeddin Kaymakçioğlu'nun Hatırası

Bir gün Mehmed Feyzi Efendi'ye: "Üstad'ın vefat ettikten sonra da tasarrufunun olup olmadığını." sormuştum. Bana: "Kılıç kınında mı daha çok keser, yoksa kınından çıkınca mı?" diye cevap verdilerdi.

Mehmed Feyzi Efendi'yi ziyaret ettiğimiz gece rüyamda Bediüzzaman Hazretleri, beni Mehmed Feyzi Efendi'nin evinde misafir etmiş olarak görüyorum. Bana: "Başka yeri arama! Aradığın burada!" diyerek beni ikaz ettiler. Biz de bir daha başka kapı arama lüzumunu hissetmedik.

Mahmud Sezgin'in Hatıraları

Bir seferinde Bediüzzaman Hazretleri'nden bahsederek: "Üstad Hazretleri'ni atla Karadağ'a götürdüğüm sıralarda atı evimin yanında bulunan bir yerde yemlerdim. Bazen atın yemlemesini unutturdum. Fakat yemlemeye geldiğim zaman, at yeme açlıktan hücum edecek diye bakarken onun sanki yem yemiş gibi, yeme dönüp bakmadığını görürdüm." buyurmuşlardı.

Nimetullah Hoca, Mehmed Feyzi Efendi'nin vefatını Kâbe'de kendisine o sırada umrede olan Mustafa Sungur'un bildirdiğini ve bunun üzerine kendisinin imam olarak orada bulunan Türk hacılarıyla Kâbe'de gıyaben cenaze namazı kıldıklarını huşuyla anlatıverdi.

Bir topluluk kıra çıkıp kendisini ziyaret ettiklerinde birisi: "Efendim, Bediüzzaman Hazretleri de mi buraya gelirlerdi?" diye bir soru sorunca: "Ben, utancımдан onların gittiği yerlere gidemiyorum..." buyurdular.

Vâiz Zeki Erhan'in Hatırası

"Merhume hanımı Melek Hanım'ın vefatında Mehmed Feyzi Efendi'nin isteğiyle cenaze namazını kıldırmak ve telkin yapmak bana nasip oldu."

Hâfız Mehmed Tufan Arslan'in Hatıraları

Mehmed Feyzi Efendi bir gün şöyle bir hatıra anlattı:

"Denizli'de hapishaneden mahkemeye giderken, herkes Üstad Hazretleri'yle birlikte kelepçelenmek için yarışmış. Yine bir gün mahkemeye giderken herkesin Üstad'la beraber kelepçelen-

melerini istemelerine karşılık, Bediüzzaman Hazretleri ‘Feyzi gelsin.’ buyurmuşlar. Böylece ikisi beraber kelepçelenmişler. Hocaefendi anlatmaya şöyle devam etti: Mahkemeye giderken yol güzergâhında bir türbe vardı. O türbenin önüne geldiğimiz zaman Fatiha okurduk.

O gün de yine türbenin önüne geldiğimiz zaman, Üstad Hazretleri durup ellerini sanki kelepçeli değilmiş gibi kaldırarak Fatiha okudu ve ellerini yüzlerine sürerek yolumuza devam ettik. Elimiz beraber bağlı olduğu hâlde benim elim kalkmadı. Bunu Üstad’ın bir kerameti olarak bizzat müşahede ettim.”

Bir gün Mehmed Feyzi Efendi: “Herkesin bir meşrebi vardır. Bizim meşrebimiz de Mevlâna meşrebidir.” buyurmuşlardı.

Hacı Said Eroğlu’nun Bir Hatırası

Üstad’la, Mehmed Feyzi Efendi Efendi Denizli’ye gönderilmek üzere hapse atılınca sanki anâsır hiddete geldi. Kasım 1943’te Kastamonu ve çevresinde şiddetli bir deprem oldu.

Yılmaz Gödeloğlu’nun Bir Hatırası

Merhum Hocaefendi bir sohbetlerinde Üstad Hazretleri’nden bahsederek, onun Denizli ve Afyon mahkemelerinde çeşitli suçlamalarına karşılık hâkimlere şu celâdet dolu cevapları verdiğini belirtmişlerdi: “Siz öyle bir nesil yetiştiriyorsunuz ki, bu nesil sizi kanınızda boğacaktır. Hâlbuki koynunda kese kabıyla Kur’ân okuyan bir talebeyi karakola getirir, elindeki Kur’ân-ı Kerîm’i alırsınız, iki tokat vurursunuz, o da ağlaya ağlaya gider. Ama öyle anarşist, öyle kanun nizam tanımaz bir nesil yetiştiriyorsunuz ki, bu neslin elinden ne silâhını ne bir şeyini alamayacaksınız. İşte bu yetiştirdiğiniz nesil sizi kanınızda boğacaktır. Eğer başımdaki saçlarım adedince başlarım bulursa, her gün biri kesilse, Hakikat-i Kur’âniye’ye feda olan bu başı zındıkaya ve küfr-ü mutlaka eğmem! Hizmet-i imaniye ve nuriyeden vaz-

geçmem ve geçmem.” Aynı mahkemede hâkim kendisine: “Af dile seni affedelim.” sözüne karşılık ise: “Benim suçumun cezası ya idamdır, ya beraattır. Senin beni affetmeye yetkin yok, ben senden af dilemem.” diyor ve bu açık ve cesur müdafaa sonunda beraat ediyor.

Zemzemi ne niyetle içersen o hâsıl olduğuna binaen, Peygamber Efendimiz (aleyhissalâtü vesselâm) zemzemi içmeden evvel اَرزُقْنِي عِلْمًا نَافِعًا “Allah’ım beni faydalı ilminle rızıklandır.”³ diye dua ederlerdi.

Hocaefendi, Bediüzzaman Hazretleri’nden bahsederken “Allâme Bediüzzaman Hazretleri” ifadesini kullanırlardı.

Saniye Çolakgil’in Hatıraları

Efendi Hazretleri, Denizli Hapishanesi’ne gönderildikten sonra bir gün teyzesi Zehra Hanım (Hâfız Teyze) bize geldi. “Oğul, oğul!” diye öten bir kuş gelmiş, ötmeye başlamış. Zaten yaralı olan Hâfız Teyze, kuşa. “Ey kuş, yoksa sen de mi oğlunu kaybettin de böyle “oğul, oğul” diye inliyorsun diyerek pek çok ağlamış.

Saniye Hanım’dan Mehmed Feyzi Efendi ile ilgili hatıraları alırken, Risale-i Nur’da isimleri geçen hanım nur talebelerini sorduğumuzda, onlar hakkında da bilgi verdiler. Bunlardan merhume Âsiye Hanım’ın Üstad Bediüzzaman Hazretleri Kastamonu’ya teşrif etmeden önce yazdığı şiiri ileriki nesillere intikal etmesi için alıyoruz. Bu şiiri Saniye Hanım ezbere okumuştur:

Vird verildi gökte uçan kuşlara,
Sular çarpar kendini taştan taşlara,
Gavs-ı Âzam, yetişir Risale-i Nur yazanlara,
Esti seher yelleri kalk niyaz eyle.
Oldu sabah vakti, kalk ömrünü dile.

³ Bkz.: Abdurrezzak, el-Musannef 5/113; el-Hâkim, el-Müstedrek 1/646.

Senin aşkın beni böyle şaşırın,
 Ormanlardan ormanlara düşüren,
 1350'de iman nurunu parlatan...
 Senin için bağlar bahçeler bezettim,
 Kırmadım da dallarını gözettim,
 Said Nursî kulun gelecek diye yollarını gözettim...
 Bakmaz mısın şu dünyanın hâline,
 Meyi de vermem bostanına, bağına,
 Dünya benzer çocuk oyuncağına...

Saniye Hanım.

Hatıraları nakleden Saniye Hanım'a Üstad ilk olarak "Vesvese Risalesi"ni göndermiş. Onu okuyunca vesvesesi kalmamış. Beyi Cevdet Bey'e de "İktisad Risalesi"ni göndermiş. Âsiye Hanım'ın dediğine göre onda da biraz müsriflik varmış.

Remzi Çağlar Bey'in Hatıraları

Merhum kuyumcu Remzi Çağlar Bey bana şu hatırasını nakletmişti. "Mehmed Feyzi Efendi'yi çocukluğundan beri tanırım. Bu yaşına kadar bütün ömrü ilimle, takva ile insanları irşat ile geçmiştir. Bir gün Üstad Bediüzzaman Hazretleri ile Mehmed Feyzi Efendi, açık maslağa giderken ben de onları yirmi-yirmi beş adım geriden takip ediyordum. Onlar aralarında sohbet

ederek ağır ağır ilerliyorlardı. Ben de istifade edeyim diye onlara yetişmek için hızlandım. Fakat onlar normal yürüdükleri, ben ise koştuğum hâlde açık maslağa kadar onlara yetişmem mümkün olmadı. Meğer mübarek zâtlar bana keramet göstermişler ama ben anlayamamışım.

Üstad Hazretleri bir seferinde şöyle söylemişti, bizzat kulağımla işittim: “Ey Kastamonulular, ey insanlar, beni seviyorsanız, benimle irtibat kurmak istiyorsanız içinizde Mehmed Feysi vardır. Farkımız yoktur. Buna sahip çıkın, kıymetini bilin. Feysi ismini bizzat Üstad’ın ona verdiğiine ben şahit oldum. Fakat ne ben, ne Kastamonulular maalesef onun kıymetini bilemedik.

Hacı Hüseyin Eroğlu’nun Hatıraları

1943’teki depremde, evimiz Kale altındaydı. Zلزle sırasında babam Süre-i Feth’i okumaya başlıyor. Üzerine çaprazlama ağaçlar düşerek onu koruyor. Üzerinden 350 tonluk taş geçtiği hâlde Allah’ın izniyle bir şey olmadı. Bu zelzenin mânevî sebebi, Üstad’a ve Mehmed Feysi Efendi’ye yapılan zulüm olsa gerektir. Hatta Üstad Hazretleri Risale-i Nur’da, çeşitli zelzelelerden bahsederken, bunların tesadüfen olmadığını, âdeta üstünde yapılan zulümlerden, yerin galeyana gelip sarsıldığını beyan etmektedir. İşte bu zelzeleden önce de Üstad Hazretleri ve Mehmed Feysi Efendi tevkif edilmişlerdi. Günlerce süren sarsıntular sırasında bir Allah’ın kulu evinde yatamadı, sokakta geceledi, rahat edemedi. Zلزle sırasında hapishane penceresinden bakanlar yerin dürlölüp, büküldüğünü açılıp kapandığını acaip ışıkların parıldadığını gördüklerini anlatırlardı.

Mehmed Feysi Efendi, Risale-i Nur’da dercedilmiş bir mektubunda bu konuya şöyle temas etmektedir:

“Yine, Üstadımız tevkifimizden evvel mükerreren buyururlardı ki: ‘Ehl-i dünya, Risale-i Nur’a ilişmesinler, ilişirlerse, âfetlerin hücumuna sebep olurlar.’ Hakikaten herkesçe mâlûmdur ki,

Risale-i Nur şâkırtleri tevkif edilir edilmez her tarafta âfetler, zelzeleler, hastalıklar başlardı; tâ Risale-i Nur'un hakkâniyeti tasdik olunup vatana faydalı olduğu itiraf edilinceye kadar çok yerlerde, ezcümle Kastamonu'da zelzele devam etti. Hatta Kastamonu'nun tarihî yüksek Kalesi (ki bazı risalelerin medresesi hükmüne geçti) Risale-i Nur'a ve müellifi olan Üstadımıza iştiyak ve hasretinden matem tutup, en sağlam köklü taşlarını aşağı atarak, Üstadımızın ihbar-ı gaybîsini maddeten tasdik etmiştir.”

Tabii zelzelede günahsız bîçarelerin de zâlim ve ceberut kimselerle birlikte zarar görmelerinin birçok hikmeti vardır. Risale-i Nurlar'da bunlar açıklanmıştır. 1944'lerde bir Ramazan akşamı tam iftar vaktinde vali Mithat Altıok, sigarayı çekip, Hocaefendi'nin yüzüne doğru üfler. Hatta o vali Üstad'a karşı müsbet hareket de etmiş, ama sonradan ne olmuşsa olmuş. Bunun üzerine Efendi Hazretleri şöyle bir gerilerek: “Şamata etme, ben orucum.” diye pekçe söyleyince, gidip yerine oturmuş.

1960 ihtilâli sıralarında askerî vali isticvap sırasında Efendi'ye sakalını sorunca: “Sakal, Peygamber'in (aleyhissalâtu vesselâm) sünnetidir. Cebinden Kur'ân-ı Kerîm'i çıkarıp: Bir elimde Kur'ân, bir elimde hadis. Ben bunları fehme çalışıyorum. Kimseden çekindiğim yoktur, Bediüzzaman Hazretleri'ni de büyük bir İslâm âlimi olarak tanyorum. Ondan ders gördüm. Bir talebe hocasından gördüğü dersten dolayı mesul olur mu?” dediler.

Askerî vali hiç ummadığı bu cevaplar üzerine nerdeyse sırt üstü aşıyordu, geri geri gitmek zorunda kalmıştı. Efendi, oradakileri göstererek: Bunlar memleketin en asil kimseleridir. Bunlardan asla kimseye zarar gelmez.” deyip onları savunmuştu.

1955 senesinde Üstad'ı Emirdağ'da ziyaret etmiştim. Efendi Hazretleri'nden sitayişle bahsettikten sonra, yanındakileri göstererek: “Bunlar hizmet edemiyorlar. Kastamonuya acımasam, Mehmed Feyzi'yi buraya getireceğim.” buyurmuşlardı.

Ziya Dilek Bey'in Hatıraları

Bir gün sohbette özel idare müdürü Ziya Dilek merhum da bulunuyordu. Denizli Hapishanesi'nde geçen hatıralarından bahsedince, Ziya Bey Şöyle bir soru sordular: "Efendim hapishanede o kadar çok tahtakurusu vardı ki, onları biz süpürge ile sprrdk de bitiremezdik. Hâlbuki siz duvarlardan yağmur gibi yağan tahtakuruları için parmağınızla bir çizgi izerdiniz ve buradan aŐađısı benim, yukarısı sizin." derdiniz ve böylece tahtakuruları size hiç zarar vermezlerdi. Bu nasıl oluyordu ben hâlen hayret ediyorum." Efendi gülümseyerek: "Bunun bilinmeyecek nesi var. Tahtakuruları geliyorlar bana bakıyorlar, burada kurabiye gibi bir adam var, dnn dnn bunda kr yok, deyip bırakıp gidiyorlar. Size varıp bakıyorlar ki, mŐallah kanlı canlısınız, gelin gelin arkadaşlar, diye diğerlerini de çağırıyorlar ve böylece sizlere tebelles oluyorlar." diye latıfeli bir cevap vermişlerdi.

Merhum Efendi Hazretleri başka bir sohbette aynı suale: "E, ne de olsa onların da dayıları, amcaları var. İçlerinden biri katledilince, diğerleri imdada gelip onu öldüren kimseye hücum ediyorlar."

Devlet memuru olduğumdan dolayı çekiniyordum. Bir gece Bediüzzaman Hazretleri rüyamda bir jet uçağı ile geldiler. Yüzüme bir tokat vurarak: "Korkma, korkma!" dediler ve yine geldikleri gibi Denizli tarafına doğru uçup gittiler. Sonra bizi de onların arkasından Denizli'ye sevk ettiler. Hapishaneye varınca, gelenlerin yüzünü Bediüzzaman Hazretleri okŐuyor ve iltifat ediyordu. Ben varınca aynen rüyamda olduğu gibi: "Korkma, korkma!" diyerek yüzüme bir tokat vurdular.

Üstad Hazretleri, Hocaefendi'ye: "Nasıl Seyyid oldunuz?" diye sorunca "Yeşil sarık sara sara seyyid olmuŐuz." diye cevap vermişti. Bu cevaba stad Hazretleri çok gülmüŐtü." Merhum Mehmed Feyzi Efendi sarık sararken anası ona: "Oğlum, sen yeşil sar, çünkü sen seyyidsin." dermiş.

Mehmed Çelenli Bey'in Hatıraları

Babam, Üstad Hazretleri'ne ilk defa gittiğinde on kadar yumurta götürmüştü. O da herkesten hediye kabul etmediği hâlde, babamın hediyesini kabul etmiş. Karşılığında da mevlid şekeri vermiş. Şekeri verirken de: "Bu şekerlerden birisi senin. Birisi senin ailenin. Bir tanesi büyük oğlun var, onun." diyerek benim için vermiş. Şu da küçük oğlun var onun." diyerek rahmetli küçük biraderim için vermiş. Hâlbuki babam Üstad'la ilk defa karşılaşıyordu ve ailemiz hakkında da ona bir bilgi vermiş değildi. Tabii bu duruma babam çok hayret ediyor. Ondan sonra Üstad'ı ziyarete devam eden babam, beni de götürmüştü. Ben de Üstad'ı ara sıra ziyaret ederdim.

Tayyib Er'in Hatırası

1943 zelzelesi sırasında Hocaefendi (Mehmed Feyzi Efendi) ile cezaevinde beraber yatan bir kişi gelmişti. O adam deprem sırasında herkesin Hocaefendi'nin evine sığındığını ve dua vermesini istediklerini anlatmıştı. Efendi de: "Korkmayın, bir şey olmaz." diyerek onları teselli etmiş.

Çaycı Emin Efendi'nin Hatırası

Ben Vanlıyım. Van'da bir işim için İran'a gitmek istiyordum. Ne zaman sınıra gitsem geri çeviriyorlardı. Bu yüzden çok üzgün bir vaziyetteydim. Bir gece rüyamda Mehmed Feyzi Efendi Hazretleri'ni gördüm. Bana: "Emin Efendi! Ne var, ne diye sıkılıyorsun?" diye sordu. Bunun üzerine ben de: "Efendim, İran'a gideceğim, bana kapıyı açmıyorlar, izin vermiyorlar." dedim. Bana: "O kapı neresi, bana gösteriver bakayım." dedi. "İşte şu kapı" diye kapıyı gösterince, kapıya bir tekme vurdu, kapı yıkıldı. O zaman bana: "Haydi yürü!" dedi. Ben de açılan kapıdan geçip gittim. Bu rüyayı gördüğüm gecenin akabinde, ertesi gün izin çıktı, kapılar açıldı, işim halloldu.

Kastamonu'ya döndükten sonra Efendi Hazretleri'ne bu rüyayı olduğu gibi anlatınca, mübarek zât gülerek." Yahu, ben koca

kapıyı teperek nasıl yıkarım?” diyerek latıfe etmişlerdi. Zaten beraberken daima ciddî durmazdık, arada sırada latıfe de ederdik.

Vedat Kander’in Hatırası

Bediüzzaman Hazretleri: “Dişim kimdeyse, ilmim ondadır.” demiş. Pek çok Risale-i Nur talebesi o dişide elde etmeye çok uğraşmışlar. Ancak Hocaefendi, bize göstererek: “O dişide bende.” buyurmuşlardı.

Abdullah Yeğın Ağabey’in Hatıraları

Onu 1940 senesinde Üstad Bediüzzaman Said Nursî’nin yanında tanıdım. O zamanlar Müslümanlar suçlu gibi idi. Başında şapkası olmayana polisler çıkışırdı. Kılık kıyafetle sanki insanın kafası ve kalbi değışecekmiş gibi, herkes Avrupalıya, Frenklere benzetilmeye çalışılıyordu. Memurlar açıktan namaz kılmaya korkarlardı. Kur’ân okutmak yasak idi. Çünkü onlara mürteci, gerici, yobaz damgası vuruluyordu. Lisede öğretmenler, namaz kılan talebeye yobaz nazarıyla bakarlardı. İşte böyle bir devirde Mehmed Feyzi Ağabey, karakol karşısında Üstad Bediüzzaman’ın yanında hizmet ediyordu.

Risaleler’i gizlice yazıyor, Üstadına yardıma çalışıyordu. Üstad Said Nursî’nin imana ve ahlâka dair gençlere olan bir dersini Mehmed Feyzi Ağabey bizlere yazdırmıştı. Onun için emniyet müdürlüğünden ifadesi alınarak, kendisi Denizli Hapishanesi’ne gönderildi. O günlerde Müslüman olmak, İslâm’ın icabını yaşamak sanki vatan haini olmaktı. İlerici olduklarını iddia edenler, hiddetle, öfke ile ellerinden geldiği kadar Müslümanlara zulmediyorlardı. İslâmiyet’ten önceki vahşete döndüklerinin farkında değillerdi. Avrupa’nın mânevî kölesi olanlar, ilerici, hürriyetçi idi, insan haklarından dem vururlardı. Fakat iman ve Kur’ân hakikatlerinden gelen Allah’a teslimiyet sayesinde hapishaneler,

dershane hâline girdi. Medrese-i Yusufiye oldu. Mehmed Feyzi Ağabey de bu medresede talebe idi. Üstadına hizmet ediyordu.

Mehmed Feyzi Ağabey'in Üstad'ın yanında sükûtî bir hâli vardı. Üstad'ın emrini yerine getiriyordu. Kastamonu'dayken; ikinci namazından sonra Üstad'ın ona "Amme Sûresi"ni okutması hatırımdan çıkmıyor. Güzel kıraati ve sesiyle çoklarımıza Kur'ân okuma şevkini dinleme zevkini vermiştir. O, Kur'ân'ı ibadet için, tefekkür için okur, gösteriştten kaçardı. Kâmil bir hâfızdı.

Denizli hapsinden sonra hastalandığında ziyaretine gitmiştim. Konuşması, hâli, hareket ve sîması Üstad Bediüzzaman'a benziyordu. Gülmekten kendimi alamadım. O zaman bana şöyle dedi: "Beni Üstad'a benzetiyorsun, onun için gülüyorsun. İnsan sevdiğini taklit edebilir. Hem benim elimde değil."

Üstad'a her hâliyle benzemeye çalışmasını yadırgayanlara Üstad: "Feyzi benim bütün harekâtımı massetmiştir, ona iznim vardır." dermiş. O, Bediüzzaman gibi bir zâtın ser ve sır kâtibi olmuş bir âlimdi.

Hüseyin Bayram'ın Anlattığı Bir Hatıra

Bir sohbetle Mehmed Feyzi Efendi'den söz edilmiş ve enteresan bir hâdise anlatılmıştı. Şöyle ki: Denizli Hapishanesi'ne girdikleri zaman hapishane müdürü veya savcısı Kastamonulu Mehmed Feyzi Efendi'nin sakalının kesilmediğini görünce, başgardiyana seslenerek: "Ne için bunun sakalını kesmedin?" diye bağırmiş. O sırada sakalı kesilecek diye telâşa düşen Mehmed Feyzi Efendi'ye Üstad: "Korkma o sakal benim, sende emaneten duruyor, hiç kimse kesemez!" dedi. Bunu bir teselli kabul eden Mehmed Feyzi Efendi'nin yanına biraz sonra başgardiyandan geldi ve çehresine dikkatlice bakınca: "Bu kadar güzel bir sakal da kesilir miymiş?" deyip ayrıldı.

Fahri Eker'in Hatıraları

Sohbetlerinde sık sık gençlere dikkat çekerdi. Bu devirde gençlerin zor şartlar altında olduğunu, onlar için dua ettiğini söyler, bize de “Âyetü'l-Kübrâ Risalesi'ni çok okuyun kardeşim.” derdi.

Bir gün akşam geç yattığımız için sabah namazına kalkamamış ve kazasını kılmıştık. Aynı gün beraber kaldığımız arkadaşla ziyaretine gittik. Selâm verdik, elini öptük, yere onun karşısına oturduk. Daha biz konuşmadan durumumuzu anlatmadan, mübarek insan şöyle dedi: “Sabah namazına akşamdan kalkılır kardeşim.” Hayret! Biz söylemeden nasıl da bildi? Utanmıştık ister istemez yüzümüz kızarmış, başlarımız önümüze eğilmişti.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri ile tanışmadan önce de âlim olduğunu, kitaplığında altı yüze yakın Arapça eser bulunduğunu, Şuâlar'daki savunmasında okumuştuk. Defnedildiği 5 Mart 1989 tarihinde, mahallî Nasrullah gazetesinde ondan bahsedilirken, kitaplığında otuz bin civarında kitabı olduğu yazıyordu.

İrtilalinin Birinci Yılı Münasebetiyle

Mehmet Feyzi Efendi'nin Ardından

Mehmet Feyzi Ağabeyimizin ziyaretine gittiğimiz vakitlerde, aynen Üstad Hazretleri gibi konuşur, tavır ve hareketlerinde âdeta tıpkı Üstad'ı hatırlatırdı. Üstad, “Feyzi beni taklit etmiyor, aynen massediyor.” buyurmuşlardı.

Kastamonu Lisesi ortaokul talebesi iken, Üstad Said Nursî Hazretleri'nin ziyaretine gittiğimiz her defasında onu Üstad Hazretlerinin daima yanında bulurduk. Üstad Hazretleri son ziyaretlerimizde; ben her yerde sekiz sene kalıyorum ya başka bir yere gideceğim veyahut öleceğim demişlerdi. Ben de bunun üzerine hatıra olmak üzere kendisinden bir hatıra talep ettiğimde küçük eski yazı “Tercüme-i Hâl”ini ve “Münâcât Risalesi”ni vermişlerdi. Kendisini 1942 senesi tedrisat yılında görmek nasip olmadı. Çünkü yaz tatilinde Denizli Hapishanesi'ne gönderilmişti.

Kastamonu'da kendisini ziyaret eden lise talebelerini tesbit etmeye başlamışlardı. Ancak kendisini ziyaret edenler o kadar çoktu ki hatta lise öğretmenlerinden dahi kendisini ziyaret edenler vardı. Bunun üzerine fazla derinleştirmeye lüzum görmeden, en çok ziyaretinde bulunan arkadaşlardan Araçlı Abdullah Yeğin ile Suat isiminde birkaç kişiye, üçer gün okuldan tard-ı muvakkat (sürelî uzaklaştırma) cezasıyla yetinmişlerdi. Denizli hapsinden beraat ettikten sonra Mehmet Feyzi Ağabey memleketi olan Kastamonu'ya döndü. Mehmed Feyzi Ağabeyimizin ziyaretine gittiğimiz vakitlerde aynen Üstad Hazretleri gibi konuşur, tavır ve hareketlerini aynen taklit ederdi. Hatta Denizli hapsinden sonra kendisiyle, Üstad Hazretleri, Hâfız Ali kardeşimizin kabir ziyareti esnasında; Üstad'a birisi Feyzi Efendi aynen sizi taklit ediyor dediğinde, Üstad Hazretleri, Feyzi beni taklit etmiyor, beni aynen massediyor diye mukabelede bulunmuşlardı. Denizli hapsinde Mehmed Feyzi Efendi'nin bu taklit işine orada beraber bulunan ulemadan Şemseddin Yeşil Hoca tasavvuf işte budur. Aynen uymaktır demişlerdir.

Hatta Denizli hapsinde koğuş arkadaşlarından Gönenli Hâfız Mehmed Efendi ve Şemseddin Yeşil Hoca'yı tahtakuruları rahatsız ettikleri hâlde, Mehmed Feyzi Efendi'ye dokunmadıklarından latîfe konusu yaparlarmış. Bunu Mehmed Feyzi Efendi Kastamonu'ya avdet ettiklerinde aynen bize söylemişlerdi.

Mehmed Feyzi Efendi bir ilim adamı olduğundan evinin bir odası kütüphane hâlinde idi. Denizli'ye gitmeden önce bu kitaplardan 580 tanesine el koymuşlardı. Kendisi aynı zamanda hâfız-ı Kelâm idi. Bütün konuşmalarında âyet ve hadislerle deliller getirerek, konuşmalarını bunlarla süslerlerdi. Allah kendilerine rahmet etsin. Bizleri de şefaatharına nail eylesin, âmin!..

2006 Temmuz Eflanı mevliidi. Soldan sağa Mehmed Nur Sungur, Ahmed Nur Sungur, Dr. Mustafa Ramazanoğlu ve Mehmed Feyzi Ağabey'in damadı -aynı zamanda Dr. Ramazanoğlu Ağabey'in oğlu-

Bu belge önceki sayfadan verdiğimiz gazete haberidir.

İrtihalinin birinci yılı münasebetiyle Mehmet Feyzi Efendi'nin ardından

Mehmet Feyzi Ağabeyimizin ziyaretine gittiğimiz vakitlerde, aynen üstad hazretleri gibi konuşur, tavır ve hareketlerinde adeta tıpkı Üstadı hatırlardı. Üstad, 'Feyzi beni taklit etmiyor, aynen mas ediyor' buymuşlardı

DOKTOR MUSTAFA RAMAZANOĞU (ORUÇ)

Kastamonu Lisesi orta okul talebesi iken, Üstad Said Nursi Hazretleri'nin ziyaretine gittiğimiz her defasında Onu Üstad Hazretlerinin daima yanında bulurduk. Üstad Hazretleri son ziyaretlerimizde; ben her yerde sekiz sene kalyorum ya başka bir yere gideceğim veyahut öleceğim demişlerdi. Ben de bunun üzerine hatıra olmak üzere kendisinden bir hatıra talep ettiğimde küçük eski yazı Tercüme-i Hal'ini ve Münacat Risalesi'ni vermişlerdi. Kendisini 1942 senesi tedrisat yılında görmek nasip olmadı. Çünkü yaz tatilinde Denizli Hapishanesi'ne gönderilmişti.

Kastamonu'da kendisini ziyaret eden lise talebelerini tesbit etmeğe başlamışlardı. Ancak kendisini ziyaret edenler o kadar çoktu ki hatta lise öğretmenlerinden dahi kendisini ziyaret edenler vardı. Bunun üzerine fazla derinleştiğime lüzüm görmeden, en çok ziyaretinde bulunan arkadaşlardan Araçlı Abdullah Yeğin ile Suat isiminde birkaç kişiye, üçer gün okuldan tardı muvakkat ocazıyla yetmişlerdi. Denizli hapsinden berat ettikten sonra Mehmet Feyzi ağabey memleketi olan Kastamonu'ya döndü. Mehmet Feyzi ağabeyimizin ziyaretine gittiğimiz vakitlerde aynen Ü-

stad Hazretleri gibi konuşur, tavır ve hareketlerini aynen taklid ederdi. Hatta Denizli hapsinden sonra kendisiyle, Üstad Hazretleri, Hafız Ali kardeşimizin kabir ziyareti esnasında; Üstad'a birisi Feyzi Efendi aynen sizi taklid ediyor dediğinde, Üstad Hazretleri, Feyzi beni taklid etmiyor, beni aynen mas ediyor diye mukabele etmişlerdir. Denizli hapsinde Mehmet Feyzi Efendi'nin bu taklid işine orada beraber bulunan Üstadın Şemseddin Yeşil Hoca tasavvuf işte budur. Aynen uymaktır demişlerdir.

Hatta Denizli hapsinde koğuş arkadaşlarından Gönenli Hafız Mehmet Efendi ve Şemseddin Yeşil Hoca'yı tahta kurulan rahatsız ettikleri halde, Mehmet Feyzi Efendi'ye dokunmadıklarından latife konusu yaparlardı. Bunu Mehmet Feyzi Efendi Kastamonu'ya avdet ettiklerinde aynen bize söylemişlerdi. Bu taklid etme işi bir seneye yakın devam etti. Sonra bıraktılar. Mehmet Feyzi Efendi bir ilim adamı olduğundan evinin bir odası kütüphane halinde idi. Hatta Denizli'ye gitmeden önce bu kitaplardan 580 tanesine el koymuşlardı. Kendisi aynı zamanda hafız kelâm idi. Bütün konuşmalarında ayet ve hadislerle deliller getirerek, konuşmalarını bunlarla süslerlerdi. Allah kendilerine rahmet etsin. Bizleri de şefaatiğine nâil eylesin. Amin.

Merhum Ahmet Kabaklı Bey'in Bir Yazısı

Bir Arif İnsandan Hikmetler

Kastamonu seyahatim, halkların en inançlısı ve insan severi, mâneviyatın en yükseği ve öğrencilerin en meraklısı olan topluluklarla tanıştırdı beni mutlu etti.

Gün Işığında
Ahmet Kabaklı

Bir ârif insandan hikmetler

Kastamonu seyahatim, halkların en inançlısı ve insanseveri, mâneviyatın en yükseği ve öğrencilerin en meraklısı olan topluluklarla tanıştırdı beni mutlu etti.

*Konferansımın bütün yüzleri güldürdüğü gece, beni salonlarına davet eden **Kamu Çalışanlar Derneği**, bana nurlu çehrelerle beraber, hayran oldukları, **kâmil insan** Mehmet Feysi Efendi'nin vecizeleriyle tanıştırdı. İşte size ondan en seçme özlü sözler:*

Vecizeler

- 1-Kur'an ilahi bir sofradır. Ama ondan mizacı bozulmayanlar hakkıyla istifade edebilirler.
- 2-Benim yüzümden ne dünyada, ne de ahirette kimseye zarar gelmesini istemem. Şahsım nâmina neler yaptılarsa, hepsini helâl ettim. Ama ilme ve ulemaya ait haklara karşıyamam.
- 3-Buhari'ye dil uzatan nasipsizlere: Altı hadisi senetleriyle, râvileriyle bilemeyenler, 600.000 hadis-i şerifi en emin ellerden alıp, senet ve râvilerini didik didik inceledikten sonra beyân edip toplayan zâta karşı söz söyleme cesaretini gösteren nasipsizlere ne demeli?..
- 4-Kıyamete kadar evliyâ noksan olmaz. Her asırda siddik da vardır, zındık da... Ama her asrın siddiki da zındığı da o asra göredir. Ebu-bekir (r.a) gibi siddik arayanlar, siddiksiz kalırlar.
- 5-Kur'an'ın irşadı altında bir istikâmet, bin kerâmetten daha üstündür.
- 6-Vatan şarttır. Vatani korumak, ırzını, namusunu ve dinini muhafaza etmektir. Çünkü bunlar vatanla muhafaza olunur. Vatana hürmet, şühedâyâ, ecdâda hürmettir. Her günah, her suç bağışlanabilir ama vatana ihanet suçunu nesilden nesile, batından batına intikâl eder.
- 7-Farزدan evvel farz, ilim; farz içinde farz, ihlastır.

Merhum Ahmet Kabaklı Bey'in yazısı.

Konferansımın bütün yüzleri güldürdüğü gece, beni salonlarına davet eden Kamu Çalışanları Derneği, bana nurlu çehrelerle beraber, hayran oldukları, kâmil insan Mehmet Feyzi Efendi'nin vecizeleriyle tanıştırdı. İşte size ondan en seçme özlü sözler:

Vecizeler

1- Kur'ân ilâhi bir sofradır. Ama ondan mizacı bozulmayanlar hakkıyla istifade edebilirler.

2- Benim yüzümden ne dünyada, ne de âhirette kimseye zarar gelmesini istemem. Şahsım nâmına neler yaptılarsa, hepsini helâl ettim. Ama ilme ve ulemaya ait haklara karışamam.

3- Buhârî'ye dil uzatan nasipsizlere: Altı hadisi senetleriyle, râvileriyle bilemeyenler, 600 000 hadis-i şerifi en emin ellerden alıp, senet ve râvilerini didik didik inceledikten sonra beyan edip toplayan zâta karşı söz söyleme cesaretini gösteren nasipsizlere ne demeli?..

4- Kıyamete kadar evliya noksan olmaz. Her asırda siddik da vardır, zındık da... Ama her asrın siddîki da zındığı da o asra göredir. Ebû Bekir (radiyallâhu anh) gibi siddik arayanlar, siddiksiz kalırlar.

5- Kur'ân'ın irşadı altında bir istikâmet, bin kerametten daha üstündür.

6- Vatan şarttır. Vatani korumak, ırzını, namusunu ve dinini muhafaza etmektir. Çünkü bunlar vatanla muhafaza olunur. Vatana hürmet, şühedâya, ecdada hürmettir. Her günah, her suç bağışlanabilir ama vatana ihanet suçu nesilden nesile, batından batına intikal eder.

7- Farzdan evvel farz, *ilim*; farz içinde farz, *ihlâs*tır.

8- Mefâhir-i diniye, mefâhir-i millîye ve sadakat-i vataniye bu üçü bir arada oldukça onulmayacak yara yoktur.

9- Rızık-ı sûrîde (maddî rızıkta) kanaat (yetinme) güzeldir. Ancak rızık-ı mânevîde (ilim vb.) kanaat iyi değildir.

10- Üç Şeye muhabbet edelim: 1. Gayr-i müslimin hida-yetine, 2. Fasıkın (günahkâr Müslüman'ın) tevbe etmesine, 3. Müminin terakkisine (derecesinin yükselmesine).

11- Ehl-i dünya ile aramızda dünyalık açısından bir tek fark var. Onlar dünyanın peşinden gidiyor, benim ise peşimden geldi.

12- Muhabbete (sevgiye) vesile olan her Şey güzeldir.

13- Kişinin nazarında övme ve yerme müsavi (eşit) olması ihlâsın (samimiyet) ilk basamağıdır. Böyle olmayınca bir insanın ihlâstan bahsetmesi lakırdıdan ibarettir.

14- Bu zamanda maddî trafik nasıl karışıkça, mânevî trafik de öyle karışık. “Davam hak, istikametim sağlam.” demek yet-miyor.

15- Riyadan kurtulmak çok zordur. Riyadan ancak her Őeyde rıza-yı ilâhîyi gözeterek kurtulunur.

16- Ben ebû'l-yüsrüm (kolaylık babasıyım), ebû'l-usr (zorluk babası) değilim.

17- Allah sevgisini Resûlullah sevgisini gönlümüze doldura-lım, sahte sevgilere yer kalmasın.

Medrese-i Yusufiyeler, Çilehaneler

Mehmed Feyzi Efendi, Risale-i Nurlar'dan bazılarının basımı bahane edilerek Kastamonu Hapishanesi'ne atılmıştı. 580 cilt kitabına da el konulmuştu. Hocaefendi, çok sevdiği kitaplarının at arabasına yüklenerek götürülmesinden çok müteessir olduğu-nu acı acı anlatırdı.

Tam o sırada Kastamonu ve çevresinde şiddetli bir deprem olur. Yer yerinden oynar. Onu ve Üstadını hapsilere atanlar da dahil herkes sokaklarda geceleme zorunda kalırken, Efendi Hazretleri ise hapiste kapalı yerde kalmakla ve kalbi huzur dolu olarak orada Rabbisine karşı ubûdiyet vazifesini yapmaktadır. Merhum, o günleri anlatırken: “Bizi hapse attılar ama Allah da

onları sıcak evlerinde yatırmadı.” buyurmuştu. Yapılan bu haksızlığın, Gayretullaha dokunduğunu ifade ederlerdi.

Arkada kapı önünde ak sarıklı zât Mehmed Feyzi Efendi. Önde sepetlerin yanındaki iki insan ise Selahaddin Çelebi ve yanında katil ağır cezalı daha sonra Nur talebesi olan Süleyman Hünkâr.

Hapislerden Sonra

Afyon Hapishanesi'nden dönüşlerinden sonra artık cumaları hâriç evinden çıkmamış ve kendilerini tamamen ilme, ilmî çalışmalara vermiştir. Bu arada Hocaefendi'den istifade etmek isteyen talebeler, evine gelir ve ondan ders alırlardı.

Kırk beş yaşlarında evlenmişlerdi. Evlenmeleri çeşitli engellemelerden dolayı suûbetli olmuş ve evlenebilmek için Ankara Numûne Hastanesi'nden heyet raporu almak zorunda kalmıştı. Bu arada Numûne Hastanesi'nde mânevî bir hâl yaşamış ve “Ölmeden evvel ölünüz!” kelâmının sırrı kendisinde tecelli etmişti. Bu sebepten dolayı 1957 senesini yeniden doğuş tarihi olarak zaman zaman zikrederlerdi.

1960 İhtilâli'nin hemen ertesi günü evinden alınarak valiliğe götürölmüş ve sorgulamadan sonra, her gün sabah akşam karakola imza vermek üzere serbest bırakılmıştır. Aradan bir yıl geçmeden, o zaman çıkan "Kim" dergisinin asılsız iftiraları yüzünden tekrar karakola götürölmüş ve İnönü Karakolu'nda 57 gün müşahede altında tutulmuştur. Karakolda kaldığı süre zarfında yine ilmî çalışmalarını aksatmamış, evinden kitaplarını getirterek orada mütalâasına devam etmişlerdi. Bu karakolun arkasına daha sonra inşa edilen İmam-Hatip Okulu 1966 yılında tedrisata başlamıştır. 1970'li yıllarda bizler İmam-Hatip Lisesi'nde okurken ve kendilerinden Kur'ân talimi almak için gittiğimiz zaman: "İmam-Hatip Okulu'nun ilk talebesi benim. Orada ilk dersi biz yaptık. Bu yüzden o karakol İmam-Hatip Lisesi'nin mülhakatındandır." buyururlardı.

Gerçekten de yıllar sonra, 1988 senesinde, Hocafendi'nin (Mehmed Feyzi Efendi) sağlığında İnönü Karakolu yıkılıp, başka yere taşınmış ve arsası da İmam-Hatip Lisesi'ne ilhak edilmiştir.

1980 ihtilâlınden sonra da din ve millet düşmanları, idarecileri yanıltıcı tezdvir ve iftiralarından geri durmamışlar ve Mehmed Feyzi Efendi'yi, ilgisi olmayan bir grupla beraber suçlandırarak, Mamak Askerî Cezaevi'ne göndermek istemişlerdir. Fakat bu sıradaki rahatsızlığından, başhekimin de muavenetiyle hastahane de 45 gün tedavi görmüş ve böylece din düşmanlarının komploları akîm kalmıştır.

Vefati

4 Mart 1989 Cumartesi günü, ikinci vakti, kâinat yeni bir Mirâç Gecesi'ne girerken, o da Hakk'ın rahmetine ermiştir. Allah gani gani rahmet etsin, bizleri de şefaatine mazhar kulsın, âmin!..

Mehmed Feyzi Ağabey'in Vecizeleri

Hayatı boyunca yapmış olduğu tavsiyelerden ve veciz sözle-
rinden bazı örnekleri aşağıya alıyoruz:

- Cemaatler arasında birtakım ihtilâflar çıkması üzerine, bu grupların kendisini ziyarete gelen ve kendisiyle istişare ettiği hâlde sözünü tutmayan kimselere, biraz da târiz yollu: “Ben kuyu dibindeyim, minare şerefesindeki efendilerin işlerine karışmam.” diye daima birlik olmayı işaret ederlerdi.
- Daima müsbet düşünmeyi, müsbet konuşmayı, müsbet hareket etmeyi; etrafta fitne uyandıracak fikir ve davranışlardan şiddetle kaçınmayı tavsiye buyururlardı. Din ve dünya işlerinde daima vasat ve kolay olan yolu tavsiye ederlerdi.
- “Bed, fena, kötü demektir. Beddua da fena duadır. Olur olmaz şeye bedduayı bed kimseler yapar.” derlerdi.
- Hacca gençken gitmek mevzuu hakkında “Hacca genç giden genç kalır.” buyurmuştur.
- “Ben ebu’l-yüsrüm, ebu’l-usr değilim.”
- “Rızk-ı sûrîde kanaat iyidir; fakat rızk-ı mânevîde kanaat güzel değildir.” buyururlardı.
- Mefâhir-i milliye, mefâhir-i diniye ve sadakat-i vataniye mefkûresi imtizaç ettiği zaman onulmayacak hiçbir yaranın kalmayacağını ifade ederlerdi.
- Tevazularından, meslek ve meşreplerini şu şekilde hulâsa ederlerdi:
- “Askerlikte neferlik, sivil hayatta hiçlik, mesleğimiz gariplik!”
- Hayatın gayesini de şu veciz ifadeleriyle belirtirlerdi:
“Başta mârifetullah kesbi, kemâlât-ı imaniye iktisâbı, ihlâsla âmâl-i sâlihaya muvaffakiyet, ahlâk-ı hamîde ile ittisaf edip, hüsn-ü hâtime ile âhirete geçmeyi, Cenâb-ı Hak cümlemize nasip eylesin, âmin!...”

- “Farzdan evvel farz, *ilim*; farz içinde farz, *ihlâs*tır.” buyurarak, ilme ve ihlâs kesbetmeye teşvik ederlerdi.
- Hayat safhalarını özet olarak şöyle beyan ederlerdi:
“Bu fakir, bir zamanlar hubbî idi; sonra cubbî oldu; şimdi ise sükûtî... İlerde de türâbî olacağız.”
- “Benim ziyaret olunmaya hiçbir liyakatim yok; ama siz kemâl-i tevazuunuzdan buraya kadar zahmet edip geliyorsunuz.” derler ve onları şu şekilde taltif buyurlardı:
“Siz, hüsn-ü zan göstermenizden, tevazuunuzdan ve hasta kardeşinizi ziyaret etmenizden dolayı sevaba nail olursunuz; ama benim işim zor! Ben kendime hüsn-ü zan edemem!”
- “Allah sevgisini, Resûlullah sevgisini gönlümüze dolduralım; gönlümüzde sahte sevgilere yer kalmasın.”
- “Meşâyihin sözleri üzerinde konuşan kişinin edebi, o sözden anladığı mânânın üzerinde ısrarla durmayıp, başka mânâların anlaşılmayacağını iddia etmeden, kendi anladığının anlaşılabilir mânâlardan bir ihtimal olduğunu ifade etmesidir.”⁴
- Hadis-i Şerifte “Salihlerin, yani evliyanın anıldığı yere Allah’ın rahmeti iner.”⁵ buyurulmuştur. Âriflerin, velilerin ruhları, isimlerinin edep ve hürmetle anıldıkları yerde hazır olurlar.
- Bir gün niyeti meçhul bir kişi şöyle sordu: “Efendim, silâh taşımak nedir?” Feyzi Efendi: “Müminin silâhı abdesttir. Sen demir taşıyacaktımsın, hamallık edecekmişsin, onu bilmem!” şeklinde cevap vermişti.

Bu vecize ve tavsiyeler Mehmed Feyzi Efendi’nin uzun süre sohbetinde bulunan bir yakını tarafından kaleme alınmıştır.

Ayrıca şunlar da Mehmed Feyzi Efendi’den nakledilen hikmetli sözlerdendir:

⁴ Seyyid Sıbğatullah Arvası’dan naklen.

⁵ el-Aclûnî, Keşfü’l-hafâ 2/91

Mehmed Feyzi Efendi, hubb-u riyasetin sıddıklık makamında bile en son çıkan huylardan olduğunu, belirtip ikaz ederlerdi.

Kendisi bu zamandaki hâlini “cubbî” olarak ifade ederlerdi. “En büyük keramet, istikamettir. Kimseye sû-i zan etmeyiniz, tecrübe etmeden kimseye itimat etmeyiniz.” sözünü, bazen de “Hüsn-ü zan, adem-i itimat” şeklinde formüle ederdi.

“Biz ehl-i küfrün hidayetine, ehl-i fısın ıslahına ve ehl-i imanın da terakkisine dua edeceğiz.” sözünü sık sık tekrar ederlerdi.

“Gençlikte tahammül fazla, yük az; ihtiyarlıkta ise yük fazla, tahammül az oluyor.”

1985 yılında mübarek zevceleri vefat ettiğinde, cenazeye gelenleri O teselli etmiş ve: “Kadere inandık, razı da olacağız.” buyurmuşlardı.

Fikrini sık sık değiştirenlere, sebatın en büyük kerametlerden olduğu, dersini verirlerdi.

Küçük Bostanda Büyük Ayı

Nur kahramanı Mehmed Feyzi Ağabey, kendilerini ziyaretlerimizde birisinde anlatmıştı:

Herhalde 1948 Afyon Hapishanesi’nde olsa gerekir. Terbiyesiz bir âdi suçlu, ağabeyimizin yanına hocam, hocam diyerek gelmişti. Günahlarından bahseden zavallı, artık tevbe edeceğini, güzel yola, nurlu istikamete yöneleceğini söylüyordu. Bu iş için bir dua, bir vird ve bir istigfar ve niyaz istiyordu. Ama esasen adamın niyeti kötüydü. Maksudı bu kara günde büyüklerimiz ve mukaddeslerimizle alay etmektir. Nurlu ağabeyimiz adamın gayesini hissetmişti.

Zavallıya duanın tesirinden bahsettikten sonra, kendisine günde bin defa çekmesi için tesirli bir vird, bir zikir ve bir dua veriyordu. Mehmed Feyzi Efendi’nin bu karanlık adama verdiği

ibare şöyleydi: **أَنَا دُبٌّ كَبِيرٌ فِي بُسْتَانٍ صَغِيرٍ** Bu duanın mânâsı ise şöyleydi: “Ben küçük bir bostanda büyük bir ayırım.”

Böylece terbiyesiz suçlu, arzu ettiği ve kendisine lâıık vird ve duayı bulmuştı.

Sohbetlerinden Seçmeler

- Arş, Cennet’in tavanıdır. Arş’ın fevki ise âlem-i emirdir.
- Üstad Bediüzzaman, “Fıkıhta Şafîi fıkhı üstündür. Usûlde ise Hanefî usûlü üstündür.” derdi.
- İnsan, kalbini bütün meşguliyetlerden temizlemeli. Yoksa... Bu kadar olur. Hazreti Osman (radiyallâhu anh) gece teheccüt namazı kılariken kervan gelmiş. Kervan gelince, o devirde kervanı karşılamak için def çalarlar, bayram yaparlarmış. İşte bu gürültüler, Hazreti Osman’ın kulağına gitmiş. Teheccüt kılariken bir müddet onu meşgul etmiş. Bunun üzerine sabahleyin kervan ile gelen bütün mallarını fukaraya tasadduk etmiş. Gece beni meşgul etti diye...
- İmam-ı Âzam ticaret için mal göndermiş. Malın içinde bir tane defolu top kumaş varmış. Satıcıya, “Bu topu satarken defolu yerini göster.” diye tembih etmiş. Satıcı geri dönünce “O top kumaşı satarken kusurlu yerini gösterdin mi?” diye sormuş. Satıcı da unuttuğunu, malın arasında diğerlerinin fiyatına satıldığını söyleyince, İmam-ı Âzam, o seneki bütün kazancını tasadduk etmiş.
- Üstad Bediüzzaman, “Ömer Paşa’nın konağında üç sene kaldım.” derdi. Paşa’nın altı kızı varmış... Her akşam, yemeği başkası getirirmiş... “Hangisi büyüğü, hangisi küçüğü tanıyamazdım.” derdi.
- Kur’ân’da bin emir bin nehiy vardır.
- Kâfirin birisi lağım temizlikçiliği yapıyormuş. O sırada bakmış bir Müslüman (İmam-ı Âzam Efendimiz) geliyor. Hemen

çıkmiş, atın üzengisinden yapışmış: “Bir de dünya kâfirlerin cenneti; müminlerin hapishanesi dersiniz! Şu hâlime bak!” demiş. O zaman, atın üzerindeki zât: “Hımm...” demiş. Senin Cehennem’de çekeceğin azaba kıyasla, şu hâlin cennet sayılır. Sen daha Cehennem’i o zaman göreceksin! Ama, benim hâlime gelince; Cennet’teki hayatıma kıyasla, burası ancak hapishane sayılır!

- İhlâslı olmanın en aşağı mertebesi, kendisine yapılan medih ve zemmi müsâvi görmektir. Buhârî Hazretleri şöyle buyurmuştur: “Beni metheden ve zemmeden katımda müsâvidir.”
- İmam-ı Âzam Efendimiz, “Eğer padişahlar, bizim ilimden aldığımız zevki bir bilseler üzerimize ordu gönderirler, elimizden alırlardı.” diyor.
- Evvelce hacca gitmek zor idi, muhafazası kolaydı; şimdi hacca gitmek kolay, muhafazası zor.
- Kâbe kapısı ile Makam-ı İbrahim arasında doksan peygamber (aleyhimüsselâm) medfundur.
- Hazreti Ali (kerramallahu vecheh): “أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ” (Ben sizin Rabbiniz değil miyim?) hitabında verilen بَلَى (Elbette!) cevabını, çünkü gibi, bugünkü gibi hatırlıyorum.” diyor.
- Sehl İbni Abdullah (kuddise sirruh): “بَلَى’yı çok iyi hatırlıyorum; önümdekini, arkamdakini, sağımdakini solumdakini ismen sayarım.” diyor.
- Safâ ile Merve arasında 40 peygamber medfundur.
- Nuh Tufanı küre-i arzı tamamen istilâ etti.
- Hesaptan sonra Cenâb-ı Hak, enbiyaya, evliyaya, şühedaya, âlimlere şefaathakki verir.
- Peygamber Efendimiz: “Kıtıl olacak, suçsuz yere insan öldürülecek” buyurunca, Ashab: “O dehşetli zamanda ne yapalım?” dediler. Resûlullah Efendimiz (aleyhissalâtü vesselâm) “Evinizin müdavimi olun, evinizde demirbaş eşya gibi olunuz.” buyurdular.

- Hazreti Mevlâna'nın babası Sultanü'l-Ulemâ, Belh'ten Bağdad'a gelince, kırk gün Besmele-i Şerife'nin hakaikinden bahsetmiştir.
- Secde hâlinde kalbin yağı erir. Açlıkla kanın rengi beyazlaşır. İbadetle kan nura inkulâp eder.
- Hakikatler mahcup değil, muhteciptir yani cevabı kendindedir!
- Anarşi mevzuunda Denizli Mahkemesi'nde Üstad şöyle diyor-du: "Siz bu milletin dinle olan râbitalarını, bağlarını çözmeyiniz; şayet bu milletin dinle olan râbitaları, bağları çözülsün, o zaman anarşi olur."
- Üstad Hazretleri bıyığını, kaşlarını, saçlarının uzun yerlerini kınayla boyardı.
- Kalbe gelen hatıradan muaheze olunmasa bile muhasebe olunacak.
- Asr-ı Saadet'te yirmi üç senede yirmi bir muharebe oldu.
- Sigarayı hicrî 110 tarihinde bir İngiliz Mısır'a getirdi. Oradan Âlem-î İslâm'a yayıldı.

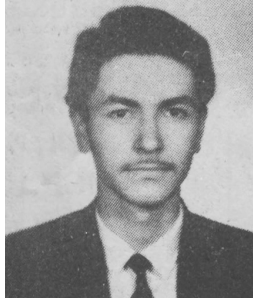
Mehmed Feyzi Ağabey'de Üstad'dan hatıra olarak kendisinde saç, alt ön diş ve kalemi vardı. Onlardan Üstad'ın dişini, vefatında göğsünün üzerine koymalarını vasiyet etmişti.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ne hizmet ettiği sıralarda, Üstad'ın yemeğini ilk defa yemesi, şöyle olmuştu: O vakitler, Üstad'ın yanına girip, çıkması zordu. Bir gün sabahleyin Üstad Hazretleri, dış kapıyı kilitlemesini söylemiş. Kapıyı kilitleyip, tasahihe başlamışlar. Hocaefendi okumuş, Üstad da dinlemiş ve öğlen olmuş. Öğle olunca Üstad: "Sana bir yemek vereyim." demiş ve kesme şekerleri, bir bezin içine koyarak ağaç nalınlar ile döverek ezmiş ve yoğurda katmış: "Hoş bir taamdır." diye sunarak, yemeği birlikte lezzetle yemişler. Bir defasında Üstad, ekmeğine pekmez sürüvermiş ve parmağını uzatarak, Hocaefendi'ye yalmasını söy-

lemiş. Hocaefendi de parmağını ısırıvermiş! Bazen böyle latîfeler yaparlarmış. Bunun üzerine Üstad Hazretleri, Hocaefendi'ye tokat atmış! Hocaefendi "Onun yaptığı her şey hoşuma giderdi. Öyle olmazsa zaten talebelik olmaz." derdi. Dağa beraber çıkarlarmış. Meyveleri Üstad'a, Hocaefendi soyuverirmiş. Kabuklarını Hocaefendi'ye vererek: "Bunları sen ye!" dermiş.

Vefatından Üç-Beş Ay Evvel

Mehmed Feyzi Ağabey'i 1960'lı senelerin sonlarında ziyaret ederek, dualarını almış ve tanımak saadetine ermiştim. Bahsi geçen bu günlerden vefat edip de Allah'ın rahmetine yürüdüğü 1989 senelerine kadar ziyaretlerine gidip, o harika ilim dolu, nur dolu hikmet dolu mütevazı derslerini dinlemiştim. Son ziyaretimizde ışıl ışıl parlayan Münib ismindeki oğlunu da bu sohbette görmüştüm.

Merhum ve mağfur Mehmed Feyzi Ağabeyimizin biricik nur evladı:
Münib şallıoğlu.

Herhalde bu son ziyaretimiz vefatından üç-beş ay kadar evveldi. O feyizli sohbeti parça parça da olsa burada arz etmeye çalışacağım:

"Üstad Bediüzzaman'la birlikte verildiğimiz mahkemelerde herkes diplomasını ve aldığı icazetlerini söylemişti. Sıra bizlere geldiği zaman sadece Üstad Hazretleri ve ben söylememiştik.

Hâkim bana hitaben, “Madem diploman yoktur. Peki sen bu kadar geniş ilimleri nerelerden öğrendin?” dediği zaman ben de kendilerini cevaben “Arapçayı filân zâtтан, Kur’ân-ı Kerîm’i filân zâtтан diyerek tek tek hocalarımın isimlerini saydım. Ulûm-u imaniye ve Kur’âniye’yi de burada elimi omuzuna koyarak işte bu zâtтан öğrendim.” dedim. Bu esnada Hazreti Üstad da başını sallayarak ve “Evet.” diyerek beni tasdik etmişti. Daha sonraki zamanlarda Üstad Bediüzzaman Hazretleri bana hitaben yazdığı bir mektubunda: “Siz, beni mahkeme huzurunda Üstad kabul etmişsiniz. Ben de size Üstad olarak icazet veriyorum.” diyordu. Bana olan o mektup İnebolu’da kalmıştı. Eğer burada olsaydı bu mektubu sizlere göstermek isterdim.

Süleyman Efendi (Süleyman Hilmi Tunahan Hazretleri değil, başka birisi) isimli bir zât vardı. Üstad Bediüzzaman’ı eda edemediği sünnetlerden dolayı tenkit ediyordu. Üstad Bediüzzaman da ona, “Süleyman Efendi ben sakal ve evlenmek gibi birkaç sünneti eda edemedim fakat çok farzları eda ettim.” diyerek cevaplar vermişti.

Birinci Şuâ Risalesi’ne itirazlar meselesinde çok mektuplaşmalar olmuştu. Sonra Seyyid Şefik Arvasî, Üstad Bediüzzaman’a mektup yazdı. “Abdülhakim Efendi yaşlıdır. Bundan dolayı mazur görünüz. Çok rica ediyorum.” diyordu mektupta. Bu mektuptan sonra da muhaberat kesildi.

Yedinci Şuâ olan Âyetü’l-Kübrâ Risalesi ilk defa olarak Arapça olarak telif edilip yazılmıştı. Sonradan bu Arapçaları Üstad Hazretleri Türkçeye çevirdi. Arapça Âyetü’l-Kübrâ’yı Üstad Hazretleri küçücük bir deftere sığdırmıştı. Defterde yazıların çokluğundan âdeta hiç beyaz yer kalmamıştı.

Cihan Harbi kahramanlarından Dadaylı Halid Bey çok celâlli bir zâttı. Üstad Hazretleri bu zâtın yanına gelmesine izin vermemişti. Bu kahramanlardan Yümni Bey’i ben bilmiyorum. Binbaşı Muhiddin Efendi, o zât Kerküklüydü. Temiz ve yüksek fazilet

sahibi bir insandı. Ankara'ya yerleşmiş, orada ikamet ediyordu. Bu zât, Üstad Bediüzzaman'a bir bayram tebriği yazmıştı. Bu tebrik kartı yüzünden kendilerini de Ankara'daki evinden alarak, tevkif etmişlerdi. Bu faziletli zât da bizimle birlikte dokuz ay Denizli Hapishanesi'nde yatmıştı. Tabii o da sonunda bizimle beraber beraat ederek tahliye olmuştu.

Üstadın üç yakın talebesi sağdan sola:
Çaycı Emin Bey, Molla Münevver, Molla Hamid.

Üstad'ın Kastamonu hizmetinde önce Hilmi Bey, sonra Sadık Bey ve Çaycı Emin Efendi bulunmuşlardı.

Üstad Bediüzzaman eskiden çok daha hiddetli olduğunu anlatmıştı. Bu arada o günlerdeki bir hatırasını “Bin beş yüz sayfa kalınlığındaki Şerhu'l-Mevâkıf kitabını kardeşim ve talebem Abdülmecid'i döverek ezberletmiştim.” diyerek o muazzam kitabı Abdülmecid Efendi'nin nasıl ezberlediğini de bize anlatmıştı.

Kastamonu’da Mehmed Tefvik Efendi isminde bir şahıs vardı. Bu insan için Üstad Bediüzzaman şöyle diyordu: “Çok ehemmiyetli ve enaniyetli, dünyaca siyasetçi bir hoca.” Vaktiyle bu şahıs siyasete girmiş, çok karışık işlerde bulunmuş ve Hürriyet ve İtilâf Fırkası’na girmiş bir adamdı.

1943 senesindeki Denizli Hapishanesi’ne gitmeden önce dokuz gün kadar Kastamonu’da karakolda kalmıştım. Bizlere devamlı Üstad Bediüzzaman’ı soruyorlardı: “Yanına kimler geliyor? Kimlerle, neler konuşuyor? Her zaman kiminle konuşmalar ve görüşmeler yapıyor?” diyerek mânâlı-mânâsız birçok yığınla sualler bizleri çok rahatsız etmişlerdi. Üstad Bediüzzaman’ı Ankara’ya oradan da Isparta’ya götürmüşlerdi. Oradan da Denizli Hapishanesi’ne sevk etmişlerdi. O günlerde Kastamonu’da zelzeleler ve depremler başlamıştı. Evimdeki kütüphanemden beş yüz seksen cilt ilmî kitaplarımı Kastamonu Emniyeti’ne götürmüşlerdi. Kitaplara karşı çok hürmetsizlik etmişlerdi. Bunların içinden daha sonra Risale-i Nurlar’ı alıp diğer İslâmî kitaplarımı geri vermişlerdi.

Kastamonu’nun çok zâlim valilerinden Avni Doğan, Üstad’ın elinden bir risaleyi zorla almıştı. Bu risale, tevhide dair bir defterdi. Daha sonra bu Tevhid Risalesi’ni Üstad’a geri vermemişti.

Ben, Eskişehir Hapishanesi’nde bulunmamıştım. Orada bulunan Nakşî evliyası Şeyh Şerafeddin Efendi idi. Üstad, o zâttan “Cazibedar Nakşî evliyası” diye bahsediyordu.

Hâfız Tefvik (Şamlı Hâfız Tefvik Ağabey değil) Hilmi Efendi, Sadık Bey ve bendeniz fakir Mehmed Feyzi, Üstad’ın çok kâtipliğini yapmıştık.

Kastamonu da telif edilip, yazılan risalelerin hepsini de Üstad kendi el yazılarıyla yazmıştı. O zamanlar bizler yanına yaklaşamıyorduk. Önce kendileri yazıyordu. Sonra bizlere tebyiz ettiriyordu.

Denizli Hapishanesi'nden tahliye olunca bir hafta kadar oralarda kalmıştık. Bizler Üstad Bediüzzaman'ın kaldığı Şehir Palas Otelinde değil başka otellerde kalmıştık.

Afyon Hapishanesi'nde idare bana izin verirdi. Bu izinler sayesinde gündüzleri Hazreti Üstad'la görüşürdüm. Zaten son görüşmemiz de Afyon Hapishanesi'nde 1948'de olmuştu.

Şeyh Nuri Efendi Üstad'ı ziyarete gelmişti. Daha sonraları bu zât Nasrullah Camii'ne imam olarak tayin edilmişti.

Âyetü'l-Kübrâ Risalesi'nin Mukaddimesini Muhsin'le birlikte Ömer Nasuhi Bilmen'e göndermiştim! Nur Talebesi olan kıymetli bir hoca Mehmed Tefvik Yakamer daha sonraları Üstad Bediüzzaman'a talebe olmuştu.

1911 senesinde Sultan Mehmed Reşad bir meseleden dolayı birçok ilim adamını saraya davet etmiş. Herhalde bu toplantı İkinci Meşrutiyet'in kabulü için olabilir. Üstad Bediüzzaman bu toplantıya her zaman olduğu gibi, sarıksız ve cübbesiz olarak iştirak etmiş. Diğerleri Üstad'a, bu kıyafetle gidilmez demişler. Giymesi için sarık ve cübbe getirmişler. Üstad yine mahallî, yerli ve fitrî kıyafetini değiştirmemiş.

Ulemanın hepsi el etek öperek sıra sıra devam etmişler. Üstad Bediüzzaman, hepsinden farklı olarak Padişah'a hürmetle selâm vermiş. Sultan Reşad hayretler içinde kalmış. "Bu zât kimdir? Bu hangi köyün muhtarına selâm veriyor? Yoksa beni de köy muhtarı mı zannetti?" Sultanın yanında bulunan maiyyeti: "Efendim bu zât feleğe baş eğmeyen bir ilim adamıdır!" Yakınlarından bu cevabı alan Sultan Mehmed Reşad: "İlmin izzetini ve şerefini muhafaza eden işte bu zâttır! Bu heybetli adamdan başka bir ikincisini görmedim!" demiş...

Üstad Bediüzzaman, iki buçuk sene Rusya'da esir kalmıştı. Esaretinin en büyük zamanı, esir kampı olan Volga Nehri kenarında Kosturma'da geçmişti. Bu günlerde yaşlı bir Tatar Hanım, Üstad'a yemek getiriyordu. Üstad, ben bu hanımların isimlerini

bilmiyorum ama her zaman onlara dualar ediyorum, derdi. Yine bu uzun esaretten dönüşünde Osmanlı Devleti'nin Harbiye Nazırı yani Genelkurmay Başkanı Enver Paşa çok hürmetler ederek alından öpüyor, gazilik madalyası takıyor ve harp cephelerinin yadigârı İşârâtü'l-İcâz'ın matbaalarda basılması için imkânlar sağlıyor, masrafları kendileri karşılıyorlardı.

Son Şahitlerimizin İkinci Cildinden Mehmed Feysi Efendi

Anadolu'yu Aydınlatanlar

Çok şükür bu mübarek topraklarda aziz insanlar hâlâ yaşamaktadır. Anadolu'nun her yanında bu mâneviyat erlerini görmek ve onları ziyaret etmek, bunalan ruhlara hayat vermektedir. Vatan köşelerini, her gezişimde bu hakikati kalbimin her zerresiyle duymaktayım. "Anadolu'yu aydınlatanlar" dün olduğu gibi bugün de aydınlatmaktadırlar. Ümidimiz ve inancımız odur ki, bu mâneviyat kandilleri kıyamete kadar nurunu bu şehit topraklarından eksiltmeyeceklerdir.

Yüzyılların sinesine yerleşen bu nur çırağları, bu İslâm milletinin karanlık yollarına ışık serpmektedirler. Bin yıl evvel Anadolu'yu İslâm'a vatan yapan onlardı. Ulu gazilere yol gösteren onlardı. Geçtikleri yerleri mamurelerle donatan onlardı. Kurşun kubbeleri merdiven yaparak Hakk'a kanat açanlar onlardı. Nurdan minarelerle Allah'ın şanını ilân edenler onlardı. Onlar, erenler, ermişler, kendilerini Hakk'a vermişler, bu ülkenin tapusu oldular, yapısı oldular.

1975 ilkbaharında bir grup arkadaşıla, şevk ve sevinç içerisinde memleketimizin zümrüt yeşili ormanlarından geçerek Kastamonu şehrimize gidiyorduk. Daha evvelki seneler de aynı gaye, aynı maksat için üç defa yine gitmiştik oraya. Her defasında Nasrullah

Camii'nin şadırvanlarında abdest alırken, aynı yerde abdest alıp namaz kılan, sekiz senesini bu menfâda, bu gurbette, bu sürgünde, bu şehirde geçiren asrımızın Üstad'ını düşünürdüm.

Üç Feyzi'den Biri: Mehmed Feyzi Şalhoğlu

Sizlere bu menzilden tanıtmak istediğim mübarek şahsiyet ise, Hacı Mehmed Feyzi Efendi'dir. Uzun boylu, nurânî çehreli, ak sakalı ile Mehmed Feyzi Efendi Nur Risaleleri'ne hizmet eden, Bediüzzaman'a gönül veren, ehl-i ilim ehl-i takvâ bir zâttır. Nur manzumesinde Ahmedler vardır. Mehmedler vardır, Sabriler vardır, Tahiriler vardır, Feyziler vardır. Bu Feyzilerden birisi de Mehmed Feyzi'dir. Diğer ikisi ise Ahmed Feyzi Kul, Hasan Feyzi Yüreğil'dir.

1912 yılında Kastamonu'da doğan Mehmed Feyzi Efendi, 1943'te Denizli, 1948'de Afyonkarahisar hapisanelerinde Üstad'ı ile birlikte bulunmuştu. "Risale-i Nur ve Bediüzzaman hakkında "Türk Hâkiminin Millet Adına Verdiği Kararlar-Ehl-i Vukuf Raporları" ismi altında 1962 senesinde Avukat Bekir Berk'in neşrettiği kitabın "Kaziyye-i Muhakeme Denizli Ağır Ceza Mahkemesi" başlığı altında verilen bir beraat kararında kimliği şöyle takdim ediliyordu." Kastamonu Müderris Atabey köyünden İzzetoğlu 1328 doğumlu 6.10.1943'ten beri mevkuf, sabıkasız Mehmed Feyzi Pamukçu.

Nurlar'la Tanışması

Kendilerini muhtelif tarihlerdeki ziyaretlerimin sonuncusu 13 Nisan 1975 tarihinde olmuştu. Bediüzzaman'la olan beraberliğinin hatıralarını mezkûr tarihin gecesinde geç saatlere kadar anlatmıştı. Bu notlara göre muhterem Mehmed Feyzi Pamukçu Ağabey hatıralarını şöyle anlatmaya başlamıştı:

Beni Nurlar'a celbeden 32. Söz olmuştu. "İlk defa 1937 senesinde İstanbul'da Kastamonulu bir adam "Kastamonu'ya

bir hoca geldi.” diye Üstad’dan bahsetmişti. –Daha sonraları Kastamonu’ya geldikten bir sene kadar geçmişti ki, Üstad’ı tanımak şerefine erdim. Beni Nurlar’a celbeden Otuz İkinci Söz olmuştu.– Daha evvel Arapça bildiğim için o şahıs bana Hizbü’n-Nurî’yi vermişti. Otuz İkinci Söz’ü okuduğum zaman yattığımda bir rüya görmüştüm. Büyük bir şose, hava ise sümbülî alacakaranlık. Kalabalık insanlar. Bu asrın vazifeli şahsiyeti geliyor. Ekin biçildiği zaman çıkan tırpan sesi işitiyorum. Hıştırtı devam ediyordu. Daha sonraki senelerde Üstad’la beraber tevkif edilip Denizli’ye gittiğimiz zaman aynen o yolu orada gördüm. Nazif Çelebi’deki Üstad’ın abası rüyadaki aynı aba idi...

Nazif Çelebi Ağabey’in bir fotoğrafı.

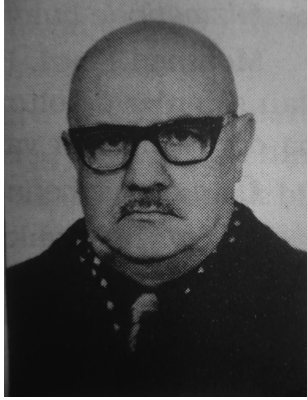
Ahmed Nazif Çelebi, Ahmed Feyzi Kul, Hüseyin Tabancalı,
İbrahim Fakazlı, Mustafa Sungur, Ceylan Çalışkan, Selahaddin Çelebi,
Zübeyir Gündüzalp.

Üstad'ın Bir Kerametini Gözlerimle Gördüm

Denizli Hapishanesi'nde mahkemeye gidip gelişerimizi hatırladım. İkişer kişi hâlinde kelepçe takarlardı. Her duruşmada çeşitli arkadaşlarla kelepçelenirdik. Bir gün beni Üstad'la beraber bağladılar. Mahkemeye gidiyorduk. Tam kabristanın yanından geçerken Üstad, Fatiha diyerek okumaya başladı. Kelepçe, zincirli ve asma kilitliydi. Yan gözümle Üstad'a baktım. Fatiha'yı okuduktan sonra ellerini yüzüne sürdü. Elimiz beraber bağlı olduğu hâlde benim elim kalkmadı. Bunu Üstad'ın bir kerameti olarak bizzat müşahede ettim.

Üstad, Herkesi Kendi Mertebesine Göre Hizmete Sevk ve İdare Ederdi

Üstad, kimini medh ü sena ile kimini takdirle kimini de takbihle idare etmişti. İşte bu idarecilik bir kemâl alâmetidir. Herkesi kendi mertebesinde idare ederdi.

Tahsin Aydın Bey'in bir resmi.

İkinci Cihan Harbi'nde İstanbul'da yedi ay kadar ihtiyat askerliği yaptım. Fatih'te bulunmuştuk. Terhis olduktan sonra orada kalmak istiyordum. Kardeşiniz Tahsin (Aydın) bana mektup yazmıştı. Üstad mektubun altına şu notu kaydetmişti: "Feyzi kardaşım, İstanbul Eski Said'i bilir. Yeni Said'in kardaşı Feyzi'yi aldatıp kendine çekmesin. Senin orada kalmana Risale-i Nur razı değil!..." Bu notu kırmızı kalemle, yeni bir uçla yazmıştı, kendi hattıydı.

Üstad, Fevzi'yi Feyzi Yapmıştı

Üstad'la beraber bulunduğumuz yılların hatıraları hulâsaten şöyledir:

Eskiden ismim Mehmed Feyzi idi. Üstad, "Mehmed Feyzi olsun." dedi ve öyle oldu.

Üstad, Dağda Hastalanmıştı

Bir gün dışarıdan bir kadın, “Hocaefendi seni çağırıyor.” diye bana bildiriyordu. Uykudan kalkarak kapıya baktığımda kimsecikler yoktu. Hemen kalkıp evine gittim. Fakat evde kimsecikler yoktu. Arkadaşlarla dağa gitmiş. Ben de dağa gittim. Üstad, beni görünce, “Nereden çıktın sen?” dedi. Ben de “Siz çağırılmışsınız.” dedim. “Hayır, ben çağırmadım.” dedi. Dağda hastalanmıştı. Ata binerek eve getirdik.

Üstad, Yolda Atın Üzerinde Bile Risale Tashih Ederdi

Mektupları ve risaleleri dağda veya evde tebyiz ederdim bazen de kendi ağzından yazardım. Atla dağa giderken yolda bile boş durmazdı. Siyah bir atı vardı, hayvanın üzerinde eserleri tashih edeceği zaman dizginini tutmadığımız hâlde at kendiliğinden dururdu.

Kırda namaz kılıyorduk. Namaz esnasında yanımıza iki camus geldi. İki-üç metre kadar yaklaştılar. Ben korktum ve telâşlandım. Namazdan sonra Üstad bana: “Senin telâşın benim namazımı da teşviş etti.” dedi.

Üstad Bediüzzaman’la bulunduğu günleri hasretle anan Mehmed Feyzi Efendi, hatıralarını anlatırken dertleniyor: “Demler o demler, zaman o zaman idi...” diyerek Üstad Bediüzzaman’la geçen mesut zamanlarını hasret hisleriyle anıyordu.

Arabî-Türkî Kendi Eserlerinin Tamamını Üstad’a Okudum

Arabî ve Türkî kendi eserleri olan Risale-i Nurlar’ın tamamını kendisine baştan sona okudum. İşte ben bununla iftihar ederim. “Âsiye Hanım (Mülâzımoğlu), dedesi Küçük Âşık’ın Mevlâna Halid Hazretleri’nden aldığı cübbeyi getirmişti. Cübbeyi yıkadım, suyunu kabristana döktüm. Hayatta iftihar ettiğim bir husus da budur.

(Küçük Âşık Mehmed Efendi'nin memleketi Afyon'dur. Mevlâna Halid Hazretleri, yıllarca kendi hizmetinde bulunan Küçük Âşık'ı memleketi Afyon'a gönderirken hırkasını çıkarıp vermiş "Hasretime işte şimdi dayanırsın." demiş. Küçük âşık Mehmed Efendi, Afyon'da müftülük yaptığı gibi, şimdi kendi ismiyle anılan Hacı Âşık Camii'nde dersler okutmuştur. 1845'te vefat etmiştir. Onun vefatından sonra çocukları ve torunları bu hırkayı muhafaza etmişlerdir.)

Mevlâna Halid-i Bağdâdî Hazretleri'nin cübbesi.

Küçük Âşık'ın torunu Âsiye Hanım'ın (Mülâzımoğlu) bir resmi.

Üstad'a En Ziyade Avni Doğan Eziyet Ederdi

“Nurları köşe bucak saklardık. Beşinci Şuâ'yı kömürlerin içine saklamıştık. Tevhid Risalesi'nin ilk müsveddesini ise Vali Avni Doğan aldı. Üstad'a en ziyade sıkıntı veren Avni Doğan'dı. Vali Mithat onun kadar eziyet etmemişti. Mithat Altıok, İttihad ve Terakki fırkasında kâtipmiş. Üstad'ı o zamanlardan tanıyordu. Belediye Reisi'nin evinde Üstad'la görüşmek istedi, fakat Üstad görüşmeyi kabul etmedi.

Feyzi, Kaza-yı İlâhîdir

Üstad Hazretleri, Denizli hapsinden sonra, yeşille beyaz karışımı bir sarık sarmıştı. Pencereden bana şöyle seslenmişti: “Feyzi kaza-yı ilâhîdir...” Kastamonu'dan ayrılırken müddeiumumilikte (savcılıkta) ikinci namazını kılarak çıkmıştı. Giderken “Allah'a ismarladık!” diye başlayan bir mektup yazmıştı.

Polis müdürü, Şükrü Bey diye bir zâttı. Mithat Altıok on dokuz gün ifadem alınırken yanımda bulundu. İfadem alınırken Üstad'ı kastederek, “Akşam evinde kırk baklava tepsisi vardı.” diyorlardı. Ben de “Yalan söylemeyin!” diye cevap verdim.

Bir yerde şöyle bir not bulmuşlardı: “İstanbul'dan kitap geldi, kerameti gözüktü!” Bu kitapları kim getirdi diye çok sorup sıkıştırdılar. Bir akşam başkomiser, gelip beni çağırıldı. “Ne yaptınız?” diye sordu. “Ne yapacağız? Yatsı namazını kıldık...” “Kim geldi?” “Bilmiyorum, karanlıktı.” diye cevap verdim. “Ezanı kim okudu?” “Ben okudum.”

Bu ifadelerden sonra, rahmetli Emin Bey'e söyledim: “Ben, böyle dedim, şayet sana da sorarlarsa sen de böyle, söyle.” dedim. “Arapça mı okudun?” diye sordular. “Evet.” demiştim. “Bunun suçu yoktur. Kendi evimde, kapalı yerde istediğim şekilde okurum.” Emin Bey de ne sordularsa hepsini “Biliyorum.” diye cevap vermiş. Emin Bey'i, “Yalan söylüyorsun.” diye tokatlamışlar. Çaycı Emin'in büyük bir ihlâs ve sadakati vardı.

Çaycı Emin Bey, ümmî olduğu hâlde öyle bir sadakat gösterdi ki kemâl-i ihlâs sahibiydi. Yüksek bir meziyeti vardı. Benden üstündü. İfadelerimiz alınırken kâmiş kalemlerle, demir uçlarla çeşitli yazılar yazdırdılar. Tâ ki ellerindeki kitapları kimin yazdığını tesbit edebilmek için...

Vali Avni Doğan, alıp götürdüğu Risale'nin aslını bir daha vermedi. Dosyamızın kalınlığı yerden bir sandalye yüksekliğinde olmuştı.

Üstad İstidasını Geri Almıştı

Denizli'de Mahkeme Reisi Ali Rıza Bey (Balaban)⁶ kademe kademe anfi gibi sıralar yaptırmıştı. Üstad, hastalığını ileri sürerek "Mahkemeye gelemeyeceğim." diye istida (dilekçe) vermişti. Sonra mahkemenin müsbet hâlini görünce "İstidamı reddediyorum!" dedi. Reis: "Ey Said Efendi, istidayı geri mi alıyorsun?" diye tebessümle mukabele etti. "Bir celsede müddeiumumî Üstad'ın oturuşuna itiraz etti. "Mahkemenin nizamını bozuyor." dedi. Ali Rıza Efendi ise, "Doğru oturunuz." deyince; Üstad "Hastayım." diye cevap verdi. Reis, müddeiumumîye dönerek: "Hastaymış ne yapalım?" dedi. Sonra da "Siz gidin istirahat edin." diye bir gardiyanla Üstad'ı gönderdiler.

Bediüzzaman ve talebeleri hapishaneyi mektebe çevirdiler. Denizli'de müddeiumumînin muavini, adliye vekiline telgraf çekmiş: "Bediüzzaman ve talebeleri hapishaneyi bir mektebe

⁶ 1943'te başlayan Bediüzzaman ve talebelerinin Denizli Mahkemesi'nin Ağır Ceza Reisi Ali Rıza Efendi, Hukuk Fakültesi'nde öğrencilik yıllarında Üstad'la İstanbul'da Fatih'te Şekerci Han'da görüşmüş ve derslerine katılmıştı.

Muğlalı olan Ali Rıza Balaban, 1943 senesinde Bediüzzaman Said Nursi'nin talebeleriyle birlikte yargılandığı Denizli Mahkemesi'nin reisi idi. Mahkeme süresince adalatten ayrılmadı. Risale-i Nur'un hizmet tarihinde mühim bir dönüm noktası olan Denizli Mahkemesi'nin ilk beraat kararını vermişti. Bu karar üzerine Üstad Bediüzzaman Hâkim Ali Rıza Balaban ve adalatten ayrılmayan diğer hâkimler hakkında şöyle demişti: "Hâkim-i âdil ile beraber, hakikî adalete çalışan zâtlar, değil yalnız bizi, belki Anadolu'yu ve Âlem-i İslâm'ı mânen minnettar eylemişler."

çevirdiler!” diye. Bu sırada Üstad, “Hapishanenin mektep olmasından memnun olunsun.” diyordu.

Beyleybeyle Süleyman Hapisten Nasıl Kaçmıştı

Hapishanede Beyleybeyle Süleyman Hünkâr ve arkadaşları kaçmak istiyorlardı. Süleyman: “Deve bile olsa ben yine buradan kaçırım.” diyordu. Üstad’a, “Hoca ammi.” diye hitap ederdi. Daha sonraki senelerde (1948) biz Afyon hapsindeyken Süleyman hapisten kaçarak Kastamonu’ya Sadık Bey’in yanına gelmiş, bizleri aramış sormuş. Sadık Bey, “Nasıl kaçtın.” deyince: “Üstad’ın Esmâ-yı Hüsnâ manzumesini Feyzi Efendi yazmıştı, onu muska yaparak kaçtım!” diye cevap vermiş.

İdamlıklar Nurlar’la İmanlarını Kurtarmışlardı

Hapishanede mahkûmlar bize dualar yazdırmak istiyorlardı. Delâil-i Şerif’i yazmıştım. Ağır cezalılarından İbrahim bunu muska yaparak kaçmak istiyordu. Ben de “Böyle şeylerle kaçılmaz. Eğer kaçılırdı biz kendimiz kaçırız!” diye latîfe yollu cevap vermiştim. Daha sonra İbrahim’i idam ettiler. Birçok mahkûmları kötü vaziyetten kurtarmıştık. Pislikten, kötü hayattan Kur’ân okuyarak, Nurlar’ı okuyarak kurtuldular. Bazılarını Kur’ân okurken, bazılarını tesbihat yaparken, bazılarını ise namazdan alıp götürdüler, idam ettiler. Kumardan ve diğer fenalıklardan alıp götürselerdi, ne olurdu biçarelerin hâli?

Yeni Yazı ile Risaleler

“Üstad, yeni yazı ile Risaleleri yazın!” deyince, bazıları itiraz ettiler. Sadık Bey ise, sadakatle, “Üstad ne derse o olsun.” diyordu.

Nurcu İsmi İlk Defa Afyon’da Duydum

Denizli’den sonra ise, 1948 senesinde Üstad’la birlikte ilk defa bizi Afyon Hapishanesi’ne gönderdiler. Gece vakti tevkif

ettiler. O zamana kadar Nurcu ismini duymamıştım. İlk defa Nurcu tabirini Afyon'da duydum.

Afyon'da hepimizi bir nezaret odasına koymuşlardı. Üstad bizleri, talebelerine göstererek: "Bu, on Said kadar hizmet etmiştir. Şu, yüz Said kadar hizmet etmiştir!" diye iltifat ediyordu.

Vefatı Üzerine Nasrullah Gazetesi'nin Haberi

Dün Gümüşlüce'de toprağa verilen Mehmed Feyzi Şallıoğlu, önceki gün ikinci vakti vefat etti. Mânevî bekçilerimizden birini daha kaybettik. Ünü dünyaya yayılan hemşehrimiz "Kalaycı Mehmed Efendi" namıyla maruf Mehmed Feyzi Şallıoğlu önceki gün ikinci namazı esnasında kaybettik. Şallıoğlu'nun cenazesi Türkiye'nin dört bir yanından akın eden bini aşkın seveninin huzurunda Gümüşlüce'de toprağa verildi.⁷

4 Mart 1989'da Gönüllerin Sultanına Taziyeler

BAŞSAĞLIĞI
İlim ve ırfan hayatımızın seçkin şahsiyeti, beldemizin mânevî bekçisi, kıymetli büyüğümüz

Mehmed FEYZİ

EFENDİ'yi kaybetmiş bulunmaktayız. Bütün sevdiklerine, yakınlarına ve aile efradına başsağlığı dileriz.

**ZAMAN GAZETESİ
KASTAMONU TEMSİLCİLİĞİ**

TAZİYE ve TEŞEKKÜR
Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri'nin mümtaz talebesi

Mehmed FEYZİ

EFENDİ'nin Dari Bekaya irtihali münasebetiyle son görevini ifa etmek için çeşitli beldelerden gelen gönül dostlarına teşekkür eder aile efradına Cenab-ı Zülcelâl'den sabir ve metanet temenni ederiz.

**KASTAMONU İMAM HATİP
LİSESİ ÖĞRETMENLERİ**

BAŞSAĞLIĞI
Hayatı, hâl ve ahvalı ilim ve takvası ve de cihetiyle âlem-i İslâm ve insanîyet için medar-ı fahr bir Müslüman, yaşadığı çileli ömrü boyunca bilgi ve görgü kaynağımız olan

Mehmed FEYZİ

EFENDİ'yi kaybetmenin üzüntüsünü yaşamaktayız. Yakınlarına, aile efradına ve bütün Müslümanlara başsağlığı dileriz.

**NASRULLAH ÖĞRENCİ YURDU
KASTAMONU**

⁷ Kastamonu Nasrullah Gazetesi, 6 Mart 1989.

Risaleler’de Mehmed Feyzi Ağabey

Denizli Hapsinde

Afyon Mahkemesi’nde Üstad’la birlikte yatanlardan birisi de Mehmed Feyzi Ağabey’dir. Üstad Hazretleri’ne yirmi ay sürecek işkenceli bir hapis kararı çıkan mahkemeden Mehmed Feyzi Ağabey’e de on ay hapis çıkar. Bu konu Risale’de şu şekilde anlatılır:

“Yapılan derin ve uzun tahkikat neticesinde, bir tek suç delili bulunamıyor. Fakat, ne olduysa oldu, ne yaptılarsa yaptılar. Nihayet, mahkeme, –güya kanaat-i vicdaniye ile– Bediüzzaman’a yirmi ay ve müdakkik bir âlime on sekiz ay, yirmi iki kişiye de altışar ay hüküm veriyor. Diğerlerini de, ‘Bunlar Bediüzzaman’ı büyük bir müşid olarak bilmişler ve içlerindeki derunî boşluğu doldurmak için Risale-i Nur’u okumuşlar.’ diye beraat veriyor. Hüküm alanları da “Bediüzzaman’ın kurduğu gizli cemiyete yardım etmişler.” diye cezalandırıyor. Hükümü derhal infaz edip hepsini tevkif ediyorlar.⁸

Mehmed Feyzi Ağabey’in Müdafası

Afyon Ağır Ceza Mahkemesi’ne!

İddianâme beni, üstadım Said Nursi’nin hem sır kâtibi, hem kendisiyle, hem Risale-i Nur’la şiddetli alâkalı, hem çok hizmet ettiğimi bahisle bu hareketimi medar-ı mesuliyet saymış. Ben de buna karşı, bütün kuvvetimle bu ithamı kabul edip iftihar ediyorum. Çünkü fitratımda ilme karşı gayet kuvvetli bir iştiyak var. Bir delili şudur ki; Denizli Hâdisesi’nde menzilim taharri edildiği vakit, beş yüz seksen adet mütenevvi kütüb-ü ilmiye ve Arabiye evimde bulunduğu resmen sabit olmuştur. Benim fakr-ı hâlimle ve gençliğimle ve lisân-ı Arabîde noksanıyetimle beraber

⁸ Tarihçe-i Hayat, s.531.

bu zamanda binde bir şahısta bulunmayan bu mütenevvî beş yüz seksen cilt kitabı bana toplattırır fevkalâde bir talebelik şevki ve harika bir aşk-ı ilmîdir.

İşte bu fitrî istidat ile daima hakikî bir üstad arıyordum. Cenâb-ı Hak'a hadsiz şükrolsun ki, uzakta aradığımı pek yakında elime verdi. Evet, üstadım olan Said Nursî'nin bütün hayatının gayesi, şevk-i ilimde ve ulûm-u İslâmiye'yi bilmek aşkında geçtiğini bütün hayatı şehadet ediyor. Hem ben müşâhedâtımla, hem Üstadımın matbû tarihçe-i hayatıyla, hem eski talebelerinden aldığım mâlûmatla kat'î bildim ki; bendeki fitrî aşk-ı ilmî, Üstadımda harika bir surette bulunuyor ki, bu zamanda bütün medrese âlimlerinin hilâfına olarak pek harika, tek başıyla medrese talebeliğini muhafaza edip her belâya tahammül etmiş. Hatta ehl-i siyaset, Üstadımın bu acîp hâllerini anlamadıkları için hiç alâkası olmayan bir nevi siyasete temas ettirmeye çalışmışlar; hatta hapslere sokmuşlar. Fakat sonra Cenâb-ı Hak, o aşk-ı ilmîyi Kur'an'ın hakâikine bir anahtar yapmış. Bütün ehl-i ilmi ve feylesofları hayrette bırakan Risale-i Nur meydana çıkmış. Ben de o sırada bütün hayatımda aradığım ve kendi fitratımda ve fakat pek yüksek bulunan bu üstadı bir ihsan-ı ilâhî olarak Kastamonu'da yanımda buldum. Âhir ömrüme kadar da buna teşekkür ediyorum.

Hem Üstadım eskiden beri izzet-i ilmiyeyi muhafaza için, sadaka ve hediye gibi şeyleri kabul etmediği gibi talebelerini de men eder. Kimseye başını eğmez. Hatta harika vaziyetlerinden; harp içinde avcı hattında oturmaya ve sipere girmeye tenezzül etmeyerek izzet-i ilmiyeyi muhafaza ettiği gibi, üç dehşetli kumandana karşı kahramancasına hocalık ve haysiyet-i ilmiyeyi muhafaza için onların hiddetine karşı ehemmiyet vermeyip onları susturdu. Onun için bu Üstadımı, bu millet ve vatanın ve Türk ulemâsının pek büyük şerefini muhafaza etmek için her şeyini feda etmiş bir şahıs bildiğimden, ben de kendime hakikî üstad

kabul ettim. Böyle vatan ve millete hakikî fedakâr bir Üstadın –farz-ı muhâl olarak– yüz kusuru da olsa nazar-ı müsamaha ile bakıp itiraz etmemek gerektir.

Bu memleketin vatan-perverleri, meşrutiyet devrinde.. milliyetçiler ve hamiyet-perverleri, Cumhuriyet’te bu Üstadın ilme ettiği fevkalâde hizmeti vatan ve millet nâmına takdir ettiklerine bir numûnesi şudur ki; Câmîü’l-Ezher sisteminde, Medresetü’z-Zehra nâmında Van Vilayeti’nde temeli atılıp eski Harb-i Umumî münasebetiyle geri kalan Şark dârülfünununa İttihad ve Terakki Hükûmeti, on dokuz bin altın lira verdiği gibi; yirmi dört sene evvel Cumhuriyet Hükûmeti de Üstadımın dârülfünununa yüz altmış üç meb’usun tasdikiyle yüz elli bin lira tahsisat verilmesini kabul etmeleridir. Bu yüksek Üstadın tek başıyla Câmîü’l-Ezher gibi binler hocaların teşebbüsüyle vücuda gelecek bir medrese-i kübrâyı vücuda getirmeye yakın muvaffak olması gösteriyor ki; vatan-perverler ve milliyet-perverler dahi, medrese ulemâlarıyla beraber bu Üstadımı takdir ve tahsin etmeleri lâzım ve elzemdir. Biz de böyle bir Üstad elimize geçtiği için her zahmet ve meşakkate tahammüle karar vermişiz. Füyuzât-ı ilmiyesiyle ve yüz otuza varan âsâr-ı kudsiyesinin hakâikiyle beni ilim ve iman yolunda terakki ettiren bu mümtaz allâme-i zamana sonsuz bir varlıkla hürmetim vardır. Bu hürmetim ebede kadar inşaallah gidecektir.

İddia makamının beni suçlandırmak istediği ve aylardan beri tedkikat ve taharriyât neticesinde hakikatine vâsıl olamadığı “Dini ve dinî hissiyatı âlet ederek devletin emniyetini ihlâl edecek bir gizli cemiyet”in ne vücudu var ve ne de böyle bir cemiyetle alâkamız vardır. Yegâne alâkamız, Hükûmet-i Cumhuriyet’in kanunları muvâcehesinde en çetin imtihanlarda, en yüksek ehl-i vukûf heyetler tarafından icap eden hürmeti görmüş ve salâhiyettar mahkemelerde beraat kazanmış Risale-i Nurlar’dır. Bu ise, vatana ve millete ihanet değil; doğrudan doğruya vatana

ve millete nâfi ilim uğrunda bir çalışmaktır. Bunun haricinde ne bir siyasî maksat ve ne de başka bir garaz yoktur. Binâenaleyh, bu hususta da masumiyet ve samimiyetimiz meydanda olmakla, Denizli Mahkemesi'nde olduğu gibi yüksek mahkeme-i âdilenizden adaletin tecellisiyle beraatımı talep ediyorum.

Afyon Cezaevi'nde mevkuf, Kastamonulu
Mehmed Feyzi Pamukçu

Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi Ağabey'in Bir Şiiri

(*Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi'nin bir fıkrasıdır.*)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ⁹، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹⁰
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ¹¹

Kıymettar Üstadım, Efendim!

Çeşm-i im'ânımla kıldım, Risale-i Nur'a nazar
Yoktur imkân yaza mislin, efrâd-ı beşer.

Bu ne elfaz, bu ne mânâ, bu ne üslûb-u hasen,
Okudukça müncelî olmakta, daim bir hüsün.

Bârekâllah, ey mukaddes nur-u Hüdâ,
Sendedir envâr-ı tevfik-i ilâhî, rûşenâ.

Âfitâbın nuru zâildir, bu nur emân verir,
Subh-u mahşerde uyûn-u müminîne incilâ.

⁹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

¹⁰ "Hiçbir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın."
(İsrâ Sûresi, 17/44)

¹¹ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Her harfi şem'a-yı feyz-i ilâhî, cilveger,
Zevk alır baktıkça insan, bütün eşyadan geçer.

Eyliyor talim-i iman-ı tahkikî cümle âleme,
Kim okur sıdk ile, iner feyz-i Rahmân kalbine.

Halleder tılsım-ı kâinatı, her harfi dünyaya değer,
İlm-i nâfidir, yazılır ecr-i cezîl, tâ kıyamet bîkeder.

Hâsılı, bilcümle meknûzât-ı hikmet-perverin,
Her biridir ehline, bir âfitâb-ı Hak-nümâ.

İlâhî bihakkı Esmâike'l-Hüsna,
Tâ kıyamet münteşir olsun, uyûn-u ehl-i Hak bulsun cilâ.

Ey müellif-i Risale-i Nur, ger edersin iftihar becâdır,
Gıpta ederse cümle ihvanın sana, çok sezâdır.

Çünkü eyledin iman-ı tahkike bir memur,
Elde ettin şâh-ı eserle zuhr-u yevmi'l-mefer.

Bilirim değilsin enbiyâdan bir nebî,^{12(Hâşiye)}
Lâkin elinde nedir bu nur-u muteber?

Feyzi ya sen etme tatvîl-i kelâm,
Eyler elbet ehl-i irfan, arz-ı tahsîn-i eser.

Fakir talebeniz

Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi

¹² (Hâşiye) Mevlâna Câmi, Mevlâna Celâleddin-i Rumî hakkında demiş:

مَنْ جِهَ كُؤَيْمِ دَرْ وَصَفِ أَنْ عَالِي جَنَابِ نَيْسَتْ پَيْعَمَبَرُ وَ لِي دَارْدُ كِتَابِ

Câmi'nin bu fıkrasının meâlîne işaret etmek istiyorum: O yüce zâtı tavsif etme konusunda ben ne söyleyeyim? Peygamber değildir, fakat kitabı vardır.

Mehmed Feyzi Ağabey'in Bir Mektubu

Çok sevgili, müşfik Üstadım Efendim Hazretleri!

Evvelâ: Hem mübarek leyâli-i aşerenizi, hem kudsî bayramınızı ruh u canımla tebrik eder, arz-ı hürmetlerimle nur neşreden ellerinizden öper, kusuratımın affını istirham ederim.

Sâniyen: Bu günahkâr âdi, âciz, kusurlu, liyakatsiz, miskin, tembel talebenizi Risale-i Nur'un hakâik-i kudsiye-i imaniye ve Kur'âniye'sine ve sevgili Üstadın terbiye-i mâneviye ve maddiye-sine mazhar buyuran Cenâb-ı Erhamürrahimîn'e hadsiz şükrediyorum. ¹³ *الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي*

Sevgili Üstadım!

Terbiye-i mâneviyenizin âsârını her vakit bize ihsas eden Rabb-i Rahîm'ime ne kadar şükretsem yine azdır. Tahdîs-i nimet olmak üzere şunu da arz etmek isterim ki, hastalığımdan müşteki değilim. Çünkü –lillâhilhamd– nur-u aynım ve sürûr-u ruhum ve gıda-yı kalbim olan Risale-i Nur'un hakikatlerini bilfiil ve bittec-rûbe ders almama sebep oldu.

- Hem hakikaten ömrü kırkınıcı sene-i devriyesinde müthiş bir tarzdaki maddî ve mânevî hastalıklarına her bir ricasında ruha ve kalbe binler nur-u tevhidi ve ziya-yı teselliye serpen İhtiyarlar Risalesi..
- hem her bir devasında bînihaye şifa-yı mânevî bulunan Hastalar Risalesi..
- hem on bir kelime-i kudsiye-i tevhidiyenin pek harika ve emsalsiz bir tarzda tılsımlarını keşfeden ve her bir cümlesinden nur-u tevhid fışkıran Yirminci Mektup..
- hem hakâik-i imaniyenin en son ve en müşkül ve en derin ve bütün filozofları, hatta hükema-yı İslâmiye'yi dahi hayrette

¹³ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

bırakan çok mühim muammaları halleden Yirmi Dördüncü Mektup..

- hem kalbin bütün mânevî yaralarına kudsî bir tiryak olan On Yedinci Söz ve emsali risaleler pek harika bir tarzda imdadıma yetişti ve tedaviye başladı. Ve bana şöyle bir kanaat-i kat'iyeye verdi ki: *Güya Risale-i Nur, ezcümle mezkûr risaleleri hem ben, hem hastalık müinasebetiyle yanıma gelenler ders alsınlar diye, rahmet-i ilâhiye tarafından hastalandırılmışım. Evet, sanki sevgili, müşfik Üstadımız, İhtiyarlar Risalesi'ni gençlere, Hastalar Risalesi'ni sohbetle olanlara yazmış.*

Sâlisen: Orada bulunan ve sevgili Üstadımızın kıymetli hizmetinde bulunan muhterem arkadaşlarımıza, hem birer birer selâm, hem bayramlarını tebrik ederim. Sevgili Üstadımızın ellerinden, kardeşlerimizin gözlerinden öperim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹⁴

Çok kusurlu ve hasta talebeniz

Mehmed Feyzi

Mehmed Feyzi'nin Yediği Şefkat Tokadır

Evet, Üstadım bana “Mu’cizât-ı Ahmediye’yi kardeşim Hüsrev tarzında yaz!” diyordu. Ben yani Feyzi, bir parça tembellik ettim. Birden yirmi sekizlilerle askere istenildim. Yine Üstadım dedi: “Git, Mu’cizât-ı Ahmediye’yi (aleyhissalâtü vesselâm) yaz. Seni şimdi vermeyeceğim.” Sonra başladım. O emir bir hafta geri kaldı. Tekrar bir ârıza ile nasılsa Mu’cizât-ı Ahmediye’nin (aleyhissalâtü vesselâm) yazılması noksanlaştı. Tekrar askere çağrıldım. Üstadım “Git, yaz!” dedi. Ben gidip kemâl-i ciddiyet ve sadakatle Mu’cizât-ı Ahmediye’yi (aleyhissalâtü vesselâm) yazmaya başladım. Fevkalme’mul ikinci defa emir geri kaldı. Tekrar bir mazerete binaen Mu’cizât-ı Ahmediye’yi (aleyhissalâtü vesselâm)

¹⁴ Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah’tır.

yazamadım. Üstadım dedi, “Madem Mu’cizât-ı Ahmediye’yi (aleyhissalâti vesselâm) yazmakla tekâsül ettin, şimdi senin vazifen Risaletü’n-Nur hesabına askerliktedir.” Birden emir gelip bir şefkat tokadı yiyip vazifeme gönderildim. *Cenâb-ı Hakk’a şükürler olsun, mümkün olduğu kadar Risaletü’n-Nur’a çalıştım ve çalıştırıldım. Üstadım bize söylediği gibi, altı-yedi ay sonra terhis edilip sevgili Üstadıma, Risaletü’n-Nur’un kudsî vazifesine kavuştum. İnşâallah bu kabahatim affolmuştur.* Hem Risaletü’n-Nur’da, hem hizmet-i Kur’âniye’de bizleri sebkât eden Hüsrev, Rüşdü, Hâfız Ali, Hulûsi, Sabri gibi hâlis Kur’ân şâkirtlerini ve kıymettar kardeşlerimi şefaatchi ederek o kusurumun affını bütün ruhumla Kur’ân’dan ve Üstadımdan rica ediyorum. Ben itiraf ediyorum ki, tembelliğimin cezası olarak fevkalme’mul bir şefkat tokadı yedim.

Risale-i Nur’un tembel bir şakirdi,
fakat elmas kalemliler kardeşlerinin
gayret ve faaliyetleriyle iftihar eden
Mehmed Feyzi

Üstad Hazretleri’nin Mehmed Feyzi Ağabey’e Bir Mektubu

Risale-i Nur Şâkirtlerinden Mehmed Feyzi ve Emsaline Hitaben Beyan Edilen Bir Hakikattir.

Kardeşim Feyzi! Madem sen Isparta vilâyetindeki kabramanlara benzemek istiyorsun, tam onlar gibi olmalısın. Eskişehir Hapishanesinde -Allah rahmet eylesin- mühim bir şeyh ve müreşid ve cazibedar bir Nakşî evliyasından bir zât, dört ay mütemadiyen Risale-i Nur’un elli altmış şâkirtleri içinde celbkârâne sohbet ettiği hâlde, yalnız bir tek şakirdi muvakkaten kendine çekebildi. Mütebâkisi, o cazibedar şeyhe karşı müstağni kaldılar. Risale-i Nur’un yüksek, kıymettar hizmet-i imaniyesi onlara kâfi olarak kanaat veriyordu.

O şâkirtlerin gayet keskin kalb ve basireti şöyle bir hakikati anlamış ki: Risale-i Nur'a hizmet eden, imanı kurtarıyor; tarikat ve şeyhlik ise, velâyet mertebeleri kazandırıyor. Bir adamın imanını kurtarmak ise, on mümini velâyet derecesine çıkarmaktan daha mühim ve daha sevaplıdır. Çünkü iman, saadet-i ebediyeyi kazandırdığı için bir mümine, küre-i arz kadar bir saltanat-ı bâkiyeyi temin eder. Velâyet ise, müminin Cennet'ini genişletirir, parlattırır. Bir adamı sultan yapmak, on neferi paşa yapmaktan ne kadar yüksek ise, bir adamın imanını kurtarmak, on adamı velî yapmaktan daha sevaptır.

İşte bu dakik sırrı, senin İspartalı kardeşlerin bir kısmının akılları görmese de umumunun keskin kalbleri görmüş ki benim gibi bîçare günahkâr bir adamın arkadaşlığını evliyalara, belki de eğer bulunsaydı müctehidlere dahi tercih ettiler.

Bu hakikate binaen, bu şehre bir kutup, bir gavs-ı âzam gelse, "Seni on günde velâyet derecesine çıkaracağım." dese, sen Risale-i Nur'u bırakıp onun yanına gitsen, İsparta kalbramanlarına arkadaş olamazsın.

Lillâhilhamd, bu zamanda sünnet-i seniyye dairesinde kemâl-i imanı kazanan Risale-i Nur şâkirtleri, evliyaların, mürşidlerin nazar-ı dikkatini celbedecek vaziyeti aldığından, her zamanda bulunan hakikî mürşidler, her hâlde bu zamanda Risaletü'n-Nur şâkirtlerine müştəri olurlar. Birisini elde etseler, yirmi mürid kadar kıymet verirler. Hem zevkli ve cazibedar velâyet tereşsuhatı karşısında Risaletü'n-Nur'un hizmetindeki meşakkat, mücahede, külfet bulunduğundan, Feyzi'ye hitaben beyan edilen bu hakikat kaleme alındı.

Said Nursî

Üstad Hazretleri'nin Övgülü İfadeleri

Kastamonu'nun Hüsrev'i Mehmed Feyzi'nin hiç sarsılmadan kemâl-i iştiyakla Nurlar'a çalışması ve çalıştırılması ve okutmasını gösteren Nihad'ın ve Abdurrahman İhsan'ın mektupları

gösterdiği gibi, oradan gelenler de aynı haberi veriyorlar. Tam şâkirtliğini yapıyor, Allah muvaffak eylesin, âmin!...

Bu dakikada Kastamonu Hüsrev'i Mehmed Fezzi'nin tebrik ve Nur fütûhatının müjdelerini hâvi parlak, güzel mektubunu aldım. Ve o kıymetli kardeşimiz başta olarak Hilmi, Emin, Beşkardeşler, Ulviyeler, Zehralar, Lütfiyeler gibi Nurcu hemşirelerimizin hem leyali-i aşerelerini, hem bayramlarını ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Hem Hulûsi'nin, hem Fezzi'nin mektuplarını leffen gönderiyoruz.

Gitti Efendim

Mirâç gecesi vefat eden Mehmed Fezzi Efendi'ye hitaben Musa Özdağ Bey'in "Gitti Efendim" isimli şiiri:

Bir mübarek geceye adım atarken,
Gök kapıları dünyaya açıldı.
Bölük bölük allı pullu melekler,
Kastamonu ufkuna birden saçıldı

Çırtıkça kanatlarını feriştehler,
Bulutlar dört bir yana dağıldı.
Ellerinde yeşil yeşil bohçalar,
Her tarafa misk ü anber dağıldı.

Duyulmuştu gönüllerde bir acı darlık
Sebebini bilemedik a dostlar.
Gidiyormuş meğer beldemizden serdarlık.
Edemedik takdir â dostlar.

Fezzi'nin etrafını sarmış melekler,
Vermişler yaratandan mutlu haberi.
Ya Muhammed vakit geldi demişler.
Çağırılmışlar ruhuna candan içeri.

Efendim suya sürmüş tenini,
 Sığıayıp hazırlamış yenini.
 Oğlu kızı çağırırken Âdem'e,
 Girivermiş huzur dolu âleme.

Grafik için doktor tutarken kolunu,
 Yarılamış Efendim kutlu yolunu.
 Döndürerek Mevlâ'ya yönünü,
 Derkeylemiş nefesinin sonunu.

Ey bu mirâcın kutlu yolcusu,
 "Allah" de, gir artık yola demişler.
 İsm-i Celâl'in şerif kokusu,
 Sana yar olsun artık demişler.

Lebbeyk deyip boyun eğmiş Efendim.
 İsmailce vermiş Hakk'a boynunu.
 Açıvermiş cevher dolu koynunu.
 Teslim etmiş can u gönülden Efendim.

Beşâretler, işâretler gelirken,
 Bekler idi bir mübarek geceyi,
 Müezzinler ikindiye gözler iken
 Söyleyivermiş o aşk dolu heceyi.

Yaklaştıkça huzura kabul saatleri,
 Artıyordu gittikçe neşeleri.
 Takır takır vurur iken kalbleri,
 Köz gibi yanıyordu yüz ve elleri.

Allah diyerek yürümüş Cânân'a,
 Teslim etmiş ruhunu Rahmân'a.
 Selâm edip evlâd ü ihvâna,
 Takvâ ile tavsiye etmiş Efendim.

Helâl etmiş cümle nâsa hakkını,
 Birleştirmiş uzaklarda yakını,
 Başlattı beldemize kutlu akını,
 Sefâ ile yürüdü Hakk'a Efendim.

Mirâc-ı Nebî'den ederken sohbeti,
 Duyarlar, duyururlardı kutlu hasreti,
 Sunardı yaranlara nisbet şerbeti,
 Afiyetler çekerek cânan Efendim.

Ağlayalım, inleyelim diyerek,
 Hasret libaslarını giyerek,
 Tâ derinden âhlar çekerek,
 Koştu Gufrân'a müştâk Efendim.

Gelince özlenen gece nihayet,
 Açıldı yollar, oldu selâmet,
 Bir bütün ömür, hepsi kerâmet,
 Girdi ummana daldı Efendim.

Feyizler saçıp ömrü boyunca,
 Ömerler, Saidler nurlu yolunca,
 Sıddık-ı Ekber Sâdat kolunca,
 Tuttu yolunu gitti Efendim.

Kemâliyle vâris oldu selefte,
 Sohbet nurları saçtı halefe,
 Aşk ve şevk ile hedefe,
 Attı okunu vurdu Efendim

Sen İsrâ'ya olunca ehil,
 Ref' olup gitti, bilâddan cehil,
 İlm ü irfanı bıraktın kefil,
 Mârifetle uçup gittin Efendim.

Müjdeler vererek Ehl-i İslâm'a
 Hidâyetler dileyip ehl-i hüsrâna,
 Adalet ü affi her tür vicdana,
 Serperek ekip gittin Efendim.

Sabr u sebat dileyerek herkese,
 Zikrullahı katarak her nefese,
 Veda edip candan şu kafese,
 Eyvallah deyip gitti Efendim.

Müminlere şefkat kanadın gerdin.
 Fitneden, fesattan kaçınız derdin,
 Dünyamıza rahmet olarak geldin,
 Rahmetler saçarak gittin Efendim.

Feyzinle sıvardın aziz vatanı,
 Zikrederdin daim altında yatanı,
 Nefretle anardın vatan satanı,
 Vatanın koynuna girdin Efendim.

Din-i İslâm, vatan, millet ülküsü,
 Oldu gönüllerde visâl türküsü,
 Hubbîlikle kurarak sevgi köprüsü,
 Geçip üstünden gitti Efendim,

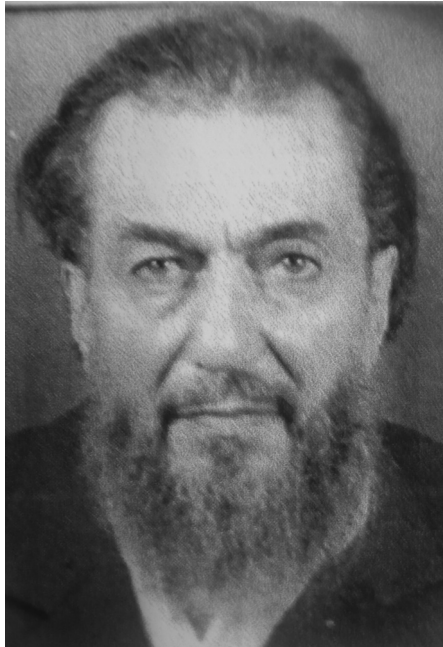
Türlü dertliler gelince yanına,
 Şifalar, feyizler işlerdi kanına,
 Umutlar içinde bakardı yarına,
 Müjdeler vererek gitti Efendim.

Sen ettikçe hakikatleri beyan,
 Gelirdi kalblere ervâhtan selâm,
 Raks ederdi gönüllerde iman,
 Şen ve esenlikle gittin Efendim,

Nurlu elleri, tatlı sözleri,
Sevgiler saçan şehlâ gözleri,
Şefkatler yüklü ulu özleri,
Turabî olup gitti Efendim.

Çocukken bile vardı hayâsı,
Her anı, her yanı gönül sefâsı,
Seçmişti onu yüce Mevlâsı,
Seçkinler içinde gitti Efendim.

.....
01 Ramazan 1409 / 7 Nisan 1989

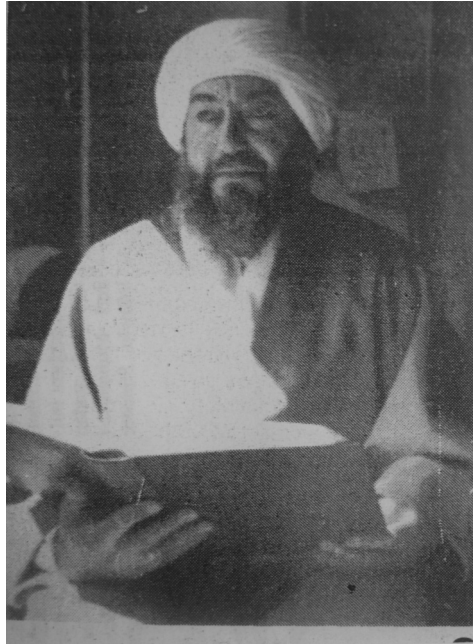
Mehmed Feyzi Efendi

Afyon Hapishanesi ve mahkemesi arasında.

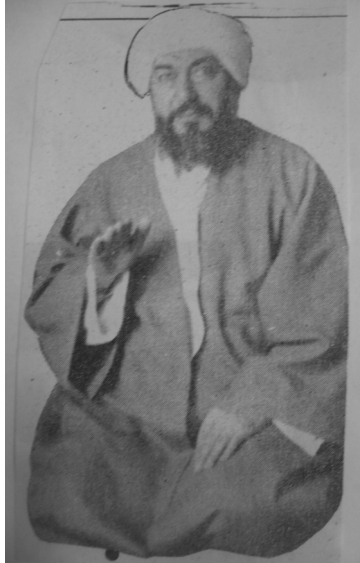

Mehmed Feyzi Efendi'nin yandan görünüşü (Polis tarafından çekilmiştir).

Mehmed Feyzi Efendi ve Çocukları

Mehmed Feyzi Efendi

Mehmed Feyzi Efendi, son zamanlarında

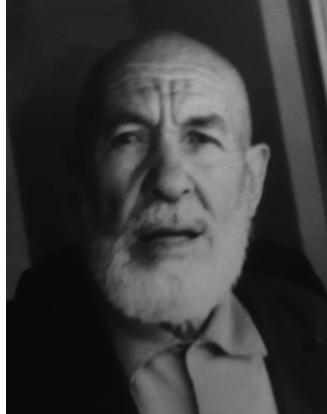
Mehmed Feyzi Ağabey'in naaşı sevenlerinin ellerinin üstünde.

Mehmed Feyzi Ağabey'in mezarı.

İkinci Bölüm

AHMED FEYZİ KUL

AHMED FEYZİ KUL

Doğum tarihi: 1898.

Risale-i Nur'la tanıştığı tarih: Milaslı Halil İbrahim Çöllüoğlu Ağabey vasıtasıyla 1930.

Vefat tarihi: 1972.

Doğum yeri: Uluborlu-Isparta.

Vefat yeri: Antalya.

Kabrinin olduğu yer: İzmir Çamlık Kabristanı.

Ahmed Feyzi Kul

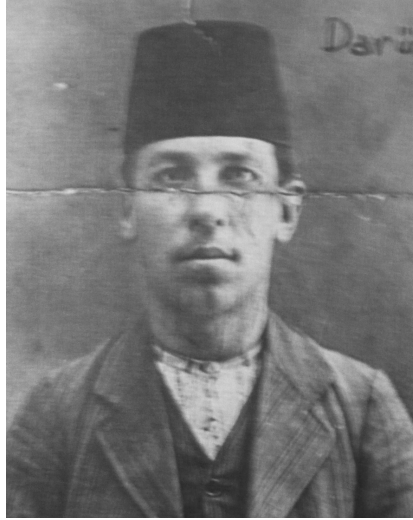
Ahmed Feyzi Kul, 1898 senesinde Isparta'nın Uluborlu kazasında doğdu. İlk tahsilinden sonra İstanbul'da Daru'l-fünûn'da (Üniversite) okudu. Çok yüksek ilmi ve coşkunu hitabeti vardı. Birinci Cihan Harbi'nde çarpışmış, ve yaralanmıştı. Bir eli sakatlanmıştı. 1943'te Denizli ve 1948'de ise Afyon hapislerinde Üstad Bediüzzaman ve Nur talebeleriyle birlikte yattı. 1948'de yazdığı Mâidetü'l-Kur'ân (Kur'ân Sofrası) isimli eseri vardır.

Bediüzzaman kendisine:

“Hem ona, hem Risale-i Nur'un avukatı Ahmed Feyzi'ye ve arkadaşlarına ve eski kahraman kardeşlerimizden Şefik'e çok

selâm ve dua ediyoruz.”¹⁵, “Risale-i Nur’un avukatı ve Aydın havalisinin Hasan Feyzi’si ve o civarın bir Hüsrev’i kardeşimiz Ahmed Feyzi, üç seneden beri Sikke-i Tasdik-i Gaybî’nin Risale-i Nur’a verdiği yüzer işaretle tasdiklerini, tam bir kat’î burhan olarak hem hadislerden, hem âyetlerden mânâ ve cifir muvafakatlarıyla Risale-i Nur’un şahs-ı mânevîsini pek kuvvetli bir surette isbat ediyor.”¹⁶, “Risale-i Nur’un mânevî avukatı ve bir kahramanı Ahmed Feyzi, İzmir’deki Nur’un teksiri ve intibahkârâne İzmir vaziyeti ile Ahmed Feyzi alâkadar olmuş, teksirdeki tashihatı deruhte etmiş.”¹⁷ şeklinde iltifatlar etmiştir.

1972 senesinde yetmiş yaşında Antalya’da misafir iken vefat etmiştir. Aziz naaşı İzmir’e getirilerek Çamlık Kabristanı’na defnedilmiştir.

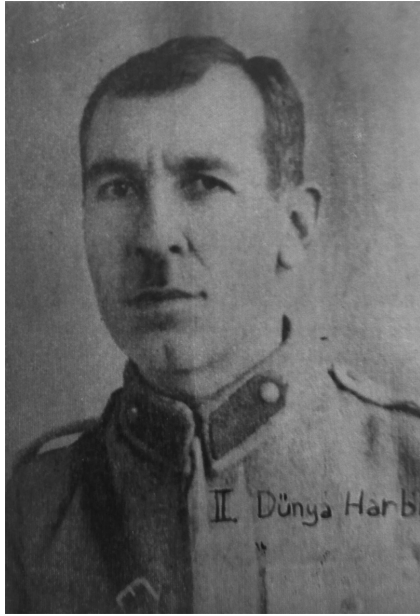

Ahmed Feyzi Ağabey, 20. asrın başlarında İstanbul’da Darü’l-fünûn’da talebe iken.

¹⁵ Emirdağ Lâhikası, 1/53-54.

¹⁶ Emirdağ Lâhikası, 1/261.

¹⁷ Emirdağ Lâhikası, 2/55-56.

Ahmed Feyzi Ağabey İkinci Cihan Harbinde subay kıyafetiyle.

Gençlik günlerimizden ta 2007'ye kadar, hemen hemen yarım yüzyılı bulan "Nur İklimi"ndeki hayatımızda, nice zirve şahsiyetleri tanımak, onların derslerini dinlemek ve doyumunu olmayan sohbetlerinde bulunmak nasip olmuştur. Her zaman bununla iftihar etmiş ve sevinçle dolmuşumdur. İşte bu müstesna büyüklerden biri de Ahmed Feyzi Kul Ağabey'dir.

1898 senesinde, Isparta vilâyetimizin Uluborlu kazasının Halınca mahallesinde dünyaya gelmiştir. Daha sonraları Aydın'ın Germencik kazasının Ortaklar nahiyesinin Palankuran mahallesinde ikamet etmiştir.

İlk tahsilinden sonra İstanbul'da, Osmanlı Devleti'nin son devir mektep ve medreselerinde, Daru'l-fünûn'da (Üniversite) okumuştur. Çok yüksek bir ilmi ve coşkun bir hitabeti vardı. Babası Mehmed Efendi, annesi ise Vesile Hanım'dı. Onların

İslâmî bilgilere ve Kur'ân'ın hakikatlerine aşk derecesinde bir bağlılıkları vardı.

Ahmed Feyzi Kul, diğer birçok Nur talebesi gibi, Peygamber Ocağı olan Türk Ordusu'nun mensubuydu. Birinci Cihan Harbi'nde, vatan müdafaası uğrunda cepheden cepheye koşmuş, çalışmış, çarpışmış ve bir elinden yaralanmıştı. Eli, harpte aldığı yara ile maluldü. Nur Üstad Bediüzzaman bu harp yaralı el için "Gazi eli" tabiri ile iltifat ederdi. Yine Üstad Hazretleri, zaman zaman Ahmed Feyzi Ağabey'in ilmî derinliği hakkında iltifatlar ederdi.

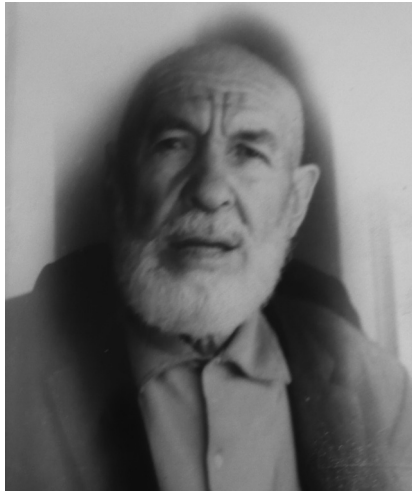
1948'de yazdığı Mâidetü'l-Kur'ân (Kur'ân Sofrası) isimli bir eseri vardır. Üstad Bediüzzaman "Emirdağ Lâhikası" "Risale-i Nur'un avukatı Ahmed Feyzi" derken; Tılsımlar Mecmuası ismindeki eserinde ise " Risale-i Nur'un mânevî avukatı" iltifatını yapıyordu bu mümtaz şahsiyete. Kendisi için "Çok dikkatli ve Risale-i Nur'un avukatı, kardeşimiz Ahmed Feyzi" dediği de olmuştur.

Yakın tarihin bu büyük âlim ve kahraman şahsiyeti, 16 Ekim 1972 tarihinde sabaha karşı, misafireten gittiği Antalya'da, tansiyonunun yükselmesi neticesi, rahmet-i Rahmân'a kavuşmuştu.

Allah'ın yüce kulu, 17 Ekim 1972 Salı günü, İzmir-Aydın asfaltı üzerinde bulunan Çamlık Kabristanı'nda defnedilmişti. Çamlık Kabristanı'nda, bütün ömrü boyunca Kur'ân'a hizmet eden kardeşi Mehmed Efendi ile beraber yan yana yatmaktadırlar. Cenâb-ı Mevlâ'nın rahmet ve mağfireti böyle kahramanların üzerine olsun. Bizleri de onların şefaatine nail eylesin, âmin!..

Üstteki resimde avukat Necdet Doğanata, Ahmed Feyzi Kul ve Mustafa Birlik 27 Mayıs günlerinde Risale-i Nur okumak suçundan (!) İzmir’de mahkemede.

1971’de Ahmed Feyzi Kul Ağabey İzmir’de iken çekilen bir fotoğrafı.

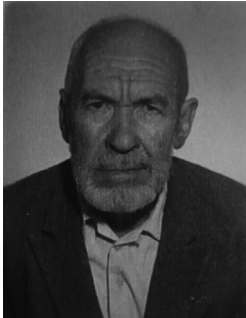
1972 Eylül'ü İzmir Mahkemesi'nin dava günlerinde:
Sağdan sola Ahmed Feyzi Kul, Kamil Acar, ve arkada Necmeddin Şahiner.

Ahmed Feyzi Kul'un İzmir-Çamlık'taki evinden bir görünüş.

30 Eylül 1972'de sağdan sola Ahmed Feyzi Kul Ağabey, Adnan Kul ve Mehmed Kul.

Üç Feyiz'den Birisi: Ahmed Feyzi Kul

Nur Üstad Bediüzzaman'ın üç vatan burcundan Üç Feyzisi vardır. Bu feyizli insanlardan birisi de Aydın şehrimizin "Ortaklar Bucağı"ndan Ahmed Feyzi Kul'dur. 15 Haziran 1944 tarihli Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği beraat kararında, "Ahmed Feyzi Kul" ismini şöyle görmekteyiz.

"Aydın Ortaklar Köyü'nden, Uluborlu/Halınca mahallesinde mukim Mehmed oğlu, 1314 doğumlu, 23 Eylül 1943'ten beri mevkuf, sabıkasız Ahmed Feyzi Kul."

Nur Risaleleri'nde irfan mektebinde birçok feyizli şahsiyetler bulunmaktadır. Bu feyiz deryasından üç âbide şahsiyetin isimlerini, rahmete vesile olmaları için bu naçiz satırlarda yâd edelim:

Hasan Feyzi (Yüreğil) Mehmed Feyzi (Pamukçu) Ahmed Feyzi (Kul). Bu üç feyizli zât, her birisi bir beldenin kutbu, bir menzilin aziziydi. Onlar Kastamonu, Denizli ve Aydın beldelerinin aydınlık saçan ışıklı kandilleriydi.

Üç Feyiz deryası, Gönüller Sultanı bir Üstad'ın sesine "Lebbeyk" diyerek davetine icabet etmişlerdi.

Ahmed Feyzi Kul, Nur Risalesi isimindeki şaheserleri 1930'lu senelerde, yine kendisi gibi bir aziz olan ve Milas kasabasının kendisiyle sonsuza kadar iftihar etmesi lâzım gelen Milaslı Halil İbrahim Çöllüoğlu Ağabey vasıtasıyla tanımıştı. Başka bir ifadeyle söylemek gerekirse tanımak bahtiyarlığına ermişti.

Yüksek ve derin ilminden dolayı kendisine Aydın civarında "Müftü Efendi" denirdi. Bu sebepten dolayı Üstad Hazretleri, Barla Lâhikası'nda onun bir mektubunu, "Yeni mühim bir kardeşimiz Müftü Ahmed Feyzi Efendi'nin fikrasıdır." sözleriyle takdim etmişti.

Adli Hatalardan: Eskişehir Mahkemesi

Yakın tarihimizin "adli hatalarından" birisi olan 1935 Eskişehir Mahkemesi'nde, yüz yirmi masum bir hiç yüzünden idam tale-

biyle mahkeme edilmişlerdi. Bu olay Şam, Beyrut, Selanik, Paris ve Londra gibi önemli dünya merkezlerinde yankı bulmuş, bütün dünya gazeteleri halklarına duyurmuşlardı. Pek çoğu bu olayı “Türkiye’de İdamlar Yeniden Başlıyor” manşetiyle veriyordu.

Bu arada Isparta’da masum bir köylü, eline geçen bir Ramazan Risalesi’nden dolayı hapsediliyordu. Çünkü hiçbir şeyden haberi olmayan köylünün ismi de Ramazan’dı. İsim benzerliği suçlu yapıyordu.

Bu sırada şanlı Osmanlı’nın büyük ilim adamlarından Cihan ve İstiklâl Harbi gazisi Antalyalı “Çil Müftü”nün de tutuklanmasına karar verildi. Nur Üstad’a selâm gönderdiği için, bu aziz merhumun da elleri bağlanıyordu. Yüz yirmi kişiye kelepçe yetişmemişti. Bunun üzerine heybetli bir zât olan Çil Müftü’nün elleri çamaşır ipiyle bağlanmıştı.

“1935 Eskişehir Mahkemesi”nde Risale-i Nurlar’ın hatip ilim adamı Ahmed Feyzi Kul Efendi’ye “Müftü Efendi” diye hitap edildiğinden dolayı o zannedilip hakikî Aydın müftüsü Mustafa Efendi tevkif edilip Eskişehir zindanlarına yollanmıştı. Ramazan Efendi gibi Aydın Müftüsü de bir yanlışlık kurbanı olarak, o ihtiyar hâliyle aylarca mahkûm kalmıştı. Nice zaman sonra Eskişehir hapsinden çıkınca, evinde ebediyete göçmüştü. Ahmed Feyzi Kul, Nur Risaleleri’ni tanıdıktan sonra bu şaheserlerin aziz yazarsına hizmet etmeyi en yüce gaye bilmışti.

Türk Hâkiminin Beraat Kararlarında Ahmed Feyzi Kul

15 Haziran 1944 Denizli Ağı Ceza Mahkemesi beraat kararından:

Aydın Ortaklar köyünden mukim Uluborlu Halınca mahallesinden Mehmet oğlu 1314 doğumlu 23/9/943’ten beri mevkuf sabıkasız Ahmed Feyzi Kul. Aydın Cuma mahallesinden Hüseyin oğlu 1317 doğumlu 21/9/943 gününden beri mevkuf sabıkasız

Mehmet Şirin. Çivril'in Homa nahiyesi Hocazade mahallesinden Ahmet oğlu 1296...

Ahmed Feyzi Ağabey'in bütün ömrü bu nurlu maksadın aşk ve şevkiyle geçmişti. Bu yolda 1943'te Denizli Mahkemesi'ne, 1948'de Afyon Mahkemesi'ne ve daha sonraları da defalarca mahkemelere verilmişti. Kur'ân'a hizmet uğrunda aylarca zindanlarda yani Medrese-i Yusufiyelerde yatmış, çile çekmişti.

Ahmed Feyzi Kul'un Kişiliği

Fevkalâde hatip ve belîğ bir Kur'ân talebesiydi. Zaman zaman, ihtiyaç anlarında çeşitli gazete ve dergilerde İslâmî mevzularda yazılar yazardı. Bu yazıların hemen hepsi de Kur'ân'ın sonsuz gerçeklerini anlatmaya, Müslümanları müdafaa ve dinin aydınlığına insanları davet tarzındaydı.

1948'de Afyon Hapishanesi'nin mahkemelerinde yaptığı müdafaalar ise birer şaheserdi! Kahramanlıkla ilmin, kol kola beraberce yürüdüğü bir edebiyat ve cesaret manzumeleridir bu müdafaalar...

Hakkın ilânı sayılan bu müdafaalarından dolayı Ahmed Feyzi Kul Ağabey, zâlimlerce hapse mahkûm edilmişti. Ama bu kahraman Nur talebesi ve ilim adamı yine de yılmamış, yıkılmamış, hep ayakta kalmıştı. Bediüzzaman'ın yüce şahsiyetini, vazifesini, memuriyetini ve hizmetlerini ilân etmekten vazgeçmemişti.

Böylesine coşkun ve destanlaşan mahkeme müdafaalarına Üstad Bediüzzaman Hazretleri de yüksek tevazusuyla izin vermediği hâlde, o vazgeçmemişti. Kahraman Türk ordusu'nun bu kahraman subayı da tıpkı kendisinden evvelkilerin (Binbaşı Asım Bey, Yüzbaşı Refet Bey, Binbaşı Muhyiddin Bey, Yüzbaşı Mehmed Kayalar, Albay Hulûsi Yahyagil) yaptığı gibi Hazreti Üstad'ı ve Risale-i Nur'u müdafaa etmişti. Bütün tehlikelere rağmen ağır cezada yargılanırken Nur Üstadına ve mahkemenin huzuruna şu sözleri haykırıyordu:

“Bütün dünya seni (Üstad Hazretlerini) inkâr etse, sen de onların bu inkârlarını kabul etsen, illâ bu Ahmed Feyzi, seni yine de âleme ilân edecektir!”

İşte Ahmed Feyzi Kul, o en ağır cezaların verildiği adliyenin ağır ceza salonlarında bunları haykırıyordu.

Üstad'ın Duası ve Mâidetü'l-Kur'ân Kitabı

Seksen seneyi geçen Risale-i Nur deryasının tarihinde bir avukat vardır. Hayır hayır bir değil Nur Üstad Bediüzzaman'ın bir değil Ankara, İstanbul, Afyon ve Isparta noterlerinden tam on tane avukatı bulunmaktadır. Birinci Cihan Harbi gazisi Ahmed Feyzi Kul isimli aziz bir kul vardır. Allah'ın kulu, Cenâb-ı Hakk'ın kulu Üstad Hazretleri tarafından “Nur'un mânevî avukatı” diye iltifat ettiği talebelerinden Ahmed Feyzi Kul Ağabey.

Bu aziz hatip, avukat ve büyük ilim adamı Ahmed Feyzi Kul Ağabey'in Mâidetü'l-Kur'ân (Kur'ân Sofrası) isimli bir şaheser çalışması bulunmaktadır. Bu eseri Ahmed Feyzi Ağabey, Afyon Hapishanesi'nde (Medrese-i Yusufiye) iken yazmıştı. Eserde, Üstad Hazretleri'nin hadislerde âhırzamanda geleceği müjdelenen Ehl-i Beyt'in büyük şahsiyeti olduğunu âyet ve hadislerle dayandırarak isbat etmişti. Ahmed Feyzi Ağabey'e daha sonra bu eseri kitap haline getirme safhasında İsmail Hakkı Zeyrek Bey yardım etmişti.

Mâidetü'l-Kur'ân hakkında Nur Üstad'ın, Tılsımlar Mecmuası'nın Zeyli'nde şu mektubu yer almaktadır:

“**Evvelâ:** Aydın havalisinin Hasan Feyzi'si ve Hüsrev'i ve Mehmed Feyzi'si ve Risale-i Nur'un mânevî avukatı Ahmed Feyzi üç seneden beri âlimane, müdakkikane yazdığı şu gelen istihracat-ı gaybiyeyi ve Sikke-i Tasdik-i Gaybiye'nin bir kuvvetli hücceti ve şahidi bulunan şu risaleciği dikkatle mütalâa ettim. Onu, tedkikatına ve Risale-i Nur'un kıymetini tam hadis ile ve âyet ile isbat etmesine karşı hayret ve istihsan ile ‘Maşâallah, bârekâllah.’ dedim. Fakat bir derece tabire muhtaçtır. Ayn-ı haki-

kattir. Fakat ‘Said’ hakkında hususan son kısmın hâşiyelerinde –şahsiyetim itibarıyla haddimden yüz derece ziyade bir hüsn-ü zan ile– hakikatın sureti değişmiş...

Evet, hem Sikke-i Gaybiye hem onun yazdığı âyetler ve hadisler müttefikan bu asırda bir hakikat-i nuraniyeye işaret ediyorlar. Ve asır ve bu zaman, cemaat zamanı olduğundan, şahs-ı mânevî hükmedebilir.

Bu âyât-ı kerîme ve ehadis-i şerife âhircamanda gelecek bir müceddid-i ekberi, mânâ-yı işarî ile haber veriyorlar. Fakat o gelecek zâtın ve cemiyetinin üç vazifesinden hakikatte en ehemmiyetlisi olan ve zâhiren en küçüğü görünen imanı kurtarmak ve hakaik-i imaniyeyi güneş gibi göstermek vazifesini Risale-i Nur’un şahs-ı mânevîsine hatta bazen tercümanına da tatbik çalışmışlar ve şeriatı ihya ve hilâfeti tatbik olan çok geniş dairede hükmeden bu iki mühim vazifesini nazara almamışlar.

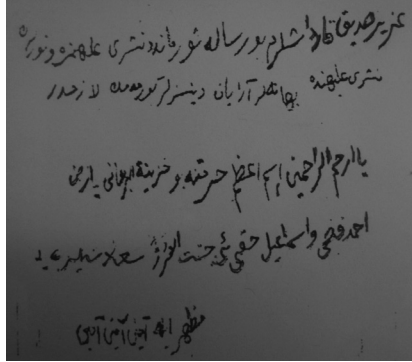
Onların kanaatleri, onların Risale-i Nur’dan istifade cihetine faidelidir, zararsızdır. Fakat Nur’un mesleğindeki ihlâsa ve hiçbir şeye âlet olmamasına ve dünyevî ve mânevî makamâtı aramamasına zarar verdiği gibi Nurlar’ın muarızları, her taifenin, hususan siyasî taifenin tenkidine ve hücumuna vesile olabilir. Onun için ben, bu müdakkik kardeşimizin risaleciğinin bir kısmını ve bazı cümlelerini kaldırmakla bir parça tâdil ettim. Siz tam tâdilât yapınız diye size gönderdim. Tılsımlar Mecmuası’nın âhircinde yazılsın. Bâkî kalan kısmını da, şahsıma ait kısmını kaldırıp, bakiyesini tâdil ederek belki size göndereceğiz. Bu münasebetle bugünlerde ruhuma gelen bir ihtarı ve kalbimde gördüğüm bir mânâyı beyan edeceğim ki, kardeşim Ahmed Feyzi benden gücenmesin. Şöyle ki:

Nurlar’ın fütûhatını kalben temaşa ederken, bazı has kardeşlerimin Nur’un tercümanına verdikleri makam noktasında baktım: O makama nisbeten fütûhat az olmasından, o makamın şerefi için bir hrs ile vazife-i ilâhiyeye karışmak gibi şekva geldi. Binler derece şükür

ve sırf rıza-yı ilâhî noktasında bazı biçarelerin Nurlar'la imanlarını kurtarmak cihetiyle binler hamd ve sena ve şükür lâzımken bir teşekki ve sıkıntı geldi...

Sonra, mahiyet ve terk-i enaniyet ve ihlâs-ı tam ile aynı vaziyete baktım, gördüm ki: O fütûhatta binler hamd ve sena ve teşekkür ve mânevî sürûr ve sevinç ruhuma geldi. Ben o hâlde iken anladım ki, makamât-ı mâneviye dahi mesleğimize bahis olmamalı. Eğer bazı has kardeşlerimin hakkımdan yüz derece ziyade bana verdikleri hassa ve makam hakikat olsa ve hakkım da olsa, mezkûr hakikat için bırakmaya meslek-i nuraniyedeki ihlâs-ı tâmmecbur ediyor.”

Mezkûr Mâidetü'l-Kur'ân eserinin yazılışında kendisine yardım eden Manisa'nın büyük ilim adamı İsmail Hakkı Efendi'yle beraber, her ikisine kendi el yazısıyla Nur Üstad şu notu yazıyor ve şöyle dua ediyordu:

Hazreti Üstad'ın Ahmed Feyzi Kul Agabey ve İsmail Hakkı Zeyrek Bey'e kendi el yazısı ile yazdığı dua.

“Aziz sıddık kardeşlerim! Bu risale, şu zamanda neşri aleyhimizedir ve Nurlar'ın neşri aleyhine bahaneler arayan dinsizler görmemek lâzımdır.”

Yazının dua kısmında Üstad Hazretleri şöyle diyor: “Ya Erhamerrâhimîn, İsm-i Âzam hürmetine, bu Hazinetü'l-Burhan'ı yazan Ahmed Feyzi ve İsmail Hakkı'yı Cennetü'l-Firdevs'te saadet-i ebediyeye mazhar eyle. Âmin, âmin, âmin!..”

Şaşaah Müdafaaaların Sahibi

**Görüşler
Ve
Düşünceler**

**Necmeddin
ŞAHİNER**

Fazilet

FAZİLET, insanların manevi meziyetlerinin ismidir. Faziletin çok çeşidi vardır. Bizce faziletlerin en müstesnası hatasını bilmek, anlamak ve kabul etmektir. Fakat faziletin en üstün derecesi ise, bunu safvet ve samimiyetle ve bir hakka dönüş olarak itiraf ve ifade ve icabınca hareket etmektir.

Bu mevzuda en güzel hatırasını bırakan Ahmed Feyzi Kul merhumudur. Birkaç cümle ile de olsa sizlere ondan bahsetmek isterim.

İstadi bütün dünya senin büyüklüğünü, hakkaniyetini ve ilâhî memuriyetini inkâr etse, sen de onları tasdik et-sen ilâhî bu Ahmed Feyzi senin mahiyetini ve müceddiyetini bütün cihana ilân edecektir.

Birçok meziyetleri yanında, onun hakkında dinlediğim bir hatıra; hakikaten bir şeref ve fazilet levhası halinde zikre şayandır. Zaten rahmetli vatan ve milletini candan seven dindar bir kimse olarak, iy niyetlerle, vatanın selâmetini bir siyasi partiyi desteklemekte görür. Çeşitli beidelerde dost ve ahbablarını bu partiye girmeye ve desteklemeye teşvik eder.

Uluborlu'da doğup, Ege bölgesine yerleşen Ahmed Feyzi Kul merhum kabına sığmayan, gemlenmeyen, yılmayan, eğilmeyen hiç bir tazyik karşısında hakkı ilân etmekten geri kalmıyan ve mağlûbiyeti asla kabul etmeyen müthiş bir iradenin sahibi idi. Derin denizler gibi görünen fakat dalgalandığı zaman bir zatın dışardan haline ve vaziyetine bakarlarsa onu basit bir köylü veya esnaf zannederdi. Fakat onun bir sohbetini, bir konuşmasını dinliyen onun bir ilim denizi olduğunu, müthiş bir hatib ve konferansçı olduğunu anlamakta geçmezdi.

Bu mütevevâti görünüşlü hakikaten büyük insan, memleketimizde bir hukuk

Mâhkemesinde yaptığı müdafaa ile adâlet tarihine şaşaahî müdafaa sahibi olarak geçmiştir.

Merhum iman ve Kur'ân hizmetinde fedakâr bir hakikat adamı olarak, en ümitsiz ve ızdıraplı günlerde inandığı yoldan dönmemiş, asla tâviz vermemiş, asrın

28 Şubat 1973'te Ahmed Feyzi Kul Ağabeyimize rahmet duası için yazdığım "Fazilet" başlıklı yazıda şu ifadelere yer vermiştim:

"Uluborlu'da doğup, Ege Bölgesi'ne yerleşen Ahmed Feyzi Kul merhum, kabına sığmayan, gemlenmeyen, yılmayan, eğilmeyen, hiçbir tazyik karşısında hakkı ilân etmekten geri kalmıyan ve mağlûbiyeti asla kabul etmeyen müthiş bir iradenin sahibi

idi. Derin denizler gibi görünen, fakat dalgalandığı zaman inşanı hayretler içinde bırakan bir insandı. Bu zâtın dışarıdan hâline ve vaziyetine bakanlar, onu basit bir köylü veya esnaf zannederlerdi. Fakat bir sohbetini, bir konuşmasını dinleyenler, onun bir ilim denizi olduğunu, müthiş bir hatip ve konferansçı olduğunu anlamakta gecikmezlerdi.

Bu mütevazı görünüşlü hakikaten büyük insan, 1943'ten bu yana bini aşan, daima beraatla neticelenen ve memleketimizde bir hukuk faciası olarak cereyan eden "Nurculuk Davaları"ndan 1948'deki Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nde yaptığı müdafaa ile adalet tarihine "şâşaalı müdafaaların sahibi" olarak geçmiştir.

Merhum, iman ve Kur'ân hizmetinde fedakâr bir hakikat adamı olarak en ümitsiz ve ızdıraplı günlerde bile inandığı yoldan dönmemişti. Asla taviz vermemiş ve asrın sahibi büyük Üstad'dan ayrılmamıştır. En tehlikeli günlerde söylediği şu sözler, onun ne kırat ve ne ayarda bir kimse olduğunu gösterir: "Ey Üstad! Bütün dünya senin büyüklüğünü, hakkaniyetini ve ilâhî memuriyetini inkâr etse, sen de onları tasdik etsen bu Ahmed Feyzi senin mahiyetini ve müceddidiyetini bütün cihana ilân edecektir."

Ahmed Feyzi Ağabey'in Dilinden Hapis Yılları

Ahmed Feyzi Ağabey hapis yıllarını şöyle anlatır:

Ben, altı eserin yazılmasına şahit oldum. O da iki hapishanede, biri Denizli, diğeri Afyon hapsinde. Her iki hapishanede de o kadar teyakkuz, yani bir kelime bile yazılmaması için şiddetli bir baskı vardı. Hiçbir yazının içeriye girmesine, dışarı çıkmasına, hatta kuş uçuşmasına bile (zâhiren) imkân yoktu. Bu şartlar altında altı eser yazıldı. Bilhassa Meyve Risalesi. Meyve Risalesi bir şaheserdir.

Denizli'de başgardıyan elde edildi. Üstad ayrı tek hücrede, biz de ayrı ayrı koğuşlardayız. İspartalılar bir koğuşta. Onları

hep oraya gönderiyorlar. Kâğıt yok, kalem yok, bir şey yok, imkân yok. Mahkûmlar tabii ki sigara içiyorlar. Paketlerin kâğıtlarını atıyorlar. O kâğıtlar toplanıyor, üç satır bir şey yazılıyordu. Başgardıyan “Hâfız Ali!” diye sesleniyor, Hâfız Ali de çıkıyor, yazıyı alıyordu. Üç satır, ertesi gün beş satır daha... Meyve Risalesi böyle tamamlandı. Bu gün Meyve Risalesi okunduğu zaman ondaki azamet-i ifade karşısında insan donakalıyor. Hâlbuki böyle yazıldı. Bunu ben gördüm. Sonra daha garip olan bir şey vardı: Altı eser bu şekilde imkânsızlıklar, memnuiyetler (yasaklar) içerisinde yazıldı. Dışarıya çıkmasına izin ve ihtimal yoktu aslında hiçbir şeyin! Ama her nasıl oluyorsa bu eserlerin hepsi dışarıya çıkıyor, dışarıda neşrediliyordu. Biz buna şahidiz.

Hatta bir gün bir tek pusula yakalanmıştı! Hem de Afyon’da. Bu pusula için öyle tahkikat yaptılar ki... Buna rağmen o bizim büyük “Afyon Müdafaaı” ve daha nice eserler dışarıya çıktı. Onlara hiçbir şey olmadı. Dışarıda da intişar ettiler. Ve neşredilenlerden de bir nüsha, temyiz başsavcısına verildi. Öyle gizli neşreldiği hâlde ve ağır, şiddetli hücumları olan bir müdafaa olmasına rağmen, baş müddeiumumi benim beraatımı talep etti. İşte bu harikulâdedir! Görülmemiş bir şeydir.

Ahmed Feyzi Ağabey’in Müdafaaı

Ahmed Feyzi’nin Müdafaaıdır

Afyon Ağır Ceza Mahkemesi’ne!

Sayın Hâkimler!

Bir din âlimi ile görüşmek, onun din hakikatlerine ait kitaplarını okumak ve yazmak ve din arkadaşlarının imdadına koşmak üzere dinine ve Kur’ân’ına ve Peygamber’ine (aleyhissalâtu vesselâm) hizmet etmek bir müminin vazifesi ve hakkı değil midir? Bizi bu hizmet-i diniyeden men eden bir kanun maddesi var mıdır? Bazı cihetlerin zamanımızdaki küfrî ve gayr-i ahlâkî cereyanları tenkit etmesi, bir suç mu teşkil ediyor? Biz, ne siya-

setle ne idare ile asla alâkası olmayan yalnız dindar, saf halk kitlesiyiz. Bir insana hüsn-ü zan etmek ve kıymet vermek, herkesin şahsî bir kanaatidir. Biz, Bediüzzaman'ı, zamanımızın en yüksek din âlimi biliyoruz. Din hakikatlerini asla dalkavukluk yapmadan beyan ve ifade eden bir hakikat adamı biliyoruz. Mücahid adını vermeliğimiz, memleketimizi tehdit eden ahlâksızlık ve imansızlık cereyanlarına karşı Kur'ân'ın sarsılmaz hakikatlerine dayanarak giriştiği müdafaa ve hizmet-i diniyesinden dolayıdır. Din ve vicdan hürriyetinin hükümran olduğu bir memlekette vicdanî kanaatlerimizden mesul olamayız. Bundan dolayı da kimseye hesap vermeye mecbur değiliz.

Âhırzamanda hadisin haber verdiği şahısların meselesine gelince; bu mevzuları biz kendimiz uydurmadık, bunların aslı dinde mevcuttur. Peygamber (aleyhissalâtü vesselâm) bazı hadislerle ümmet-i Muhammediye'nin (aleyhissalâtü vesselâm) ömrünün bin beş yüz seneyi pek geçmeyeceğini söylüyor. O zamana kadar da ümmet-i Muhammediye'nin (aleyhissalâtü vesselâm) ve dünyanın hayatında mühim tesir yapacak büyük tarih hâdiselerini, "kıyamet alâmetleri" diye haber veriyor. Bunların şerri üzerine Ümmet-i İslâmiye'nin nazar-ı dikkatini celbediyor. Gaflet ve cehaletle bu şerlere düçar olanların ebedî şekâvet ve helâket ile karşılaşacaklarını söylüyorlar. Bunlara dair sayısız dinî burhanlar mevcuttur.

Biz ki, Allah'a ve Resûlüne ve Kur'ân'a inanmışız; şimdi bu imanın ve Peygamber'in sıdkına olan bu itikadın neticesi olarak kendimizi helâk-i ebedîden kurtarmak için çalışmalı mı? Etrafımızda olup bitenleri görmeyelim mi?" Acaba bu tehlikeli zaman gelmiş midir? Sakın bu tehlikelere düşen nesil biz olmayalım!" diye bunları mevcut dinî hakikatlere tatbik cihetlerini göstermeyelim mi? Biz de önümüzdeki müsbet delilleri ve vücûd-u ilâhîye bizi sevkeden hakâik-i müberhene ve ilmiyeyi görmeyerek, sırf Avrupa dinsizliğini en büyük lâzıme-i mede-

niyet ve şîâr-ı irfan add ile dinimizi terk etsek, acaba helâk-i ebedîden bizi kim kurtaracak? Bunu düşünmeyelim mi? Bu zihniyette olan, Kur'ân'dan ve onun hakâikinden üstün bir şey tanımayan bir insan, sırf fânî cezalar korkusuyla kendini ebedî helâke atar mı? Yahut fânî bazı kıymetlere değer verir mi? Allah ve Resûlü'ne ve dinine hizmet vazifesinden vazgeçer mi? İşte bizi, Bediüzzaman'a bağlayan hakikî âmiller bunlardır. Başka bir menba-ı dinî var mı ki, biz ruhumuzun bu ezeli ihtiyaçlarını onunla teskin edelim?

Sayın savcı, bize kütüphaneleri dolduran binlerce Arapça ve bugünün ruhuna tercüman olamayan kitapları tavsiye ediyor. Sayın savcı ve onun gibi düşünenler, "Risale-i Nur" nâmı altındaki külliyyât-ı ilmiyeyi ve hazine-i hürriyeti ve hakikat-i âliyeyi beğenmeyebilirler, tenkit de edebilirler. Bu kendilerinin bileceği bir iştir. Bizim şu veya bu esere rağbet etmemize ve ona kıymet vermemize karışamazlar. Biz Risale-i Nur'u seviyoruz. Ve onu hakikî ve riyasız bir din kitabı ve Kur'ân tefsiri biliyoruz. Kıymet ölçüleri ve hükümleri vicdanî bir takdir meselesidir. Buna kimse müdahale edemez.

Evet biz, Risale-i Nur müellifinin velâyetine ve daima ayn-ı hakikat dersi verdiği kâiliz. Kendisinin kabul etmemesi, bizim bu kanaatimizi sarsmıyor. Ancak bizim kabul ettiğimiz, keramet-i kevnîyesinden dolayı değil, Nurlar'ın dersinde hârikulâde ve ekmel tezahürlerine şahit olduğumuz ve bütün cihan-ı irfana meydan okuyan keramet-i ilmiyesinden dolayıdır. Tahsil hayatı üç aydan başka mevcut olmadığı hâlde, bu kadar feyz-i ilim neşreden.. ve ilminin harikalarıyla en müntehâ mesâil-i ilmiye ve âliyede en yüksek mütefekkirleri dahi hayrette bırakacak bir mantık ulviyeti ibraz eden.. ve hayatının yarısından sonra öğrendiği bir lisanda bu kadar câzibedar bir tarz-ı beyan ve sürükleyici bir hararet izhar eden.. ve gayet feyyaz bir aşk ve heyecan terennüm eden.. ve bir derya-yı iman ve bir hazine-i tev-

hid ve bir umman-ı hikmet hâlinde coşan bir ikinci Bediüzzaman gösterebilir misiniz?

Fânî zevâhirin âlâyişine ednâ bir meyl ve iltifat göstermeyen.. ve en küçük bir menfaat ve lezzete tenezzül etmeyen.. levs-i fânînin ayağına dolaşan bütün yaltaklanmalarına asla kıymet veremeyen.. kimseden bir şey beklemeden ve dilenmeyen ve kendisine arzedilenleri kabul etmeyen.. iffet ve ismetin en âlî örneklerini yaşatarak sabûrâne, mütehammilâne her nevi mahrumiyetlere göğüs germek suretiyle kendini hakikate ve envâr-ı Kur'âniye'ye ve maârif-i Muhammediye'nin (aleyhissalâtü vesselâm) izharına vakfeden.. ve memleket ve milletin ızdırabatı karşısında pür-rahm ü şefkat ağlayan.. kendine yapılan bunca ihanetlere rağmen etrafındakilerin saadetleri için hizmetinden asla vazgeçmeyen.. ihtiyarlığına ve bîkesliğine bakmayarak insanları gayyâ-yı cehl ve girdbâd-ı inkârdan kurtarmaya, hasbî ve ilâhî bir cehd ile çalışan ve savaştan fazilet ve nur abidesini, "Üstad" addetmekliğimizi çok mu görüyorsunuz?

Kendisinin bu arzedilen keramet-i ilmiyesiyle beraber, sırf ahlâk ölçülerinin kaybolduğu böyle bir devirde gösterdiği bu misilsiz ferâgat ve istiğna ve şaheser-i ismet ve istikamet dolayısıyla yine bir enmûzec-i kemâl ve mihrab-ı fazilet olarak tanınmaya ve iktida edilmeye şâyândır. İşte biz Bediüzzaman'a ve eserlerine bu gözle bakıyoruz.

Acaba mûmâileyhe sırf imanımızdan neş'et eden bu bağıllığımız ve Kur'ân'ın ve beyanat-ı Muhammediye'nin (aleyhissalâtü vesselâm) küfür ve ahlâk hakkındaki şiddetli tevbih ve tezyiflerine bu imanımız dolayısıyla iştirakimiz, bizi levs-i fânî addedilen siyasetçi mi yaptı? Yoksa yirmi beş seneden beri din hakikatlerini öğrenemeyen ve helâk-i mutlaka giden soyumuzun bir kısım evlâtlarına, onları helâk-i ebedîden kurtarmak için Allah ve Resûlü'nden, hakikat ve Kur'ân'dan haber vermek onların temiz ruhlarını, masum vicdanlarını ıslah etmeye hiç ifsad denilir mi?

Sayın Hâkimler!

Biz asla siyasetçi değiliz. Biz siyaseti, bizim gibi siyaset ehli olmayana bin bir çeşit veballer, tehlikeler ve mesuliyetler taşıyan bir meslek biliriz. Fânî zevâhire de zâten kıymet vermeyiz. Dünyaya ancak rıza-yı ilâhîye bizi götüren hayırlı vechesiyle bakıyoruz. Bu itibarla siyaset peşinde koşmayı ve devlet mefhumu ile mübâreze ithamını şiddetle reddediyoruz. Eğer böyle bir kasd olaydı, yirmi beş seneden beri ednâ bir tezahür olurdu. Evet, bizim menfî bir cephemiz, ahlâksızlığa ve imansızlığa müteveccih bir takbih tarafımız var. Bu sırf imandan ve Kur'ân'ın bu mevzular üzerindeki şiddet-i beyan ve azamet-i tevbihine –bizzarure– iştirakimizden ileri geliyor. Eğer bu esbab-ı mûcibe, samimiyetin ve ihlâsın, hakikat ve saffetin bu tarz-ı beyanı size kanaat vermediyse bize ne şekil isterseniz ceza veriniz. Lâkin unutmayınız ki; bugün altı yüz milyon insanın mensubiyetini taşıdığı Hazreti İsa (aleyhisselâm), zamanının idarecileri tarafından sırf insanlığın saadeti için kalbi çarptığı ve emanet-i tebliği hâmil bulunduğu sebeplerle “âdi bir hırsız gibi” idama mahkûm edilmişti.

Biz, hür söylediğimizden dolayı maruz kalacağımız bu mahkûmiyeti iftiharla karşılayacağız. Ve sadece *حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ*¹⁸ nidasıyla dergâh-ı Kâdiu'l-hâcât'a el açacağız.

Afyon Cezaevi'nde Mevkuf, Ortaklar Bucacı'ndan

*Ahmed Feyzi Kul*¹⁹

Üstad'ın Kerametleri

Ben, Bediüzzaman Hazretlerinin en az yüz kerametine şahit olmuşumdur. Hem de çok zâhir kerametlerine şahit olmuşumdur. Fakat en küçük bir kerameti dahi zuhur etse, kendisi hemen, “Hizmetin kerametidir. Nur'un kerametidir. Benimle bir alâkası

¹⁸ “Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!” (Âl-i İmran Sûresi, 3/173)

¹⁹ Şuâlar, s.551-552.

yoktur.” derdi. Bir gün –neyse kusura bakmayınız, istidracen bunu da anlatmak istiyorum– Emirdağ’a gittim. Beni hemen içeriye aldılar. Biraz sohbetten sonra dedi ki:

“Kardaşım! Sen bugün behemehal buradan git. Zira buranın kaymakamı çok münafık. Bir hâdise çıkarma ihtimali var.”

Emri alınca hemen çıktık. Mehmed Çalışkan’ın dükkânına vardık. Onlar yemek hazırlamışlardı.

“Siz yemek hazırlamışsınız, ama ben emir aldım. Vasıtaya bakıverin.” dedim. Onlar; “Vasıta bir defa geliyor buraya. O da çoktan gitti. Senin fazla paran varsa hususi bir taksi tutalım, seni göndereyim.” dediler. Hâlbuki nerede Hacı Ahmed’de kav çakmak!

“Bugün mecburen burada kalıyorsun.” dediler. “Aman!” dedim. “Üstad duyarsa ne der sonra? Ona haber vermemek şartıyla kalacağız artık...”

İkinci oldu. Camiye sapa yerlerden gittik ve geldik. Büyük bir camileri vardı. Mehmed Çalışkan’ın evine kapandık. Orada misafir kalacağız, başka yolu yok. Ertesi gün gidilecek. Akşam, Allah ne verdiyse yedik.

Misafirler gelmeye başladı. Hâkim, doktor gibi hep yüksek tabakadan insanlar, hepsi de müdakkik. Bana sualler sormaya başladılar. Bir fütûhat geldi. Gece yarısına kadar, daha önce hiç aklıma gelmemiş şeyleri inâyet-i ilâhiye ile onlara söyledim. “Artık bu gece tam doyduk, bütün müşküllerimiz halloldu.” dediler. Gece yarısı dağıldılar. Biz de yatsıyı kılıp yattık.

Sabah namazından sonra gitmeye hazırlanırken Zübeyir kardeş geldi. “Kardeşim, Üstad sizi istiyor.” dedi. “Eyvah, yandık.” dedim. Mehmed Çalışkan’a dönerek “Kalk bakalım, suç senin. Beni göndermeyen sensin.” dedim. O da “Sen korkma.” dedi.

Ve Üstad’ın yanına gittik. Ben önünde diz çökerek oturdum. Mehmed Çalışkan ayaktaydı. Sonra o da oturdu. Bana “Niçin kaldın? Niye gitmedin.” tarzında bir şey söylemedi: “Kardeşim, bu gece kalmanız çok isabetli oldu, çok isabetli oldu.” dedi.

Sanki mübarek gece konuşulanları aynen dinlemişti. Yani ben anladım ki, o gece yapılan sohbet Üstad tarafından aynen bizlere telkin edildi, tasarruf edildi.

Daha başka neler söyledi, hatırlamıyorum. Biz buna benzer daha neler gördük kardeşim! Ne hâdiselere şahidiz! Üstad'ın önündeyken gönlümüzden geçen şeylerin cevabını, daha siz ağzınızı açmadan, almamamız mümkün değildi.

Ahmed Feyzi'nin Kefesinin Ağırlığı

Nurlar'ın mânevî avukatı olan Ahmed Feyzi Ağabeyimizin Risale-i Nur Külliyyatı'nda on beş-yirmi yerde ismi geçmektedir. Merhum hakkında, aziz ağabeyimiz İsmail Hakkı Zeyrek, 2000 yılının 29 Ekim'inde Manisa'da hanelerinde kendilerini ziyaretimiz esnasında şu hatırayı anlatmışlardı:

Üstad Bediüzzaman, Ahmed Feyzi Kul Ağabey için bana şunları ifade etmişlerdi: “Ahmed Feyzi, öyle bir salâbet-i imaniyeye sahiptir ki, Ege Bölgesinin Nur talebelerinin tamamı terazinin bir kefesine, diğer kefesine de o konulsa, ben Ahmed Feyzi'nin tarafında olurum! Zira Ahmed Feyzi'nin kefesi, bölgenin ağırlığından daha da ağır basar!”

Yine bu hatırayı 2000'li senelerin başlarında Gaziantep'te, Erzurumlu Muzaffer Aslan Ağabey de bizlere anlatmıştı.

Nur Üstad Bediüzzaman'dan Ahmed Feyzi Kul'a

Üstad Hazretleri, Ahmed Feyzi Kul Ağabey'e yazdığı mektubunda şu zamanda bizim durumumuzun yumurta taşıyan bir şahıs gibi nazik ve hassas olduğunu ifade sadedinde şöyle der:

“Pehlivan cüretli kardeşim! Bir zaman gayet cesur ve kuvvetli bir adam, ona hücum eden bir korkak ve kuvvetsiz adamdan kaçıp, ona yalvararak ‘Aman bana ilişme.’ dediğini gördük. Merak ile sorduk. Cevaben dedi ki: ‘Belimdeki sepette kıymetli

yumurtalar var! Kırılmasın diye kaçıyorum!’ İşte biz dahi bir cihette ona benzeriz...”

Hakkında Yazılanlar ve Hatıralar

Muhterem Evlâdının Dilinden Ahmed Feyzi Kul

Üsküdar Bedi Nur hanesinde otururken, Ahmed Feyzi Kul Ağabeyimizin muhterem evlâdı, bizlere şu malûmatları vermişti:

“Ahmed Feyzi Kul Efendi’nin babası, yani dedem, Abdi Hocaogullarından Mehmed Efendi, annesi ise Vesile Hanımefendi’dir.

Babam, 1915 senesinde Daru’l-muallimîn’de son sınıftayken askere alınmıştır. Yine Cihan Harbi’nde iken sağ elinden yaralanmıştır. Bu yüzden sağ eli sakattı.

1917-1918 senelerinde Mısır’da tam yirmi iki ay esir kalmıştır. Elindeki yarayı ise Filistin Cephesi’nde “Ric’at” (geri çekiliş) sırasında almıştır. Savaştan sonra İstanbul’a geri dönmüştür. Biraz İngilizce ve daha güzel Arapça bilmektedir. Babamın gaziliği, esareti, yaralanması kendisinin müracaatı üzerine, İngiliz dosya ve arşivlerinden bulunarak buraya bildirilmiştir.

Türkiye, babamın gaziliğini ve çarpışmalarını çok sonraları öğrendi. Kendisine emekli maaşı bağlandı. Ama bu paralar ancak babam 1972 senesinde vefat ettikten sonra bizlere ödendi. Bu maddî gelirle, babamın vefatından sonra amcam Mehmed Kul Efendi hacca gitmiştir.”

Yeni Asya Gazetesinde 22 Kasım 1972 Tarihli Bir Yazı

Yeni Asya gazetesinin 22 Kasım 1972 tarihli nüshasında, sehven Mustafa Sungur imzası kullanılarak “Ahmed Feyzi Ağabey’in Ardından” isimli makaleye yer verilmişti:

“Ayдын’la İzmir arasında, Çamlık diye anılan yüksek bir mevkide, yüksek bir ruhu, İslâm kahramanı olan bir ruhu uğurladık.

Onların dostları, yakınları, Kur'ân hizmetindeki arkadaşları koşup geldiler ve saf saf el bağlayıp, cenaze namazını kıldılar. Ahmed Feyzi Ağabey'in tatlı, ölümsüz hatıralarını geride bırakarak, onu, İslâm Âlemi'nin en ileri karakolu mânâsında olan Anadolu'nun toprağına veriyorduk. Fakat bu toprak olmaktan çıkmış vatanın sinesi olmuştu. Vatan kendine hizmet eden bir evlâdına kucak açmıştı.

Ağabeyimiz iman davasına gönül vermişti. İman davasına gönül veren kardeşleri adedince bir hayat yaşamıştı... Ve onların hizmet anlayışında bir güzel misal teşkil etmişti. Ahmed Feyzi Kul, Isparta'nın Uluborlu kazasında 1314'te doğdu. İlk tahsilini ve rüştiyeyi orada bitirdi. Sonra İstanbul Daru'l-muallimîn'de bir yılda iki sınıf imtihanını birlikte verdi. Harb-i Umumî çıkmasıyla mektepten askere alınarak ihtiyat subaylığı vazifesiyle Filistin Cephesi'ne sevk edildi. Harpte sağ kolundan yaralanarak İngilizlere esir düştü. Esaretten sonra memleketine avdetle İstiklâl Savaşı'na katıldı. İki ay kadar vazife gördükten sonra askerî hastane sağlık heyetince –sağ kolundan yaralı olması hasebiyle– askerlikten ihracına karar verildi. Memleketine döndü ve 1340 senesinde Aydın vilâyetinin Ortaklar bucağına gelerek zirâî ve ticarî sahada işlere girişti.

Fitraten gayet zeki ve ilme merakı olması dolayısıyla her nevi İslâmî meselelerle alâkadar oluyordu. İslâmî ilimlerle iştigal eden kimselerle sohbetten, bilhassa İslâm'a vâki tecavüzleri önlemek gayesine matuf faaliyetlerden müstesna bir haz alırdı.

Hazreti Bediüzzaman, 1925 senesinde Isparta'nın Barla nahiyesine sevk edilmekle, Risale-i Nur namı altındaki ilmî külliyatı telife başladı. Avrupa'dan gelen şek ve şüpheleri ve imana vâki tecavüz ve itirazları ilmî ve akli burhanlarla önlemeye çalıştı.

Ahmed Feyzi Kul, bu sıralarda Nur Risaleleri'ni mütalâaya başladı. Yakînî incelemesi ve tahkikatı neticesinde bizzat muttali olmakla bu asırda, bu memlekette Türk gençlerinin imanlarını

vikaye ve İslâmî salâbetlerini muhafaza için bu Külliyyat'ın neşri- ni ve hizmet-i Kur'âniye'nin inkişafını gaye-i hayat bilerek Ege havalisinde muhtelif yerlerdeki ticarî işleri arasında buna da yer verdi. 1943 senesinde Bediüzzaman ve talebeleri ile birlikte Afyon Cezaevi'nde 16 ay hapsini dolduran Kul, tekrar Ege'ye gelerek ticarî işlerini ziyadeleştirip madencilik gibi büyük teşeb- büslere girişti.

İlmî, fikrî ve dinî meselelerde karşındakini daima ilzam eden böyle bir zekâ ve kabiliyeti, ne gariptir ki dünyevî teşebbüs- lerinde şâyan-ı takdir bir muvaffakiyet elde edemedi. Ömrünü, kimseye muhtaç olmayacak kadar müstağniyâne bir fakr-u hâl içinde geçirdi.

Ege Bölgesi'nde büyük çapta ticarî işlere girişmesi, daha ziyade İslâm Dini'ne hizmet içindi. 1950'den sonra büyük bir matbaa alıp İslâm dininin hakkaniyetini ilmî ve müdellel bütün burhanlarla bütün cihana haykırmak emeliyle çalışıyordu.

Vefatından bir ay evvel ziyaretimizde, hizmetinin bundan sonra başlayacağını, hayatında kayda değer İslâmî bir hizmette bulunmadığını gözyaşlarıyla mahzunâne ifade ediyordu. Son senelerde Kur'ân-ı Kerîm'in bazı hakâikinin kendi ruhunda büyük inkişafı olduğunu, onu bu zamanda ifade etmek lâzım geldiğini, Kur'ân'ın bütün sırlarını kucaklayan ve her asra hitap eden kudsî veçhesinin bulunduğunu kendi ruhunda inkişaf eden bu hakâiki müsvedde hâlinde yazdığını, bunu tab ettirdiği takdirde en muannit kâfirlerin bile insafa geleceğini, kendisinin şahsî ve müstakil bir kıymeti olmadığını, bahsettiği hakikatin son asırları ziyalandıran ve ışıklandıran Kur'ân hakikatleri ayna- sına ait olduğunu kendisi bu hakikatin ancak geride bir talebesi bulunduğunu uzun uzun anlatmıştı.

Demek ruhen ve mânâen genç, cevval ve hayattar bir mânâ kesbeden Ahmed Feyzi, cismî arızaları sebebiyle bu âlem-i fânide fazla kalamadı. Hayattar olan, öz olan âlem-i ulviye göç ederek

kudsî niyet ve mânâsında ebediyeti kazandı. Allah rahmet eylesin. Âmin!...

Onun âli seciyelerini lâıyıkıyla ifade edemeyiz. Her şeyden evvel Ahmed Feyzi bir samimiyet timsali, bir uhuvvet abidesi idi. Hapishanelerde bulunduğu zamanlarda, arkadaşlarına teselli verir ve ferahlık dağıtırdı. İmanın müdafaasında ilmiyle, hitabıyla coşar ve şelâleler gibi çağlardı. O, kardeşlerinin yanında hilim, muarızlarının karşısında cesur ve şecaat sahibi idi.”

Mustafa Sungur Ağabey'in Bir Yazısı

Mustafa Sungur Ağabey, Yeni Asya gazetesinin 13 Aralık 1972 tarihli nüshasında “Ahmed Feyzi'nin Ardından” isimli şu makaleyi kaleme almıştı:

“Cenâb-ı Hak, sayısız rahmetler yağdırsın... Merhum Ahmed Feyzi Ağabeyimiz hakkında uzun uzun yazmak onun hakkı ve bizim de vazifemiz iken, maalesef meşgaleler fırsat vermediler. Zamanımızı şenlendiren üç mübarek kıymettar medar-ı iftiharımız üç muhterem Feyzi'den Ahmed Feyzi de rahmet-i Rahmân'a kavuştu. Hasan Feyzi, Ahmed Feyzi, Mehmed Feyzi'den ikincisi de âlem-i ulvîye sefer eyledi. Cenâb-ı Hak ruhlarına hadsiz rahmetler ihsan etsin. Âmin!..

Antalya'da gurbette, oruçlu iken vefat etmiş. Teravihi cemaatle kılmış, gece sahura kalkmış, sabah namazını da kılmış. Öğleye kadar yatmış. Sonra bakmışlar: Çok hasta! Orucunu bozdurmak istemişler. Bozmamış. Hastaneye kaldırılmış ve nihayet ruhunu teslim etmiş.

Gazetede geçen gün, Ahmed Feyzi hakkında ikinci bir yazı gördüm. Benim imzam ile çıkmış, sehven konulmuş. Anladım ki bu sehivde bir ihsas var. Onun için kahraman fedakâr müdakkik Ahmed Feyzi hakkında bu yazımı kaleme aldım. Gerçi bizim makale yazmak haddimiz falan değil. Fakat muhabbet gözü, kusuru görmediği için sevgili dostların dikkat nazarında inşâallah affa müstehak oluruz ümidindeyiz. Her ne ise...

Evet! Bu mânevî kahramanlar, Allah için yaşayanlar hareketlerinde, faaliyetlerinde yalnız rıza-yı ilâhîyi maksat ve gaye edenlerdir... Bu asrın zulmetine karşı yüksek ihlâs ve rıza nuruyla karşı koyanlardır... Allah onlardan razı olsun. Âmin!.. Fakat bu makam, bu mânâ, yazılan ve söylenenlerden de başka bir şeydir. Dünyanın mahiyetinin ne olduğunu anlayan, hayatın o netice ve gayesini dert eden insan için, elbette bu mânâ çok büyük bir şeydir. O tek emel ve tek gayedir. Hayat da, insan da, dünya da, kâinat da onun içindedir.

‘Ben kırk sene bunların dünyalarına, otuz sene de dinlerine, âhiretlerine (dolayısıyla ahlâklarına, anarşilikten korunmalarına) hizmet ettim. 70 yaşında bana böyle mi yapacaklardı? Bileklerime kelepçe mi takacaklardı?’ diye Denizli’de hapisten adliyeye sevk esnasında (70 talebesiyle) elleri kelepçelenirken ani bir teessüf ve teessür hâlinde geçip, derhal sonsuz bir şevk ve ferahla tebessüm izhar eden muhterem Üstad, hiç şüphe yok ki, bu kudsî rızayı düşünüyorlardı.

Allah’ın rızasından gelen ve âlem-i misal sahnelerinde temesül eden istikbal nesillerinin imanî tezahürleri ve imanla ebedî kurtuluşa ermeleri sevinci ve tesellisiydi. Şimdi burada hangisini anlatayım veya hangi örneği vereyim? Bütün hayatları, hayatlarının her sahnesi böyle ulvî mânâları taşıyan mânevî kahramanları nasıl tarif ve tavsif edebilirim? İşte hatıralar ölmüyor. Yokluğa gidip kaybolmuyor. Görenler ve dinleyenler adedince ibka ediliyor, bâkileşiyor.

Bir kaleyi fetheden bir kahraman kumandan, tarih sayfalarında, istikbal dillerinde, akıllarında, hafızalarında geziyor, yaşıyor. Şiddet-i şefkatinden yavruları için ruhunu feda eden ana; kardeşleri için, hemcinsleri için ve insanlık için ölen fedakâr ruhlar, gerçek fedailer... İlim ve maarifi ile değer kazanmış âlimler... Allah’ın zikriyle ömrünü tamamlamış zakirler... İlâ âhir...

Şunu arz etmek istedim: Ayrı ayrı yüksek kabiliyetlerin mazhariyetleri de ayrı ayrı oluyor, yaşayıp gidiyor. Ebedî şeref madalyası ve o insanın unvanı, sıfatı olarak daima zikrediyor... Elbette zakir, zikredicidir. Ama nasıl? Hadis-i şerif onu beyan eder.

1 Asya, Yıl 3 Sayı 1010 — 13 Aralık 1972 SAYFA: 1
Çarşamba

Fikir Bahçesi

**Ahmet Feyzinin
Ardından**
Mustafa SUNGUR

CENABI Hak, sayısız rahmetler yağdırsın... Merhum Ahmed Feyzî ağabeyimiz hakkında uzun uzun yazmak, onun hakkı bizim de vazifemiz iken maalesef meggaleler fırsat vermediler. Zamanımız genlendiren üç mübarek kıymetler medar-ı iftiharımız üç muhterem Feyzî'den nihayet Ahmed Feyzî'de Rahmet-i Rahmana kavuştu. Hasan Feyzî, Ahmed Feyzî, Mehmed Feyzî'den ikincisi'de âlem-i ulviye sefer eyledi. Cenab-ı Hak ruhlarına hadsiz rahmetler ihsan etsin. Amin.

Antalya'da, gurbette, oruçlu iken vefat etmiş, teravihi cemaatle kılmış gece sahura kalkmış, sabah namazını da kılmış. Öyleye kadar yatmış. Sonra bakmışlar: Çok hasta.. orucunu bozdurmamak istemişler. Bozmamış.. hastaneye kaldırmış ve nihayet ruhunu teslim etmiş..

Gazetede geçen gün, Ahmed Feyzî hakkında (2) nci bir yazı gördüm. Benim imzam ile çıkmış, sehven konmuş. Anladımki; bu sehivde bir ihlas var. Onun için kahraman fedakâr mudakkik Ahmed Feyzî hakkında bu yazımı kaleme aldım. Gerçek bizim makale yazmak, haddimiz filân değil; fakat muhabbet gözü kusuru görmediği için sevgili dostların dikkat nazarlarında inşaallah afve müstehak oluruz ümidindeyiz. Her ne ise...

Evet bu mânevi kahramanlar, ALLAH için yayanlar... hareketlerinde, faaliyetlerinde yalnız Rıza-yı ilâhiyi maksad ve gaye edinenler... Bu asrın zulmetine karşı yüksek ihlâs ve Rıza nurluyle karşı koyanlar.. Allah onlardan razı olsun. Amin Fakat bu makam, bu mana, yazılan ve söylenenden de başka bir şeydir. Dünyanın mahiyetini ne olduğunu anlayan, hayatın O netice ve gayesini dert eden İnsan için, elbette bu manâ, çok büyük bir şeydir. O tek emel ve tek gayedir. Hayat da, İnsan la, dünya da, kainat da onun içindir.

«Her kırk sene bunların dünyalarına, otuz senede dinlerine, ahiretlerine (dolayısıyla ahlaklarına,

Âlim kime denir? Mücahid kimdir? Kahramanlık nasıl olur? Gerçek cömert kim olabilir? Bu gibi âli hasletlerin her birisi, uzun bir zamanda veya mühim bir anda ancak kazanılabilir. Sâbirîn denilen sabır ehli de yine Kur'ân'da zikredilen âli derecelerle ebediyet bulmuş bahtiyarlardır ki, belâlara sabreder.

Sabrın üç nevinden birisi de musibete karşı sabırdır. Musibete uğramadan sabır ehlinde olmak ve mukaddes Kur'ân'ın "sâbirîn"lere tebşir ettiği yüksek dereceyi elde etmek pek kolay değildir.

Kur'ân'ın bütün şâkırtleri ve İslâmiyet'e bütün varlığıyla teslim olan mânevî kahramanların her birisi, imanlı ve iz'anlı hayatlarıyla böyle bâkî seciyeleri, âli hasletleri, yüksek mahiyetleri iktisap ederek ebediyet ve beka bulmuşlardır. Allah onlardan razı olsun. Âmin!..”

Risale-i Nur Hareketi'nin Mânevî Avukatıydı

2005 senesinde, merhum Ahmed Feyzi Kul Ağabeyimiz'in 33. vefat yıl dönümünde, kendisine rahmet duaları için Çamlık'ta bazı çalışmalar yapıyordu. Bu hazırlıklarla alâkalı olarak 25 Haziran 2005 tarihli Zaman gazetesinde "Ahmed Feyzi Kul, Risale-i Nur hareketinin mânevî avukatıydı" başlıklı bir haberi okumuştuk. Haberde şöyle deniyordu:

"Risale-i Nur talebelerinden Ahmed Feyzi Kul, ölümünün 33. yıldönümünde dava arkadaşları tarafından anılacak. Bediüzzaman Said Nursî'nin 'Benim ve Risale-i Nur'un mânevî avukatı' olarak tanımladığı talebelerinden olan Kul'un arkadaşları onu anlattı. Dava arkadaşı ve Bediüzzaman'ın talebelerinden Mustafa Sungur, 'Risale-i Nurlar okundukça onun ruhuna taziye gönderilmiş olur.' dedi. Hayatını Risale-i Nur hizmetine vakfetmiş olan Ahmed Feyzi Kul'u anma törenine Bediüzzaman'ın hayattaki talebelerinden Mustafa Sungur, Abdullah Yeğin, Hüsnü Bayram, Said Özdemir, Ahmed Aytımur,

Abdülkadir Badıllı, Salih Özcan, Mustafa Birlik ve diğer Risale-i Nur talebeleri katılacak. İzmir'in Selçuk ilçesi Çamlık Köyü Mezarlığı'nda yarın yapılacak tören, saat onda başlayacak. Anma merasiminde Kur'ân-ı Kerîm okunacak ve Risale-i Nur'dan ders yapılacak. Bediüzzaman'ın talebelerinden Mustafa Sungur, Ahmed Feyzi Kul'un Risale-i Nur'a verdiği hizmetleri anlatırken Bediüzzaman'ın Ahmed Feyzi Kul için 'Benim ve Risale-i Nur'un mânevî avukatı' dediğini hatırlattı. Sungur, şunları ifade etti: 'Hapishanede beraber yattık. Mahkemelerde yaptığı müdafalar hâkimleri çok etkiliyordu. Risale-i Nur dersleri insanları hayrette bırakıyordu. Ege'nin bütün il ve ilçelerini dolaşmıştı. Hatta babam, Ahmed Feyzi Ağabey için bana 'Oğlum, Ahmed Feyzi, Üstad'dan ileri mi?' diye sormuştu. Mahkemede Gençlik Rehberi müdafaası çok dehşetliydi. Mahkeme heyeti ona 16 ay, diğer Nur talebelerine ise 6 ay hapis verdi.'

Ahmed Feyzi Kul'un oğlu Yaşar Kul ise babasını 'Hilm (yumuşak huy) sıfatının timsali.' şeklinde tanımlıyor. Kul, babasından dinlediği anıları ise şöyle aktarıyor: 'Üstad Bediüzzaman Hazretleri Emirdağ'dayken babam ziyaretine gitmiş. Üstad ona 'Burada fazla durma, kontrol altındayız.' demiş. Ama Ceylan Çalışkan ağabeyler göndermemişler. O akşam Emirdağ'ın üst düzey memurları, savcısı, hâkimi toplanmış. Babam da onlara Üstad'ın mahiyetini anlatmış. Sabah olunca babam 'Eyvah Üstad kızacak.' diye düşünmüş. Üstad ise babama 'Kardeşim, akşam konuştuklarının hepsini tasdik ediyorum.' demiş.

Bediüzzaman Hazretleri'nin talebelerinden Abdullah Yeğin ise Ahmed Feyzi Kul için şunları söyledi: 'Süleymaniye'de Nazif Çelebi'nin evinde besmele ile ilgili bir konferans verdi. 'Besmele'nin Kur'ân-ı Kerîm'in hulâsası olduğunu anlattı ve rakamlarla bazı sûrelerine işaret ettiğini isbat etti.'

1898'de Isparta'nın Uluborlu kazasında doğan Ahmed Feyzi Kul, Ege Bölgesi'ne yerleşti. Nur Risaleleri'ni 1930'lu yıllarda

Milaslı Halil İbrahim Çöllüoğlu'nun vesilesiyle tanıdı. 1943'ten itibaren Nurculuk davalarında yaptığı müdafaa ile adalet tarihine 'şâsaalı müdafaanın sahibi' olarak geçti. 1948'de Bediüzzaman'la birlikte Afyon Hapishanesi'nde yattı. 1972'de vefat etti.”

İsmail Hakkı Zeyrek Bey'in Bir Yazısı

Aziz İsmail Hakkı Zeyrek Ağabeyimiz, ricam üzerine, 2000'li senelerin ilk günlerinde, merhum Ahmed Feyzi Kul Ağabeyimiz için şu satırları yazmıştı:

Gecikmiş Bir Mersiye

Risale-i Nur şâkirtlerinden merhum Ahmed Feyzi Efendi'nin ruh-u pürnurlarına ithaf edilmiştir.

1898'de dünyaya teşrif eden, İslâm davasının büyük kahra-manlarından olan Ahmed Feyzi Efendi, 17.10.1972 günü, her fânî gibi, bu dünyaya veda ederek aramızdan ayrılıp gitti. Ancak imanlı gönüller, bu ayrılığın muvakkat olduğuna, bu dünyadan daha safi daha nezih olan bâkî ve ebedî hayatta yine bir ve beraber olacaklarına katiyen inandıkları için, tam bir ümit ve teselli bulmaktadırlar. Fakat buna rağmen hislerimizin önüne geçmek mümkün mü?

Allah Resûlü'nün (sallallâhu aleyhi ve sellem) irtihal gününde ashab-ı kirama ârız olan ve bütün gözleri âdetâ bir çeşme yapan hazin hâl, bundandı... Hazreti Ömer'i (radiyallâhu anh) kendinden geçiren, Hazreti Ali'yi (radiyallâhu anh) âdetâ ruhsuz bırakan ve Hazreti Fatıma'ya (radiyallâhu anha)

صَبَّتْ عَلَيَّ مَصَائِبُ لَوْ أَنَّهَا صَبَّتْ عَلَيَّ الْأَيَّامُ عُدُنَ لِيَالِيَا

yani “Üzerime öyle dehşetli musibetler, öyle korkunç zulmetler çöktü ki, onlar faraza gündüzlerin üzerine gelse idi, gündüzler kararır, gecelere dönerdi.”²⁰ dedirten elim manzara da bundandı.

²⁰ İbn Mâce, Cenâiz, 65; Ahmed İbn Hanbel, el-Müsned, 3/197; Zehebî, Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ 2/134.

İslâm davasının bu yılmaz mücahidinin aramızdan ayrılışı da bizi sonsuz teessürlere gark etti. Böyle sevilen insanların ayrılığından duyulan üzüntü için “Teessür, muhabbetin derecesiyle ölçülür.” derler. Allah adına olan sevgiler, ölçüye sığar mı? İşte sevgimiz gibi üzüntülerimiz de sonsuz...

Allah'ın bazı müstesna kulları vardır. Sıra dağlar gibi muhkem iman, çelikten irade, sarsılmaz azim, sönmeyen aşk, pörsümeyen ihlâs vardır onlarda... Küfrün orduları hep birden hücum etse bunlar aldırılmaz. Dünya bir bomba olup patlasa, ihtimaldir ki, bunlara tesir etmez!

Merhum Ahmed Feyzi Efendi de her hâliyle ve her hareketiyle bizlere böyle örnek teşkil eden, kuvvet veren, ümit ve teselli telkin eden müstesna bir şahsiyettir.

O ne kadar mütevazı bir gönül insanıydı! Kılık ve kıyafetinden tutunuz da oturmasına, kalkmasına, dava arkadaşlarıyla olan muamelelerine kadar her hareketinde örnek alınabilecek bir şahsiyetti. Hatta kendisinden yaşça çok küçük olanların yaptıkları latifeleri bile hoş karşılaması, onun ne derece bir mahviyet ve tevazu içinde olduğunun bariz misalini teşkil eder. O, kimseye darılmamak, hiç kimseyi darıltmamak ve (kendi haklı dahi olsa) kimseye kin gütmemek gibi yüksek ahlâkî meziyetlere sahipti.

Bir gün bir toplulukta bir mesele hakkında değerli bir zât ile aralarında tartışma çıkmış, muhatabı onun ne demek istediğini tam kavrayamamış ve bu yüzden ona kalbini incitici bazı sözler sarfetmişti. O gün oradan ayrıldıktan sonra merhumun bir hayli canı sıkılmıştı. Ama ertesi günü öfkesini yenerek yine o zâtın yanına gitmiş, onunla kucaklaşmış, samimi ifadeleriyle aradaki soğukluğu kaldırarak eski muhabbet ve dostluğu yeniden tesis etmişti. Bu, böyle herkesin yapabileceği bir hareket değildi. Daha bir gün önce –haksız olduğu hâlde– yersiz ve kırıcı sözler sarfeden bir adamla yeniden sarmaş dolaş olmak, fevkalâde yüksek bir kemâlin ifadesidir.

Ama bu tevazu sadece hakşinas Müslümanlara münhasırdır. Karşısına –İslâm’a zıt hangi ideoloji sahibi, hangi fikrî kanaatin mensubu olursa olsun– bir muannid çıktığı zaman, kükremiş aslan kesilir. Hakk’ın sesini bütün cihana ilân eder gibi heykel bir vaziyet alır, akli ve mantığı en berrak delillerle iknaya çalışır; ve fakat inadında ısrar edecek olursa, onu perişan hâle koyardı. O muannidin haddi değildi ki, onun bulunduğu mecliste bir daha ağzını açabilsin, inadında ısrar ettiğini cesaret edip söyleyebilsin. Sanki ²¹ أَشَدَّاءَ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءَ بَيْنَهُمْ yani “Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) ve beraberinde bulunanlar, kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler.” âyeti onda ve onun simâ-yı mânevîsinde parlıyordu.

Bir davanın genişlemesi, mahiyetinin anlaşılması ancak müdafilerinde müsamaha ve hoşgörü ruhunun hâkim olmasıyla mümkündür. Çünkü insanların fitratları farklıdır. Bir muamele tarzı herkese, her yerde tatbik edilmez. Bir işaretten bin ders alabilecek gayet hassas ve ince ruhlular olduğu gibi, pek çok delil ve hâdiseleri gördükten sonra ancak uyanabilecek kabiliyetler de vardır. Bu ikisi arasında daha nice istidatlar yer alır. Kültürün ve cemiyetteki örf ve âdetlerin tesirlerini de unutmamak lazımdır. İrşad mevkiinde bulunanlar bu cihetleri göz önüne almak, konuşmalarını ve hareketlerini ona göre ayarlamak zorundadırlar. Aksi takdirde “yapayım” derken “yık-maları” mukadderdir.

İşte Ahmed Feyzi Efendi, öyle geniş müsamaha ruhuna sahip olan ve gönülleri teshir edebilen müstesna insanlardandı. Onun ilme karşı sonsuz sevgisi ve alâkası vardı. Bunun yanında o, üstün bir zekâyı ve keskin nazara malikti. İslâm dünyasındaki ilmî ve fikrî inkişafı merakla ve ciddiyetle takip ederdi. Okuduğu kitapların lafızlarını anlamakla o kitabı anladığına kanaat getir-

²¹ Fetih Sûresi, 48/29.

mez, inceliklerine ve hakikatlerine nüfuz etmeye çalışırdı. Hele âyât-ı Kur'âniye ve ehadis-i nebeviye üzerindeki çalışmaları pek takdire şayandı.

Çalışmaya başladığı zaman onun gecesi gündüzü yoktu. Zihnine takılan bir mesele üzerinde kafasında hiçbir istifham kalmayınca kadar çalışırdı. Düşünmek ve gerçeği bulmak onun en büyük meselesi, zevki ve meşgalesi olurdu. Bir zaman yanlarında kalmış, hayret-feza tavrını bizzat müşahade etmiştim. Bu kadar halisane bir niyet ve böyle çok ciddi bir inceleme neticesinde, bir âyet-i kerîme veya bir hadis-i şerifin esrarına vâkıf olmak hiç şüphesiz binlerce dünyevî nimetlere kavuşmaktan veya yüzlerce keramete sahip olmaktan daha büyük bir mazhariyettir.

Onun en bariz vasıflarından biri de İslâm davasındaki cansiperane mücahedesidir. O, dilini, kalemini ve topyekûn hayatını kudsî Kur'ân ve iman davasına hasretmiş ve bu fânî âlemden geçinceye kadar da hep öyle yaşamıştır. Hiçbir tehlike karşısında göz kırpmamış inandığı hakikatlerden taviz vermemiştir ve asla dönmemişti. Küfrün ve nifakın amansız hücum ve savletlerine karşı bir bomba olup patlamış ve İslâm'ın muazzez alemdarlarının şanına lâıyk bir şekilde tavsif ve ilân etmiştir. Denizli'de ve özellikle Afyon'da yaptığı müdafaalar, biraz ihtiyata aykırı görünmekle birlikte, hakikaten şaheserdir. Onun engin imanını aksettiren hakikatin gür sesidir.

Merhum, (Afyon Mahkemesi'nden önce telif etmiş olduğu ve Mâidetü'l-Kur'ân adını verdiği eserinde de görüldüğü gibi) Bediüzzaman Hazretleri'nin esrar-ı Kur'âniye'ye dair (Birinci Şuâ) ve benzeri eserlerine herkesten çok ilgi göstermiş ve hatta bu metot ile Kur'ân-ı Hakîm'i baştan başa tetkik etme lüzumunu duymuştu. Son senelerinde bu mevzuda bir hayli mesai sarfetmiş bulunuyordu. Bu çalışmalarıyla Kur'ân-ı Hakîm'in gelişi güzel bir kitap değil, bir Hakîm ve Alîm-i Ezelî'nin kelâmı olduğunu ve Allah'ın kitabında “rastgele, kendiliğinden veya tedbirsiz

olarak meydana gelen şey” demek olan “tesadüfün” asla yeri bulunmadığını; onda çok ince bir tertip, eşsiz bir nizam ve sonsuz hikmetler bulunduğunu; onun kudsî ve semâvî lafızlarında mânâsız hiçbir şey bulunmadığını ayan-beyan izhar etmek ve kör gözlere dahi göstermek istiyordu.

Hazreti Kur’ân’ın, münkirleri dahi hayrette bırakacak derecedeki bu mu’cizesini keşfetmek ve ortaya çıkarmak, küçük görülecek bir gayret değildir. Bilâkis bütün azamet ve şâaasıyla ve bütün ulviyet ve ihtişamıyla hakikatın bu harika manzarasını göstermek, Kur’ân’ın bu i’cazkâr veçhesini hakikat arayıcılarına sunmak, en büyük bir hizmettir.

Bu mevzudaki çalışmalar, birtakım insanların zannettikleri gibi mânâsız ve boş şeyler değildir. Hatta sadece zayıfları takviye etmek, ümit ve teselli vermek için ortaya konmuş hakikatler de değildir.

Gözleriyle görmedikleri gerçeklere inanmayanlar bile bu esrar-ı Kur’âniye’yi görseler –insafı olmak kaydıyla– hakkını teslim etmekten kendilerini alamazlar kanaatindeyim.

Cenâb-ı Erhamürrahimîn geniş ve payansız rahmetlerinden, nihayetsiz tevfik ve inâyetinden bu hizmeti yapacak ve tamamlayacak olanları lütfetmesini niyaz ederek, merhumun aziz ruhuna bir Fatıha okumasını diliyorum.

Piirkusur İsmail Hakkı

- گنجینه بر مرثیه -

(رسالة نور شاردلنده مرحوم احمد فیضی افندی
روح یرونورینه اتحاف ایدیشده)

۱۸۹۸ ده دنیا به تشریف ایدیه، اسلام دعوتندن سون قرمانلنده ~~۱۸۹۸~~
احمد فیضی افندی ۱۷ / ۱۰ / ۱۸۶۴، کون، لهران، بودنیایه و داع ایدن
آرامنده آیریلوب کسیدی. آنجه ایمانی کوکله بو اریلغین موت اولدنییه و بو
دنیا ده ده صافی، دهانزیه اولاره باقی و ایدی حیایته سینر و برار اولدقهارین
قطعیا اینا نوقدی اچوه تام برایدنسی بولقده درر. فقط بولغاغما حدن اولکن
کچیک مکه می؟ اسیه سولنک (صدانیکه علم) ارحالی کوننده اصحاب کرام عاصره اولاره
و بتونه کوزلی بررجه یا یانه حزینه حال بوندی. حضرت عمر (رضی الله عنهما) ی کندنه
بجیره، حضرت علی (رضی الله عنهما) عادتا روضه سیرا قانه و حضرت فاطمه (رضی الله عنها)
"صبت علی مصائب لوانها صبت علی الایام صحن لیا لیا" یعنی دوزخ اولد
دهنلی مصیبتله، اولد قورقوج ظلمتله چو کدی که، آند - فضا - کوندوزنک اوزرینه
کله ایدی، کوندوزنک قارار کچیره دوزدی. «دیدرته ایم ضلله بوندی
اسلام دعوتندن بویلازجا ایدینک آفرنده آریلشی ده بزی صومرا نازره غره ایدی.
بو یله سویله انانک اریلغنه طوبولاره اوزونمی اچوه "تأثر مجتهد در جسد توفیقور"
دیرر. ایدینه اولاره سویدر توفیق صیفای؟ ایسه سوگنیز کی اوزونتر کیزده سوگنیز -
اللهک بولسه مستقنا قولدی و درر. صیده طاغری حکم ایمانه، هیلکنده ارده صاصیلاییه
غم، سوکینه عووه، بوسومه اغلامی و درر آلدده... کفران اوردولی لیک رده رحیم اسیه
بولد ادرماز، دنیا بر بو حاللوب یا طهراس اممال که بولده تأثیر ایز. مرحوم احمد فیضی
افندی ده لرحالیه هر حرکتیه بزه نورن تکلیف ایدیه، قوت ویره، امید و سبک ایدیه مستقنا
برخصیبتی.
اونه قادر متواضع و کوکله برانانسی. قیلیمه و قیافسندن طوبولاره اولوراسنه
قالقماسنه، دخی آقادر اشرافه اولاره معامله رینه قادر هر حرکتیه نورن اینا بیلدیم
برخصیبتی. صهی کندنده یا کچر بود، کوهون اولانن اید قری لطیفه زری بیلیم غورسقا ایدرکی

Aziz İsmail Hakkı Zeyrek Bey'in kendi el yazısı ile yazdığı
"Gecikmiş Bir Mersiye" isimli makalesi.

Ahmed Kavurmacı Bey'in Bir Hatırası

2008 senesinin kışında Fatih'te muhterem Ahmed Kavurmacı Beyefendi ile görüşmemizde Ahmed Feyzi Ağabey hakkında ilk defa duyduğum şöyle bir hatıra anlatmıştı:

“1958 senesinde dört Amerikan gemisi İzmir'e gelmişti. Bu gemilerde Amerikan ordusuna mensup er ve subaylar bulunuyordu. Onların başındaki papaz, bir Müslüman ilim adamıyla görüşmek istemişti. Bir vesileyle bu papazla Ahmed Feyzi Kul tanışmıştı. Ahmed Feyzi Efendi'nin konuşmaları ve hitabeti gerçekten şahanedir. Papaz bu konuşmaları büyük bir heyecanla dinlemişti. Ahmed Feyzi Kul'un bu şahane hitabetini teybe alan papaz efendi, bu saatlar süren konuşmaları Amerikan milletine dinlettireceğim, demişti.”

Merhum Cahid Erdoğan Bey'in Bir Hatırası

Rahmetli Ahmed Feyzi Kul Abi, pek vâiz beğenmezdi. Kendisine ne Tahir Hoca'yı ne de Yaşar Hoca'yı dinletmem mümkün olmadı. Zaten kendisi de âlim bir zâttı. Hocaefendi'nin (Fethullah Gülen) İzmir'e gelişinin tahminen üçüncü haftasıydı. Ben vaaza giderken yolda Ahmed Feyzi Abi ile karşılaştım. Nereye gittiğimi sorunca vaaza gittiğimi söyledim. “Beraber gidelim.” dedim, kabul etmedi. Israr ettim. Beni çok sevindirdi. Çok fazla ısrar edince teklifimi kabul edip geldi. Vaaz bitti, Cuma namazı kılındı, cemaat boşalmaya başladı. Ben de malzemeleri (vaazı kaydettiği teyip vs.) toparlıyorum. Baktım, Hocaefendi oturuyor, Ahmed Feyzi Abi de birkaç saf arkada oturuyor. Hocaefendi yerinden doğrulunca o da ayağa fırladı ve koşup Hocaefendi'yle musafaha ettiler. Aralarında neler konuştular bilmiyorum; fakat bildiğim bir şey varsa Ahmed Feyzi Abi'nin bu vaaza gelişinden gayet memnun olmasıydı. Çünkü biraz sonra yanıma gelip, “Sen haklıymışsın, bu diğerlerine benzemiyor.” demişti. Bu cümleyi vaaza gelmeden evvel ben ona söylemiştim ve şimdi o da aynı kanaati benimle paylaşmış oluyordu..

Abdullah Aymaz Bey'in Bir Yazısı

Nurlar'ın ciddî ve müdakkik talebelerinden Abdullah Aymaz kardeşim Ahmed Feyzi Kul Ağabey'in 33. yıl anma programı ile alâkalı olarak 26 Haziran 2005 Pazar günkü Zaman gazetesindeki yazısında şunları diyordu:

“Ahmed Feyzi Kul'un yâd-ı cemili için Çamlık'ta mezarı başında 26 Haziran Pazar günü (bugün) Egeli dost ve yakınlarının bir araya geleceklerini işittim. 'Keşke ben de katılsaydım.' diye düşündüm...

Ben onu ortaokul öğrencisi iken tanıdım... Risale-i Nur Külliyyatı'na ve Nur'un müellifine âşıktı. Okunan konuların iyice anlaşılmasını isterdi. Onun için bizlere 'Ne anladık?' diye sorular sorardı.

Meselâ 'Bu Yirmi Altıncı Lem'a olan İhtiyarlar Risalesi, acaba gençler için mi yoksa ihtiyarlar için mi yazılmış?' der, kendisinin uzun uzun düşünüp karara vardığı bir meselede bizden cevap beklerdi. Çünkü kendisi bütün Külliyyat için, yani her mütalâa ve müzakere ettiği risale için 'Ben bundan ne anladım?' diye kendi kendine soru sormuş ve cevabını bulmaya çalışmıştır. Hatta üşenmeden anladıklarını da yazıya dökmüştür.

Ahmed Feyzi Kul Ağabeyimizi İzmir'den Mustafa Birlik, Hüseyin Çağdır ve Yusuf Öztanzen gibi ağabeyler benden daha yakından tanırlar. Ama ben bildiğim tanıdığım kadar ondan bahsetmek istiyorum.

Gerçekten çok güzel konuşur ve yazardı. Bir sayfada yalnız bir nokta koyduğu, birer belâgat ve mantık şaheseri cümleleri vardı. İzmir-Torbalı'dan bir avukat, bir gün kendisine ezberden uzun ve gerçekten şahane ifadelerle dolu bir mektup okumuştur. Feyzi Ağabey de 'Fesühhanallah! Bunu kim yazmış?' diye sorunca 'Ağabey nasıl hatırlamazsınız? Ben askere gidince, bana yazıp gönderdiğiniz mektup!' demiştir.

Onun için biz kendisine çok sorular sorardık. Onları dikkatlice dinler, sonra da o güzel üslubu ile cevap verirdi. Bir seferinde ya fazlaca üzerine gittik veya imtihanvari bir soru sorduk. Bize ‘Sorun sorun! Ben eskiden bir yumurtaya kırk kulp takardım. Hiçbir şeyin peşine körü körüne takılıp gitmem. Bu Risaleler’in üzerinde çok durdum. Teslim oldum. Çok da istifade ettim. İnşâallah, sorularınızın altında kalmam!’ dedi.

Mustafa Birlik Ağabey.

Sağdan sola merhum iki nur talebesi Hüseyin Çağman ve Muzaffer Arslan.

Seneler sonra Amerika’da emekli bir doktorla karşılaştım. Uzun müddet görüşmelerimiz oldu. Bizde Külliyyat’ı görünce, ‘Ben Tireliyim... 1946’da çekilmiş bir fotoğraf var. Tire pazarının olduğu günlerde bize Kireççi Hâfız diye birisi gelir, sohbet ederdi. Ondan çok istifade ettim. İmanî, İslâmî ve insanî pek çok şey öğrendim. Bizim aile hayatı, sapasağlam ayakta elhamdülillâh... Hâlbuki hanımım bir kolej mezunu. O kolejden mezun olan kızlardan hiçbirisinin aile hayatı kalmamış. Hepsini boşanmış. Ama biz istisnayı.’ dedi. Fotoğrafi istirham ettim. Baktım, Ahmed Feyzi Ağabeyimiz. Herhalde bir dönem kireç işleri ile meşgul olduğu için oralarda öyle tanınmış.

Sohbetlerde o mübarek ve merhum Ağabeyimize soru sormamızın bir sebebi de biz sormazsak, onun bize soru sorması korkusu idi. Çünkü ya bir kelime sorar veya okunan bir parça için ‘Burada ne denilmek isteniyor?’ diye bir şey sorardı. Bir seferinde ‘Lümme-i şeytaniye ne demek?’ diye sordu. Cümlemin akışından şeytanın vesvese vermesi ile ilgili bir şey olduğunu anlıyorduk, ama lümmenin tam lughat mânâsını çözemiyorduk. Bize ‘Lümme hortum demektir. Ehl-i tahkik olmalısınız!’ dedi.

Bir akşam İzmir-Karşıyaka’da sohbet vardı. On Dördüncü Lem’a’daki Besmele’nin sırları üzerinde duruyorduk. Merhum Tuzcu Erdoğan Ağabey, Ahmed Feyzi Ağabey’in kulağına eğilip ‘Ağabey, biraz anlaşılacak yerlerden ders yapmanız. Millet pek anlamıyor!’ dedi. Onun yavaşça demesine karşı Ahmed Feyzi Ağabey sesini yükseltip, herkes duyacak şekilde ‘Tabii canım, Üstad zaten bu eserleri anlaşılmasın diye yazmış!’ dedi ve o derin meselelerin izahına yeniden başladı. Cenâb-ı Hak rahmet eylesin!”

Muhterem Abdullah Aymaz nur kardeşim başka bir hatırasını ise şöyle anlatıyor:

“Külliyyat’tan her bir Risale elimize geçtikçe sanki yepyeni bir mücevher hazinesine ve yeni keşfedilmiş, bir çiçekler bahçesine

girmiş gibi olur, anlayabildiğimiz kadarı ile onu okuyup bitirmek isterdik.

O zamanlar Üstad'ın talebelerinden, bilhassa Afyon Müdafaası ile meşhur Nur'un Avukatı Ahmed Feyzi Kul Ağabeyimiz de sohbetlerde Risaleler'in derinliklerine iner, enginliklerinde dolaşır, bizlere bu keşfedilmeyi bekleyen cevherlere karşı merakımızı arttırmaya çalışırdı. Bazen bir sayfa süren tek cümlesini hiçbir şey kaçırmadan anlamak için dikkatlerimizi onun sözlerine çevirir ve arada bir bizi test eden sorularına karşı da hazırlıklı olmaya çalışırdık. Risale'de geçen kelimelerin mânâsını sorar 'Dikkat edin, Risale-i Nur talebeleri ehl-i tahkik olmalıdır.' derdi. Bazen okunan bir cümle ve paragraf hakkında 'Peki şimdi burada ne demek istiyor?' diye anlama seviyemizi yoklar. 'Ağabey, biz okuyalım, anlamasak da latîfelerimiz istifade eder zaten.' diyenlere de 'Canım bunlar, anlaşılmasın diye mi yazılmış?' diye sitem eder. Bazen o Sokrat bakışları ile şöyle bir bakıp, 'Öyleyse hep Kur'ân okuyalım. O hem daha çok sevap, hem biz hiç anlamasak da latîfelerimiz daha çok istifade eder!..' diye kızgınlıkla karşılık verirdi...

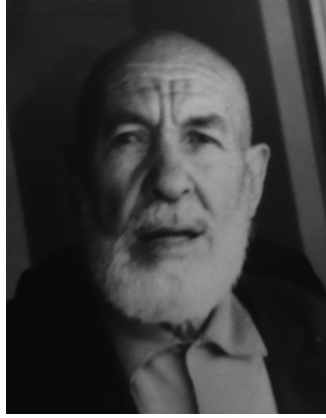
Israrla meseleyi Risaleler'i anlamaya getirir, Üstad'ın vazifesinin önemine dikkat çekerdi. Hatta, Üstad'ın çok önem verdiği ve "Abdurrahman yerine birinci talebem." dediği Hulûsi Ağabey ile bir sohbetlerinde Üstad'ın önemli hizmeti ve makamının ibraz, izhar ve ifşası yolunda uzun uzun sorular sorduğu, hatta yer yer kıskırtıcı ifadeler kullandığı hâlde, Hulûsi Ağabey'in, o taraflara pek girmemeye gayret göstermesi karşısında 'Biz bu hakikatleri kabirde mi söyleyeceğiz artık?' demişti.

Ahmet Feyzi Ağabey, 'Kimin peşinden gidiyor, kimin eserlerini okuyoruz bunu iyi takdir etmek için kitaplarını okudüğümüz kişinin mahiyetini bilmemiz gerekir.' demek istiyordu. Onun için de şöyle diyordu:

Üstad diyor ki: 'Ey muhataplarım ben çok bağıryorum. Zira 13. Asrın minaresinin başında durmuşum, sözde medenî, dinde

lâûbâli olanları camiye davet ediyorum!.' Peki soruyorum sizlere 13. Asrın bir minaresi mi var? Oraya niye çıkmış ve orada ne işi varmış? Yani bu ifadelerle bu zât ne demek istiyor? Bunlar üzerinde durup düşünmemiz icap etmez mi? Şimdi bakınız ben Denizli ve Afyon hapishanelerinde altı eserin yazılmasına şahit oldum. Hapishanelerde Üstad'a karşı o kadar müthiş bir teyakkuz vardı ki, bir kelime yazmaması için her türlü baskı vardı. Hiçbir yazının içeriden dışarı çıkmasına ve kuş uçmasına imkân yoktu. Evet bu şartlar altında altı eser yazıldı. Bilhassa Meyve Risalesi... Meyve Risalesi şaheserdi... Meselâ Denizli'de başgardiyana o ağır şartlar altında meselemiz anlatıldı ve ikna edildi... Hapishane içinde Üstad ayrı bir hücrede, bizler de ayrı ayrı koğuşlardayız. Meselâ, Ispartalılar bir koğuşta... Isparta'dan gelenleri o koğuşa gönderiyorlar. Bir kitap yazmak için kâğıt yok, imkân yok. Ama, mahkûmlar sigara içiyorlar. Paketleri atıyorlar, tütün sarılan kâğıtları atıyorlar. Başgardiyana atılan o kâğıtları toplatarak. 'Hâfız Ali!.' diye seslenip onu yanına çağırıyor ve onları veriyor. O kâğıtlar alınıyor, bir gün üç satır yazı yazılıyor. Ertesi gün beş satır yazılıyor. Şimdi bunların öncesinde ne yazılmıştı, sonrasında ne yazılmıştı diye siyak ve sibaki birbirini tutuyor mu, uygun mu diye bir şey yok. Nihayet işte bu parça parça kâğıtlar gönderiliyor ve bunlar Meyve Risalesi oluyor! Bugün Meyve Risalesi'ni okuduğumuz zaman ondaki ifade azameti karşısında donup kalıyoruz!. Sonra bu işin daha garip noktası da şu... Dışarıya çıkmasına imkân ve ihtimal bile yok. Ama bu şekilde yazılmış altı eserin hepsi de dışarıya çıkıyor ve dışarıda neşrediliyor. Biz buna şahidiz. Hatta bir gün bir tek pusula yakalanmış. Bu sıradan, bu önemsiz pusula için bile öyle tahkikat yaptılar, öyle baskılar uyguladılar. Hâlbuki Afyon Mahkemesi'nde okuyacağımız müdafaa dışarıya çıktı. Dışarıda intişar etti. Neşredilenlerden bir nüsha da Başsavcıya verildi. Biz böyle yüzlerce keramete şahit olduk. Ama böyle bir şey olun-

ca Üstad hemen reddeder ‘Bu hizmetin kerametidir; benimle alâkası yok!.’ derdi.”

Ahmed Feyzi Ağabey’in bir fotoğrafı.

Boludan aziz kardeşim Muzaffer Deligöz’ün gönderdiği bir nur hatırası.

Milash Halil İbrahim Ağabey Vasıtasıyla Nurlar'ı Tanıyor

1944 veyahut da 1945'te yazılmış olduğunu tahmin ettiğim Emirdağ Lâhikası'nın birinci cildinde bir Nur mektubunda iki Nur talebesinin ismi geçmektedir. Yine burada altı Nur talebesi ve dostunun da bahsi geçmektedir. İki aziz büyük insanın bahsi şöyledir:

“Milaslı Halil İbrahim, hakikaten Risale-i Nur'un demir gibi metin ve sarsılmaz bir şâkirdidir. O kasaba onunla iftihar etmeli. Hem o zâtın, hem Hasan Feyzi'nin haddimden yüz derece ziyade hüsn ü zanları neticesinde yazdıkları parlak manzum iki parçayı, Risale-i Nur'a hitap ediyorlar ve benim ehemmiyetsiz şahsımı perde ve ârizî bir unvan olarak yapmışlar, diye kabul ediyorum. Yoksa benim ne haddim var ki o meziyetlere sahip olayım. Hem ona, hem Risale-i Nur'un avukatı Ahmed Feyzi'ye ve arkadaşlarına ve eski kahraman kardeşlerimizden Şefik'e çok selâm ve dua ediyoruz.”

Nur yolunun serdarlarından Mustafa Ezener.

Milas beldesinin tam ortasında Hisarbaşı tepesi bulunmaktadır. Bu tepede Belen Camii vardır. Nur Üstad Bediüzzaman'ın büyük talebelerinden Çöllüoğlu Hanı'nın sahibi Halil İbrahim Çöllüoğlu

bu caminin devamlı cemaatındandı. Namazdan sonra cami kapısında durarak çıkan müminlere dikkat eder. Münasip gördüğü kimselerle hemen tanışır ve onlara Risale-i Nur isimli şaheser kitaplardan ve bu nurlu kitapların müellifi Bediüzzaman'dan bahseder daha sonra da bu güzel insanları Barla'ya gönderirdi. Bunların içinde bendenizin Antepli Kur'ân hocası Mükerrrem Efendi olduğu gibi, Bolvadinli Şükrü Şahinler de vardır. Ayrıca Mustafa Ezener gibi ve Ahmed Feyzi Kul gibi Nur yolunun serdarları da bulunmaktadır.

Milashlı Halil İbrahim Ağabey vasıtasıyla hizmet-i nuriyeyi tanıyan Nurlar'ın avukatı Ahmed Feyzi Kul, 1935 Eskişehir hapsinin arefesinde bir mektup yazmıştı. Bu mektubunda Nur Üstad'a ve Nurlar'a talebe olmak istediğini edebî bir lisanla ifade etmişti. Bu kısa mektubunda şöyle yalvarıyordu:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hamd-i bînihaye Kerîm-i Müteâl'e; salât ü selâm Habîb-i Zülcelâl'e ve O'nun âl ve ashabına!

Ey bâkîye vâsıl olmuş fânî! Ve ey matlubun bâb-ı rahmetinde oturan mahbup! Ve ey derecâtın ekmeli olan sıfat-ı abdiyyete sülûk edebilmiş bahtiyar! Ve ey Şems-i Tâbân-ı Zülcemâl'in karanlıklara aksettirdiği ziya-yı hidayet! Ve ey Habîb-i Kuddûs'ün tarîk-i ulviyetinde karanlıkları yararak uçan şehâb-ı şâşaanisâr! Hatîât ve mâsiyet deryasının korkunç dalgaları arasında inleyen, Hâlık-ı Kerîm'in bunca eltâfını nankörlükle karşılamaktan başka bir vaziyeti bulunmayan bu ednâ-yı mevcudat, nâil olduğun derece-i makbuliyetten bir katresinin olsun, kendine ihdasını senin şevket ve kereminden bekliyor. Ne olur, beni kendine alıp hizmetinle müşerref kılсан. Ne olur, Habîb-i Kibriyâ'ya benim de kendisinin hizmetine intisabım için ve O'nun uşşâkının asgarı ve hikmet ve nurunun dellâlı olmağım için yalvarsan, âh!..

Her an ayaklarının altına öpmek ateşle mütehasir ve nâlân,
ahkar-ı mahlûkat

Ahmed Feyzi

diye söylediği için mezkûr mektubun başına Üstad Bediüzzaman:

“Yeni mühim bir kardeşimiz Müftü Ahmed Feyzi Efendi’nin fıkrasıdır. Bu fıkra çendan şahsıma bakıyor. O zât şahsımı görme- miş, dellâllığım eseri olan Risaleler’i gördüğünden, haddimden pek çok fazla olan senâ ve medhi, Risaleler’e ve esrar-ı Kur’ân’a ait olduğu için kabul ettim.” şeklinde yazıyordu.

Ahmed Feyzi Kul Ağabey bu mektubun altına “Aydın müftüsü” diye imzalamıştı. Eskişehir hapsinin birçok zulüm ve garipliklerinden bir tanesi de sırf bu imzadan dolayı Nurlar’dan haberi olmayan, Üstad’la alâka ve görüşmesi olmayan Aydın Müftüsü Mustafa Efendi’yi de tevkif etmişler. Tıpkı Ramazan Risalesi’nden dolayı, Atabeyli bir köylü Müslüman’ın Ramazan isminden dolayı tevkif edilmesi gibi.

Ahmed Feyzi Kul Ağabey’in Yazdıklarından

O, Zamanımızın En Büyük İhlâs Kahramanıydı

Hem kalem hem kelâm yönünden kuvvetli bir Nur avukatı Ahmed Feyzi Kul Ağabeyimizin birçok yazılarından birisi olan bu makaleyi 26 Ağustos 1969 tarihinde, haftalık İttihad gazetesinde yazmıştı. Yazının başlığı “Büyük Mücahidi Anarken... O zamanımızın en büyük ihlâs kahramanıydı.” şeklindeydi. Bahsi geçen yazıda “Nur’un Avukatı” kahraman gazi büyüğümüz şunları yazıyordu:

“On sene evvel rahmet-i Rahmân’a kavuşan büyük Üstad Bediüzzaman Hazretleri adına Üstad’ın dinî faaliyetlerinin merkezi sayılan güzel Isparta’da birçok Müslümanın iştirakiyle bir mevlid-i şerif okutulmuştur.

Asrımızda İslâm davasının müdafaası için yapılan en büyük dinî mücahedenin sahibi bulunan ve bu itibarla kendisine son asırların en büyük İslâm mücahidi ve en vefakâr İslâmiyet hâdimi unvanının verilmesine hak kazanan en yüksek din mütefekkeri ve davasına son derece ve ısrarla merbut olan büyük dava adamı Bediüzzaman Hazretleri'nin İslâmiyet hizmetinde misli görülmemiş derecede ibraz ettiği, son derece sadıkane hizmet ve âzamî halisiyetiyle devam eden faaliyetindeki muvaffakiyet dolayısıyla bilâşüphe kendisine en büyük ihlâs kahramanı unvanı verilmesine, dost ve düşmanların hepsi dâhil olmak üzere, kimsenin itiraz edemeyeceği şüphe götürmez bir hakikattir.

Mevsimin en sıkışık zamanında herkesin iş ve gücünün en ziyade sıkıştığı bugünlerde müşarünileyh hazretleri için tertip edilen bu mevlid-i şerife iştirakin bu derece yüksek bir nisbeti bulacağı kimse tarafından tahmin edilemezdi. Buna rağmen vatanın dört köşesinden otobüs kabileleri hâlinde mevlid-i şerife iştirak eden Müslümanların on bini aşkın olduğunu gazeteler yazdılar.

Vatanımızda ruh-u İslâm'ın âdeta iflâsa mahkûm edildiği son yarım asır içinde memleketimizi yeni baştan İslâm'a kazandıran ve milletimizin çehresini yeni baştan çehre-i İslâmiyet hâline getiren ve harîm-i İslâm'a saldıran kâfirane savletlere karşı en bîaman darbelerle mukabele eden ve vatanımıza sızmış olan iman ve İslâm düşmanlarının en büyük husumetine hedef olan bu ulu kahraman; mücadele hayatında en büyük müşküllere uğratılmış; kendisine kimseye reva görülmecek şekilde zulüm ve işkenceler yapılmış ve bu şekilde hatırasını, sevgisini Müslüman gönüllerden silebilmek için her nevi iftira ve ihanetlere hedef kılınmıştır.

Hatta dünyanın hiçbir yerinde görülmesi tasavvur edilmeyen bir vahşetle vefatından birkaç ay sonra merkad-ı mübareği bir gece baskınıyla yıktırılmış ve muazzez naaşı kimsenin bilmediği bir semt-i meçhule nakledilmiştir. Böylece iman düşmanları

Müslümanların müşarünileyhe gösterdikleri sonsuz sevgiyi söylecek ve unutturacak zannetmişlerdi.

Hâlbuki aziz milletimiz, İslâm'ın ruhuyla o kadar kaynaşmıştır ki, o ruhu Türk milletinden ayırabilmek; cesedi ruhtan ayırmak derecesinde varlığımızı ve fitratımızı imha etmek, mevcudiyetimizi yok etmek mânâsına gelen bir çılgınlıktır. Müslüman Türk milleti mâşuka-yı kalbi ve mevcudiyetinin ruhu makamındaki dinine o kadar bağlı âli mefkûreye hizmet eden ve İslâmiyet'in boğazlanmasına karşı asla lâkayt kalamayıp bir aslan gibi kükreyerek harekete geçen bu müstesna kahramana karşı Müslümanların sevgisini izale etme ve onun İslâm'ı müdafaadaki gayretlerini engelleyebilme bir türlü mümkün olmamış, Müslümanların gönlünde onun âli hatırası ve eşsiz sevgisi daima yaşamıştır.

Acaba Müslüman-Türk milletinin müşarünileyhe karşı taşıdığı bu yüksek sevgi neyle izah edilebilir? Bu eşsiz sevgi, hangi fânî sâikin eseri olabilir? Acaba hangi kuvvet, iş ve güçlerin en ziyade tekâsûf ettiği bir mevsimde on binlerce Müslüman'ı, birçok büyük masraflar ve ihtiyaçlarıyla hem de bir-iki saatlik bir buluşma için vatanın bir köşesinden öbür köşesine sevketmiştir, edebilmiştir?

Bu sevgi ve fedakârlık, en ciddî ve samimi bir din hizmetkârına karşı Müslümanların gönüllerinde yanan bir ilâhî muhabbet olmaktan başka ne ile ifade edilebilir? Acaba bu misilsiz tezahür, vefatından on sene sonra dahi sanki el'ân milletin arasında yaşıyor muş gibi kendisine gösterilen bu sonsuz râbîta, bitmeyen kesilmeyen tükenmeyen muhabbetin bir ifadesi değil midir? Asrımızda her türlü mahzurlara göğüs germek suretiyle Müslüman halkın hangi fânî hakkında böyle bir sevgi ibraz ettikleri görülmüştür. Bunun bir eşi mevcut mudur? Hangi cazibe, cemaatler hâlindeki bu insan topluluklarını, bu yüz binlerce ve milyonlarca Müslüman'ı bir zâtın halisiyet ve ihlâsı etrafında toplayabiliyor? Ve ona bağlılık ve sevgiden bir türlü vazgeçmiyorlar? Bunda elbette üzerinde durulacak bir mânâ ve hakikat aramak icap eder.

Bu hâl, safiyâne ve meczubâne bir şekilde, bir kısım saf Müslümanların sebepsiz yere, körü körüne bir zannın eseri olarak cahilâne bir şekilde bir şahsın etrafında toplanmaları mânâsını ifade etmez. Şüphesiz, İslâm'ın nurlu ve feyyaz hakikatlerini Nur Risaleleri adlı dinî eserleri okumakla kazanan Müslümanlar, Bediüzzaman adındaki bu fânî insanı da fevkalbeşer addetmemekte ve ona -hâşâ!- bir kudsiyet izafe etmemektedirler. Ancak hizmetinde görülen misilsiz tevfik ve inâyet dolayısıyla onun, âli makamata iradesine merbut bir din hizmetkârı olduğunu da haklı olarak kabul etmekte. İşte kendisine gösterilen itimadın saiki budur. Aynen Bediüzzaman Hazretleri gibi hayatlarından sonra tesirleri devam eden bir kısım tasavvuf büyüklerinin mevcudiyeti ve onlara karşı bağlılıklarını devam ettiren bir kısım kafilerin varlığı inkâr edilemez. Fakat o kafilerin, tasavvuf büyüklerine karşı bağlılıkları hiçbir zaman asrımızın bu son mücahidine benzememektedir. Tasavvuf büyükleri, etrafındaki cemaatlere tasavvuf zevki denilen bir mânevî cazibe tevzi etmektedirler. O mânevî cazibeden nasiptar olanlar, ruhanî zevk ve tahassünlere nail olmak suretiyle kendilerini âdetâ o mânevî heyecanın içinde erimiş bulurlar ve bu hâl sebebiyle merbutiyetlerini –nisbeten iradî olmayan bir âmil tahtında– devam ettirirler. Fakat bu asrın iman mücahidi hakkında böyle bir iddia ileri sürülemez. Çünkü o, iradî olmayan bir mânevî tesir ile değil, insan ruh ve şuuru en ileri vuzuh ile aydınlatmaktadır. Telkinatı tamamen şuurî ve iradîdir. Hâlbuki tasavvufî telkinler nisbeten hissî ve gayr-i iradîdir. Tasavvufî olan bu mânevî râbîta sırasına göre gevşeyebilir, tesiri zayıflayabilir. Hatta müntesipleri kısmen olsun dağılır ve yollarını değiştirebilirler. Fakat son asırların iman meşalesini taşıyan büyük mücahidin etrafına toplananlar tahkikî ve şeksiz bir şuurla ruhlarını tezyin ettikleri için hakikatin sarsılmaz kudretinden kopmalarına bir türlü imkân bulunamıyor.

Evet, asrımızın bir iman meşalesi hâlinde olan bu zât, meslek ve ifa ettiği hizmet itibarıyla bir tasavvuf büyüğü gibi mânevî

füyûzat dağıtmıyor. Fakat buna mukabil sarsılmayan, zeval bulmayan, eskimeyen ruhları kat'i tesiri altına alan hidayet nurları, iman hakikatleri dağıtıyor. Bununla beraber bu zât, insanları bir zevk-i ruhanî cazibesıyla mest eden bir mesleğin sahibi ve bir mânâ naşiri değildir. Kur'ân'ın zeval bulmayan berrak hakikatlerini ruhlara zerk eden bir iman kurtarıcısıdır.

Böyle olduğu hâlde, bu zâtın etrafına toplanma hususunda imanlı gönüllerin gösterdiği bu tehâlük nedir? Müslümanları ısrarla hatta teannüde bu zâtın etrafında toplayan ve ondan, ölüm pahasına da olsa ayrılmayan bu alâkanın hakikî mahiyeti nedir?

Bu son mevlidde bulunanların müşahede ettikleri veçhile vatanın dört bucağından koşup gelen binlerce Müslüman'ın birbirine mülâki olmaktan duydukları zevk-i ruhanî, heyecan ve hassasiyet görülmeye değer bir manzara arz etmekte idi. Orada görülen sonsuz sevgi ve muhabbetin, aşkın derecesi âdeta tarif edilemez bir mahiyet arz ediyordu. Birbirine sarılmaları ve samimiyet hislerinin en yüksek derecesindeki sonsuz muhabbet tezahürleri kelime ile tarif ve ifadeye imkân vermeyecek derecede idi. Hâlbuki bu insanlar, bundan evvel hayatlarında ya bir defa görüşmüşler yahut da ancak yeni tanışmakta idiler. O hâlde aralarında birden bire alevlenen bu sevgi tufanı, bu sonsuz râbîta nerede tevellüt ediyordu? En küçük bir beşerî maksadın kirletmediği ve hiçbir fânî garazın müdahale etmediği berrak ve saf bu sevgi ummanı birden bire nasıl hâsıl olmuştu? Erzurum'dan, Van'dan, Karaköse'den, Urfa'dan, Gaziantep'ten Diyarbakır'dan, Adana'dan İstanbul'dan, Bursa'dan Eskişehir'den, Ankara'dan, Malatya'dan, Sivas'tan, Zonguldak'tan, Konya'dan, Kayseri'den, İzmir ve Ege mıntıkasından gelen bu binlerce temiz Müslüman'ın, bu nasiyelerinden nur fişkiran, melek simalı insanların arasında sonsuz sevgi ummanı nasıl vücut bulmuştur? Bunlar hangi hakikatin naşiri ve hangi davanın mümessili ve hâmili idiler?

Bu kadar aşırı samimiyet ve râbîta neyle ifade edilebilir? En vakur, en asil ve en medeni ve en kibar tavırlarla hareket eden ve

“insan” tabirine mâsadak olan mânânın en ince noktalarına kadar gerçek insanlığın bütün vasıflarını üzerlerinde taşıyan terbiye, edep kelimelerinin bihakkın örnek mümessili hâlinde bulunan ve en küçük bir taşkınlığa yer vermeden, vazife biter bitmez beşûş ve mesut çehrelerle aynı tavr-ı nezahetle derhal memleketlerine dönmekte istîcal eden bu asil çehreler hangi davanın, hangi zümrenin mümessilleri ve hangi davanın sahipleri idiler?

Bunlara bihakkın nur-u İslâm’ı temsil eden Müslümanlar denmezse, haklarında hangi vasfı kullanmak doğru olurdu?

‘Beklediğimiz neslin vasıfları diye gazete ve mecmua sahiplerince hasreti çekilen nesl-i İslâm, yani örnek Müslüman cemaati bunlardan daha başka türlü olabilir miydi? Acaba bunlar hangi terbiye potasında imal edilmiş ve hangi mekteb-i edebî talimiy-le yetiştirilmiş idiler? Bunları bu şekilde yetiştiren ve Müslüman âlemine böyle örnek bir İslâm camiası hediye eden ve adetleri milyonları aşan bir Müslüman halk zümresi vücuda getiren bu örnek muallim, nasıl bir muallim idi?

Bu zât bazı müstait ve çok mahdut zevatın ruhlarını tezyin eden, fakat onlara tam ve hakikî bir İslâmî mücahede ruhu bahşetmeye vakit bulmadan vazifesi sona eren bir tasavvuf büyüğüne veya sadece bir mânevî füyûzat dağıtabilmekten ibaret olan bir ruhanî rehber benzeyebilir mi? Bu zât bazı hususiyetleri, topyekûn cemaat-i İslâmiye’yi Sultanü’l-Enbiya’nın sevk ve idaresine mümessil bir şekilde, onun vazifesine tevârüs ederek hizmet gören bir vazifedardan başka ne olabilirdi? Demek ki bu zât, mânevî ve ruhanî haz yerine, sarsılmayan, zeval bulmayan, eskimeyen, hissî olmayan ruhları kat’i tesir altına alan hidayet nurları, iman hakikatleri dağıtan bir rehberdir.

Evet, o sadece insanlara bir zevk-i nurânî nâşiri değildir. O ancak Kur’ân’ın zeval bulmayan berrak hakikatlerini ruhlara zerk eden bir iman kurtarıcısıdır.

Demek ilerden beri ifade etmeye çalıştığımız fakat bir büyük din vazifedarının İslâm’ı ve Müslümanları düştükleri varta-yı

mezelleten kurtarmak için bir himmet-i merdane ile ve inayet-i samedâniye ile vazife gördüğünün ve bu hizmetten istihsal olunan İslâmî neticenin ifadesidir.

İTTİHAD: Sayı: 96 — 26 AĞUSTOS 1969 — 8

BUYUK MUCAHEDİ ANARKEN...

"O zamanımızın en büyük
ihlâs kahramanı idi..."

362

83

(On yaza serisi 3/Ağustos/1969
Fazıl şimâ Bediüzzaman Hazret-
lerinin ve ahiye olan imanın ruha
larına ihsâr-olunmak üzere okutu-
lma mevaidi Şerif münasibetiyle
kaldıra almıştır.)

Mevlid-i Serif

İnsanlık için vatanın en büyük
Dini mücahidesinin şahidi bulunan
ve bu ilhamla kendisine son ver-
diği en büyük İSLAM mücahedi
kainatın en büyük İlahiyet Hâdimi
ve en yüksek İlahiyet Hâdimi
duranın veriminde hak kararı-
nın en yüksek Din müfettihi
ve davasının son derece ve sıras-
la meşhur olan en büyük dava a-
demi Bediüzzaman Hazretlerinin
İlahiyet hizmetinde müstakim ve
sınamak derecede ısrar ettiği son
derece sadık ve inayet ve im-
anî haliyle devam eden mu-
rettedinî muvaffakiyet kayıtların-
da, hiç şüphesiz kendisine en büyük
İlahi kahramanı duranın ve
İlahi ademiyyet ve ilahiyetinin her
şeyi şahid olmak üzere kiminle İ-
lahi edemeyenleri şüphesiz
bir hakikatir.

Mevlidin en büyük ramazında
herkesin ig ve ihtiyacı en büyük
kennedi bu günlerde Müslim-
lerin hakikatleri için tarih ölümler
bu Mevlid-i Şerifte şüphesiz bu
derece yüksek bir şüphesiz bel-
geleri. Buna rağmen vatanın dâim
hâkiminde vatanın hakikatleri sa-
linde Mevlid-i Şerifte şüphesiz eden
Müslümanların en büyük vatan e-
dilmişleri şüphesiz.

Vatanımızın ruh-u İlahim ade-
ti iftisa mahabun edilemiş son va-
rim için içinde Müslümanların ve
en büyük İlahi kaidelerinde ve
Müslümanlık cahretinin vatan ha-
retin ve İlahi-i İlahim haline er-
tilen Kâfirane savitlere karşı en büyük
darbederle mukabele eden ve
Vatanımıza sunmuş olan iman ve
İlahi ilhamlarımızın en büyük ka-
hrametine hedef olan bu ilah kah-
raman, mücahede hayatında en
büyük mücahede hayatında en
büyük İlahiyet revasi çözümlere
cek şekilde vatan ve İlahiyet
Pazdına ve böylece hatıra ve
sevdiğini vatanı.

İttihad gazetesinin 26 Ağustos 1969 tarihli haberi.

Müslümanlardan birçoklarının gafil olmalarına rağmen bir vazifedar, bir sahib-i zuhur, bir hakikî hâdim-i Kur'ân gelmiş ve Sultanü'l-Enbiya'dan aldığı salâhiyet ve memuriyet ile vazifesini îfa etmiş ve zamanımızda yaşamış, bir taraftan âlimâne bir surette neşr-i hidayet yaparken, bir taraftan da İslâmî mücahede hakikatlerinin en âli örneklerini vermiştir. İşte bir kısım Müslümanların ısrarla, azimle ve hatta teannüt derecesindeki metanet ve satvette

bu zâtın etrafında toplayan ve bu zâta bağlayan ve ondan ölüm bahasına da olsa ayırmayan alâka ve sevginin mânâsı budur.

Müslümanların, onun halisiyetine ve samimiyetine ve misilsiz metanetine ve ihlâsına ve İslâm'ı müdafaada asla taviz kabul etmeyen celâdetine olan itimatlarıdır. İşte bu coşkun ve örnek sevgi bundan ileri geliyor. Bu bütün sevgi ve asalet-i mâneviye taşıyan ve nasiyelerinden fıskıran Nurlar'ın açıkça lemean ettiği bilmüşahede görülen yukarıda bahsi geçen Müslüman cemaatin nur-u İslâm'ı bihakkın temsil eden ve kendilerine örnek Müslüman denmesini icap ettiren bir zümre olmasını reddetmek hiçbir hakikatin ifadesi sayılamaz.”

Âlem-i Melekûta Bir Arıza

Ahmed Feyzi Kul Ağabey'in, Nur'un şehidi İslâmköylü Hâfız Ali Ağabey için yazdığı yazı da enfestir:

Şehit, mağfir Hâfız Ali Efendi kardeşimizin ruhaniyet-i âliyelerine ithaf edilmiştir...

Sevgili kardeşim! Tarihi ve cihanşümül büyük dersimizi bitirip, mümeyyiz heyetin numaralarımızı okuyacağı günün arefesinde, senin mübeccel varlığının aramızda bulunmamasından müteessir olarak sınıfımızın elhak birincisi olan zât-ı âliyenizin son şerefli geçit resmimizde hakikat ve hidayet bayrağını önümüzde dalgalandırmak üzere teşrifiniz için hadsizliğime rağmen bu mektubumu yüksek huzuruza iblâğ ediyorum.

İçinde bulunduğumuz yüksek hakikatin “hakikî” manzarasını bütün azamet ve şümûlüyle herkesten evvel kavramış, onun hakikî mânâ ve hedefini herkesten evvel görmüş ve anlamış ve bu uğurda bütün fânî icaplara da elveda ederek, varlığını tamamen ona vakfetmiş ve en nihayet sevgili Üstadının ve onun büyük davasının uğruna, kendini onun için hazırlamış olan zafer bayramında, başkumandanımızın alemdarlığını yapmak üzere ordumuzun önünde liva-yı hidayeti taşımamız elbette herkesten evvel sizin hakkınızdı.

Fakat ne yapalım ki, vazifede fart-ı sadakatinizden “fenâ fi'l-hakikat” olmaksaki yüksek derecenizden cûş u hurûşa gelmiş olan avâtif-i samedâniye sizin daha fazla çirkab-ı fâniye içinde yoğrulmanıza müsaade etmeyerek, sizi bir an evvel canib-i uhdesine alıp götürdü ve sizi harîm-i tahtına isal etti.

Her ne kadar sevgili kardeşim, liva-yı hidayeti ordumuzun önünde dalgalandırmak gibi asil ve şerif vazifenin îfasını Üstad'ın derya-yı envarından en çok tanzir eden bahtiyarlardan sevgili iki Hüsrev size vekâleten elbette deruhte edecekler ve sizin, bizi hiçbir zaman bırakmayacak ruhaniyetinizin gölgesi altında o vazifeyi îfa etmekle ulviyet-i ruhunuzu elbette tesrir edecekler ise de sizin bizim fânî nazarlarımızdan mestur bulunmanızın acısı, telâfisi imkânsız bir boşluk hâlinde bizi daima dilhun etmekte devam edecektir.

Evet sevgili kardeşim! Bu fânî âlem, ufûlünle rahmet-i Rahmân'a urucunla bize çok büyük elemeler yüklettin. Sen âdeta bizi acz ve ızdırarımızı dergâh-ı rubûbiyette iblâğ için uruç ettin. Hazreti Üstad'ın bir sefir-i mânevîsi oldun. Senin sevimli hatıra-nın unutulmasına bizim için hiç imkân yok. Senin beşûş ve müteftit çehren, mütevazı ve şefkatli nazarların bizim hayalimizde daima canlı bir varlık olarak yaşayacaktır.

Sevgili kardeşim! Bize ilk ızdırıp günlerinde tahammül kudretini nefheden sendin. Senin hayattar enfâsın; senin, hakikati re'yu'l-ayn gören ihyakâr irşadın bizi vartalardan siyanet etmekte biricik iksirdi. Hazreti Üstad'ı yakinen bilenler sana “Onun kop-yasıdır.” diyorlardı. Sende ne yüksek tevazu ve mahviyet vardı! Muhataplarına iltifatta ağızından düşen kelimeler daima “Sevgili kardeşim!” hitabı idi. Sen, enaniyet pisliklerini tamamıyla silip atmış içimizde yegâne bahtiyardın.

Üstad'ın mâneviyatına hayatında vâris olmuş bahtiyardın sen! Senin pervaz ettiğin şahika-yı teslimiyet bütün kardeşlerin için daima bir def-i îtilâ hâlinde ilelebed bâkî kalacaktır. Kardeşim! Sen,

hele bizim gibi zuafa müptediler için, ne keremkâr bir kudret menbaı idin! Sanki Üstad'ın umman-ı envarı senden akıyordu. Güya o şehri irfanın kapısı sendin. Resûl-i Zîşan'ın Haydar-ı Kerrar'ına mukabil Üstad'a numûnesi bahşedilen Hazreti Haydar sendin. Zuafaya yapılan iltifat ve onların biçareliklerini takviye kabîlinden bu biçareye de "Risale-i Nur'un pehlivanı olacak." buyurmuşsun. Zât-ı Akdes'e, Samedanî sevgilisinin bu iltifatını tasdik için olsa gerektir ki, bu âcizi şükründen tamamen âciz olduğu bazı mazhariyetlerle tesrir ederek Hazreti Üstad'ın "Risale-i Nur'un avukatıdır." gibi cihan değer bir iltifatı ile de benam buyurdu.

Sevgili kardeşim! İçinde bulunduğumuz büyük davanın azameti hakkındaki ilk telkin, bu âcize, sizin tarafınızdan yapılmıştı. En büyük hakikatin içinde bulunduğumuzu ve mev'ud hizb-i mübareğin bu olduğunu ben, sizden dinlemiştim. Fakat eski malûmat ve mesmuatım ile sizin telkininiz arasındaki zâhirî mübâyenetten hâsıl olan tereddüdümü bir türlü çözemiyordum. Senin "*Kardeşim, bugün küfür ve ilhad ile tartılan, onunla boğazlaşan kuvvet kimin elindedir? Bir kere düşün!*" diye beni irşadın, Hazreti Üstad'ın "Ben o değilim." diye inkârı ile karşılanıyordu... Bu hususta şeksiz bir kanaate varıyorum.

Düşünemiyordum ki, âhircamanda zuhuru vaat ve tebşir edilen en ehemmiyetli hidayet hareketi ve en büyük lüzumlu hidayet memuru bu değilse ve daha sonra gelecekse ne için işaret-i Kur'âniye, beyanat-ı ulviye ve tebşirat-ı gavsîye bu hâdiseyi bildiriyor da, o büyük hâdiseye işaret etmiyordu?

Daha büyük ve daha şamil bir hareketin bildirilmesi daha mantıkî ve zaruri olmaz mıydı? Yoksa bir tufan-ı envar hâlinde koca bir külliyat-ı hidayet olunca revnak ve şâşaasıyla hasbî olarak kendisinden (nebean etmiş) ders alan bir menba-ı sıdk ve vefa olan Hazreti Bediüzzaman yalan mı söylüyor? Hâşâ! "Şu nevi işaret var, bu nevi tebşirat var." diye davasını güttüğü Hazreti Kur'ân'a ve himaye-i ruhaniyelerinden müstefit

olduğu Hazreti Esedullahi'l-Galib ile İmamü'l-Eimme Hazreti Abdulkadir'e iftira mı ediyor? Hâşâ! Yahut bu beyanları yakînî değil de zannî miydi? Yahut bu türlü beyanlardan bir kasd-ı fânî mi güdüyordu? Hâşâ!

Keza düşünemiyordum ki, küfür ve ilhad ifritlerinin her taraf-tan cihanı istilâ ettiği, bir belâ tufanı gibi saha-yı beşeriyeye yağ-dığı en büyük ruhî keşmekeşlerin, en muazzam beşerî hâdiselerin bir tufan vukuatı hâlinde belirdiği böyle bir zamanda meydana çıkan hidayet hareketinin en meşakkatli ve en ehemmiyetli kısmı ve mukaddimesidir.

İşte sevgili kardeşim! Ben bunları bir türlü düşünemiyordum! Fakat ne zaman rayb ve keman bulutları kendini gösterirse hüsn-ü zan mevceleri daima galebe ediyor ve beni rah-ı sıdk-ı vefadan ayırmıyordu. Bunu da bir imdad-ı mânevî telâkki ediyordum. Nihayet, hakikat olanca azamet ve şâsaasıyla kendini gösterdi. Bin bir çeşit hafî ve galip imkân ve ihtimallere rağmen zafer hiç umulmadık bir tarzda tahakkuk etti. Bize iltibas-ı cürmü giydirecek unsurlar bizim müdafaamızda memur imişler gibi bizi teberri edecek bütün vesâik ve anâsır-ı müdafaayı bulup çıkardıkları. Üstelik bazı zevâhirin tenkidi vesilesiyle Hazreti Üstad'a son ve en yüksek dersi vermesine de zemin fırsatı verdiler. Şüphesiz ki, biz bu dersi almadan gidemezdik.

İşte sevgili kardeşim! Ben bu dersten anlıyorum ki, müdafaâ edilen hakikat doğrudan doğruya hakikat-i İslâmiye'nin kendisidir. Siyasi herhangi bir ihtilâta meydan vermemek için Risale-i Nur adlı nurânî bir mahfazaya sarınmış, sanki bir tek adamın ilm-i mahsusu gibi aksettirilmiş ve Resaili'n-Nur'un şahsiyet-i mâneviyesi ve şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsi "Bediüzzaman" ve "Said" namı verilmiştir. Kezalik yine de bu dersten anlıyorum ki Hazreti Üstad kendini setr ve inkârda ve yalnız bir tek şâkirt olduğunu dava etmekte çok haklı imiş. Çünkü binler şâkirtlerin şahs-ı mânevîsinin memuriyetini ifşa, izhar kendisinin talebi

keramati vesaire gibi birtakım lüzumsuz iz'açlara yol açar ve bu da vazife-i hidayetin hüsn-ü ifasına engel teşkil edebilirdi. Çünkü hidayet havarik ve keramata değil, iz'an ve teemmüle istinat eder. İkinci ve en esaslı sebebi ve Hazreti Üstad'ın (kendini) inkârın hakikî saiki ise; Üstad'ın bu muazzam hidayet hareketinde şahsının medhali olmadığı ve bu füyuzatı doğrudan doğruya mahzen-i Kur'ân ve Şems-i Hidayet olan Zât-ı Akdes'i Risalet'ten aldığını ve Risale-i Nur'un o âfitâb-ı cihan-tâbın (cihana sıcaklık ve ışık veren güneş) bu zamanda zâhir olmuş şuâatından başka bir şey olmadığını ve bu şelâle-i pür envarın doğrudan doğruya hakikat-i Muhammediye'nin (Bediüzzaman) Risale-i aynasına nümayan olmuş bir aksinden ibaret olduğunu anlatmak istemesidir.

“Demek ne benim ve ne başkasının değil. Belki Kur'ân-ı Azîmüştân'ın hakikatleridir. Biz de kaleme almışız.” cümleleriyle “Benim ne haddim var ki onlara sahip çıkayım?” cümleleleri bu hakikati pek aşikâr gösteriyor ve Hazreti Üstad'ın yedi kâtibi de bir kalem gibi tasarruf-u Resûlullah'ta bir kalem hakikati olduğunu meydana koyuyor. Ve yine bu dersi bize anlatıyor ki, Hazreti Üstad, Risale-i Nur'un fehminde bütün makamata urûç etmiştir. İnsanların ekserisinde bu hikmeti icra eden akl-ı maaşî terk etmiş, akl-ı meâdda karar kılmış ve hakaiki, hakkalyakin mertebesinde müşahede mazhariyetine nail olmuş ve bu zulmet asrını ışıklandırabilecek kabiliyet ve ehliyetle yaratılmış.

İman ve Kur'ân hizmetinde bir memur-u ilâhî ve bir vâris-i Resûlullah'tır. Eski Said ve Yeni Said tabirleri bu hakaike işaret ettiği gibi “Şahsım hakkındaki cezbe ve ihtilâl-i ruhiyeyi bu noktadan kabul ediyorum.” ve “benim aklım onların akli cinsinden değildir” ve “Mânevî bir meclis-i ruhaniyede ruhanîler benden sual sormuşlar” ve “O istihraçlara Risale-i Nur'un verdiği ehemmiyet ihtilâl-i ruhiye değildir. Bir inkişaf-ı ruhiyenin eseri olabilir” cümleleri de bu hakikati gösteriyor. Zaten mâkes-i envar-ı

Muhammedî olabilmek en yüksek derecede bu kabiliyetleri ihraz etmekle kabil-i husûldür.

Sevgili kardeşim! Bu kanaatlerim, sırf bu son dersin beyanlarından da mülhem olmuş değildir. Bu kanaatler aynı zamanda bütün bu mücadele esnasında enzar-ı ferasete kendini hissettirmiş olan şamil inayet ve avâtıf-ı ilâhiye asarının da bir neticesidir. Arkadaşlarımızdan birçoklarının gördükleri çok mânidar rüyalar bunların bir kısmıdır. Hele bu hizb-i ilâhiyede istisnasız bütün efrad-ı ailesiyle hizmete girmiş ve her sahada vazife almış ve Hazreti Üstad'ın lisanıyla kendisine "Risale-i Nur'a Cenâb-ı Hakk'ın bir ihsanıdır..." denilmiş olan "İhsan" namında çalışkan bir bahtiyarın gördüğü rüyalar pek şayan-ı dikkattir.

Kezalik, aynı cilve-i inayet âsârındandır ki, bulunduğumuz hapishane bir mescid-i kübra şeklini almış ve hiç ıslah kabul etmez zannedilen en serkeş anasır dahi feyz-i ilâhînin rikkat ve revnakı içinde tamamen erimiş ve âdeta bir ünsiyet ve melekiyet camiası tekevvün etmiştir. Envâr-ı ilâhiyenin insan ruhları üzerindeki ihyakâr ve ıslahkâr tesirini muârizlara fiilî bir cevap olarak göstermek için bahsedilen bu eser-i inayet o kadar kıymetlidir ki, bunun şâsaası ve serahati karşısında âdeta tedehhüş eden hapishane idaresi makam-ı şikâyette "Bu hapishanelikten çıktı, bir cami hâlini aldı." diyecek kadar ürkmüşlerdir. Hapishaneye girdiğimizden bu âna kadar, mahkûmlar arasında herhangi bir vukuat-ı müessife zuhur etmemesi bu hakikatin resmî delilidir.

Kezalik, mahkemenin şekl-i cereyanında ve şahitlerin hâl-i istimânda ve iddia makamıyla arada tekevvün eden bütün münakaşa ve müdafaaların sureti hususunda o kadar garip âsâr-ı tetabuk zâhir oldu ki, bütün bu tecelliyat, beşerî idarelerin tamamen fevkinde bir sevk ve idarenin belirtilerini bize ra'ye'l-ayn gösterdi. En nihayet Üstad'ın temsil ettiği Risale-i Nur'un ve şâkırtlerinin çehre-i mânevîsi ve ondan akseden feyz-i samedâniye ve envar-ı Muhammediye (aleyhissalâtu vesselâm), envar-ı uyûna

o kadar esaslı misaller verdi ki, bunların karşısında şaşmamak elden gelmiyor. Meselâ son derste “Yıkılmıştır mezarım ki, yığılmıştır içinde” beytiyle başlayan ve bu yüzden otuz sene evvel Lemeât'ta intişar eden bir ders-i manzumede, “yıkılmıştır” zannedilen bu ziyaretgâh-ı zihayatın ²² مُوتُوا قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا ile fânî hayattan bâkî hayata doğmuş, bu hayat-ı cavidâne âbidesinin ömrünün yetmişinci senesinde nasıl bir meşale-i hidayet ve şahika-yı celâdet hâlinde yükselerek zayıf ve natuvan (kuvvetsiz, güçsüz) şâkirtlerinin fevkinde bütün bir cihan zulmet ve yebusete (kuruluk) nasıl envar-ı hidayete ve riyah-ı inşirah neşredeceğini gösteren ve hâl-i İslâmiyet'in bütün cihanı mütenevir ederek, bu ziyafet-i rahmâniyenin bütün bedbaht insanlığı saadet ve hidayet kevseriyle sulayacağını müjdeleyen beyanatı var ki, bu kadar tasarruf ve vesâit-i irfan karşısında insan hayretlere dûçar oluyor. Hayatının yetmişinci senesinde kardeşleriyle beraber îfa edeceği en yüksek vazifeyi otuz sene evvel bildiren meşale-i irfanın muahhar hâdisatı hakkındaki beyanlarının sıhhatinde de şüphe edilemeyeceği istikbal-i İslâmiyet hakkındaki müjdesinin de kat'i olduğunu içinde bulunduğumuz hâdise kat'iyetle isbat ediyor.

Sevgili kardeşim! Hakikat-i hizmette hepinizden geri ve hepinizden sonraya kalan ve bilâşüphe kendisini her cihette bütün kardeşlerinin dînunda gören bu bîçare kardeşinizin size karşı hasretinden ilham almış olan bu tahsisatını hüsn-ü kabul buyurmanızı ve ondaki nevâkısı (noksanlıklar) kendisinin saffet-i kalbine ve temiz niyetine bağışlamanızı rica ederken bu mektubumu Hazreti Üstad'ın vesâtat-ı âlileriyle (değerli aracılığıyla) size gönderiyor ve şefaatinizden fakiri de yâd etmenizi istirham ediyorum. Mektubuma şu âyet-i kerîme ile son veriyor ve bunu okumak zahmetini ihtiyâr eden muhterem kârîden (okuyucu)

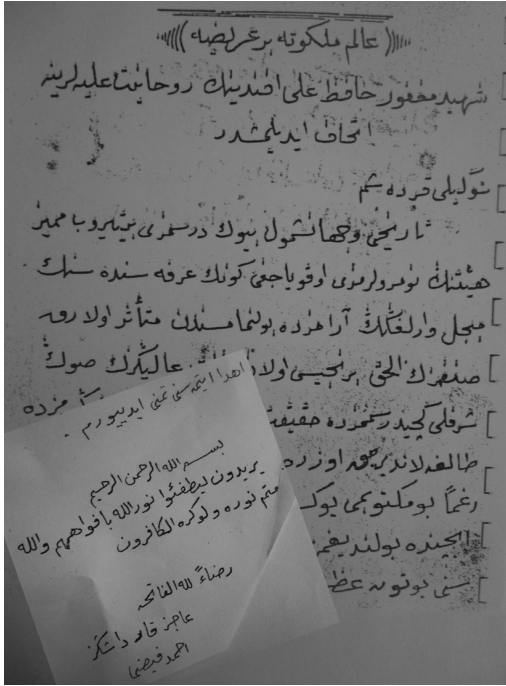
²² “Ölüm gelip çatmadan evvel, shevânî ve nefsanî hislerinizi terk etmek suretiyle ölüp, hakikî hayata eriniz.” (es-Sehâvî, el-Makâsîdü'l-hasene s.436; Aliyyülkârî, el-Masnû' s.198; el-Aclûnî, Keşfü'l-hafâ 2/384)

de hakikat şehidi merhum Hâfız Ali Efendi ruhuna bir Fatiha-yı Şerife ihda etmesini temenni ediyorum.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ²³

Âciz kardeşiniz

Ahmed Feyzi

Yukarıda Ahmed Feyzi Ağabey'in Nur'un şehidi İslâmköylü Hâfız Ali Ağabey için kendi el yazısı ile yazdığı "Âlem-i Melekût'a Bir Arıza" isimli yazısının ilk ve son sayfası görülmektedir.

Yedi Veren Gül Şiiri

2000'li senelerin başında Osmanlıca Nur Lâhikaları'nda çok güzel bir şiir tesbit edilerek, Nur derslerinde okunmaya başlan-

²³ "Onlar Allah'ın nurunu ağızlarıyla üfleyip söndürmek isterler. Allah ise, nurunu tam parlatmaktan başka bir şeye razı olmaz. Kâfirler isterse hoşlanmasınlar!" (Tevbe Sûresi, 9/32)

mıştı. Bu manzumenin şairi olarak “Feyzi” ismi not düşülmüştü. Yanında da yazılış tarihi olarak 1947 rakamı okunuyordu. Tahminime göre bu mısralar Ahmed Feyzi Kul Ağabeyimize aittir. Şahsi kanaatim bu yöndedir. Ama Mehmed Feyzi Ağabeyimizin de olması muhtemeldir. Veyahut da bu “Feyzi” başka bir feyizli ağabeyimiz de olabilir. Artık hangi bahtiyar ağabeyimiz olursa olsun, bu sehl-i mümteni tarzındaki Yunusvarî mısraların ebetlerdeki hakikî sahibine, nurlara ve dualara vesile olması için, bu güzel mısraları teberrüken buraya dercetmeyi uygun gördüm.

Yedi Veren Gül

Nev-i beşer bir yol tutmuş,
Hakk’a varan yol bizdedir.
Risale-i Nur aşkına,
Çiçek açan dal bizdedir.

Kimi bir yol tutmuş eğri,
Gider dalâlete doğru,
Dikendir kiminin bağı,
Yedi veren gül bizdedir.

Bu aşk bizde var oldukça,
Allah bize yâr oldukça,
Ömrümüz bahar oldukça,
İlim ile amel bizdedir.

Nur’a çekilir mi perde?
Karşı koyan kuvvet nerede?
Varsın düşsün, düşen derde,
“Allah” diyen kul bizdedir.

Kâfire gelir de aman,
Nasıl değişmez bu zaman,
Üstad gibi bir kahraman,
Baş bizde, temel bizdedir.

Bakma zamanın zehrine,
 Uğrama Rabbin kahrine,
 Risale-i Nur nehrine,
 Katre olan sel bizdedir.

Yeter bu nura bir bakış,
 Eksilir mi kalbe akış,
 Hak yolunda nakış nakış,
 Yazı yazan kol bizdedir.

Vâkıf olanlar bu hâle,
 Kavuşmak diler visale,
 Okumak için Risale,
 Yetmiş iki dil bizdedir.

Feyzi, 1947

İncirde Akılları Hayran Bırakan Mu'cize

Hayatını hizmet-i imaniye ve Kur'âniye'ye adanmış muhterem kardeşim Abdullah Aymaz Bey, Ailem Dergisi'nin 230. sayısında Ahmed Feyzi Kul Ağabey'in incir ile alâkalı bir değerlendirmesini nakletmektedir:

“Ahmed Feyzi Kul merhum (1898/1972), Bediüzzaman Hazretleri'nin fedakâr talebelerindendir Kalb ehli büyük bir âlimdir. Vefatı sonrasında 1976 yılında elime geçen metrûkâtı içinde incir meyvesi ile ilgili bir yazısını bulmuştum Osmanlıca el yazısı ile yazılmış bir nüshadan biraz da sadeleştirerek Latin harflerine aktarılmış bu metni burada da arz etmek isterim:

İncir meyvesinin dişi ve erkek çiçekleri ayrı ayrı ağaçlarda biterler. Gerek erkek ve gerek dişi çiçekler kapalı ve ağızları kilitli ve hatta mühürlü bir sandık ve mahfaza hâlinededirler. Bunların içine dışarıdan bir şey girmesi imkânsızdır. Halbuki incirin meydana gelmesi ve meyvenin vücut bulması için erkek

çiçeğin içindeki aşı zerreciklerinin dışı çiçeğin içine aktarılması icap eder. Bu ise her ikisinin kapalı olması sebebiyle aslı hâlinde âdeta imkânsızdır. Bu aşılamaı ağacın nebatî faaliyeti katiyen başaramadığı gibi böceklerin ve rüzgârların da buna yardımları olamaz. Zira onların hizmeti ancak açık çiçeklerde cereyan eder. Bu nakli yapabilmek için şuur ve iradeyi haiz kastî bir hareketin, idrak sahibi bir faaliyetin harekete geçmesi lâzımdır.

İşte Büyük Yaradan, sanat mu'cizelerinin parlak parıltılarına bir misal olmak ve bu işi vücuda getirmek üzere hususi bir memur yaratmış bu işle vazifelendirmiştir. Böylece incir gibi benzersiz bir ihsanı, hayvanî ve nebatî iki faaliyetin ve müşterek çalışmalarının neticesi olarak yaratmıştır. Gayet zarif, müzeyyen ve sadece bir dokunmakla ezilip ölebilecek bir küçük sinek olan bu ilâhî memurun ana rahmi ve vatani erkek çiçek tomurcuklarıdır. Bunların dışında hiçbir yerde vatan tutmasına imkân yoktur. Dışı çiçek doğup da aşılacak kabiliyete erişince, erkek çiçek tomurcukları içine hilkatin birer birer yerleştirdiği sinek yumurtacıları yarıılır. Ve böylece seferber edilen sinek ordusu, vücutları sarı toz denilen nebatî erkek tohum zerrecikleriyle sıvanmış olarak çiçeğin ağzından dışarı çıkarlar. Gariptir ki, o zamana kadar gayet muhkemce kapatılmış olan ve gayet sert bulunan çiçeğin ağzı o anda yumuşar ve geçecek orduya kapısını açar. Dışarıya çıkan sinekler ise sanki eskiden biliyorlarmış gibi hiç sapmadan doğrudan doğruya dışı çiçeklerin üzerine konarlar ve aslı vatanlarına dönüyorlarmış yani tekrar yuvalarına giriyorlarmış gibi dışı çiçeklerin içine girerler.

Muhteşem Aşılama İşlemi

Her nedense, içeride bir müddet kaldıktan sonra tekrar dışarı çıkıp diğer bir çiçeğe girerler ve böylece incirin aşılamaı tahakkuk etmiş ve aşılamaı çiçek de meyveye inkılâp etmek üzere ağaçta sabit kalmış olur. Aksi takdirde içine sinek girmemiş olanlar, ağaç üzerinde kararıp çok geçmeden yere düşerler. Garibi şudur ki,

dişi çiçeğin ağzı iğne ile delinmesi bile müşkül bir sertlikte kapalı ve sineğin vücudu da dokunmakla mahvolacak derecede zarif iken her nasılsa bu zarif mahlûk çiçeğin ağzını açıp içeriye girer. Veyahut dişi çiçek kendisine gelen bu ilâhî memura müsaade ederek onu içeriye alır. Vazifesini yaptıktan sonra da çıkmasına tekrar müsaade eder. Bu sefer sinek salimen diğer bir çiçeğe koşar.

Böylece bir tek sinek 40'a kadar dişi çiçeği aşlar. Vazifelerini bitirenler ise artık dışarıda ayrıca yaşamaya devam edemeyerek ölürlür. Kast ve iradenin tanzim ve ayarlamalarının bir neticesi olan bu harikulade mu'cize eserinin bundan sonraki safhaları ise daha şayan-ı hayret bir parlaklıktadır. Kudretinin son noktasına kadar aşılama vazifesinde istihdam edilen bu küçük memurun dışarıda ayrıca yaşamaya imkân bulamayarak vefat ettiği ve müddet-i ömrünün ancak bir iki gün olduğu yukarıda arz edilmişti. Böylece aşılama vazifesi biten bütün sinek ordusu tamamen ölmüş olacaktır. Erkek çiçekler ise içlerindeki sinek ordusunu sevketmiş sarı tozları da sarfetmiş olduklarından vazifeleri sona erdiği için onlar da ağaçta kalmayarak kuruyup yere dökülürler. Bu vaziyette dışarıda vatan tutamayıp helâk olan ve incir ağacındaki vatan-ı aslîsi de dökülüp mahvolan bu ordunun gelecek sene tekrar vücut bulmasına maddeten imkân kalmaz. Çünkü incir çiçeğinden başka yerde vatan tutamayan bu mahlûkun yumurta ve zürriyetini terk edeceği çiçekler de mahvolmuştur. Bu eski çiçekler dökülüyorken ağaç üzerinde yeniden taze çiçeklerin zuhurunu ve sineklerin onlara gelecek senenin zürriyetini yani yumurta ve tohumlarını bırakmasını ise diğer bitkilere kıyasen akıl kabul etmez.

Sinek Deposu Çiçekler

İşte Yüce Yaradan, bütün diğer bitkilerde eşi olmayan bir harikayı bu mübarek ağaca hediye etmiştir. Şöyle ki; sinek haziyesi olan eski çiçeklerin vazifesi bitip de dökülürken ağaçtan çiçekler doğmaya başlar. Ve bir kısım sinekler o taze çiçeklerin

içine girip yumurtalarını bırakırlar. Bu çiçekler de bütün sene ağaç üzerinde kalıp da zürriyeti gelecek seneye intikal ettiremeyecekleri için sonbaharda bu çiçeklerin içindeki yumurtalar da yarılarak sinek hâline inkılâp ederler. Bu sefer yine yeni çiçekler zuhur eder ve sinekler onlara yumurta bırakır.

Bu çiçekler ise bütün kış ağaçta kalırlar. İlkbaharda yapraklar doğarken bunlar da içlerindeki orduyu dışarıya sevkeder ve dökerler. Yeniden taze çiçekler zuhur eder ve neslin yumurtasını onlar alır. Bu bahar çiçeklerinin içindekiler ise dişi çiçekleri aşılacak olan nesildir.

Böylece erkek incir üzerinde ilkbahar, sonbahar kış çiçekleri olmak üzere senede üç defa çiçek doğar ve zürriyet üç defa sinek hâline gelerek nesil bu çiçeklerden birbirine aktarılır. Böylece aşı nesli devam etmiş olur. Ve ağaç hiç çiçeksiz kalmadan yani aşı ordusunun meskeni ağaç üzerinde hiç eksik olmadan nesil devam etmiş ve bu surette meyvenin aşılınması ve meydana gelmesi temin edilmiş olur. Şayet bu hâllerde herhangi biri bir diğeriyle ahenkli olarak zamanında meydana gelmez veya haricî bir sebep ve bir hastalık neticesi bir arızaya uğrarsa o sene mahsul tehlikeye girmiş olur. Yani vazifesini bitirmiş erkek çiçeklerin dökülme zamanında taze çiçeklerin zuhuru ve neslin onlara aktarılması ve gerek dişi çiçeklerin doğup aşılınmaya kabiliyetli hâle geldikleri zamanda erkek çiçeklerin aşılama memurlarını salıvermeleri o kadar tam olarak ayar edilmiştir ki, bunlardan birisi haricî bir arıza sebebiyle muayyen vakitlerinden bir hafta evvel veya bir hafta sonra meydana gelecek olurlarsa, ahenk ve şiraze bozulur ve mahsul vücut bulmaz.”

Hazreti Üstad'ın Onun Hakkındaki Mektuplarından

Barla Lâhikası'nda Üstad Hazretleri Ahmed Feyzi Ağabey'in yazdığı mektupla alakalı şöyle diyor:

Yeni mühim bir kardeşimiz Müftü Ahmed Feyzi Efendi'nin fıkrasıdır. Bu fikra çendan şahsıma bakıyor. O zât şahsımı gör-

memiş, dellâllığım eseri olan risaleleri gördüğünden, haddimden pek çok fazla olan senâ ve medhi, risalelere ve esrar-ı Kur'ân'a ait olduğu için kabul ettim.

Emirdağ Lâhikası-1'deki ifadesinden Hazreti Üstad Hazretleri'nin Ahmed Feyzi Ağabey'in cifir ilmiyle meşguliyetinden haberdar olduğu anlaşılıyor. Ahmed Feyzi Ağabey Sikke-i Tasdik-i Gaybî'de gördüğü cifirle alâkalı değerlendirmelere binaen Mâidetü'l-Kur'ân'ı yazmıştı. Üstad Hazretleri'nin ifade buyurdıkları gibi orada Risale-i Nur hizmetine delâlet eden âyet ve hadisleri tesbit edip yorumlanmıştı. Üstad Hazretleri mektubunda şöyle diyordu:

Risale-i Nur'un avukatı ve Aydın havalisinin Hasan Feyzi'si ve o civarın bir Hüsrevî kardeşimiz Ahmed Feyzi, üç seneden beri Sikke-i Tasdik-i Gaybî'nin Risale-i Nur'a verdiği yüzer işaretlerle tasdiklerini, tam bir kat'î burhan olarak hem hadislerden, hem âyetlerden mânâ ve cifir muvafakatlarıyla Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini pek kuvvetli bir surette isbat ediyor. Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinin bir mümessili olan Nur şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsine bazı işaret-i hadisiyeyi, Nur'un tercümanına veriyor. Hakikat ise, tercüman, bir derece telif itibarıyla, o şahs-ı mânevînin bir nevi mümessili olmak itibarıyla. Yoksa haddim ve hakkım değildir ki, ben o kudsî işarete medar olayım.

Emirdağ Lâhikası-1'de Üstad Hazretleri Milaslı Halil İbrahim ve Hasan Feyzi Ağabeylerin kendisi ile alâkalı senalarını Risale-i Nur hesabına kabul ediyordu. Bu arada Ahmed Feyzi Ağabey'e de Risale-i Nur'un avukatı iltifatını ediyordu:

Milaslı Halil İbrahim, hakikaten Risale-i Nur'un demir gibi metin ve sarsılmaz bir şâkirdidir. O kasaba onunla iftihar etmeli. Hem o zâtın, hem Hasan Feyzi'nin haddimden yüz derece ziyade hüsn ü zanları neticesinde yazdıkları parlak manzum iki parçayı, Risale-i Nur'a hitap ediyorlar ve benim ehemmiyetsiz şahsımı perde ve ârizî bir unvan olarak yapmışlar diye kabul ediyorum. Yoksa benim ne haddim var ki o meziyetlere sahip

olayım. Hem ona, hem Risale-i Nur'un avukatı Ahmed Feyzi'ye ve arkadaşlarına ve eski kahraman kardeşlerimizden Şefik'e çok selâm ve dua ediyoruz.

Üstad Hazretleri her zaman âzamî ihtiyatı tavsiye ederlerdi. Şuâlar'daki bir mektubunda da Ahmed Feyzi Ağabey'in çok çalıştığını ve güzel hizmetler yaptığını övgüyle bahsediyor fakat bunun yanında ihtiyatlı olmasını salıkliyordu:

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ²⁴

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evelâ: İhtiyat ve temkin ve meşveret etmek lâzımdır.

Sâniyen: Zübeyir, bana merhum biraderzadem Abdurrahman yerine.. ve Ceylân, merhum biraderzadem Fuad bedeline verilmiş diye mânevî ihtar aldım. Ben de burada işimi onlara bıraktım.

Sâlisen: Haber aldım ki, çok çalışan fakat ihtiyatsız Ahmed Feyzi'nin "Mâidetü'l-Kur'ân" başındaki mâlûm mektubumu mahkeme heyeti bahane ederek -ki "Said kendi hakkındaki medihleri vesâireyi tasdik etmiş."- benim mahkûmiyetime bir sebep gösterilmiş. Ben mükerrer dedim ki, her şeyden evvel Ahmed Feyzi onu beyan edip -ki o mektup, kendi hakkındaki mektupları kabul etmemek vesâir bir kısmını tâdil etmek lâzımken- lüzumsuz onları hiddete getiren şeyleri yazmış. Ben onun bin kusurunu görsem, ondan gücnemem. Fakat Nurlar'a zarar gelmemek için cesurâne ve ihtiyatsız hareketten bir derece çekinmek lâzımdır.

Râbian: Feyzilerin bir kahramanı olan Ahmed Feyzi kardeşimiz de Tahirî'nin koğuşı olan medresesinde aynen Tahirî gibi davranmalı. Ve gidenlerin yerinde, onların şâkirtlerini Kur'ân ve Nur dersleriyle ve yazılarıyla teşvik etsin. Dün bana gönderdiği yeni talebelerin defterleri benim hazin hâlîmi sevince tebdil etti. Elhamdülillâh dedim.

²⁴ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

Şuâlar'daki bir mektubunda Üstad Hazretleri Ahmed Feyzi Ağabey'e Risale-i Nur hizmetinin temel esaslarında olan hasımlarla mübareze etmemek, ehl-i dünya ile uğraşmamak kendi hizmetinde fânî olmak ve siyasete girmemenin ehemmiyetini hatırlatıyor. Nur hizmetini ilgilendiren bir hususta Üstadına muhakkak danışması gerektiğini ifade buyuruyorlardı:

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ²⁵

Aziz Sıddık Kardeşim!

Şiddetli bir ihtar ile bildim ki; sen ve Ahmed Feyzi, *Nur'un mesleği olan mübâreze etmemek.. ve ehl-i dünya ile uğraşmamak.. ve siyasete girmemek.. ve yalnız lüzum-u kat'î olduğu zaman kısaca müdâfaa etmek* haricinde, pek ziyade ve zararlı mübârezekârâne ve siyasetvari mahkemedeki okuduğunuz parçalar Nurlar'a çok zarar vermiş. Hatta bizim cezamıza ve benim sıkıntılara sebebiyet vermiş. Ben senden ve Ahmed Feyzi'den gücenmem. Fakat bana evvelce göstermek lâzımdı. Maddî kaza-yı ilâhî olarak o vaziyet size verilmiş. Onun tamiri için benim tarzımda davranmak lâzımdır. Feyzi dahi bütün kuvvetiyle siyasî müdâfaâtı bırakıp, Nurlar'la ve Tahirî gibi yeni talebelerle meşgul olmak elzemdir.

Üstad Hazretleri Kastamonu Lâhikası'ndaki bir mektubunda Ahmed Feyzi Ağabey'i şöyle sena ediyordu:

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ²⁶، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²⁷
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²⁸

Aziz, sıddık kardeşlerim ve hizmet-i Kur'âniye'de kahraman arkadaşlarım!

²⁵ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

²⁶ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

²⁷ "Hiçbir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın."
(İsrâ Sûresi, 17/44)

²⁸ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun!

Bundan evvel üç mektup, emaneti aldıktan sonra göndermiştim. Bu defaki Hâfız Ali'nin mektubunda onlardan bahsetmemiş, merak ettim. Nur fabrikası sahibi Hâfız Ali'nin hastalığı beni müteessir etti, bizi duaya sevketti. Cenâb-ı Hak kuvvet ve şifa ihsan eylesin, âmîn!..

Hâfız Ali'nin mektubuyla Risale-i Nur'un ehemmiyetli rükünlerinden olan Halil İbrahim'in sisteminde Ahmed Feyzi'nin mektupları, şahsıma ait haddimden yüz derece fazla hüsn-ü zanları bir tarafta kalsa –ondan kat-ı nazar– o havalide Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsine karşı Halil İbrahim'le, Ahmed Feyzi'nin sarılmaz, gayet kuvvetli irtibatlarını gösterdiğinden, bizi cidden mesrur eyledi.

Evet, onların o şiddetli alâkadarlıkları, o havalide Risale-i Nur'u yerleştiriyor, idame ettiriyor. O ikisinin mektupları, suret-i zâhiriye de benim şahsıma atf-ı ehemmiyet etmeleri gerçi muvafık değil, mübalâğadır; fakat o yanlış suretin altındaki hakikat, Risale-i Nur şâkirtlerinin samimi tesanütlerinden süzülen bir şahs-ı mânevîye, Risale-i Nur'un Kur'ân'dan gelen hakikatine karşı tam mutabık ve hak olarak sarfedilecek. O mektuplardaki tabirat, benim gibi, bir cüz'î bir ferde karşı sarfedilmiş. Benim haddimden bin derece fazla olmakla beraber, o şahs-ı mânevî namına ve Risale-i Nur'un hakikati hesabına ve o ehemmiyetli ve çok muhtaç memlekette fevkalâde bir alâka ve faaliyete alâmet olmak cihetiyle kabul ettim.

Ahmed Feyzi'nin de inşaallah Kastamonu Feyzi'si gibi, bütün kuvvetiyle Risale-i Nur'a çalışacak bir azim ve karar suretinde mektubunu telâkki ediyoruz. Fakat, mahviyeti ve tevazuu pek fazla ve istedikleri de pek fazla ve mektubundaki duaları da güzel olduğundan, daimi duamızda buranın Feyzi'siyle omuz omuza girdi.

İslâm'ın fedakâr bir hizmetkâr,

AHMED FEYZİ KUL

dün sabaha karşı vefat etti

★ ANTALYA'DA MİSAFİR KALDIĞI EVDE HAKKIN RAHMETİNE KAVUŞAN AHMED FEYZİ KUL'UN CENAZESİ BUGÜN ÖĞLE NAMAZINDAN SONRA ÇAMLIK'DAN KALDIRILACAK

ANTALYA, (HUSUSİ)
40 senedir Kur'ana ve imana hizmet eden Ahmed Fevzi Kul, dün (16.10.1972 günü) sabaha karşı misafireten gittiği Antalya'da tansiyonu yükselmesi neticesi, Rahmet-i Rahmana kavuşmuştur.

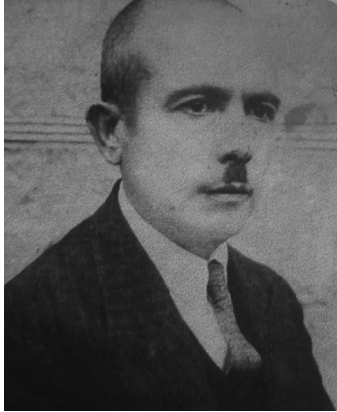
1944 Denizli, 1948 - 49 Afyon Ağır Ceza Mahkemelerinde vatan ve milletin saadet ve selâmetine medar, birlik ve beraberlik ruhunu temin eden, İslâmî imanın bir nâsiri olan Risâle-i Nur ve muhterem müellifini müdafaalarıyla, imanî gönüllerde dâima yadedilecek ölmeyen bir hatıra bırakmıştır.

Son anına kadar dâima iman ve Kur'an hakikatlarıyla dolu olan ancak İslâm

Ahmed Fevzi Kul Ağabey'in vefatını bildiren Yeni Asya gazetesinin haberi.

Üçüncü Bölüm

HASAN FEYZİ YÜREĞİL

HASAN FEYZİ YÜREĞİL

Doğum Tarihi: 1895.

Risale-i Nur'la Tanıştığı Tarih: 1944.

Vefat Tarihi: 13 Kasım 1946 Çarşamba.

Doğum Yeri: Acıpayam (Yüreğil)-Denizli.

Vefat Yeri: Denizli.

Kabrinin olduğu yer: Denizli Kabristanı (İslâmköylü Hâfız Ali Ağabey'in yanbaşında).

Risale-i Nur'un kahramanlarından Hasan Feyzi Ağabey Denizli'nin Acıpayam'a bağlı Yüreğil'de 1895 yılında dünyaya geldi.

Muhterem babası Yüreğilli Bahçıvan Ömer Efendi'dir, muhtereme annesi Ayşe Hanımdır.

Yukarıdaki resimde Hasan Feyzi Ağabey'in hanımı görülmektedir.

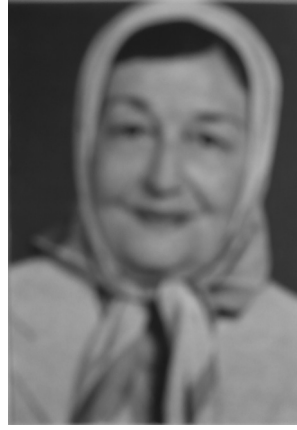
Çocukları

Şair, edip, muallim Hasan Feyzi Ağabey'in oğullarının isimleri hep kafiyeliydi: Hikmet, İsmet, Fikret. Bir de Fatma Nihal isminde bir kızı vardı.

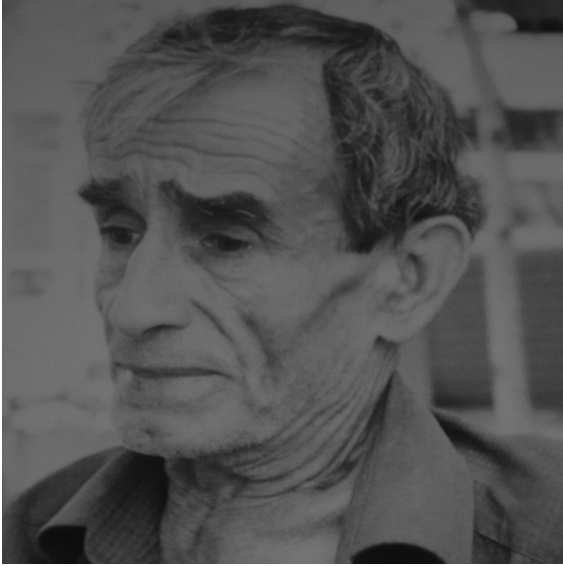

Hasan Feyzi Ağabey çocuklarıyla beraber.

Fatma Nihal Hanımefendinin İzmir'de hayatta olduğunu, Denizli'de ise erkek çocuklarından sadece Fikret Yüreğil Bey'in kundura tamirciliği ile iştiğal ettiğini öğrenebilmişim.

Fatma Nihal Hanımefendi ve eği Astsubay Murat Cilvez

Fikret Bey'in 1995 tarihinde çektiğimiz bir fotoğrafı.

9 Ekim 1934 tarihinde Hasan Feyzi Ağabey'in Honez Mektebi'nde muallim iken dört çocuğu ile beraber çektiği fotoğraf.

Hayatı

Müslüman Anadolumuzun Cennet gibi güzel beldelerinden bir şehirdir Denizli. Maddî, mânevî güzellikler içindeki bu diyar bütün Türkiye'ye en güzel örnek olan bir vatan burcudur. Anadolu'yu aydınlatan nice gönül sultanının kabri Denizli'de bulunmaktadır. Rahmet dualarına vesile olmak ümidiyle onlardan Nur'un Kahramanı Hasan Feyzi Yüreğil Ağabey'i anlatmak istiyorum.

Denizli'nin Yüreğil beldesinin müstesna bir şahsiyeti olan Hasan Feyzi Ağabey, âlim, fazilet abidesi, muallim, şair, edip bir insandı. Nurlar'ı tanımadan evvel tarikat şeyhi idi.

1895'te Denizli'de dünyaya gelen şair, edip, muallim, mutasavvıf Hasan Feyzi Ağabey 12 Kasım 1946 salıyı çarşambaya bağlayan gecede vefat etti. O tarih Kurban Bayramı'nı içinde barındıran Zilhicce ayına tekabül ediyordu.

Hasan Feyzi Efendi'nin doğduğu yer Yüreğil, Üreğil olarak da bilinir. Yüreğil, Denizli'nin Yatağan beldesine bitişik bir köydür.

Yüreğir-Üreğir Oğuzların yirmi dört boyundan birisinin ismidir. Yüreğir-Üreğir zamanla Yüreğil-Üreğil şekline dönüşmüştür. Üçokların Dağ Han oğulları kolundandırlar. Köy halkının aslı, Oğuzların bu koluna dayanır. Bugün Anadolu'nun Adana ve Denizli gibi değişik yerlerinde ismini bu boydan alan on tane kadar yer adı bulunmaktadır.

Denizli beldesine ilk defa Abdülkadir Özcan –bugün tarih profesörü olan– kardeşimle beraber 1970'in baharında gitmiştik. O zaman “Milletimizin Gözbebeği İmam Hatip Okulları” ismindeki bir çalışmayı yapıyorduk.

Denizli'ye ulaştığımızda ilk işimiz Nur Dünyası'nın mânevî şehitlerinden İslâmköylü Hâfız Ali Ergün Ağabey ile Hasan Feyzi Yüreğil Ağabey'in kabirlerini ziyaret etmek olmuştu. Bu ziyaretlerde Salih Boyacıoğlu Ağabey bizlere rehberlik yapmıştı.

Hasan Feyzi Ağabey, Nurlar'a talebe olmazdan evvel Denizli, Atalar, Samlı, Göveçlik, Honaz ve Gözler gibi yerleşim merkezlerinde öğretmenlik yapmıştı.

Hicrî takvimin yaprakları 1293 senesini gösteriyordu. Milâdî takvime göre ise 1876-1877 seneleri idi. Batı dünyasında Edison, geceyi sanki gündüze döndüren elektrik nimetini keşfediyordu. Yine aynı tarihlerde Doğu Anadolu'nun yüce dağlarının arasında, otuz altı hanelik Nurs köyünde Risale-i Nur hizmetinin

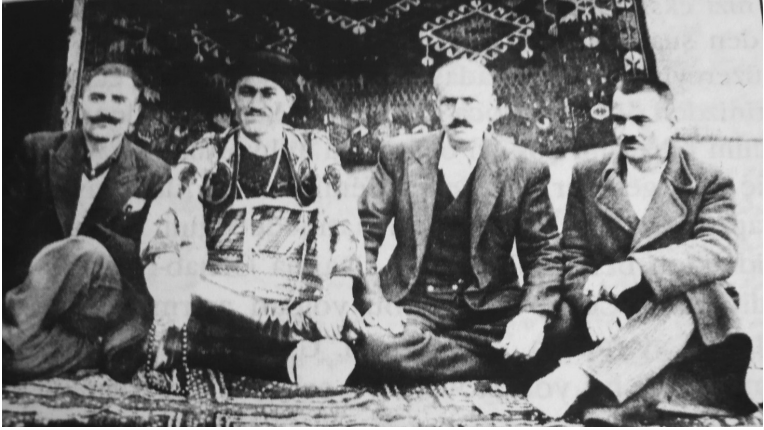
Üstadı, Sofi Mirza Efendi ve Nuriye Hanımefendi'nin mahdumu olarak dünyaya teşrif buyuruyordu.

Meş'um (uğursuz) 93 Harbi'nin kara günlerinde Denizli'de etrafına nur saçan Hacı Hasan Feyzi Efendi isimli bir mübarek zât, Kur'ân dersleriyle talebelerini tenvir ederken, tam ders esnasında: "Bugün Kürdistan'da (Doğu Anadolu) bir mürşid, evliya dünyaya geldi." buyurarak bu gelişin, bu teşrifin insanlığın saadeti ile alâkalı olduğunu müjdeliyordu. Güneşin dünyamızı aydınlatması gibi Nurs güneşinin de cihana ışıklar saçacağını müjdeliyordu.

Hacı Hasan Feyzi Efendi'nin bu müjdesine halifesinin halifesi Hasan Feyzi Ağabey nail oluyordu. O, Denizli'ye gelen Bediüzzaman'ın müjdelenen bu son müceddit olduğunu anladığında müridlerini topluyor, onlara "Zamanın müceddidi buraya geldi. Ben ona tâbi oluyorum. İsterseniz kendinize bir şeyh bulun. Arkamdan gelmek isteyenler Bediüzzaman'a tâbi olsunlar." dediğinde istisnasız hepsi peşine takılıyordu. Hasan Feyzi Ağabey ve müritleri hem artık kendilerinin hem de başkalarının imanının kurtulması için çalışmaya koyulmuşlardı.

Günümüzde bu tarikat şeyhi Hacı Hasan Feyzi Efendi'nin Denizli'de kendi ismiyle anılan güzel, şirin ve mübarek bir camisi bulunmaktadır. Bu zâtın vefatından tam seksen sene sonra, Nurs güneşini Denizli Hapishanesi'ne zulmen koymuşlardı. Bu dönemde Risale-i Nur'un neşriyat ve fütûhat dairesi gittikçe genişlemiş. Nurlar'ı iştiyakla okuyanlar günden güne ziyadeleşmişti. Ondaki harika kuvvet ve tesirattan hafakanlara giren gizli İslâm düşmanları yine bir entrika çevirip Risale-i Nur'a ve müellifi Bediüzzaman'a sû-i kastla, "Bediüzzaman gizli cemiyet kuruyor, halkı hükûmet aleyhine çeviriyor, inkılâpları kökünden yıkıyor, Mustafa Kemal'e deccal, süfyan, din yıkıcısı diyor, bunu hadislerle ispat ediyor." gibi bir sürü bahane ve plânlarla itham etmeleri ve iftira atmaları neticesinde Kastamonu'dan Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'ne yüz yirmi altı talebesiyle beraber 1943

senesinde sevk edilmişti. Üstad Hazretleri yargılanmış, dokuz aylık bir tutukluluktan sonra beraat ederek tahliye olmuştu. Denizli'nin bahtiyar insanları; mahkeme heyetinden tutun da hapis hanedeki idamlık ve elli altmış yıla mahkûm Dursun Atmaca ve Süleyman Hünkâr gibi mahkûmlara, onlardan da Türkiye'nin yetiştirdiği ender mütefekkirlerden merhum Nureddin Topçu'ya kadar herkes Nur Risaleleri'ne ve Nur Üstad'a dostluk göstermişlerdi. Bunlardan Akköylü Musa Bilgin Hoca, Hasan Feyzi Yüreğil Ağabey'e "Sekizinci Lem'a" ve On "Sekizinci Lem'a" ve "Birinci Şuâ" gibi eserleri vermişti.

Sağdan sola, Dursun Atmaca, Süleyman Hünkâr Sadık Bey ve Mümtaz Acar.

Denizli Hapishanesi'yle Adliyesi arasında bir kahramanlar kervanı hâlinde gelip geçen Nur talebelerini kaldırım kenarından seyreden Hasan Feyzi Efendi, sevgiyle Bediüzzaman'ı selâmlıyordu. Daha sonra ise Hazreti Üstad tahliye olunca masumlar kafilesinin Üstadını Şehir Palas Otelinde ziyaret etmişti. Otelde kaldığı müddet içinde defalarca görüşmeleri olmuştu. Bir buçuk ay müddetince devam eden bu uzun görüşmelerden sonra Hasan Feyzi Ağabey, bir pervane gibi kendisini Nur'un ışığına atmıştı.

Hasan Feyzi Ağabey, Risale-i Nurlar'ın aydınlığına kavuşunca beğenmediği daha önceki hâllerinden kurtuluşunun sevincini şu şiiri ile dile getiriyordu:

*Yollarda bıraktık, geçtik dervişi,
Attık gönüllerden öyle teşvişi,
Kâfi, parlayan Nur'un güneşi,
Ey bu asırda rahmet-i âlem Risale-i Nur!*

Oteldeki Üstad'la fasilasız devam eden görüşmeleri nihayet 31 Temmuz 1944 Pazartesi (10 Şaban 1363) tarihindeki Ankara'da Bakanlar Kurulu'nun aldığı kararla son bulmuştu. Bu kararla Hazreti Üstad Denizli'de otelden ayrılıp trenle Afyon'a doğru yola çıkacaktı. Hasan Feyzi Yüreğil de bu ayrılık gününde Nur Üstadının yanındaydı. Denizli'nin on kilometre kadar yakınlarında bulunan Goncalı tren istasyonuna kadar Hasan Feyzi Ağabey, Hazreti Üstad'a refakat etmişti.

Goncalı Tren Garı.

Çok sevdiği Üstadını trene yerleştirdikten sonra tam ayrılma vaktinde onun kucağına daha önceden yazdığı burcu burcu ihlâs ve fedakârlık kokan ayrılık manzumesini bırakmıştı.

Bu ayrılık ve hasret şiiri şu ismi taşıyordu: “Hazretinize Buradan Ayrılırken Söylemişim”

Denizli Şehir Palas Oteli’ndeki görüşmelerinde Nur Üstad Isparta İslâmköylü merhum ve mağfur Hâfız Ali Ağabey’den kendilerine çok bahsetmişti. Hâfız Ali Ağabey Nur Mektebi’nin numûne-i imtisal bir talebesiydi. Üstad Hazretleri o Nur kahramanına “Nur Fabrikası Sahibi” derdi. Hapishanede kendisini Nurlar’a ve Üstadına feda ederek şehit olmuştu. Sanki Nur Üstad böyle olmak lâzım gelir dercesine Hasan Feyzi Ağabey’e nurlu derslerini vermişti.

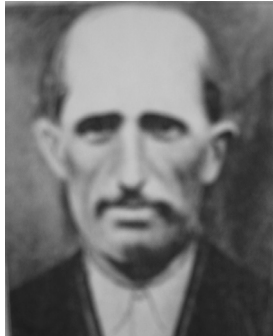
Üstad Hazretleri ile birlikte Denizli Kabristanı’nı ziyarete gitmişlerdi. Hasan Feyzi Ağabey ziyaretin hemen ertesi günü heyecanlı gönlünün taşmalarını şu coşkun manzumeyle ifade etmişti:

Denizli Şehir Palas Oteli.

***Şehid-i Mağfur Hâfız Ali Efendi'nin
Kabr-i Şerifini Ziyaret***

Ey nur yolunun yolcusu, ey ruh-u münevver
 Bu medfen-i pâkin ola ruhun gibi enver.
 Ey ölmeyen, ey fidye-i üstad-ı mübarek
 Razi ola Allah Teâlâ ve tebarek
 Gönderdi selâm, bak sana Hazreti Üstad
 Hem ruh-u azizi dedi her dem ola dilşâd
 Kur'ân-ı Kerîm uğruna fânîdeki hizmet
 Bahşeyledi şimdi sana sonsuz ebediyet
 Yerlerde beşer, gökte bütün nurlu melekler
 Her gün sunuyor ruhun için Arş'a dilek
 Bu makbereler fahredecek haşre kadar hep
 Emvata okut nüsha-yı enver, aç yine mektep
 Ey menba-ı envar ve ey hâfız-ı esrar
 Ey canını cânana veren zât-ı fedakâr
 Hâfız diye ben namını duydum o huzurda
 Medhin okunur hem de bugün meclis-i nurda
 Sun kevser-i sâfi, bize sensin yine sâki
 Bahşeylemiş Allah sana bir âlem-i bâkî
 Sormam sana bir şey ne bugünden ne de dünden
 Bir nokta okut sen bize esrar-ı ledünden.

Hâfız Ali Ağabey'in bir resmi.

İslâmköylü Hâfız Ali Efendi 1944 senesinin bir cuma gününde Rahmân'ın rahmetine ermişti. Nur Üstad, Denizli'nin veli şairine Hâfız Ali'deki samimiyeti, saffeti ve onun sadakatini anlatarak ders vermişti. Nur Üstad'ın dersinin hulâsa ve özeti bir tek cümledir:

“Nur yolunda Kur’ân hizmetinde Hâfız Ali gibi olmak lâzım.”

Bu yüksek ve eşsiz dersi alan Hasan Feyzi Ağabey ise kendisini Nurlar'a, Kur'ân'ın sonsuz nuruna nezrederek adanmıştı. Bu adayıştan iki buçuk sene gibi bir müddet sonra, 1946 senesinin Kasımında üşüterek hastalanmış ve zatürre olmuştu. Bu hastalığının neticesinde 13 Kasım 1946 Çarsamba günü rahmet-i Rahmân'a kavuşmuştu. Onun gibi Üstad Hazretleri'nin yerine şehit olan İslâmköylü Hâfız Ali Ağabey'in yanına defnedilmişti. Bugün iki nur kahramanı yan yana Denizli Kabristanı'nı şeref-lendirmektedir.

Hasan Feyzi, Nur Üstad'dan “Ayrılık” şiirinde ise, kendisini Nur'a feda edeceğinin işaretini veriyordu. İki sene sonra bu duası Cenâb-ı Hak tarafından kabul olunuyordu. Sanki vefatını biliyordu da yirmi senelik hizmetlerini iki seneye sığıştırıyordu. Çünkü diyordu ki şiirinde:

“Dahi nezrim bu ki canım sana kurban olacak.” diye kendisini Nur Üstad ve Nurlar'a bir adak olarak adıyordu. Herhalde Emirdağ'da Hazreti Üstad'ı zehirleyemeyenler, ona bedel burada bu büyük veliyi zehirleyip şehit etmişlerdi. Makberi nur, mekânı Cennet, makamı firdevs olsun!

Mezartaşı

Hasan Feyzi Ağabey'in Denizli Kabristanı'ndaki mezar taşında şunlar yazmaktadır:

“Ömrünü ilm ü irfana vakfedip
Mektep ve kürsülerde feryat edip,
Kalbleri feyz ile her an,

Ölmüş tenlerde hep buldular can.
 Bilmediler söz attılar ol ere,
 O da tasa rahmet olur mu diye,
 Yaşı basarken elli bire,
 Boyun kesip verdi canını dilbere...
 Aziz şehit Hasan Feyzi 13 Kasım 1946 Çarşamba günü irtihal eyledi.”

Hacı Hasan Feyzi Efendi

On dokuzuncu asrın sonlarında yaşayan Hacı Hasan Feyzi Efendi, Denizli ve civarında Kur’ân’a hizmet eden bir tarikat şeyhiydi. 1885 veya 1882’lerde vefat etmiştir.

Hacı Hasan Feyzi Efendi’nin türbesi Denizli’nin Kuşpınarı mahallesinde yine kendi yaptırdığı camisinin yanındadır. Bu zât, Denizli’de bulunan Üzüm Dede türbesinde medfun bulunan Hüseyin Hulûsi Efendi’ye ders vermiştir. Hayatı boyunca Denizli’ye Kur’ân’ın yüce hakikatlerini ilân etmişti. Tekkesindeki birçok talebeye yemek yedirerek, onların maddî ihtiyaçlarını da görerek, barındırırdı. Tekkenin yanındaki küçük odalarda bu hizmetlerini yapardı.

93 Rus Harbi yıllarıydı Denizli’nin mübarek ikliminde Hacı Hasan Feyzi Efendi, dershanesinde derslerini yaparken mürakabe yaparmıştı. O sırada Bitlis’in Nurs dağlarından Bediüzzaman güneşi doğuyordu. Başını mürakabeden kaldırarak şöyle diyordu:

“Bugün Doğu Anadolu’da bir evliya dünyaya gelmiştir. Bu zât dünyanın mânevî sultanı olacaktır. Ben biraz önce mürakabede bu hâli müşahede ettim. Az evvelki susmam onun içindi.”

Bu müjdeden sonra talebeleri Hacı Hasan Feyzi Efendi’ye hitaben: “Efendim!.. Biz, bu büyük kutbu görebilecek miyiz?” şeklinde bir sual sormuşlardı.

Bu sual üzerine Hacı Hasan Feyzi Efendi, en küçük oğlu Halid’i kastederek, “Küçük Halid o zâtı görecek!” diye cevap vermişti.

Hakikaten bahsedilen bu nurlu haber, Denizli'nin Kuşpınar'ı mahallesindeki nurlu müjde elli sene sonra tecelli ve tahakkuk eder. Zâlimlerin zulmüyle, yüz yirmi altı talebesiyle birlikte hakında dava açılarak Denizli zindanlarına (Hazreti Üstad'ın ifadeşiyle Denizli Medrese-i Yusufiyesi'ne) dokuz ay mevkuf bulunan Nur Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret eden, Halid Efendi, babasının nurlu müjdesini gözleriyle görür.²⁹

Hacı Hasan Feyzi Efendi'nin kız-erkek dokuz çocuğundan en küçüğü Halid Efendi bugün Denizli'nin İlbadi Kabristanı'nda medfundur.

Horasan Alp Ereni 1876'ların velisi uğradığı Yalvaç'ta bir cami yaptırıyordu. Hacı Hasan Feyzi Efendi'nin hanımı: “Bey, un bitti. İşçilere ekmek gerek.” dediğinde “Merdivenin altındaki un çuvallarını görmez misin?” diye cevap vermişti.

Halbuki merdivenin altındaki kireç çuvallarından işçiler kireç alıyorlarmış. Hanımı bahsi geçen merdiven altına gittiğinde aynı kireç çuvallarında un bulmuştu. Onlardan un alarak ekmek pişirmişti. Bu ekmekleri cami inşaatında çalışan işçiler ıstahla yemişlerdi.

Denizli'de Hasan Feyzi Camii.

²⁹ Bkz.: Kaptan, Şükrü Tekin, Gönül Sultanları Denizli'de, Türbeler-Yatırlar, Denizli 1993.

Hacı Hasan Feyzi Efendi'nin Denizli Kuşpınarı mahallesindeki Hasan Feyzi Camii'nin yanındaki türbesinin içten görünüşü.

Hacı Hasan Feyzi Efendi'nin Yalvaç'taki camii ve tekkesi.

Hacı Rahmi Sultan

Geçen yüz yılın velilerinden Burdurlu Hacı Rahmi Sultan da yine Denizlili Hacı Hasan Feyzi Efendi'nin talebelerindendir. Onun emriyle Burdur'a gelip yerleşmiş ve buradan evlenmiştir.

Hava Albayı Şeref Bekteşer'in kayınpederi ve Rahmi Sultan'ın oğlu emekli öğretmen Nuri Ermiş, babası hakkında bize şu bilgileri vermektedir:

“Babam Hacı Rahmi Sultan'ın esas ismi Hıdır, kendisi ise Nakşî tarikatındandı. Nakşî şeyhi ve piri olan Hacı Hasan Feyzi Hazretleri, onun ismini Rahmi olarak değiştirmişti. ‘Bundan sonra senin ismin Rahmi demişti. Babam Rahmi Sultan esasen Harput'un bir köyündendi. On iki yaşında Harput'ta iken babasından izin alarak ağabeyinin yanına İstanbul'a tahsile gitmiş. Burada tahsilini tamamladıktan sonra, yanındaki bir arkadaşıyla birlikte Tekirdağ'a kâdı olarak tayin edilmiş. Tekirdağ'da vazifeye başladıktan sonra, piri Hacı Hasan Feyzi, kendisine haber göndererek kâdılıktan vazgeçmesini ve Burdur'a gidip orada Kur'ân'a ve imana hizmet etmesini istemişti. Babam Rahmi Sultan, şeyhinin bu emri üzerine hemen Burdur'a gidip, orada İslâmiyet'e hizmet etmeye başlamıştı.

Nuri Ermiş'e Barla Lâhikası'nda babasından bahsedilen ilgili kısım okununca Üstad'ı Burdur'un Divan Baba Camii'nde ziyaret edip, elini öptüğünü, onun ruhaniyet ve mânevîyâtından istifade ettiğini sevinçle söylemişti.

Burdurlu Hacı Rahmi Efendi, bir mânevî murakabede Hazreti Üstad'ı keşfetmişti. Bunu Nur talebesi Nasuhizade Şeyh Mehmed Efendi'nin Barla Lâhikası'ndaki bir mektubundan öğreniyoruz. O, Binbaşı Âsım Ağabey ve hanımını Burdur'dan Barla'ya götürüp Üstad Hazretleri ile tanıştırmıştı. Nasuhizade Şeyh Mehmed'in mektubu şöyledir:

Hacı Rahmi Sultan'ın (ö.1916), şeyhi Hacı Hasan Feyzi

Efendi hakkında yazdığı methiye.

(Nasuhîzade Şeyh Mehmed Efendinin fıkrasıdır.)

*Bülbül-ü Bağistan-ı Kur'an, Üstad-ı Ekremim, Efendim
Hazretleri!*

Mürşid-i ekmel, şeyhim Hacı Rahmi Sultan Hazretleri, seferberliğin ikinci senesinde irtihâl-i dâr-ı beka buyurdular. Burdur'u teşrifinizden bir ay evvel, merhum Rahmi Sultan'la beraber bir cami-i şerifte birkaç cemaatle bulunmakta iken, sükût-u hâl-i murakabeye varıldı. Bazı veliler ruhânî teşrif buyurdular. Nihayette, siz Üstadım teşrif buyurdunuz. Bir cezbe-i Rahmân zuhur ile uyandım, kendime geldim. Bir ay sonra Burdur'u teşrifle, bazı yevm sohbet-i irfaniyenizde bulunup ruhlarımıza gıda bahşolundu.

Şu tulûatımı arza ictisâr ediyorum:

Halka-yı hakikatte devrandadır ol mübarek Üstad.

Kavuşturdular ruhunu, ervâh-ı enbiyaya ânın.

Mest-i müstağrak olup hayrettedir ol mübarek Üstad.

Mübarek Kur'an'ın dellâlısın dediler âna.

Sözleri candır, onu tutmayan ruhsuzdur hemân,

Bütün söylediği nur-u hikmettir ânın.

Mirâc-ı ruhânîde devrandadır ol mübarek Üstad.
 Kalbim içre feyz-i Nur'un görmüşem hemân.
 İçi umman-ı vahdette, dışı sahrâ-yı kesrette görünür Üstad.
 Dünyada, uhrâda refik olalım âna.
 Umarım Mevlâm ihsan eder biz âciz kullarına.
 Nasuhîzâde Mehmed, söyledi hemân bu sırları.
 Hazine-i Kur'ân'ın bir miftâhıdır Hazreti Üstad.

Nasuhîzâde Şeyh Mehmed

Nasuhîzade Şeyh Mehmed Efendi oğlu ile beraber.

İkinci Hasan Feyzi Nurlar'a Pervane Oluyor

Nur Üstad, nurlu talebeleriyle bir kahramanlar kervanı hâlinde, mahkemedен hapishaneye, hapishaneden mahkemeye gidip gelişlerinde yol kenarında Hasan Feyzi Efendi, merak-arzu ve iştiyak hâlinde, su arayan içi yanmışların hâli gibi bu Nur kervanını temaşaya dalıyordu. Bu dalışlarda, sanki onun gönlünü okuyarak,

zaman zaman Nur Üstad'la göz göze geliyorlardı. Bu bakışlar veli gönüllü Hasan Feyzi'nin gönlünü nura çevirmeyle yetişiyordu. Şair veli bu hâlini daha sonra bir şiirinde şöyle ifade edecekti:

*Nazarın erse garip başıma ey nur-u Hüda
Bugün artık bu hakir bende de umman olacak.*

Nihayet büyük mazlum Bedüzzaman ve onun talebeleri dokuz ay sonra hepsi de beraat ederek, tahliye edildiler. Devamlı takibat altında tutulan Bedüzzaman Hazretleri, Denizli'nin Şehir Palas Oteli'ne yerleşti. Ankara'nın tesbit edeceği yeni nefiy (sürgün) yerini beklemeye başladı. Bu bekleyişi 15 Haziran 1944 tarihinden 31 Temmuz 1944'e kadar devam etmişti.

Hasan Feyzi Ağabey, Risale-i Nurlar'ın tamamını okuyordu. Bu okuma Birinci Şuâ'dan başlayarak, eski-yeni bütün eserleri satır satır şeklinde oluyordu. Artık her şeyi bırakmış, bütün varlığı ile, bütün vücut zerrelere ile Nur Risaleleri'nin talebesi olmuştu. İki sene süren Nur talebeliğinde yirmi senenin hizmetlerini yapmıştı.

Büyük oğlu Fikret Yüreğil'le Nur Üstadına Şehir Palas Oteli'ne çay, peynir ve zeytin gibi gıdalar gönderiyordu. Kimseden karşılıksız bir şeyi kabul etmeyen Üstad Bedüzzaman Hazretleri, bu sevgili talebesinin ikramlarını "Bunlar bana Hasan Feyzi'den geliyor." diyerek kabul ediyordu.

Hasan Feyzi Ağabey, Üstad'ı ve Risale-i Nurlar'ı tanıdıktan sonra muallimliği, müderrisliği, şairliği, edipliği bu arada en ehemmiyetlisi olan şeyhliği de bırakıyordu. Her şeyi bir kenara iterek Risale-i Nurlar'a talebeliği bütün ruhuyla kabul ediyordu.

Hacı Şekip Rusçuklu Anlatıyor

Denizli'de araştırmalarımız esnasında aziz Osmanlı tarihinin güzide yadigârlarından bir aziz şahsiyetle tanışmıştık. Bu zâtı Hacı Hasan Feyzi Camii'nde bir mübarek cumadan sonra bulmuştuk. Bu muhteremin ismi Hacı Şekip Rusçuklu idi.

Son Şahitler ismindeki kırk yıllık çalışma ve çırpınışlarımızın eseri olan mezkûr kitapların beşinci cildinde deryadan bir katre de olsa Hacı Şekip Rusçuklu'nun hatıraları bulunmaktadır.

1914 senesinde Denizli'de dünyaya gelen Şekip Efendi, "Doksan Üç Harbi muhacirlerinden olan Mehmed Osman Rusçuklu Efendi'nin oğludur.

Bu zât, Hasan Feyzi Ağabey'in Nurlar'ı tanımadan önceki müridlerindedir. Hasan Feyzi merhum, bütün nam ve unvanlarını terk ederek, kendisini Nur yoluna ve Nurlar'a fedakârane bir şekilde adanmıştı.

"Tarihte Denizli'nin Gönül Sultanları" ismindeki kapsamlı güzel çalışmasında Nureddin Aksakal Bey, Hacı Şekip Rusçuklu ve onun Hasan Feyzi Ağabey hakkındaki şu güzel hatırasını yazmaktadır:

"Hasan Feyzi Yüreğil, Denizli'de unutulmayan ve sönmeyen yıldızlardan sadece biri. Bugün dahi, talebeleri tarafından rahmetle ve saygıyla yâd ediliyor. Talebelerinden 84 yaşındaki Hacı Şekip Rusçuklu ile bulduğumuzda, hocasından söz açılınca gözleri ışıltılı oldu. Hemen cebinden küçük bir not defterini çıkarıp, içinden hocasına ait fotoğrafı gösterdi bize. 'Benim hocamdı. Çok âlim, fazıl, edip, şair bir kimseydi. Bendeniz, demircilik yapıyorken bir gün dükkânıma geldi, elini öptüm, hürmet ettim. Şekip, evlâdım, dedi, şu dışarıdaki ağaçlara bakınca sana ne anlatıyor, farkında mısınız?' diye sordu.

Ben de biraz baktım, sonra 'Lâ ilâhe illallah, yazıyorlar hocam.' dedim. 'Aferin dedi, gören gözlerin var, doğru okudun, ağaçlar da zikrederler.' dedi.

Sonra, 'Cennet'in kaç kapısı var?' diye sordu. Ben de 'Sekiz kapısı var hocam.' dedim. 'Öyleyse hangi kapısından dilersen Allah Teâlâ, Cennet'ine o kapıdan girmeni nasip eylesin.' diye dua etti."

Nureddin Topçu'dan Hatıralar

1975'te büyük ilim ve fikir adamı Nureddin Topçu daha hayattaydı. Sultanahmed'in Dizdariye semtinde "Topçu" apartmanında merhumu birkaç defa ziyaret etmiştim. Aydınlik insan, hatıralarını, 1943-1944 Denizli faslı ve diğerlerini şöyle anlatmıştı:

"1944'te İstanbul'dan Denizli'ye tayin oldum. İmtihan ayı olan Haziran'da Denizli'ye gittim. Şehir Oteli'ne indim. Ödemiş'te savcı olan Muslihiddin Sönmez ve ablası Seher Sönmez vasıtasıyla Bediüzzaman Said Nursi'yi tanıdım. Üstad, otelin üst katında oturuyordu.

Bütün şehirde onun ismi dolaşiyor, herkes ondan bahsediyordu. O günlerde Denizli'de devam eden mahkemesi neticelenmiş ve beraat etmişti. Beraattan sonra Şehir Oteli'nin üst katında bir odaya yerleşmişti, orada kalıyordu. Sıkı bir kontrol altındaydı. Yanına gidip gelen ziyaretçiler de aynı şekilde takip ediliyor ve tespit ediliyordu. Ziyaretçiler, yanında çok az kalabiliyor, hemen çıkıyorlardı. Akşam yemeklerinde herkes çekilip gidiyor, otele kimse kalmıyordu. Hatta otelin kâtibi de yemeğe çıkıyordu. Ben de o sıralarda yanına çıkıyordum. Yarım saat kadar kalıp ziyaret edip, görüşüyordum. Din, iman, ahlâk, gençlik ve cemiyet meseleleri ile alâkalı konuşuyordu.

Denizli Ağır Ceza Mahkemesi, eserlerini bilirkişiye havale etmiş, liseden iki kişiyi bilirkişi tayin etmişler. Zannediyorum bunlardan biri edebiyat, bir diğeri de tarih hocasıydı. Bunlar dinsiz adamlardı. Hele biri büsbütün ylandı; sonradan feci şekilde ölüp gitti. Ben, Bediüzzaman'ı ziyaret ettiğimde kendisi bana: 'Onları bana gönder de ben onları dine davet edeyim.' dedi. Ben de: 'Efendim onlar çok fena adamlar, vazgeçin.' dedim. Bunun üzerine: 'Peki öyleyse ehvenini getir, az fena olanı çağır, ben onları dine davet edeceğim, ben onları affettim.' diyordu. Bediüzzaman'daki

büyükliğe bak, biz olsak başını ezmeli deriz, ‘Ben onları affettim.’ diyor. İşte büyüklük budur. Ruhî bir ışıktır bu..

Hakikaten onlardan birisi biraz daha (diğerine kıyasla) mutedildi. Fakat Tahir ismindeki çok fena bir adamdı. Mehmed Akif’in: ‘Acırım tükürüğe billâhi tükürsem yüzüne.’ dediği gibi birisiydi. Rahatsız ederler, kimbilir ne söylerler, canını sıkırlar, diye ben onları çağırmadım.

Bediüzzaman çok büyük bir insandı: ‘Ben onları affettim.’ diyordu. İnsanın, idamına sebep olacak şekilde aleyhinde olanları affedebilmesi büyük bir fazilettir.

Hareket adamı idi, girişkendi, herkesle konuşurdu. Davasını anlatırdı. Pısrıklığa ve miskinliğe taraftar değildi. Otelin kaldığı odadaki penceresi genişti. Bir gün ziyaretine gittiğimde oraya oturmuştu, dışarıya bakarak Denizli’de bir zamanlar 62 medresenin bulunduğunu, bunların hepsinin kapatıldığını üzülenek anlattı: ‘Bu sebepten ben muallimlere dargınım.’ dedi.

Akşam yemeğini getirdiler, mükellef bir sofraydı. Getiren garsona yemeği iade etti: ‘Bunu fukaralara götür.’ dedi. Yanında zeytini vardı, yemeği kabul etmedi, ekmeğini zeytin taneleriyle yedi: ‘Bir ekmeği 15 günde bitirebiliyorum.’ dedi. Semaveri vardı, çay kaynatıp çay içiyordu, bize de ikram etti. Hapishaneden yeni çıkmıştı.

Odada eşya olarak hiçbir şey yoktu. Eserleri yazma ve formalar hâlindeydi. Binlerce yazma kitap ellerde dolaşıyordu. Her tarafta yazılıyordu, köylerde, kazalarda hep Nur Risaleleri çoğaltılıyordu. O devir gönül alıcı bir devirdi. Güneşin doğuşu gibi bir zamandı.

Çok mert ve cesur bir hâli vardı. Cesareti, kerameti pek çoktur, saymakla bitmez. Sonra zekâsının buluşları fevkalâdedir. Musibetlere sabırla razı olmuştu... Kendini vermişti Allah’a... Zaten o eserler hep o hâllerin mahsulüdür. Bütün Denizli’de

onun zevki ve şevki vardı. Dost-düşman ona hayrandı. Denizli'nin gecesi, gündüz olmuştu... Fethetmişti o Denizli'yi. Onun ruh ve aşk tarafına ulaşamaz. Onun Allah'a yakınlığı bambaşkadır. O yakınlık bir lütf-u ilâhîdir.

Sabrı, inzivası, şükrü bambaşkadır. Para nedir bilmez, dünya gözüne görünmezdi. Böyle zâtlara pratik bir maksat gözeterek gitmek, onları rahatsız eder. Ruh ve gönül sultanlarına dünyevî basit çıkarlar için müracaat etmek cinayettir, müthiş bir haksızlık ve anlayışsızlıktır.

Bana dua etti. İnşâallah duası kabul olur. Kelimeler tam hatırımda değil. Ruhî feyzim için dua etti. Zaten umumiyetle hep böyle mânevî şeyler için dua ederdi.

Kerametler, fevkalâdelikler, hep Allah'tan gelir. Veli insanlara Allah'tan ne gelirse, kalblerine ne doğarsa onu bilirler. Bu hâller Allah'tan gelir onlara, Allah'a teslimiyetin meyvesidir bu hâller veliler için.

Bediüzzaman Denizli'de iken yanına gelen polis müdürüne hiddet etmiş: 'Git, temizlen de gel!' demiş. Adam hakikaten temiz değilmiş.

O tarihlerde Denizli'nin Güveçli köyüne gitmiştim. Bir akşam beni bir eve misafireten çağırdılar. Gittim. Gece dama çıktık, lüküsü yaktılar. Bediüzzaman'ın yeni bir risalesi çıkmıştı. Köylülere onu okuyacaktım. Tam ben okuyacağım esnada, onlar benden evvel davranıp başka bir risalesini çıkarıp okumasınlar mı? Hayret içerisinde kaldım. Her evde, her köyde onun eserleri yazılırdı.... On binler sahife çoğaltılırdı... Böyle bir şevk vardı. O akşam da şevkle okudular, biz de tatlı bir sevinç ve haz içinde dinledik. Güveçli'de bir ay kadar kaldım. Döndüğümde Bediüzzaman da Denizli'den ayrılmıştı.

1952'de İstanbul'a Akşehir Palas Oteli'nde de ziyaret ettim. Sonra bugünkü Büyük Postahane'nin üstünde bulunan Ağır Ceza'daki son mahkemesine gittim. İkinci namazının vakti gir-

mişti, kalktı: ‘Siz kararınızı verin, ben namaza gidiyorum.’ dedi ve yürüdü. Hiç umurunda değildi. Belki mahkûmiyet kararı verecekler, idam bile verecek olsalar hiç aldıracağı yoktu. Allah’ın lütfuna mazhar olmuştu, herkese vermez Allah bunu...”

Nurlarda tezahür eden bazı inayetkârâne hâllere itiraz eden bir kısım zâtlara Nureddin Bey, “Bediüzzaman keramet gösterir ve onunla birçok müminlerin imanını takviye eder ve kuvvetlendirir.” diyerek Üstad Hazretleri’ni her zaman savunmuştur. İlim, fikir, ahlâk ve felsefe dalında pek çok eser veren merhum Nureddin Topçu’ya Cenâb-ı Erhamürrahim’in gani gani rahmet etsin.

Hasan Feyzi Ağabey ve Nureddin Topçu

O günlerde Denizli Lisesi’nde Felsefe öğretmeni olarak bulunmuştu merhum Nureddin Topçu. Bir görüşmemizde Hasan Feyzi Ağabey’i hasret ve yanık bir eda ile anlatmıştı. Merhum Topçu şöyle diyordu:

“O devir gönül alıcı bir devirdi. Güneşin doğuşu gibi bir zamandı. O zamanda Bediüzzaman’ın talebelerinden Hasan Feyzi ile tanışmıştım ve her zaman görüşüyorduk. Âşıktı o, muallimdi. O Hasan Feyzi’ye de yine Muslihiddin Sönmez Beyefendi, götürdü beni. Hasan Feyzi, sevimli bir insandı. Temiz ruhliydu. Sevgi ile yaşayan bir insandı. Bediüzzaman’a âşıktı. Sonra da vefat etti. Bediüzzaman’ın aşk ve muhabbetinden vefat etti. Ondan ayrılığa dayanamadı. Bilmiyorum insan böyle vefat eder mi?”

Evet bunları merhum Topçu anlatıyor. Sevgi yolunda, fedakârlık yolunda kendisini cânana adayan dün olduğu gibi bugün de nice insan vardır. Hasan Feyzi Yüreğil, gönül adamı, kalb ehli, yüreğinin sevdasıyla yanan bir kandil gibiydi. Nur Üstadını 31 Temmuz 1944 Perşembe günü Denizli’nin Goncalı istasyonuna kadar yolcu etmişti. Bu veda anında Nur Hocasının kucağına bir aylık şiiri bırakmıştı.

Manzumesinin sonlarında kendisini nur yolunda bir rıza-yı ilâhîyi kazanmak için kurban gibi adıyordu:

Bâb-ı feyzinden irak olmayı asla çekemem,

Dahi nezrim bu ki: Canım sana kurban olacak!

(Ben asla ve asla senin bolluk ve bereket kapından ayrı olmaya dayanmam. Benim adağım bu ki: Canım cânanım sana kurban olacak!)

Öyle niyazlar vardır ki bağıryanık bir gönlün en derin yerlerinden gelerek dudaktan dökülür, insanın bütün zerrelerinin ve duygularının tasdikini alarak terennüm edilir. Samimiyetin ve saflığın doruk noktasından yapılan bu dualar ilâhî rahmeti harekete getirir.

Bu yanık ve içten niyazın semalara yükseldiği tarih olarak 31 Temmuz 1944 olduğuna göre tam iki sene sonra 13 Kasım 1946 tarihinde salıyı çarşambaya bağlayan gece, çok şiddetli üşütme-ten gelen zâtü'l-cenb, yani yan zarı iltihabı (akciğer zarı iltihabı) hastalığından dolayı canını, cânana feda etmişti. Hak âşığı Hasan Feyzi Yüreğil, Cenâb-ı Hakk'ın rahmetine yürümüştü.

Oğlu Fikret Bey Anlatıyor

Hasan Feyzi ve Hafız Ali Ağabeylerin kabirlerini ilk (1970 yılı) ziyaretten yirmi yedi sene sonra gittiğim Denizli'de bir gönül dostumun refakatinde bu defa da Hasan Feyzi Ağabey'in yadigârı Fikret Bey'i arıyordum. Dostuma Fikret Yüreğil'i tanıyıp, tanımadığını sorduğumda, bana tanımadığını söylemişti. Elimizdeki adrese göre şehrin sokaklarında yetmiş yaşına dayanmış Fikret Efendi'nin dükkânına doğru yürüyorduk. Dükkâna vardığımızda ortalıkta kimsecikler yoktu. Namaz için çıktığını bir küçük kâğıda yazmıştı. Denizlili dostumla, merhum Hasan Feyzi'nin oğlu Fikret Efendi'yi aramak için Çınar mahallesindeki Yeni Cami'nin civarında dolaşmaya başlamıştık. İkimiz de sadece ismini bildiğimiz, fakat vicahen hiç görmediğimiz bir şahsı

arıyorduk. Bu esnada yanımızdan geçen bir adam, yirmi adım kadar bizden uzaklaşmıştı. Hemencik geçen adamcağıza dönerek, bir hiss-i kablelvuku, bir ön sezi ile “Fikret Bey!” diyerek bağırımtım. Sokaktan geçen adam, geriye dönerek sevgi dolu bakışlarıyla bize doğru gelmişti. Aradığımız Yüreğil’i bir yürek sevdasıyla Denizli sokaklarında bulmuştuk.

Hasan Feyzi Ağabey, hapisten çıkan Nur Üstadını hiç yalnız bırakmıyordu. Denizli’nin Şehir Palas Oteli’nde devamlı ziyaretlerde bulunuyor, uzun uzun sohbetlerde bulunuyordu. Oğlu Fikret Yüreğil, 1944 senesinin yazında on dört yaşlarındaydı. Onunla Üstadına çay gibi muhtelif şeyler gönderiyordu. Üstad Hazretleri de yanına her gelişinde ona bol bol dua ediyordu.

Denizli’de ayakkabı tamirciliği yapan Hasan Feyzi Yüreğil Ağabeyimizin oğlu Fikret Bey babasından bize şöyle bir hatırasını nakletmişti:

1995 senesinde Necmeddin Şahiner, Fikret Bey ile beraber.

“Bazı kıskanç insanlar, babam hakkında abdestsiz namaz kılıyor şeklinde dedikodular çıkartmışlardı. Bunlardan biri de Hüseyin Kambir isimli bir şahıstı. Babamın onun bu iftirayı attığından haberi yoktu. Bir ara yanımızda Hüseyin de olduğu hâlde kıra gitmiştik. Kırdaki namaz vakti girmişti. Namaz için hazırlanırken bir anda babam, ona dönerek, ‘Bugün sen imam ol, ben bir abdest tazeleyeyim. O zaman nurun alâ nur olur.’ demişti. Bu nazik ifadeyle Hüseyin Kambir şaşkınlık içinde kalarak yaptığı kabahatini anlamıştı.”

Babam merhum sık sık beni Şehir Palas Oteli’ndeki Üstad’a hizmet için gönderirdi. Bu hizmetleri büyük bir sevinç içinde sanki bayrama gider gibi, otele gidip bu mukaddes işleri yapardım.

Bir defasında Üstad, bana “Fikret, benim şu tırnak çakımı iyice bilet, şu yırtılmış lastiğimi de kendin tamir eder, yapıştırırsın.” dediği zaman şaşırılmıştım. Halbuki Üstad Hazretleri benim ayakkabı tamircisi olduğumu o zamana kadar bilmiyordu.

Fikret Efendi ile görüşmemiz esnasında Hasan Feyzi Ağabey’den kalma kitap ve belgelerin ne olduğunu sorduğumuzda “Ağabeyim, hem isteyenlere hem de çeşitli yerlere verdi. Bu arada Konya’dan gelenler de babamın kitaplarını götürmüşlerdi.” diye cevap vermişti.

Denizli’de ayakkabıcılık yapan Fikret Efendi, babasının ismi için de şöyle demişti: “Babaannem, babamı çağırırken Feyzi diyerek seslendiğini, hatırlamaktayım.” demişti. Ayrıca kendi hüviyet cüzdanının baba ismi bölümünde “Hasan” şeklinde Hasan Feyzi Ağabey’in isminin yazılı olduğunu söylemişti.

İbrahim Fakazlı Ağabey’in Anlattıkları

İbrahim Fakazlı Ağabey, Hasan Feyzi Efendi ile tanışmasını şöyle anlatır:

Denizli hapsinde iken birgün, ambalaj kâğıdı şeklindeki bir mektubu bizim koğuşa dışarıdan getirdiler; Arapça bir mek-

tuptu. Arapça bilen hocalarımızdan Seyyid Şefik Efendi'ye "Okuyun." diye verdik. Mektubu okumaya başladı:

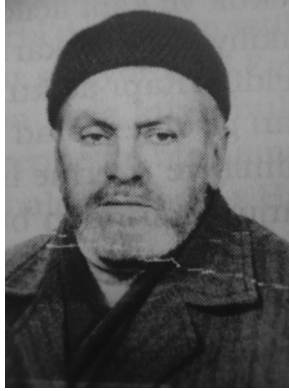
الرِّمَانِ بِأَسْلَامٍ عَلَيْكُمْ يَا مُدْرِكًا لِدَاكَ الرَّمَانِ
dikkatimizi çekti. Mektubun altında Hasan Feyzi imzası vardı. Bu ismi hiç duymamıştık. Bu saygı ve sevgi ve temennilerle dolu mektubun Üstad Hazretleri'ne yazıldığına hükmettik. Mektubu Üstad Hazretleri'ne ulaştırmak için gönderdik.

Bizim mahkememiz devam ederken, zabıt kâtiplerinden birisi mahkeme riyasetinde bulunan kitapları birer birer Hasan Feyzi Efendi'ye götürerek okutturmuş. Bu suretle mahrem ve gayr-ı mahrem bütün mahkemede ki eserleri Hasan Feyzi Ağabeyimiz okumuş. O Arapça mektubu da o suretle yazıp hapishaneye sokmuşlar.

Bu zât mahkeme günlerinde yolda, cadde üzerinde bir kenarda durur ve bize selâm verirdi. Her zaman aynı zâtı geçerken orada görürdük. Tahliyeden bir sene sonra, temyiz mahkemesi beraat kararını tasdik edip kitaplarımızın iadesine karar verince, İnebolu namına kitapları mahkemeden geri almak için kardeşler beni gönderdiler.

Denizli'ye geldiğim gün çok şiddetli bir yağmur vardı. Delikli Çınar semtinde bir meydanlığın ortasında şemsiye elinde Mahkeme Reisi Ali Rıza Bey'i görerek elini öptüm ve kendisine, "Hazreti Üstad'a gideceğim, bir emriniz var mı?" dedim. "Çok selâmlarımı söyleyiniz, bize dua etsin!" derken gözlerinden yaşlar akıyordu.

O akşam bir arkadaşla rastladım ve beni Hasan Feyzi Ağabey'in evine götürdü. O gece, Üstad Hazretleri için yazmış olduğu "Boyun bâla gözün şehlâ" diye başlayan manzumeyi bir yığın kâğıtlar arasından bulup çıkardığı bir lise defterinden okudu, bana yazdırdı. O gece sabaha kadar onları tesbit ettik ve mahkemeden kitapları alarak postahane vasıtasıyla İnebolu'ya gönderdim.

İbrahim Fakazlı Ağabey'in bir resmi.

Ben de Hasan Feyzi Ağabey'in mektuplarını ve manzumesini alarak Emirdağ'a müteveccihen hareket ettim. Üstad Hazretleri'nin huzuruna vardım, emanetleri, Hasan Feyzi Ağabey'in ve Hâkim Ali Rıza Bey'in selâmlarıyla beraber teslim ettim.³⁰

İhsan Çalışkan Ağabey'in Anlattıkları

Üstad Hazretleri'ni Emirdağ'da din düşmanları zehirlemişlerdi. O sırada da Hasan Feyzi Ağabey vefat etmişti. Her iki elim olayı İhsan Çalışkan Ağabey şöyle anlatmaktadır:

"1945 Ramazan'ı. Akşamdan sonra Üstad'ın zehirlendiğini haber aldık. Mustafa Acet, Ceylan Çalışkan, Halil Çalışkan, Hamza Emek'le beraber Üstad'ın yanına gittik. Üstad çok rahatsızdı. Yatsı namazını da kılamamıştı. Sonra abdest almasına yardım ettik. Ceylan Ağabey koluna girdi. Ve Üstad oturarak yatsıyı kıldı. Gece saat yarımaya doğru Üstad, 'Elhamdülillâh çok şükür bu ızdıraptan kurtuldum. Kardeşlere selâm söyleyin, bana dua etsinler.' buyurdu. Bu zehirlenmenin akabinde sonradan öğrendiğimize göre, Üstad'ın bedeline Hasan Feyzi Ağabey âhirete irtihal etmişti.

³⁰ Son Şahitler, 2/175.

Sabahleyin babam, geçmiş olsun ziyaretine gitti. Babam daha önce Üstad'ın zehirleneceği haberini bir vesile ile öğrenmişti. Ama ne zaman olacağını bilemiyordu. Üstad'a soruyor: 'Üstadım, ihtar edilmedi mi, zehiri yemeseydiniz olmaz mıydı?'

Üstad, *'Kardeşim Osman, yemem lâzımdı. Çünkü ben Hasan ve Hüseyin'in (radiyallâhu anhuma) neslinden geliyorum. Beni onlar gibi şehit etmek istiyorlar, fakat muvaffak olamıyorlar.'* diyor.³¹

Sungur Ağabey'in Hasan Feyzi Ağabey Hakkında Anlattıkları

Sungur Ağabey, Ahmed Ersöz Bey'in "İki Edip" ismindeki kıymetli eserinin takdiminde şunları söylemektedir:

"Bendeniz, bu hakir ve fakir kardeşiniz, bu iki edip zâtan Hasan Feyzi Ağabey'i görmedim. Ancak; 1946 senesinde Risale-i Nur'la müşerref olup, Nur Dâiresi havz-ı kevserine atıldıktan sonra Safranbolulu ağabeylerimiz (Mustafa Osman ve Hıfzı Efendiler) Lâhikaları bize gönderiyorlardı. İşte o zamanlarda, Hasan Feyzi (rahimehullah) Ağabeyimizin yazılarını, şiirlerini, mektuplarını okuyorduk. Hatta Mustafa Osman Ağabey; Safranbolu'da, bir otelde Hasan Feyzi Ağabey'in Zûlfikâr'ın sonunda ve Konferans kitabında dercedilen uzun mektubunu bana okumuştun...:

'Ey Risale-i Nur! Senin, Kur'ân-ı Kerîm'in nurlarından ve mu'cizelerinden geldiğine, Hakk'ın ilhamı, Hakk'ın dili olup, O'nun emri ve O'nun izni ile yazıldığına ve yazdırıldığına artık, şek-şüphe yok. Fakat, acaba senin bir mislin daha yazılmış mıdır? Türkçe olarak telif ve tertip ve tanzim olunan müzeyyen ve mükemmel, fasih ve belîğ nüshalarının şimdiye kadar bir eşi ve bir benzeri görülmüş müdür?!...' diye başlayan mektubu...

O yazılar ve o mektuplar; o zamanlar daima terennüm ettiğimiz nurlu kelimelerdi. 1950'de Emirdağ'da ilk hizmetinde iken

³¹ Son Şahitler, 2/415.

Hazreti Üstadımız, bu kitapta dercedilen: ‘Güzel Oku!... Her zerrede coşkun birer mânâ var.’ diye başlayan manzumesini bana okutmuştu. Bitirdiğim zaman, aynen şöyle buyurdu: ‘Sungur! Senin kalbinin derinliklerinde olan, Hasan Feyzi’nin gözünün önündedir.’

1956’da İstanbul’da Büyük Cevşen tab’ edilmişti. O yaz mevsimi, hemen her gün, Isparta’nın şark-garp, şimal-cenup taraflarına gidip Cennet-misal o günlerde, Üstadımız, bir yere çekilir. Hizbu Envârî’l-Hakaiki’n-Nuriye’yi baştan sona okurlardı. Bir gün: ‘Okuduklarımı bağışlarken; Hasan Feyzi, Hâfız Ali dediğim zaman, Denizli’ye gidip, kabirlerine giriyorum, orada ruhlarına bağışlıyorum.’ buyurmuşlardı.

Yine bu kitapta dercedilen Hazreti Üstadımızın, vefatı müna-sebetiyle yazdığı bir mektubun sonunda:

‘Ben dedim: Hadsiz şükür olsun ki; bir muallim terhis edildi. Onun bedeline iki Hasan ve iki Mustafa ve üç muallim ve bir çalışkan muallim vazifeleri içinde Denizli Kahramanının vazifesini görüyorlar. İşte bu hâl, işaret eder ki nasıl Hâfız Ali gitti, Denizli onun yerine geldi, acısını unutturdu. Öyle de bir Hasan Feyzi gitti, yerine bir Daru’l-fünûn gelecek. İnşâallah acısını unutturacak...’ demektedir.

Hakikaten az zaman sonra: Üstadımızın tabiriyle Hasan Feyzi ruhunda ve sisteminde çok muallimler ve genç mektepliler Hizmet-i Nuriye’ye sarıldılar. Başta Ankara ve İstanbul ve sonra açılan Anadolu vilâyetlerindeki üniversiteler, inşâallah Hazreti Üstadımızın dua ve temennisine mazhar olurlar.

Milaslı Halil İbrahim Ağabey’i bir defa Milas’ta ziyaret etmiş-tim. Onu daha çok yazılarıyla ve hararetle mektuplarıyla tanıyoruz. Bilhassa; ‘Risale-i Nur, nurdan bir ibrişimdir ki, kâinat ve kâinattaki mevcudâtın tesbihatları onda dizilmiştir...’ diye başlayan mektubundaki çok âlimâne ve müdakkikâne beyanlar, bu fakiri daima hayrette bırakmıştır.

1945'te yazılan Üstadımızın bir mektubudur ki Milaslı Halil İbrahim Ağabey, Hasan Feyzi Ağabey ve Hafız Ali Ağabey'den bahsetmektedir. Çok mânidar olan bu mektubu onların aziz ruhlarına hediye mânâsında aynen takdim ediyorum.

1945'te neşredilen el yazması Lâhikalar'da mevcut Hazreti Üstadımızın bir mektubudur.

'Aziz, sâddık kardeşlerim!

Yine tekrar hem bayramınızı, hem Feyzilerin ve Nazif ve Halil İbrahim gibi etraftaki kardeşlerimin bayramlarını tebrik ediyoruz. Cenâb-ı Hak Risale-i Nur'un tab' ve intişarıyla bizlere mânevî bir bayram daha ihsan eylesin, âmin!

Saniyen: Meyve ve Hücetullahi'l-Bâliğa'nın tab'ına dair ne lâzım ise yaparsınız. Yanımdaki Meyve ile Hücetullahi'l-Bâliğa Risalesi'ni Aziz'e göndermek istiyorum. Fakat adresini bilmiyorum. Kardeşimiz Tahiri eğer buraya uğrasa münasıptır. Tâ ki yanımdaki nüshayı beraber alsın, fakat Meyve Risalesi'ni burada yazdırmışım, belki iyi okunmaz. Sizin yazılarınızdan birisi beraber gitsin münasip olur. Onuncu ve On Birinci Hücetleri ilâve ettim. Hüsrev'in mektubunda yalnız birkaç kelimeyi çizdim.

Sâlisen: Hâfız Ali'nin gitmesindeki acısını iki pehlivan Feyzilerin Risale-i Nur'un hizmetine girmeleri o acıyı izale ediyor. Ahmed Feyzi'nin Hâfız Ali hakkındaki mersiyesi Hasan Feyzi'nin parlak mektubuna denk olarak ikisini birkaç ehemmiyetli parçalarla beraber bir cilt içinde dercetmişler.

Ahmed Feyzi ve Halil İbrahim'in mektuplarını okudum. Bu iki metin ve kıymettar ve tam sâddık kardeşlerim mektuplarında benim şahsıma ziyade ehemmiyet veriyorlar. Bu ehemmiyet, Risale-i Nur'un küllî kıymetine ve serbestiyetine belki ilişir ve ehemmiyetli kardeşlerimin de benim âdi şahsiyetimi bazı hâdiselerle bilmekle ve verdikleri makama hiçbir cihetle lâyük olmadığını anlamalarıyla inkisar-ı hayale uğramamak ve Risale-i

Nur'daki iştiyaklarına fütûr gelmemek için şahsıma ait olan fevkalâde hüsn-ü zanlarını Risale-i Nur'a çevirseler daha iyidir. Ben de Halil İbrahim'in parlak tezahür eden mektubuna tâdil edip bana karşı hitabını Risale-i Nur'a çevireceğim, sonra size gönderip Lâhika'ya yazılsın.

Ve çok dikkatli ve Risale-i Nur'un avukatı kardeşimiz Ahmed Feyzi'nin Mehdi hâdisesini Risale-i Nur dairesi içinde çokça medâr-ı bahsetmesi ehl-i dünyanın evhamını tabrike sebep olabilir. Çünkü Mehdi mânâsında, bir siyaset dahi bulunuyor diye eskiden beri fikirlerde yerleşmiş. Risale-i Nur bu meseleyi halletmiştir. Âhîrzamandaki büyük Mehdi'den evvel çok mehdiler gelmiş geçmiş diye Risale-i Nur ispat etmiş. Rivâyetlerin muhtelif olması bu noktadan ileri geliyor. Bu zaman şahıs zamanı olmadığından o ehemmiyetli unvanlar şahıslara verilmez. Hem Risale-i Nur'a da siyaset mânâsı da taşıyan o unvanı vermemek münasiptir. Müceddidîyet kâfidir. Gerçi hakikat noktasında âhîrzamandaki gelecek büyük Mehdi, siyaseti tam dindar İsevîlere bırakıp yalnız İslâmiyet hakikatlerini isbata, izhara, icrâya çalışır. Ve bu nokta-yı nazardan Risale-i Nur o zât-ı mübareğin veyahut onun cemaat-i nurâniyesinin şahs-ı mâneviyesinin çok vazîfelerinden en ehemmiyetli vazîfesi olan hakaik-i imaniyenin ispat ve neşrini tam yapıyor. Fakat bu evhamlı ve bahaneleri arayan ve her şeyi siyaset noktasında düşünen adamlara karşı bu Mehdi unvanını Risale-i Nur'a vermek Risale-i Nur'un ihlâs sırrına ve dünyaya tenezzül etmemesine muvafık olamaz.

Evet Risale-i Nur'daki sırr-ı ihlâs, yüzde doksan ihtimaliyle de olsa o makama talip olmamaklığını iktiza ediyor. Çünkü küçük bir memuriyet veyahut zâbit olmak gibi bir makam düşünen, harekâtını o makama tevcih ediyor. Onu maksat yapıp ona çalışıyor. İhlâsını kaybeder. Uhrevî amellerine onu basamak yapsa bütün bütün yanlış olur.

İşte böyle kutsî ve parlak bir makamı ve memuriyeti dünyada dahi kendine düşünmek ve gaye-i hayal yapmak bütün harekâtını hatta uhrevî amellerini o makama yakıştırmak suretini verdiği-

den hakikat-i ihlâsı bozar. Eğer öyle bir makam verilse de ihsan-ı ilâhî olur. İnsanın kesp ve ameli ona vesile olamaz ve ekseriyetle bilinmez. Bilinmeme daha iyidir ve efkâr-ı umumiyede siyasetçilik ve hâkimiyet mânâsı bu Mehdi unvanında bulunduğu ve geçmiş bazı mehdi-misal halifeler o gibi hâdiselerin bir mâsadaki ve medârı olmuşlar. Elbette bu zamanda siyasete her şeyi feda eden insanlar nazarına karşı Risale-i Nur mesleğindeki ihlâs, böyle şeyleri aramaz. Yalnız bu kadar var ki: Şâkirtleri tam itimat ve kat'î yakınlerini takviye için harikulâde bir surette hem Risale-i Nur'un şahsı mânevîsini, hem bazı şâkirtlerini, hatta tercümanını pek büyük makamlarda bulduklarını itikat edebilirler. Çünkü eskiden beri Üstadlarına karşı ziyade hüsn-ü zan kabul edilmiş, hatta Kur'ân'dan ve hadisten sonra en mühim hüccet-i imaniye, Risale-i Nur'dur diyebilirler.”

“Son Şahitler Bediüzzaman Said Nursî'yi Anlatıyor”da da bahsimizle alâkalı olarak Sungur Ağabey şunları söylemektedir:

“O sene, yani 1950 yazında Üstadımızla beraber Emirdağ'da hayatımızın en mesut günlerini yaşadık. Ziya ve Zübeyir Ağabey'le beraber, Hazreti Üstad'ın evinin karşısında eski bir odada kalıyorduk.

Safranbolu-Eflâni'de Nurlar'ı ilk tanıdığımız günlerde, gelen lâhika mektuplarından Hasan Feyzi Ağabeyimizin yazılarını ve şiirlerini çok coşkun sevinçler içinde okuyorduk ve okumuştum.

Bahsini ettiğim Emirdağ'larındaki o nurlu, sürûrlü günlerimizde Hazreti Üstad, Zülfikâr eserinde bulunan yine Hasan Feyzi Ağabeyimizin bir şiirini bana okumam için uzatmıştı. Bu manzumeyi Üstad şu iki satırla takdim ediyordu:

Merhum Hasan Feyzi, Nurlar'dan aldığı hakikat dersini, Nurlar'a işaret ederek güzel tanzim etmiş. Lâhika'ya girsin.

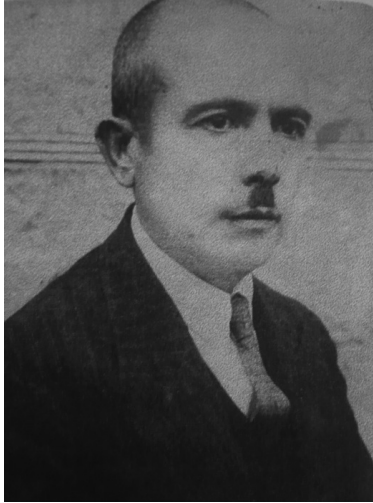
Said Nursî

Güzel oku, her zerrede coşkun birer mânâ var,
 Dert ehline bu mânâda canlar sunan eda var.
 Vermek için parlaklığı, gamlı gönül evine,
 Bir bak hele, her cilâdan üstün olan cilâ var.

.....

.....

O zamanlar Zûlfikâr Mecmuası'nda olan 'Güzel oku her zerrede coşkun birer mânâ var.' manzumesini okuyup da bitirdiğim zaman bana hitaben aynen şunları ifade buyurmuşlardı: 'Sungur! Senin kalbinin derinliklerinde olanlar, Hasan Feyzi'nin gözünün önündeydi!'"

Risale-i Nurlar'ı tanımadan evvel Hasan Feyzi Ağabey

Bu resim 14 Temmuz 1939 tarihinde çekilmiş.

Hasan Feyzi Ağabey'in gençlik yıllarında üç arkadaşıyla beraber çektiirdiği bir resim.

Üstad Hazretleri'nin Hasan Feyzi Ağabey Hakkındaki Beyanları

“Evvelen:

لِكُلِّ مُصِيبَةٍ ﴿۱﴾ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿۲﴾³²

Risale-i Nur'un kahramanlarından ve Hâfız Ali'nin makamına geçen merhum Hasan Feyzi'nin vefatı, Denizli'ye, Risale-i Nur dairesine ve bu memlekete ve Âlem-i İslâm'a büyük bir zayıttır. Fakat kendisi, pek samimi ve hâlis ve fevkalâde beyanatıyla ve dersleriyle, inşaallah, kendi yerinde çok Hasan Feyzilerin yetişmesine bir zemin ihzar etmiş, sonra gitmiş. Aynen biraderzadem Abdurrahman gibi, bir-iki senede on sene kadar Nurlar'a kıymetli hizmet etti. Güya o da, Abdurrahman da çabuk dünyadan gideceği diye on senelik vazifeyi bir-iki senede gördüler.

Ben, merhum Hasan Feyzi'nin vefatını onun şahsı itibarıyla tebrik ediyorum ve Denizli'yi ve Nur dairesini ve bu memleketi cidden taziye ediyorum. Bu çeşit zülcehaeyn ve hakikî mümin ve müdakkik bir âlim ve yüksek bir edip, muallim ve tesirli bir vâiz ve müderrisi kaybettiği için, büyük bir musibettir. Cenâb-ı Hak, inşaallah, Denizli gibi kahramanlar ocağından çok Hasan Feyzi ruhunda Nurlar'a sahip ve naşir çıkaracak. Bir tane, toprak altına girer, vefat eder, fakat yüz tane sümbüller meydana geldiği gibi; rahmet-i ilâhiyeden ümitvarız ki, Hasan Feyzi de öyle kudsî bir sümbül verecek, çok Hasan Feyziler Nur dairesinde yetişecekler, vazifesini daha ziyade yapacaklar.

Sâniyen: Bu kahraman kardeşimizin, hayatta kaldığı gibi, defter-i hasenatına her birimiz, mânevî kazançlarımızı –umumda olduğu gibi, hususî bir surette dahi– o kardeşimize hediye etmeliyiz. Ben, kendim, onu da, Hâfız Ali, Hâfız Mehmed ve Savalı Ahmed ve Mehmed Zühtü'nün beşincisi olarak evliya-yı

³² Her musibet karşısında deriz ki: “Biz, Allah'a aidiz (O'nun mahlûku, O'nun kulları, O'nun mülküyüz; O, mülkünde dilediği gibi tasarruf eder) ve zaten O'na dönmekteyiz.” (Bakara Sûresi, 2/156)

azîmenin has dairesinde, mânevî kazançlarımı ona da bağışlama-ya karar verdim. O zatın ağır şerâit altında Nurlar'ın intişarına büyük hizmetler eden Nur hakkındaki fıkraları, Lâhika'da olduğu gibi, münasip gördüğünüz bazı mecmuaların âhirine de o tesirli mektuplarının birer tanesini ilhak ediniz. Nasıl ki Asâ-yı Musa ve Zülfikâr'da yazılıyor; tâ onun o canlı fıkraları, onun bedeline Nurlar'a hizmet etsin.

Hem, benim bedelime onun küçücük medrese-i nuriyesi olan hanesindeki akrabasına ve Denizli ve civarındaki büyük medrese-i nuriyedeki refiklerine ve talebelerine ve Nur şâkirtlerine tâziyemizi tebliğ edip deyiniz ki: *Ben, bütün ömrümdede, bu derece, bir vefattan bu kadar müteessir olup ağlamamıştım.*

Hem size bundan evvel yazdığım mektuptaki şiddetli hid-detim ve dimağımdaki perişanîyet, şimdi tahakkuk etti ki, o kahraman kardeşimizin vefatı gününden başlamış. Hatta o tesir, ihtiyârımı selbetmişti. Öleceğim diye hizmetçiye vasiyetimi söyledim. *Demek, ikinci bir ruhum hükmünde Hasan Feyzi, benim bedelime ölmüş ve ölüyor. Hatta onun vefat mektubu, bütün bütün âdetime muhalif, bir buçuk saat elimde iken açamıyordum.* Her neyse.. bütün bu elîm acılara mukabil, inâyet-i ilâhiye imdada geldi; hem kendimi, hem onu, hem Nurcuları mesrurane ruh u canımızla tâziye içinde tebrik ettim. Bin bârekâllah ve binler rahmetullah dedim, terhisini alkışladım.

Sâlisen: Merhum Hasan Feyzi'nin berzaha gitmesi ve vazifesi münhal kalması ve mekteplileri Nurlar'a sevkeden yüksek muallimlik ve mekteb-i funûnda mütefenninlik sıfatları çok mekteplilere bir parlak numûne-i iktida olması cihetini teessüfle düşünürken, birden, aynı sistemde hem muallim, hem iki mah-dumuyla Nurcu, hem Hasan namında, hem bu iki Hasanlar gibi müstesna ve fedakâr bir muallim olan Ahmed Fuad'ı, Nur daire-sine girmeye vesile bulunan Dadaylı Hâfız Hasan'ın üç seneden beri hiç mektubunu almadığım ve hâlini ve Nurlar'a devamını

bilemediğim hâlde, bir mektubunu aldım. Dedim: “Bir muallim Hasan gitti, yerine bir muallim Hasan ve çok fedakâr diğer bir muallim Ahmed geldi.”

Aynı vakitte, hacca gidip yeni gelen Bolvadinli bir Hasan yanıma geldi, Nur dairesine girdi, risaleleri aldı, tenvir etmeye başladı.

Üç-dört saat sonra, Emirdağ’ın bir Hüsrev’i ve Feyzi’si, çok hayırlı olan Tabip Hayri yanıma geldi. Dedi: “Buranın ehemmiyetli bir mektep muallimi Abdurrahman (bu muallim aynen Feyzi kadar Nur’a hizmet etti) Nurlar’a talebe olmak istiyor. Kabul etseniz, Asâ-yı Musa’yı vereceğiz.”

Dedim: “Veriniz.”

Hem, o merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden kardeşimiz Mustafa Osman’ın o günde gelen mektubunu gördüm ki, Kastamonu Lisesi’ni kısmen bir cihette şerefli-diren ve şimdi Daru’l-fünûn’u nurlandırmaya çalışan mektepli Mustafa, Nur makinesi münasebetiyle Nurlar’a zarar gelmemek için matbuat kanununu hatırlatıp ihtiyatkârâne muhaberesinden bahsediyor.^{33(Hâşiyec-1)}

Ben dedim: “Hadsiz şükür olsun ki, bir muallim terhis edildi, onun bedeline iki Hasan ve iki Mustafa ve üç muallim ve bir çalışkan muallim, vazifeleri içinde Denizli kahramanının vazifesini görüyorlar. İşte bu hâl işaret eder ki, nasıl Hâfız Ali gitti, Denizlili onun yerine geldi, acısını unutturdu; öyle de, bir Hasan Feyzi gitti, yerine bir Daru’l-fünûn gelecek, inşâallah acısını unutturacak.”

Umum kardeşlerime selâm.³⁴

³³ (Hâşiyec-1) Komünistliği, dinsizliği, anarşistliğin esaslarını neşreden bazı ceridelere matbuat kanunları ilişmediği hâlde, bu vatan ve milletin temel taşını muhafazaya pek tesirli bir surette hizmet eden Zülfikâr ve Asâ-yı Musa mecmualarının makinelere nasıl ilişebilir ve neden ilişirler? Hakikaten hayret ediyorum!

³⁴ Emirdağ Lâhikası, 1/176-177.

İhtiyarlar Risalesi On Altıncı Rica'da Üstad Hazretleri, Cenâb-ı Hakk'ın Hâfız Ali Ağabey'in bedeline ve onun tarzında büyük hizmetler edecek olan Hasan Feyzi Ağabey ve arkadaşlarını hizmet-i imaniye ve Kur'âniye'ye ihsan buyurduğunu ifade sadedinde şöyle der:

“.....

Yaya gidilse yedi gün uzakta Hâfız Ali (rahmetullâhi aleyh), mânevî telefonuyla işitiyor gibi aynı vakit bana yazıyor ki: ‘Evet Üstadım, Risale-i Nur’un bir kerâmetidir ki; ata et, arslana ot atmaz. Belki ata ot, arslana et atar ki, o arslan hocaya İhlâs Risalesi’ni verdi.’ Yedi gün sonra mektubunu aldık, hesap ettik; aynı zamanda, ben dağda bağırırken, o da garip sözleri mektubunda yazıyormuş.

İşte, Nur’un böyle bir mânevî kahramanının vefatı ve gizli münafıkların aleyhimizde desiselerle bizi cezalandırmaya çalışmaları ve benim zehirli hastalığımın dolay beni de hastahaneye resmî emirle mecbur etmek endişesi bizi sıkarken, birden inâyet-i ilâhiye imdada geldi. Mübarek kardeşlerimin hâlis dualarıyla zehirin tehlikesi geçmiş ve o merhum şehidin kuvvetli emârelerle, kabrinde Nurlar’la meşgul olması ve sual meleklerine Nurlar ile cevap vermesi ve onun bedeline ve onun sisteminde Nurlar’a çalışacak Denizli Kahramanı Hasan Feyzi (rahmetullâhi aleyh) ve arkadaşları perde altında tesirli bir sûrette hizmetleri ve düşmanlarımızın dahi, mahpusların birden Nurlar’la islah olmaları cihetinde, hapisten çıkmamıza taraftar olması; ve Ashab-ı Kehf misillü Nur şâkirtleri o sıkıntılı çilehaneyi Ashab-ı Kehf ve eski zaman ehl-i riyazatının mağaralarına çevirmesi, ve istirahat-i kalble Nurlar’ın neşrine ve yazmasına sa’yleriyle, inâyet-i rabbâniyenin imdadımıza yetiştiğini isbat etti.³⁵

³⁵ Lem’alar (İhtiyarlar Risalesi), s.322-323.

Üstad Hazretleri Hasan Feyzi Aşşabey'i Hâfız Ali Aşşabey gibi hizmet ettiğini ve her ikisini de Cenâb-ı Hakk'ın kendisine hizmet-i imaniyede bir ihsanı olduğunu söyler:

“**Üçüncüsü:** Benim mahkemedeki davamı tasdikleridir. Yani, mahkemeye dedim: Kusur varsa bütün o kusur benimdir. Nur talebeleri hâlis ve masum olup imanları için Nurlar'a çalışmışlar. İşte o ehl-i vukûf dahi Nurcular'ı kurtarıyorlar. Bütün kusuru bana veriyorlar. Ben de onlara, Allah sizden razı olsun, derim. Yalnız, merhum Hasan Feyzi ve merhum Hâfız Ali'yi ve o iki mübarek şehidin sisteminde ve vârislerinden iki-üç zâtı benim suçuma şerik etmişler. Fakat bir cihette sehvetmişler. Çünkü o zâtlar, kusurda değil; belki hizmet-i imaniyede benden ileri ve benim hatalarımdan müberrâ olarak, zaafiyetime merhameten inâyet-i ilâhiye tarafından bana yardımcı verilmişler.”³⁶

Hasan Feyzi Aşşabey'in Risale-i Nur ve Hazreti Üstad'ı anlattığı bir mektup vardır. Bu mektubu Şuâlar'a koydurtan Üstad Hazretleri başına da şu notu düşer:

Pek acıptır ki, merhum Hasan Feyzi'nin gayet hâlisâne ve ayn-ı hakikat ve vâkıa mutabık ve hiç zararı olmayan ve çoklara menfaatli olan takrizini ve methiyesini bir suç mevzuu diye Nur'un bir mecmuasının âhırinde bulunmasıyla o mecmuanın müsaderesine vesile yapmak istenilmiş.

Hasan Feyzi'nin bir mektubu vardır. Hulâsası:

Ey Risale-i Nur! Senin, hakkın dili ve hakkın ilhamı olup onun izniyle yazıldığına şüphe yok...

Ben, kimsenin malı değilim. Ben, hiçbir kitaptan alınmadım, hiçbir eserden çalınmadım. Ben, rabbânî ve Kur'ânîyim; bir lâyetmûtun eserinden fişkıran kerametli bir nurum...

Sen çok feyizli ve rahmetli bir hak kitapsın. Bazı has ve hâlis talebelerini evliya ve asfiya nişanlarıyla taltif ve tezyin ediyorsun.

³⁶ Şuâlar, s.390.

Hem mahkemelere senin eczaların bir mücrim, bir maznun sıfatıyla değil, belki bir muallim, bir mürebbî ve bir müşid olarak girmiştir. Her divan-ı adalette en büyük dehşet ve savletini, azamet ve izzetini, parlak ve şâşaalı bir sûrette gösterdin. Onları da iman ve Kur'ân suyuyla yıkadın...

Ey Risale-i Nur'un bir hâdimi ve tercümanı olan Üstadım! Allah'ın abdi ve İmam-ı Ali'nin (radiyallâhu anh) mânevî veledi ve Gavs-ı Âzam'ın (kuddise sirruh) müridi olan Üstadım! Beni huzur-u âlî-i irfanına çıkar!..

İşte ancak bir kilo kadar olan bir aylık erzakı ve zahîresi, paket hâlinde kâğıtta sarılı ve çivide asılı duruyor. O yokluk içinde tükenmez bir varlığa kavuşuyor. Hediye ve behiyeleri almaktan çekiniyor. Zekât ve sadakaları, teberrük ve teberrûları alsaydı, bugün bir milyon servet sahibi olurdu..."

Üstad Hazretleri, Şuâlar'da "Aziz, Sıddık Kardeşlerim Mehmed, Mustafa, İbrahim, Ceylân" diye hitap ile başlayan mektubunda Denizli kahramanı ve Nur naşiri dediği Hasan Feyzi Ağabey'in yerine Hoca Hasan'ın aynı sistemde hizmet edeceğini söyler:

"Hoca Hasan'ın haddimden yüz derece ziyade bir hüsn-ü zan ile yazdığı bir mektubundan bildim ki, aynen Denizli kahramanı merhum Hasan Feyzi sisteminde bir Nur nâşiri olacak. İnşâallah onun gibi Afyon'da dahi Hasan Feyziler çıkacaklar. Afyon, Denizli'den geri kalmayacak, zahmetimizi rahmete çevirecek."

Emirdağ Lâhikası'nda Üstad Hazretleri'nin çok ehemmiyetli kardeşim diye zikrettiklerinden birisi de Hasan Feyzi Ağabey'dir:

"Aziz kardeşim! Risale-i Nur'un avukatı Ziya'yı bizim tarafımızdan hem çok teşekkür, hem tebrik ediniz. Çoktan beri ruhu-ma ihtar edilmiş ki, Ziya namında birisi, Risale-i Nur namına büyük bir hizmet edecek. Bu mesele gösterdi ki, o Ziya, bu Ziya'dır. Bizleri ebede kadar minnettara eyledi. Mahkemede zabıt kâtibi ve âzâdan Hesnâ Hanım ve sorgu hâkimi gibi vicdanlı

zâtlara teşekkür ederiz. Ve onları unutmuyacağımı, bilhassa başta Müftü Osman, Hasan Feyzi olarak çok ehemmiyetli kardeşlerime selâmımızı ve minnettarlığımızı bildiriniz. Ve hâkim-i âdil olan zâta, Risale-i Nur'un ekser eczalarını ona hediye etmek için yazdırmayı karar verdiğimi söyleyiniz. Ve Risale-i Nur'un fahrî avukatı Ziya'ya, kısm-ı mühimmini yazdırıp ona hediye etmek niyetindeyim.”

Üstad Hazretleri yine Emirdağ Lâhikası'nda “Aziz, siddik kardeşlerim” diye başlayan mektubunda Hasan Feyzi Ağabey ve arkadaşlarını Denizli kahramanları olarak tavsif eder. Onların iki sene zarfında yirmi senelik hizmet ettiklerini söyler. Milaşlı Halil İbrahim ve Hasan Feyzi Ağabeylerin kendisi hakkında yazdıkları şiirlerin hüsn-ü zanları olduğunu ifade eder:

“Denizli'nin bir Hüsrev'i Hasan Feyzi'nin uzunca, tafsilâtlı bir mektubunu vasitanızla aldım. Ve bildim ki, nasıl bir dane toprak altına konulur, tâ çok daneleri sümbül versin; aynen öyle de, şehit merhum Hâfiz Ali o tarlada, toprak altına girdi, otuz kırk Hâfiz Alileri sümbül verdi ve verecek, kanaatim geldi. Siz, benim tarafımdan ona ve Risale-i Nur'un hizmetine çalışanlara yazınız ki: Bir-iki sene zarfında Denizli kahramanları, yirmi sene kadar Risale-i Nur'a hizmet ettiklerinden, biz Risale-i Nur şâkırtleri ebede kadar onların bu iyiliklerini unutmayız. Ve Denizli, nazarımızda ikinci bir Isparta hükmüne geçtiği gibi, hapishanesini dahi bir medrese-i nuriye mânâsında biliyoruz.

Feyzi'nin mektubunda isimleri bulunan ve bilhassa hâkim-i âdil ile beraber hakikî adalete çalışanlar (Ç. H. M.) ve Avukat Ziya gibi bütün o zâtlar, değil yalnız bizi, belki Anadolu'yu ve Âlem-i İslâm'ı mânen minnettar eylemişler. Onlar, bizim gibi Risale-i Nur'a sahiptirler. Eğer lüzum olsa, elime teslim edilen bir kısım mecmuaları da onlara emaneten okutmak için göndereceğim. Orada kalan kitaplar, lüzumu varsa, muattal kalmamak şartıyla kalabilirler. Büyük mecmua elinde bulunan, muattal

bırakmamak ve okutmak ve mümkünse hapisaneyi teşrik etmek şartıyla onun elinde kalsın. Daha isterse, daha başkaları da ona ve oraya göndereyim.

.....

Milaslı Halil İbrahim, hakikaten Risale-i Nur'un demir gibi metin ve sarsılmaz bir şakirdidir. O kasaba onunla iftihar etmeli. Hem o zâtın, hem Hasan Feyzi'nin haddimden yüz derece ziyade hüsn ü zanları neticesinde yazdıkları parlak manzum iki parçayı, Risale-i Nur'a hitap ediyorlar ve benim ehemmiyetsiz şahsımı perde ve ârizî bir unvan olarak yapmışlar diye kabul ediyorum. Yoksa benim ne haddim var ki o meziyetlere sahip olayım. Hem ona, hem Risale-i Nur'un avukatı Ahmed Feyzi'ye ve arkadaşlarına ve eski kahraman kardeşlerimizden Şefik'e çok selâm ve dua ediyoruz.”

Yine Emirdağ Lâhiskası'nda Hasan Feyzi Ağabey'in uzunca bir mektubundan bahseder. Orada Risale-i Nur ve kendisi hakkında fevkalâde övgülerinin olduğunu fakat bunların bir kısmını kendisinin ya kaldırdığını veya tâdil ettiğini zikreder:

“Aziz, sıddık kardeşlerim! Bu defa şehit merhum Hâfız Ali'nin ehemmiyetli bir vârisi ve Denizli talebelerinin yüksek bir mümessili ve Denizli şehrinin Risale-i Nur'a karşı fevkalâde teveccühünün bir tercümanı kardeşimiz Hasan Feyzi'nin edîbâne, Risale-i Nur hakkında fevkalâde senâkârâne pek uzun bir mektubunu aldım.^{37(*)}

Risale-i Nur'un bana teslim olması münasebetiyle, kardeşimiz Hâfız Mustafa'nın çalışması hakkında yazdığım mektubun içinde Risale-i Nur'un çok ehemmiyetli kıymetini muhtasar bir surette beyanatıma ve hiss-i kable'l-vuku mektuplarımdaki ehemmiyetli davalarımı bu uzun mektup tam bir izah ve Denizli şehrinin Risale-i Nur lehinde bir kuvvetli şahadeti ve bir şahidi olmak cihetiyle, hem bu zât mektep fenlerinde çok zaman alâkadar olup

³⁷ (*) Bu uzun mektubun tamamı “Konferans” isimli kitapta neşredilmiştir.

kıdemli bir muallim ve âlim olması haysiyetiyle, Risale-i Nur hakkındaki bu parlak şehadeti çok ehemmiyetli gördüm. Yalnız, bana bakan kısımları, ya tayy veya tâdil etmeyi münasip gördüm. Bir, iki, üç yerde de, herkese göstermek münasip görmediğimden, çizgi altına aldım ve sizlere de Yirmi Yedinci Mektub'un veya Lâhikası'nın bir zeyli olarak gönderdim. Bu parça mektubumu, onun mektubunun başında yazabilirsiniz. Hasan Feyzi kardeşimiz, onun bazı cümlelerini tayyetmemden gücenmesin. Çünkü umum talebelere o tayyolunan kısım lâzım değil, hususî bazılarda kalabilir.

Bu zât, doğrudan doğruya hakâik-i imaniye ve Kur'âniye'yi bir şahs-ı mânevî mahiyetinde, Risale-i Nur şahs-ı mânevîsinin cesedine girmiş ve eczalarının libasını giymiş bir tarzda, fevkalâde bir senâ ile ona hitap ediyor. Ben, baktıkça, birden itirazkârâne hüsn-ü zannı pek ziyadedir tahattur ettiğim dakikada, hakikat-i Kur'âniye mânen dedi: "Cesede, libasa bakma; bana bak: O, benim hakkımda konuşuyor. Doğru söylemiş." Ben daha ilişmedim. Yalnız, Risale-i Nur tercümanı hakkında sarıhan veya işareten veya kinayeten onun haddinden pek fazla senâkârâne tâbiratı tâdil etmeye lüzumu var. Başkalar, hususan ehl-i tenkit insanlar nazarında biçare şahsıma bu nevi hüsn-ü zannını kabul etmemek mesleğimize lâzım geliyor; tâdilime gücenmesin."

Üstad Hazretleri Emirdağ Lâhikası'nda diğer âşabeyleri sena ettiği yerde Hasan Feyzi Ağabey'in de hizmet-i imaniye ile ciddî alâkasını hatırlatmaktadır:

"Hulûsi-i Sâni Sabri'nin, mâlûm kardeşleri hesabına tebriknamesi, beni derinden derine sevindirdi. O has kardeşimizin takdir ve tahsin noktasında ileri olması, Hüsrev ve Hasan Feyzi hakkında çok güzel takdiratı, beni cidden müferrah eyledi. Hasan Feyzi'nin Denizli şâkirtlerinin hesabına tebriki dahi onun yüksek irtibatını, kuvvetli alâkasını gösterdi."

Üstad Hazretleri, Hasan Feyzi Ağabey'e Denizli'nin Hüsrev'i der. Daha önce de onun hakkında Hâfız Ali Ağabey'in aynı sisteminde hizmet ettiğini buyurmuştu:

“Denizli'nin Hüsrev'i Hasan Feyzi'nin Risale-i Nur hakkında ve Risale-i Nur'un aslı ve esası ve madeni olan hakikat-i Kur'âniye ve sırr-ı iman ve nur-u Ahmedî tarifinde yazdığı manzum fıkrası, içinde tam bir samimiyet ve metin bir kanaat-i imaniye bulunduğundan; hem her şeyi çabuk kabul etmeyen ve delilsiz teslim olmayan âlim, hususan muallim olduğu hâlde Risale-i Nur'un hakkaniyetini hem kendi namına, hem etrafındaki rüfekasının şahs-ı mânevîsi hesabına bir derece fevkalâde, hâlisâne tarif etmesinden Sikke-i Tasdik-i Gaybî âhirinde, Lâhika'dan alınan parçaların sonunda yazılmasını, hem ayrıca Lâhika'da da kaydedilmesini ve Halil İbrahim'in de son Risale-i Nur hakkındaki tavsifnâmesini dahi bunun gibi Sikke-i Tasdik-i Gaybî'nin arkasında yazılmasını münasip gördük ve burada da öyle yaptık. Çünkü bu kadar kuvvetli ve samimi bir kanaat, Sikke-i Gaybî'deki îmalar nevinde hakkaniyetine bir îma, bir emare olabilir.”

Risale-i Nur'a fevkalâde irtibat ve sadakatle bağlı has şâkirdi ve ehemmiyetli muallimlerinden diye Üstad Hazretleri Hasan Feyzi Ağabey'e iltifat etmiş:

“Aziz, siddık kardeşlerim! Nur-u Muhammedî'ye ve sahabeye bakan dört sayfa çok güzeldir. Âhirinde, Risale-i Nur'a ve dolaısıyla bize bakan kısımlar, Hasan Feyzi'nin hüsn-ü zannı pek fazla gitmiş. Gerçi o âhir kasidesinde Risale-i Nur'un hakikatini ve şahs-ı mânevîsini murat etmiş. Yine tâdile muhtaç gördüm. Bazı kelimeleri ilâve ve birkaçını tebdil ettiğim hâlde, yine ondan benim hissemeye düşen, bin derece haddimden ziyadedir diye titredim. Fakat madem şâkirtleri şevke ve gayrete getiriyor, size havale ediyorum. Siz, hem bu zamandaki vehhamlıları, hem mesleğimizin muktezası olan mahviyet ve ihlâs ve terk-i enaniyet

noktalarını nazara alınız; münasip gördüğünüz kelimeleri tâdil ediniz. Bu fütûr zamanında ehemmiyetli bir kamçı-yı teşviktir, arkadaşlara gönderebilirsiniz.

Hem o kıymetli kardeşimiz, merhum Hâfız Ali'nin (rahmetullâhi aleyh) vârisi ve halefi yerinde Risale-i Nur'a fevkalâde irtibat ve sadakatle bağlıdır. Benim tâdilimden gücenmesin.

Gayet samimi bir kanaatle ve kuvvetli bir itimatla ve derin bir ilimle ve parlak bir imanla Risale-i Nur'un mahiyetini iki defadır tarif eden Risale-i Nur'un has şâkirtlerinden ve ehemmiyetli eski muallimlerinden Hasan Feyzi'nin Sikke-i Tasdîk-i Gaybî'den aldığı bir ilhamla Risale-i Nur hakkında ve o Nur'un menba ve esası olan Nur-u Muhammedî (aleyhissalâtu vesselâm) ve hakikat-i Kur'ân ve sırr-ı iman tarifinde bu kasideyi yazmıştır.”

Üstad Hazretleri, Risaleler'in muhtelif yerlerinde Hasan Feyzi Ağabey hakkında şu senaları yapar:

Zülcenaheyn,
 Ehl-i kalb ve gayet yüksek bir ehl-i ilim ve hakikat,
 Kıdemli bir muallim ve âlim,
 Mekteb-i fûnûnda ve ulûm-u İslâmiye'de gayet müdakkik,
 Çabuk kabul etmeyen ve delilsiz teslim olmayan,
 Tam bir samimiyet, metin bir kanaat-i îmaniye,
 Ehemmiyetli kardeşim,
 Aynen şehit merhum Hafız Ali misillü,
 Evliyâ-yı Azîme'nin has dairesinde,
 Hâfız Ali'nin ehemmiyetli bir vârisi,
 Denizli şehrinin Risale-i Nur lehinde bir kuvvetli şehadet ve
 bir şahidi,
 Fevkalâde teveccühünün bir tercümanı,
 Yüksek bir mümessili,
 O has kardeşimizin takdir ve tahsin noktasında ileri olması
 beni cidden müferrah eyledi,

Vefatı, Denizli'ye, Risale-i Nur dairesine ve bu memlekete ve Âlem-i İslâm'a büyük bir zayıttır,

Ben, bütün ömrümde, bu derece, bir vefattan bu kadar müte-essir olup ağlamamıştım,

Pek samimi ve hâlis ve fevkalâde beyanâtıyla ve dersleriyle zemin ihzar etti ve gitti.. yerine bir Daru'l-fünûn gelecek,

Hasan Fezzi Ağabey'in Mektupları

Hasan Fezzi Ağabey, Üstad Hazretleri'nin Emirdağ'da zehirlenip de vefat ettiği haberinin yayılması üzerine yazdığı meşhur mersiye şöyledir:

Mersiye

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ³⁸، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³⁹
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا⁴⁰

Hasan Fezzi'nin Denizli hapsinin ve civarının has talebelerini temsil ederek, onların namına Üstadının vasiyetnamesi ve zehirlenmeden şiddetli hasta olması münasebetiyle yazdığı bir mersiyedir. Vefat haberlerini almış gibi kalemi ağlamış. Lâhika'ya geçirilsin.

Said Nursî

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عِلْمِ اللَّهِ فَدَاكَ أَبِي وَأُمِّي
وَنَفْسِي يَا أَسْتَاذِي⁴¹

Anam ve babam ve tatlı canım sana feda olsun Üstadım! Birkaç gündür, acılarımıza zehirler katan ve ciğerlerimize şişler ve hançerler saplayan ve gözyaşlarımızı kızıl ırmaklara çeviren acı

³⁸ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

³⁹ "Hiçbir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ Sûresi, 17/44)

⁴⁰ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

⁴¹ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; O'nun ilmi adedince sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun. Anam ve babam ve tatlı canım sana feda olsun Üstadım!

ve kara haberler almaktayız. Işığında derdimize devalar aradığımız o mübarek ay, âkıbet husufa mı uğruyor. nuruyla bu güzel vatani aydınlatan ve parlatan Üstadımız, bir daha dönmek ve bizlere görünmemek üzere, âkıbet göç mü ediyor. Vâ halilâ!..

Neşr ve tamim buyurduğunuz vasiyetname, bizler için hakikaten böyle bir kara haberi bildiren bir ye's ve matem işareti midir? Yoksa yıllardan beri rûy-i zeminde ağlayıp, inleyen kimsesiz Müslümanların, büsbütün kurtuluş beşareti midir? Bize bir haber sal. Sal ki; eğer böyle bir beşaret ise; senelerden beri hep ağlayan gözyaşlarımızı tutup, biraz da gülmesini bilelim ve öğrenelim.

Acaba bu, bize tahminlerimizi teyit ve takviye edecek bir nevrüzîmi Yoksa maâzallah, gözyaşlarını çağlatıp umman edecek bir nevmidi mi verecek? O bir vasiyetnâme mi? Yoksa bir tebriknâme mi? Yoksa oğul, uşak, ve aileden mahrumum, belki bana yas tutan ve mersiye yazan olmaz diye, kendi mersiye kendin mi yazdın Üstadım.

Senin, sayısı yüz binleri aşan büyük bir aile efradın var. Hem öyle ki eğer istesen, hepsi sana hayatlarını fedaya hazır, sana üç yüz elli milyon insan yas tutup ağlar. Belki sana aylar ve güneşler de ağlar, sana melekler mersiyeler okur ve yazar. Sana, seninle beraber daima ⁴²لا إله إلا الله deyip zikir eden geceler de, gündüzler de ağlar Üstadım.

Şimdiye kadar hangi ölünün böyle milyonlarca yaşcısı, mersiyevesi ve aile efradı vardır ki: Bize sultanların ve hakanların bile bırakamayacağı bir mirası, çok zengin ve büyük bir hazineyi ölme-yecek olan Risaletü'n-Nur'u armağan edip asıl dosta gidiyorsun.

Allah senden ebediyen râzı olsun Üstadım. Demek bundan sonra kederlerimizi onunla giderip, bütün müşkillerimizi o Risale-i Nur'a havale edeceğiz? Gece ve gündüz hep onunla mı müteselli olacağız?

⁴² Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur.

Demek ⁴³ حَيَاتِي خَيْرٌ لَكُمْ وَمَمَاتِي خَيْرٌ لَكُمْ diyerek hayatının bizim hakkımızda hayırlı ve nurlu olduğu kadar, mevtinin de aynı vecihle yine bizler için iyi ve hayırlı olduğunu göstermek istiyorsun. Şahsıma ait diye, belki bu yazılarımı da kabul etmek istemezsin, fakat kabul buyurmanı rica ederim. Çünkü ben, seni medh ve sena etmiyorum. Ben, seni medhini ve vasfını, hep Hazreti Kur'ân'a havale ediyorum.

Esasen bende o dil, o kudret o iktidar yok ki; ben ancak, bu ölme ve göçme hâdisesinin bize saldırdığı elemelerden ve yağdırdığı kederlerden, ancak bir damlasını yazıyorum.

Zaten şimdiye kadar sana “Gavs” dedik, “Münci” dedik, “Kutup” dedik hiçbirini kabul etmedin. “Veli” dedik, “Hazret” dedik, asla iltifat etmedin. İsmi ve resmini, nam ve nişanını hep unutmak ve unutturmak istedin. Kendini hâk ile yeksân ettin, son ebu't-turab da sen oldun. Senin Kur'ân hâdimliğinin meddâhı ve vassâfı o Hutbe-i Ezeliye iken, biz âcizler seni nasıl medhede bilirdik, nasıl tarif ve tavsif edebilirdik.

Madem ki, Kur'ân sana Said ⁴⁴ سَعِيدٌ demiş.. Elbette sen said-sin hem ismin ve hem resmin saiddir.

Madem ki, Kur'ân sana Said ⁴⁵ صَعِيدٌ demiş.. Elbette hem için temiz ve tahir, hem de dışın.

Madem ki, Celcelûtiye sana “Bedî” demiş.⁴⁶ Bundan daha güzel medh ve bundan daha âlâ ve ezkâ bir vasıf mı olur? Sen

⁴³ Hayatım sizin için hayırlıdır. Vefatım da sizin hayırlıdır.

⁴⁴ “...saiddir (mesuttur)” (Hûd Sûresi, 11/105)

⁴⁵ Bkz.: Kastamonu Lâhikası: ¹ فَتَيَّمُوا صَعِيدًا cümlesi (Mâide Sûresi, 5/6), mânâ-yı işaretinde, ikinci emarenin birinci noktasında س harfi ص harfinin altında gizlenmesi ve ص görünmesinin iki sebebi var.

Birisi: Said, tam toprak gibi mahviyet ve terk-i enaniyet ve tevazu-u mutlakta bulunmak şarttır; tâ ki Risaletü'n-Nur'u bulandırmasın, tesirini kırasın.

İkincisi: Şimdiki bataklığa ve mânevî tâuna sukutun sebebi ise, terakki fikrinden neç'et ettiği cihetle, onların hatalarını gösterip, suud ve terakki, Müslüman için ancak İslâmiyet'te ve imanlı olmakta olduğuna işaret etmektir.

⁴⁶ Üstad Hazretleri, “Bedî” kelimesi, Risale-i Nur ve Celcelûtiye arasındaki alâkayı

böyle nişanlar ve ihsanlarla bu asrın bir hidayet serdarısın. Bizler, senin kadrini ve bu kıymetini bilemedik. Senin büyük kadrini ve şanını gelecek olan asırlar takdir edip, asıl menkıbe ve mersiyei yine onlar yazacaklar.

Âh... ne olurdu, şimdi şu sayılı nefeslerini verdiğin şu anda, şu son deminde, huzurunda ve yanında bulunup, sana hizmet edebilse idim. Son kelâmını ve son vasiyetini işitebilse idim. Harareten kuruyan o mübarek ağzına sıcak bir fincan çay, birkaç damla su verebilse idim. Ağrıyan mübarek kollarını ellerimle tutup oğuşturabilse idim.

Risaletü'n-Nur'un telifini tamam edip, neşrinin dahi esbabını temin ve tanzim ederek ve talebelerimize, biz âcizlere bırakarak ebediyete, Refîk-ı Ââ'ya ve Allah'a gidiyorsun. Âlem-i ervaha uçtuğunda bizi unutma.

Büyük ağabeyimiz ki, şanlı ve muhterem Şehit Hâfız Ali'dir. Ona ve bütün kardeşlere ve ecdada ve atalara ve evliyanın büyük ruhlarına bizden selâm et. Hâlet-i nez'imizde, ve berzahımızda, Rûz-i ceza ve mahkeme-i kübrâımızda bize şefaâtçi ol..

Âh.. Demek o sû-i kastçılar, nail-i meram mı oluyor. Demek güzel yüzün, bize artık haram mı oluyor?

Âh.. Ahababın ağlayıp, âdânın güleceği böyle kara bir günü görmek istemezdik. Biz hep, halası bekler ve arardık. Demek

Otuz Üçüncü Mektup'ta şöyle açıklamaktadır:

Celcelûtiye, Süryanice bedî demektir ve bedî mânâsındadır. İbareleri bedî olan Risale-i Nur, Celcelûtiye'de mühim bir mevki tutup ekser yerlerinde tereşşuhatı görüldüğünden, kasidenin ismi ona bakıyor gibi verilmiş. Hem şimdi anlıyorum ki; eskiden beri benim liyakatim olmadığı hâlde bana verilen Bediüzzaman lâkabı benim değildi, belki Risale-i Nur'un mânevî bir ismi idi. Zâhir bir tercümanına âriyeten ve emaneten takılmış. Şimdi o emanet isim, hakikî sahibine iade edilmiş. Demek, Süryanice bedî mânâsında –ve kasidede tekerrürüne binâen kasideye verilen– Celcelûtiye ismi, işârî bir tarzda bid'at zamanında çıkan bediü'l-beyan ve bediüzzaman olan Risale-i Nur'un hem ibare, hem mânâ, hem isim noktalarıyla bediliğine münasebetkarlığını ihsas etmesine.. ve bu ismin bir parça ona da bakmasına.. ve bu ismin müsemmasında Risale-i Nur, çok yer işgal ettiği için hak kazanmış olmasına... tahmin ediyorum.

onlara bayram, bize matem mi var? Biz dostlara ne diyelim, seni soranlara ne cevap verelim? Demek bundan sonra, seni bu dünyada şu baş gözümüzle bir daha görmeyecek miyiz? Artık vuslat, hasrete mi döndü? Öyle ise rüyamızda olsun bize görün dur. Kusurumuza bakma, âlem-i hayal ve menamda olsun teselli buyur. Biz, senin terhisini ister ve serbest olmanı dilerdik, fakat öyle mevt tezkeresiyle değil. Yoksa ten kafesinden uçan cankuşunun, daha şen ve daha serbest beden kınından çıkan o ruh kılıcının, daha parlak, daha keskin olacağını ve o vakit bize daha şefik ve daha rahîm ve daha kurtarıcı olacağı için mi, ölümü arzuladın Üstadım.

Çünkü Hâfız Ali'yi evvelce yerine bedel göndermeye razı olduğun ve icra ettiğin hâlde, bu sefer hiçbir bedel ve feda da kabul etmiyorsunuz. Hüsrev gibi bir sevgilinin, senin yerinde ölmek teklifini reddediyorsunuz.

Demek göç ve sefer muhakkak mı Üstadım. Demek Hazreti İmam-ı Ali'yi ağlatıp, Ömer'i şaşkırtan, Ehl-i Beyt'i inletip, Medine-i Münevvere'yi karartan o hâl-i pür-melâlin bir numûnesi, âkıbet bizim garip başlarımıza da mı çöküyor. Pek vakitsiz pek erken değil mi Üstadım?

Sana bu mektubum acaba son mu olacak, diye titriyorum. Gerçi sen diyorsun; mektuba, şahsa ve söze ne hacet, bize uzaklık ve yakınlık yok, birimiz şarkta, birimiz garpta veya kabirde olsa, yine istediğimiz zaman görüşebiliriz. Evet âmennâ bu doğrudur. Fakat benim gibi körler ve körpeler ne yapsın Üstadım?

Otuz yıl evvel Lemeât'ınızda yazdığınız:

*Yetmişinci olmuştur, o mezara bir mezar taş,
Beraber açılıyor hüsrân-ı İslâm'a.*

hakikati bu muydu, böyle mi tecelli edecekti? Aziz canınızın cânan eline cemâl güllerine ermesi bu dem mi idi?

Yirmi beş yıldır çekmekte olduğunuz çilelerden halas ve necatınız böyle ölümle mi, ayrılıkla mı olacaktı? Acılar ve ağrılar

çeken ve zehirler için o mübarek kalbinizin istirahatı, böyle varıp kara toprağa yatmakla mı olacaktı?

Hiçbirimizin huzurunuzda hazır bulunmadan ve bu gözü-müzle bir daha görmeden, yapayalnız ve ücra bir köşede bu ölümün, bu ufûlün ne acı ve ne hazin.. Günün birinde birden-bire “Üstad ölmüş âh!” diye bir ses işitmek, veya bir iki satırlık mektup almak, veyahut rüyada görüp pür-telâş uyanmak ve sar-sılmak ne kadar elim Üstadım!

Mübarek vasiyetnamenizi görmek ve okumakla ve korkulu ve endişeli haberler gelmekle beraber, biz hâlâ bu irtihal ve mevt hâdisesinin bu kadar yakın bir zamanda vuku bulacağına inana-mıyoruz. Hatta bunu şu surette tevil ve hayır ile tefsir ederek, bunun eza ve işkencelerden ve esaretten kurtulması ve dirilmesi alâmetidir diye telâkki ediyoruz.

Evet madem ki, ⁴⁷ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ var. Senin de birgün olup öleceğini biliyoruz. Fakat böyle tenha ve garip, mesmum ve mağmum ve işkencelerle ve biraz da mevsimsiz olarak değil; yirmi beş senedir, seni hep menfalarda ve hep ücralarda arayan bu hicranlı gönüller, demek hiç mi gülmeyecek? Üç-beş sene hatta bir senecik olsun, gözlerimizle serbest olarak, bu dertliler ve kimsesizler hiç mi görmeyecek?

Zehirli yılan ve akreplerin bile gezip dolaşmasına, vahşi ve kâfirlerin bile serbest yaşamasına açılan bu yeryüzü, yalnız sana mı yasak? Dünya kuruluşu akan ve harlayan ve her zîruha helâl ve mübah olan gümüş gibi ırmak ve çayların tatlı ve serin suları, bağ ve bahçe ve gülistanları ve bunların türlü çiçek ve meyveleri yalnız sana mı memnu.

Çekilen ahlar yüzünden yalnız senin değil, yüzlerle yerin-den delinen hepimizin ciğerlerimizin tamiri ve tedavisi kabil değil. Biz hep ağlayan bu beşeriyetin gözyaşlarının seninle, yani Risale-i Nur ile dineceğine, hep sızlayıp acıyan kalblerin, hâdim olduğun Nurlarla teselli bulacağına bel bağlamış ve inanmıştık.

⁴⁷ “Sonunda elbette sen de öleceksin, onlar da ölecekler.” (Zümer Sûresi, 39/30)

Böyle bir emr-i Hak vuku bulduğunda, seni nerede defnedeceğiz. Konya'da Hazreti Mevlâna'da mı? Civar-ı Hazreti Eyyub'da mı? Yoksa Cennetü'l-Muallâ veya Cennetü'l-Bakî'de mi? Bunu bize açıkca bildir.

Hayır Üstadım, gel biz seni Risale-i Nur tercümanı şahsiyetiyle gönlümüze gömelim. Her zaman seni orada görelim, görüşelim, her zaman sevelim ve sevişelim ve söyleşelim. Yahut bu ciheti ⁴⁸ مَا قَبِضَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا فِي الْمَوْضِعِ الَّذِي يَجِبُ أَنْ يُدْفَنَ فِيهِ hadis-i âlisine havale ederek, vasiyetnâmenizde onun için mi beyan ve tasrih buyurmadınız? Eğer böyle ise Emirdağ'ını intihap ve ihtiyâr ettiğiniz anlaşılıyor.

Âh.. O Emirdağ'ı... biz onun nasıl bir dağ olduğunu hâlâ anlayamadık. Onda esrarı hâlâ çözemedik. O dağ hakikaten Emirdağ'ı mı? Yoksa esirdağ'ı mı? O dağ (طاغ) bize bir dağ (داغ) oldu. O dağın vurduğu dağ (داغ) yine bizi dağladı. Onun dağı bizi yaktı, kavurdu. O dağ bizim bir dağımız üzerine binlerle dağ vurup, hepimizi dağdâr-ı hüzmün ve elem etti.

Âh.. o dağ yüz binlerle kardeşin yetim kalmasını kastedti. Hepimizi diri diri ateşlere yaktı. Hasılı o dağ seni harap, bizi kebab etti Üstadım. Ona Emirdağ'ı değil emerdağı, eceldağı demeli. Seni aramızdan alıp kendine ve içine çeken o dağa, Emirdağ'ı değil, emendağı demeli.

Ey ⁴⁹ أَوْ مَنْ كَانَ مَيِّتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ nefsi-i rahmâniyesiyle dirilen Üstadımız.. Said öldü desek, inanırlar mı? "Hem Said ölür mü, ölen şaki ve hayvan değil midir?" buyurduğunuz gibi bu ancak bir yer değiştirme ve muvakkat bir ayrılımdır. Fakat bizim için çok acı çok..

⁴⁸ "Ruhu kabzedilen her peygamber başka değil öldüğü yere defnedilmesi gerekir." (Tirmizî, Cenâiz 33)

⁴⁹ "(Mânen) ölü iken (imanla) kendisini dirilttiğimiz ve kendisi için onunla insanlar arasında yolunu hiç şaşırmadan rahatça hareket ettiği bir ışık var ettiğimiz kimse.." (En'âm Sûresi, 6/122)

“Ey benim kıymetli babam.” diye ağlayan Fatımatü’z-Zehra anamız gibi “Ey seyyidimiz, ey Üstadımız.. Vâ esefâ, va kürbetâ” diye yaşlar döküp ağlıyoruz. O anamızın dediği:

صَبَّتْ عَلَيَّ مَصَائِبٌ لَوْ أَنَّهَا صَبَّتْ عَلَيَّ الْأَيَّامُ عُدْنَ لِيَالِيَا⁵⁰

misillü biz de deriz:

Âh sevgili Üstadımız.. Üzerimize öyle musibetler çöktü ve döküldü ki; eğer o musibetler şu güneşli güzel gündüzler üzerine dökülse ve yağsa idi, gündüzler kararır muhakkak gece olurdu. Artık bundan sonra yapacağımız bir şey varsa, o da semler içen, gamlar çeken Üstadınız göçtü bekaya, hasret kalan kardeşlerim, dostlarım size olsun elveda deyip, ağlamak hep ağlamak.

Üstadım sen dünya lezzetini tatmadan, ömründe bir kere olsun bu fena güllerine el uzatmadan ve uzana uzana bir saat bile sıcak ve rahat döşeklerde yatmadan, âkıbet bırakıp gidiyorsun. Şimdi biz Haccetü'l-Veda'sız böyle bir ölüme nasıl inanalım.

Ey Fabr-i Âlem'in nurdan incisi,

Ey ehl-i İslâm'ın bir müncisi,

Gel sana bir değil, bu sefer bin bedel verelim de şu rihlet, şu hicret şu hicran daha birkaç sene sonraya kalsın. Hep beraber arz-ı Hicaz'a varalım. Kâbe'ye yüzler sürelim, bizi Arafat'a çıkar. Son sözlerini Hind'den, Yemen'den, Irak'tan, Afgan'dan ve dünyanın her yerinden o mahall-i mübarek ve mukaddeste toplanan bütün Müslümanlara, bütün âşıklara ve bütün hicranlı gönüllere söyle, bize⁵¹ أَلَا هَلْ بَلَّغْتَ⁵² tekrarlayıp, فَلْيَبْلُغِ الشَّاهِدُ مِنْكُمْ الْغَائِبَ⁵² derken, âlem-i gayp ve ervaha işte oradan pervaz et. Mübârek

⁵⁰ Bundan önceki beyit şöyledir عَوَالِيَا بِمَا عَوَالِيَا مَاذَا عَلَيَّ مِنْ شَمِّ نُرْبَةٍ أَحْمَدًا أَلَا يَشْمُ مَدَى الرِّمَانِ عَوَالِيَا İki beytin mânâsı şöyle oluyor: “Hazreti Muhammed’in mezarının toprağını koklayan bir insana, başka koku aramaya ne lüzum var? Üzerime öyle musibetler döküldü ki, eğer onlar günler üzerine dökülseydi, günler hep gece olurdu.” (İbn Mâce, Cenâiz 65; Ahmed b. Hanbel, el-Müsned 3/197)

⁵¹ “Duydunuz mu, tebliğ ettim mi?” (İbn Mâce, Menâsik 84; Ebû Dâvûd, Menâsik 56)

⁵² Buhârî, Hac 132, ilim 9; Müslim, Kasâme 29.

cesedini alıp hürmetle Harem-i Şerife getirip, pâk olan vücudunu âb-ı zemzem ile gaslederken, biz de bir taraftan hiç durmadan akan gözyaşlarımızla yıkanıp, arınalım.

Mübarek naaşını Risale-i Nur'dan yapılan ak kefene kat kat sarıp, misk-i amberle buhurladıktan sonra, öd ağacından yapılan hususi tabuta koyup, son defa olmak üzere, bir daha ellerini öperek Kâbe-i Muazzama'nın kara perdesini de üstüne çekerek, Hacerü'l-Esved huzuruna çıkalım. Kâbe avlusunda toplanan ve daireler şeklinde saf, saf dizilen yüz binlerle ehl-i iman ve melâike-i arz ve âsumana, o aziz ruhun imam olup cenaze namazını eda edelim. Arş'tan ve hâtiften duyulan “nice bilirsiniz” sualine;

Fahr-i Âlem'in nurdan bir incisi bu,

Ehl-i İslâm'ın büyük bir müncisi bu,

Şanında söylemiş Kur'ân-ı Mecîd, hep, ⁵³ *فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ* diye cümleten cevap verip, oradan başlarımız ve parmaklarımız üstünde, yalın ayak ve baş açık, arz-ı Hicaz'ı velveleye ve dehşete salan tekbir ve tehlil sadaları ve meleklerin de çıkardığı yas ve matem sesleriyle, Medine-i Resûlullah'a ve Ravza-yı Mutahhara'ya ⁵⁴ *يَا رَسُولَ اللَّهِ* İşte emanetin, işte Risaletü'n-Nur'un kahramanı, işte Kur'ân'da (Said) ve hadiste (Seyyid) diye söylenen mübarek Üstadımız diyerek, seni Fahr-i Âlem'e sunalım. O nurânî yeşil perdeler arkasında uzanan Muhammedimiz'in (sallâllâhu aleyhi ve sellem) mahbubumuzun nur elleri, tabutunu kendine ve kabr-i saadetine çekerken, hepimiz bayılıp bir daha ayılmamak üzere, Allah nârasıyla Ravza-yı Pâk'e serilip ve ⁵⁵ *إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ* olup biz de canlarımızı cânanımıza verelim ve

⁵³ “Artık onlardan kimi bedbaht, kimi mutludur.” (Hûd Sûresi, 11/105)

⁵⁴ Allah Resûlü'ne salât ü selâm olsun!

⁵⁵ “Biz Allah'a âidiz ve vakti geldiğinde elbette O'na döneceğiz.” (Bakara Sûresi, 2/156)

وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ
لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا⁵⁶

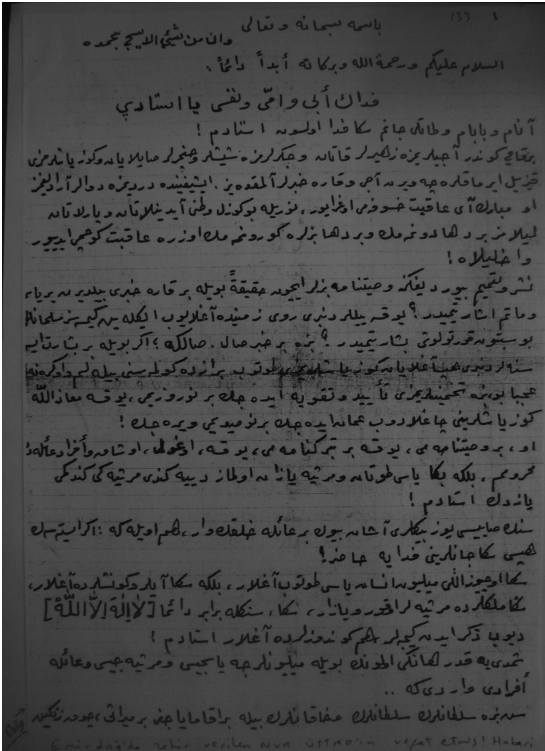
sırrına erelim.

Hazretinize Buradan Ayrılık Söylemişim.

Çekilip nur-u hidayet, yine zindan olacak

Bîçare talebeniz

Hasan Feyzi⁵⁷

Emirdağ'da zehir verilen Nur Üstad'ın vefat ettiği haberini alan Hasan Feyzi Ağabey'in Mersiyesinden ilk sayfa.

⁵⁶ Nisâ Sûresi, 4/64.

⁵⁷ Tarihçe-i Hayat s.524-525.

O (Bediüzzaman), Nur'un hâdimidir. Eğer dünyayı istese ve dileyseydi, kendisine sunulan hediye ve behiyeleri, zekât ve sadakaları ve bu teberru ve terekeleri alsaydı, bugün bir milyoner olurdu. Fakat o, tıpkı Cenâb-ı Ömer'in (radiyallâhu anh) dediği gibi: 'Sırtıma fazla yük alırsam, nefis-i nâtika-yı kâinatın kalbi ve Allah'ın Habibi Muhammed-i Arabî (aleyhissalâtu vesselâm)'a ve yârânı olan kâmil ve vâsıllara yetişemem ve yarı yolda kalırım.' diyor.

'Bütün eşya ve eflâkı senin için yarattım, Habibim.'⁵⁸ فرمانına, 'Ben de senin için onların hepsini terk ve feda ettim.' diye verilen cevab-ı Hazreti Risaletpenâhî'ye ittiba ve imtisalen, o da dünya ve mâflhâyı ve muhabbet ve sevdasını terk ve hatta terki de terk ederek, bütün hizmet ve himmetini ve şu ömr-ü nazenînini envâr-ı Kur'âniye'nin intişarına sarf ve hasretmiştir. İşte bunun için, şimdi çektiği bütün zahmetler, rahmet; yaptığı hizmetler, hikmet olmuş. Celâli yüzünden cemâlini de gösterip, âlem, bir gülzâr-ı kemâl bulmuştur.

*Lütf u kahrı şey-i vâhid bilmeyen çektî azâp,
Ol azaptan kurtulup sultan olan anlar bizi,*

Niyazi-i Mısırî gibi diyen bu tercüman, her şeyi hoş görerek, katreyi, umman; âdemi, insan; ve nurunu âleme sultan eylemiştir.

Ona "Kürdî" denilmesi ve kaside-i Hazreti İmam Ali'de (radiyallâhu anh) görülen ⁵⁹ يَا مُدْرِكَا kelimesinin hazf ve kalbiyle "Kürt" îma ve işaretinin bulunması, gerçekten Kürtlüğüne delâlet etmez ve onun mânevî silsile-i şerâfet ve siyadetten⁶⁰ tenzil ve teb'idini icap ettirmez. Bu isnat ve izafe, Kürdistan'da doğup büyüyen ve bu lakapla mâruf ve meşhur olan bu zâtın

⁵⁸ Aliyyülkârî, el-Esrârü'l-merfûa s.385; el-Aclûnî, Keşfü'l-hafâ 2/214; eş-Şevkânî, el-Fevâidü'l-mecmûa s.326).

⁵⁹ Bkz.: el-Gümüşhânevî, Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî) s.596.

⁶⁰ Üstad Hazretleri anne tarafından Hazreti Hasan Efendimiz'e baba tarafından da Hazreti Hüseyin Efendimiz'e dayanmaktadır.

Risaletü'n-Nur'un tercümanı olduğunu sırf âleme ilân etmek içindir; yoksa Kürtlüğünü isbat etmek için değildir.

.....

Âlem-i İslâmiyet ve insaniyete ve Haremeyn-i Şerifeyn'e asırlarca hizmet eden bu kahraman Türk milletini onun çok sevmesinde ve hayatının mühim bir kısmını hep Türklerle meskûn olan bu havalide geçirmesinde büyük hikmetler, mânâ ve mülâhazalar olsa gerektir.

*Âb-ı rûy-u Habîb-i Ekrem için,
Kerbela'da revan olan dem için,
Şeb-i firkatte ağlayan göz için,
Râh-i aşkında sürünen yüz için.*

Risale-i Nur'a ve Üstad'a ve İslâm'a zafer ver, ya Rabbî! Âmîn!..

Ey Risale-i Nur! Seni söndürmek isteyen bedbahtların necm-i istikbali sönsün. İzzet ve ikbali ve şân u şerefi aksine dönsün. Sen sönmez ve ölmez bir nursun.

*Boyun bâlâ, gözün şehlâ, gören mecnun seni leylâ.
Sözün ferşte, gözün Arşta, gönül meftun sana cânâ.
Nikabın nur, nigâhın nur, kitabın nur senin ey nur!
Bağın Nursî, buyun munis, özün idris ferd-i yektâ.
Açılmış gül, öter bülbül, yüzünde var zarif bir tül.*

*Yazılmış üstüne Nur'dan ⁶¹ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ
Sana cânın fedâ etmez ni senden hem görenler hak,*

*Sözün hak, hem özün hak, hem mesleğin hak, hem makamun
Kâbetü'l-ulyâ.*

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُنِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ⁶²

⁶¹ “Öyle ki, arada (yan yana konmuş) iki yay aralığı kadar bir mesafe kaldı, hatta daha da az.” (Necm Sûresi, 53/9)

⁶² “Ağzlarıyla (üfleterek) Allah'ın Nûru'nu söndürmek diliyorlar. Ama Allah, kâfirler hoşlanmasalar da Nurunu tamamlama yolundadır ve mutlaka tamamlayacaktır.” (Saf Sûresi, 61/8)

Üstad Bediüzzaman, Tarihçe-i Hayat'ın Emirdağ Hayatı bölümünde bu şahane manzumeyi şöyle takdim etmektedir:

Mekteb-i funûnda ve ulûm-u İslâmiye'de gayet müdakkik ve kıdemli muallimlerden Hasan Feyzi'nin bir şiiri:

Hazretinize Buradan Ayrılrken Söylemiştim

Çekilip nur-u hidayet yine zindan olacak,
Yine firkat, yine hasret, yine hüsrân olacak.
Yine sen, yaş yerine kan akıtıp ağla gözüm,
Çünkü hicran dolu kalbim yine hicran olacak.

Yine göç var diye mecnuna haber verme sakın!
Yine matem, yine zâri, yine efgan olacak.
Açılan ol gül-ü tevhid, sararıp solsa gerek,
Kapanıp kâbe-i irfan, yine viran olacak.

Haber aldım ki yarın yâd olacakmış bize yâr,
Ne büyük yâre ki, kimler buna derman olacak?
Bu büyük derd-i elemden kime şekva edeyim?
İşiten nâlemi, hep ben gibi nâlân olacak.

O şifa-bahş olan envarını sen çeksen eğer,
Bana kim nur verecek, kim bana Lokman olacak?
O temiz pak nefesin, âb-ı hayatı bu çölün,
Onu dûr etme ki her fert ona reyyan olacak.

Hele ol nur-u şerifin kime değmişse eğer,
Küçücük zerre de olsa, meh-i tâbân olacak.
O lütüfkâr, o keremkâr eli öptükçe benim
Bu küçük kalb-i hazînim yine handân olacak.

Bab-ı feyzinden ırak olmayı asla çekemem,
Dahi nezrim bu ki canım sana kurban olacak.

Nazarın erse garip başıma ey nur-u Hüdüâ,
Bugün artık bu hakir bendede umman olacak,

Bu anâsır, yüzüne her ne kadar çekse hicap,
Yine haksın, buna şahit yine Kur'ân olacak.
Kab-ı Kavseyn'den alıp dersimi bildim ki ayân,
O güzel nur-u bedî', mânevî sultan olacak.

Sakınıp, Feyzi-i bîçareye bahs açma bugün,
Yeni baştan yine şeyda, yine giryan olacak.

.....

Bîçare talebeniz

Hasan Feyzi/Denizli

Arz etmeye çalıştığım bu şahane manzumede bilhassa şu kerametli mısralar çok insanın bağrını yakar mahiyettedir:

Bab-ı feyzinden irak olmayı asla çekemem,

Dahi nezrim bu ki canım sana kurban olacak.

Yani, ben senin Kur'ân nurlarının bolluk ve bereketlerle dolu feyiz kapından uzaklarda olmaydım asla dayanamam, bu ayrılığı çekemem. Hem benim nezir ve adağım odur ki, canım sana kurban olacak.

“Hazretinize Buradan Ayrılırken Söylemişim” Şiirinin Açıklaması

Hidayetin nuru çekilince, yine her taraf karanlık olacak, yine ayrılık, yine hasret, yine hüsrân olacak.

Ey ağlayan gözlerim, yaş yerine kan akıtarak ağla. Çünkü ayrılıklarla dolu olan kalbim yine ayrılıklarla dolacak.

Yine göç ve ayrılık var diye mecnuna haber verme sakın. Çünkü yine matem, yine feryat, yine inleyiş ve yine figanlar olacak.

Açılan tevhid gülü bu ayrılıktan dolayı sararıp, solacaktır. İrfan burcu, iman ocağı yine bu ayrılıktan dolayı viraneye dönecektir.

Ben işittim ki yarın sevgili bize yabancı olacakmış, bizden ayrılacakmış. Bu öyle büyük bir yara ki, bu yaraya kimler derman olabilecek?

Bu büyük dert ve elemden ben kime şikâyet edeyim, çünkü benim dert ve elemimi işitenler de benim bu inleyişim karşısında inlemeye başlayacaklar.

O şifa veren nurlarını eğer sen benden çekersen, bana kim nur verecek, beni kim aydınlatacak? Benim dertlerime kim Lokman olup, tedavi edebilecek?

Ey sevgili Üstadım! senin o temiz pak nefesin bu çölün, bu kurak talebenizin hayat suyudur, can kaynağıdır, ne olur bu hayat menbanı benden uzaklaştırma. Çünkü benim gibi her fert, her şahıs bu kaynaktan kana kana içip doycaktır.

O şerefli nurun kime değmişse, o nurla şereflenenler küçük bir zerre de olsalar, o nur sayesinde ışık saçan bir ay parçası olacaklardır.

O ulu sultanın lütuf ve kerem dolu mübarek elini öptükçe, benim küçücük kalbim sevinç ve sürûrla dolacak.

Ey büyük Üstad, senin feyizli kapından uzakta kalmaya asla dayanmam, bu iraklığı çekemem.

Benim adağım, arzum ve dileğim şu ki, canım sana kurban olsun, hayatım sana feda olsun.

Senin bakışın benim garip başıma bir değse, sen bana bir nazar etsen ey Allah'ın nuru! O zaman bu küçük kul, o vakit, o nur sayesinde bir umman olacaktır.

Bu mevcudat yüzüne her ne kadar perde çekse, seni görmezlikten gelse, sen yine haksin, buna şahit ise Kur'ân'dır.

Ben dersimi Kab-ı Kavsey'n'den aldım ve gayet açık bildim ki, bu güzel ve eşsiz nur bütün dünyaya sultan olacaktır.

Sakın! Bu biçare Hasan Feyzi'ye herhangi bir bahis açma. Çünkü bu Hasan Feyzi yeni baştan âşık olacak, yeniden ağlamaya başlayacaktır.

“Hazretinize buradan ayrılırken söylemişim” isimli ayrılık şiirini yirmi altı sene evvel bir aziz doktora besteletmişim. Bahsini etmeye çalıştığım doktor kıymetli insan Dr. Cahid Öney'dir. Nezaket ve zerafetiyle tam bir İstanbul beyefendisi olan Dr. Cahid Bey aynı zamanda bir bestekârdır. Aziz Cahid Bey'in ricam üzerine yaptığı besteyi Mart 1980 tarihli Köprü Mecmuası'nın Bediüzzaman sayısında yayınlamışım. Bu bergüzâr hatırayı da burada teberrüken arz ediyorum.

Makam: Dügâk
Sual: Evrâk

Firkat-ü Haaret

Şiir: Hasan Feyzi Ef. (Merhûm)
Beste: Dr. Cahid Öney

Çe ki lip nü ri hi gâ yet yi ne zin dâñ o la cak Yi ne fir kat yi ne has ret yi ne hüs rân o la cak (son) Sa ki lip Fey zi i bi gâ re ye baha aç ma bu gün

☆ Merhum Hasan Feyzi Yüregil'in yazdığı «Ayrılık» şiirinin Dr. Cahid Öney tarafından yapılan bestesi.

Nur-u Muhammedî ve Hakikat-i Kur'ân ve Sırr-ı İman

Hasan Feyzi Ağabey'in şiiirinden önce Üstad Hazretleri şöyle demektedir:

Gayet samimi bir kanaatle ve kuvvetli bir itimatla ve derin bir ilimle ve parlak bir imanla Risale-i Nur'un mahiyetini iki defadır tarif eden Risale-i Nur'un has şâkirtlerinden ve ehemmiyetli eski muallimlerinden Hasan Feyzi'nin Sikke-i Tasdîk-i Gaybî'den aldığı bir ilhamla Risale-i Nur hakkında ve o Nur'un menbâ ve esası olan Nur-u Muhammedî (aleyhissalâtü vesselâm) ve hakikat-i Kur'ân ve sırr-ı iman tarifinde bu kasideyi yazmıştır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُرِيدُونَ لَيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ⁶³

Ahmed yaratılmış o büyük Nur-u Ehad'den,
Her zerrede nurdur, o ezelden, hem ebedden.

Bir nur ki odur hem yüce, hem lâyetenâhi,
Ol fahr-i cihan Hazreti Mahbub-u İlâhî.

Parlattı cihanı bu güzel nur-u Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm)
Halk olmasa, olmazdı bir zerre ve bir fert.

Ol nuru ânın, her yeri, her zerreyi sarmış,
Baştan başa her dem bu kesif zulmeti yarmış.

Bir nur ki odur sade ve hem lâyetezelzel,
Ârî ve berî cümleden üstün ve mükemmel.

Bir nur ki bütün zerrede ancak o nümâyân,
Bir nur ki verir kalblere hem aşk ile iman.

⁶³ "Ağızlarıyla (üfleterek) Allah'ın Nuru'nu söndürmek diliyorlar. Ama Allah, kâfirler hoşlanmasalar da Nurunu tamamlama yolundadır ve mutlaka tamamlayacaktır." (Saf Sûresi, 61/8)

Bir nur ki eğer olmasa ol nur hele bir an,
Baştan başa zulmette kalır hem de bu ekvan.

Bir nur ki değil öyle muhat, hem dahi mahsur
Bir nur ki eder kalbi de pürnur, çeşmi de pürnur.

Bir lem'adır andan, şu büyük şems ve kamerler.
Hep işte o nurdan bu acaip koca âlem,
Halk oldu o nurdan yine Cennet'le Cehennem.

Şek yok ki o nurdur okunan Hazreti Kur'ân,
Ol nur-u ezel hem sebab-i hilkat-i insan.

Her şeye odur mebd'e' ve asıl ve esas hem,
Ondan görünür nev-i beşer böyle mükerrerem.

Bir zerre değil, bahr-i muhit o bahr-i münirden,
Hem nasıl beşer hiç kalıyor hepsi de birden.

Şek yok ki cihan, katre-i nurundan o nurun,
Şek yok ki bu can, zerre-i nurundan o nurun.

Sönsün diye üflense, o derya gibi kaynar,
Söndürmeye hem kimde acep zerre mecal var?

Söndürmeye kalkmıştı asırlar dolu küffar,
Kahreyledi her hepsini ol Hazreti Kakhâr.

Hep sönmüş asırlar, yanıyor sönmeden ol,
Tarihe sorun, kimdir o nur, hem kimmiş menfur?

Alnında yanan nur-u Muhammed'di Halil'in,
Yetmezdi gücü bakmaya her çeşm-i alîlin.

Görseydi Resûl'ün o güzel nurunu Nemrud,
Yakmazdı o dem, nârını ol kâfir-i matrud.

Bir sivrisinek öldürüyor o şâh-ı cihânı (!)
Atmıştı Halil'i âteşe çünkü o canî.

Bir perde açıp söyledi Hak gizli kelâmdan,
Ol âteşe bahseyledi hem berd ü selâmdan.

“Dostum ve Resûlüm yüce İbrahim'i, ey nâr,
At âdetini, yakma bugün, sen onu zinhâr!”

Bir gizli hitap geldi de ol dem yine Hak'tan
Bir abd-i mükerrem dahi kurtuldu bıçaktan.

Ol nurdan için Yûnus'u hıfzyledi ol hût,
Ol nur ile kahreyledi hem kavmini ol Lût.

Ol hüsn-ü cemâl, eyledi âlemleri hayrân,
Nerden onu bulmuş, acaba Yusuf-u Ken'ân?

Hikmet nedir, ol dertlere sabreyledi Eyyub,
Hem sırrı nedir, Yusuf için ağladı Yakub.

Öldükçe dirildikçe neden duymadı bir his?
Ol namlı nebî, şanlı şehit Hazreti Cercis.

Hasretle neden ağladılar Âdem ve Havvâ?
Kimdendi bu yıllarca süren koskoca dâvâ?

Hem âh, neden terk edilip Ravza-yı Cennet?
Bir dâr-ı karar oldu neden âlem-i mihnet?

Nur şehri olan Tûr'da o dem Hazreti Mûsa
Esrâr-ı kelâm hep çözülip buldu tecellâ.

Bir parça Zebur'dan okusa Hazreti Dâvûd,
Başlardı hemen sanki büyük mahşer-i mev'ûd.

Bilmem ki neden, yel ve sular hep onu dinler,
Bilmem ki neden, hep işiten âh diye inler.

Mahlûku bütün kendine râm etti Süleyman,
Nerdendi bu kuvvet, ona kimdendi bu ferman?

Yellerle uçan şanlı büyük taht-ı mukaddes
Esrâr-ı ezelden o da duymuş yine bir ses.

Ol hangi acîp sır ki, çıkar göklere İsâ,
Kimdir çekilen çarmıha, kimdir yine Yûdâ.

Nur derdi için tahtını terk eyledi Edhem,
Bir başkasının tahtı olur derdine merhem.

Çok şahs-ı velî, nur ile hem etti kanaat,
Çok şahs-ı denî, nur ile hem buldu kerâmet.

Her hepsi de pervanesi, üftadesi nurun,
Her hepsi muamma, gücü yetmez bu şuurun.

Fillerle varıp Kâbe'ye, hem Ebrehe zâlim;
İsterdi ki, yapsın nice bin türlü mezâlim...

İsterdi ki, o Beyt yıkılıp şöhreti sönsün,
Halk Kâbe'yi terk ederek, kiliseye dönsün.

İsterdi ki, çeksin doğacak nura bir sed,
Hem doğmadan ölsün diye “Mahbub-u Müebbed.”

Günlerce gidip Kâbe’ye, hem yaklaşan ordu,
Birden bire bir tehlike sezmiş gibi durdu.

Süratle gelip bir sürü kuş, semt-i bahirden,
Taş harbine başlar, pek acîp hepsi birden.

İndikçe havadan, o muammâ gibi taşlar,
Cansız yıkılıp yerlere yatmış nice başlar.

Şahıyla beraber kocaman ordu-yu Mevlâ,
Olsun diye mahbuba nişan, eyledi mûtâ.

Hem kavm-i Kureyş, söndürelim derken o nuru,
Erkek ve kadın, cümlesinin kaçtı huzuru.

Müşrik ve muvahhid, iki fırka olup urban,
Yıllarca dökülmüş yine üstüne bir kan.

Şakk etti kamer, Fahr-i Beşer, ol Yüce Server,
Her yerde ve her anda O’nun nuru muzaffër.

Kur’ân’dı kali, nurdu yolu, ümmeti mutlu,
Ümmet olanın kalbi bütün nur ile doldu.

Çekmezdi keder, ol sözü cevher, özü kevser,
Ol Sûre-i Kevser, dedi âdâsına “ebter!”

Ol Şems-i Ezel’den kaçınan ol kuru başlar,
Gayyâ-yı Cehennem’de bütün yakmış ateşler.

Bitmişti nefes, çıkmadı ses, bıktı da herkes,
Ol nura varıp baş eğerek hem dediler pes!

İdrâki olan kabile ayrıldı Kureyş'ten,
Feyz almak için doğmuş olan şanlı güneşten.

Ol kevser-i Ahmed'den içip her biri tas tas,
Olmuştu o gün sanki mücellâ birer elmas.

Ol başlara tâç, derde ilâç, mürşid-i âlem,
Eylerdi nazar bunlara nuruyla demâdem.

Bunlardı o a'dâyı boğan bir alay arslan,
Hak uğruna, nur uğruna olmuş çoğu kurban.

Bunlardan o gün ehl-i nifak cümle kaçırdı,
Müşrik ise, ol aklı anın kalmaz, uçardı.

Bunlardı o Peygamber'in ashabı ve âli,
Dünyada ve ukbâda da hem şanlı âli.

Tavsif ediyor bunları hep şöylece Kur'ân,
Sulh vakti koyun, kavgada kürek birer arslan!

Hep yüzleri pâk, sözleri hak, yolları haktı,
Merkepleri yeller gibi Düldül'dü, Burak'tı.

Bir cezbe-i "Yâ Hayy!" ile seller gibi aktı,
A'dâya varıp her biri şimşek gibi çaktı.

Bunlardı o gün halka-yı tevhidi kuranlar,
Bunlardı o gün baltalayıp küfrü kıranlar.

Bunlardı mübarek yüce cemiyet-i şûrâ,
Bunlardı o nurdan dizilen halka-yı kübrâ.

Bunlardı alan Suriye, Irak, ülke-i Kısra,
Bunlarla ziyâdar o karanlık koca sahrâ.

Bunlardı veren hasta, alîl gözlere bir fer,
Bunlardı o tarihe geçen şanlı gazanfer.

Her hepsi de bir zerre-i nuru o Habîb'in,
Her an görünür gözlere ondan nice yüz bin.

Nur altına girmiş bulunan türlü cemaat,
Hem buldu beka, hem de bütün gördü adalet.

Ecdâd-ı izâmın o büyük ruhları küskün,
Zira ne küfürler okunur onlara hergün...

Yağmıştı o gün âh ne kederler, ne elemeler,
Âciz onu hep yazmaya, eller ve kalemler.

Binlerce yetimin yıkılan kalbini sen yap,
Affet yeter artık, o Habîb aşkına, yâ Rab!

Derken yeter artık, bizi affet güzel Allah!
Sarsıldı cihan, öldü de bir gümgüme nâgâh.

Buz parçası hâlinde bulut, bir yere düşmüş,
Erkek ve kadın hepsi de ol semte üşüşmüş...

Derhal açılıp gökyüzü hem parladı ol nurdan gelen Risalei'n-Nur
Hallâk-ı Rahîm eyledi mahlûkunu mesrur.

Zulmet dağılıp başladı bir yep yeni gündüz,
Bir neşe duyup sustu biraz ağlayan o göz.

Bir dem bile düşmezken onun âhı dilinden,
Kurtuldu, yazık dertli beşer derdin elinden.

Ol taze güneş, ülkeye serptikçe ışıklar,
Hep şâd olacak, şevk bulacak kalbi kırıklar.

Her kalbe sürur, her göze nur doldu bugünden,
Bir müjde verir sanki o bir şanlı düğünden.

Arzyleyelim ol yüce Allah'a şükürler,
Kalkar bu kahr u cehl ve dalâl, şirk ve küfürler.

Ol nur-u Hüdâ saldı ziya, kalbe safâ hem,
Gösterdi bekâ, göçtü fenâ, buldu vefâ hem.

Çıkmıştı şakî, geldi nakî gördü adâvet,
Eylerdi nefiy, oldu hafî nur-u hidâyet.

Fışkırdı Risale-i Nur, ufuktan nur-u Risalet
Ol nur-u Risalet verecek emn ü adâlet.

Allah'a şükür, kalkmada hep cümle karanlık,
Allah'a şükür, dolmada hep kalbe ferahlık.

Allah'a şükür, işte bugün perde açıldı,
Âlemlere artık yine bir neşe saçıldı.

Artık bu sönük canlara can üfledi cânan,
Artık bu gönül derdine ol eyledi derman.

Bir fasl-ı bahar başladı illerde bu gündən,
Bir sohbet-i gül başladı dillerde bu gündən.

Benden bana ben gitmek için Risale-i Nur diye koştum,
Nur derdine düştüm de denizler gibi çoştum.

Bir zerrecik olsun bulayım der de ararken
Düştüm yine derya gibi bir nura bugün ben.

Verdim ona ben gönlümü baştan başa artık,
Mâşukum odur, şimdi benim, ben ona âşık.

Ol nur-u ezel hem kararan kalblere lââyık,
Ol nurdan alır feyzini hem cümle halâyık.

Kahreyledi ol zulmeti Risale-i Nur'a akanlar,
Nur kahrına uğrar, ona hasmâne bakanlar.

Küfrün bütün alayı hücum etse de ey nur,
Etmez seni dût, kendi olur belki de makhur.

Sensin yine hâzır, yine sensin bize nâzır
Ey nur-u Rahîm, ey ebedî bir cilve-i kudret-i Fâtır!

Bir neşe duyurdun imanla sırr-ı ezelden,
Bir müjde getirdin bize ol namlı güzelden.

Madem ki içirdin bize ol âb-ı hayattan
Bir zerre kadar kalmadı havf şimdi memattan.

Hasret yaşadık nuruna yıllarca bütün biz,
Masum ve alîl, türlü belâ çekti sebepsiz.

Yıllarca akan, kan dolu göz yaşları dinsin,
Zâlim yere batsın, o zulüm bir yere sinsin.

Yıllarca, asırlarca bu nurun yine yansın,
Öksüz ve yetim, dul ve alîl hepsi de kansın.

Ey nur gülü, nur çehreni öpsem dudağından,
Kalb bahçesinin kalbine diksem budacağından.

Her dem kokarak hem o güzel râyihâsından
Çıksam yine ben âlem-i fânî tasasından.

Nur güllerin açsın, yine miskler gibi tütünsün,
Sînemde bu can bülbülü tevhid ile ötsün.

Sensin bize bir neşe veren ol gül-ü hâlis,
Sensin bize hem cümleden âlâ, dahi muhlis.

Ey nur-u Risalet'ten gelen bir burhan-ı Kur'ân!
Ey sırr-ı Furkan'dan çıkan hüccet-i iman!

Sendin bize matlup, yine sendin bize mev'ud,
Sayende bugün herkes olur zinde ve mesud.

Her an seni bekler ve sayıklardı bu dünya,
Hak kendini gösterdi, bugün bitti o rüya.

Bin üç yüz senedir toprağa dönmüş nice milyar
Mümin ve muvahhid seni gözlerdi hep ey yâr!

Her hepsi de senden yana söylerdi kelâmı
Her hepsi de her an sana eylerdi selâmı.

Nur çehreni açsan, atarak perdeyi yüzden
Söyler bana ruhum yine ⁶⁴ مَا اَزْدَدْتُ يَقِينًا

Vallah, ezelden bunu ben eyledim ezber:
Risalei'n-Nur'dur vallah o son müceddid-i ekber.

Yüzlerce sened, hem nice yüzlerce işaret,
Eylere bu mukaddes koca davaya şehadet.

En başta gelen şâhid-i adl Hazreti Kur'ân
Göstermiş ayânen otuz üç yerde o burhan.

يَا مُدْرِكًا ⁶⁵ 'in kalbine gömmüş Esedullah,
Çok sır ki, bilenler oluyor hep sana âgâh.

كُنْ قَادِرِي الْوَقْتِ ⁶⁶ demiş ol pîr-i muazzam,
Binlerce velî hem yine yapmış buna bin zam.

Mu'cizdir o söz, haktır o öz, görmedi her göz,
Artık bu muammaları gel sen bize bir çözü.

Altıncı Söz'ün aldı bütün fil ve sıfatı,
Verdim de arındım ona hem zât ve hayatı.

Müflis ve fakir bekliyordum şimdi kapında
Tevhide eriştir beni, gel va rını sun da.

“Ben!.. Ben!..” diye yazdımsa da sensin yine ol ‘Ben’,
Hiçten ne çıkar, hem bana benlik yine sende.

⁶⁴ Yakınım artmaz.

⁶⁵ “Ey (o zamana) yetişen!” Bkz.: el-Gümüshânevî, Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî) s.596.

⁶⁶ “Vaktinin Abdülkadirî ol!” Bkz.: el-Gümüshânevî, Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî) s.562.

Affet beni ey affi büyük lütfü büyük Risalei'n-Nur!
Bir dem bile hem eyleme sende beni yâ Rabbenâ mehcür!

Nur aşkına, Hak aşkına, dost aşkına ey nur!
Nurunla ve sırrınla bugün kıl bizi mesrur.

Ey nur-u ezelden gelen nur-u Muhammed (aleyhissalâtu vesselâm),
Ey sırr-ı imandan gelen nur-u müebbed!

Binlerce yetimin duyulan âhını bir kes,
Sarsar o büyük Arş'ı da vallah bu çıkan ses.

Vallah cemilsin, yeter artık bu celâlin!
Göster bize ey nur-u Muhammed, bir kere cemâlin!

Dergâhını aç, et bize ihsan, yine ey nur-u Risalet!
Biz dertli kuluz, kıl bize derman, yine ey nur-u hakikat!

Emmâre olan nefsimizin emrine uyduk,
Ver bizlere sen nur ile îkan, yine ey nur-u Kur'ân!

Hırs âteşi sönsün de gönül gülşene dönsün,
Saç nurunu, hem feyzini her an, yine ey nur-u iman!

Sen nur-u Bedî', nur-u Rahîm'sin, bize lutfet,
Hep isteğimiz aşk ile iman, yine ey nur-u ilâhî!

Dinin çekilip, dev gibi saldırmada vahşet,
Rahmet bizi, gark etmeye tufan, yine ey nur-u Rahmânî!

Pürnura boyansın bütün âfâk-ı cihanın,
Her yerde okunsun da bu Kur'ân, yine ey nur-u Sübhânî!

Mahbubuna uyduk, hepimiz ümmeti olduk,
Ağlatma yeter, et bizi handân, yine ey nur-u rabbânî!

Ol Ravza-yı Pâk-i Ahmedî (aleyhissalâti vesselâm) göster bize bir dem,
Artık olalım hep ona kurban, yine ey nur-u Samedânî!

İslâm'a zafer ver bizi kurtar, bizi güldür,
A'dâmızı et hâk ile yeksan, yine ey nur-u Furkanî!

Her belde-i İslâm ile, olsun bu yeşil yurt,
Tâ haşre kadar Cennet-i cânan, yine ey nur-u imanî!

Ol Fahr-i Cihan, Âl-i Abâ hakkı için, yâ Rab.
Hıfzet bizi âfât ve belâdan, yâ Nura'l-Envâr, bihakkı ismike'n-
Nur!

Âciz, biçare talebeniz
*Hasan Feyzi (rahmetullâhi aleyh)*⁶⁷

Güzel Oku

Merhum Hasan Feyzi, Nurlar'dan aldığı hakikat dersini,
Nurlar'a işaret ederek güzel tanzim etmiş. Lâhika'ya girsin.

Said Nursî

Güzel oku, her zerrede coşkun birer mânâ var,
Dert ehline bu mânâda canlar sunan eda var.
Vermek için parlaklığı, gamlı gönül evine,
Bir bak hele, her cilâdan üstün olan cilâ var.
Derin, güzel düşünceyle incelersen bunu sen,
Zayıflamış ruhlar için dağlar gibi gıda var.
Hem dilersen tükenmeyen sermaye-i serveti,
Aç gözünü, Nurlar'a bak, işte sana tufan gibi gına var.

⁶⁷ Emirdağ Lâhikası, 1/106-115.

Beni tanı, yürü kulum, yürü diye bizlere,
Her nefeste şefkat ile Rabbimizden nida var.
Duymuş isen bu nidayı her zerrenin dilinden,
Müjde olsun, artık sana Cennet denen safa var.

Uzaklara bakma, Nurlar'a bak yürü, âlem onun aynası.
Görmez misin, her yüzünde aynı renkte ziya var.
Bir güneştir her zerrede cilve yapıp parlayan,
Bilmez misin, sende dahi o edadan eda var.

Eller açıp yürü, bugün kana kana Risale-i Nur'dan ışık al
Aşka uyan, nura kanan her zerrede reha var,
Hüner değil dostu düşman, yârı ağıyar eylemek,
Yâdı biliş yapasın ki, ancak dostta vefa var.

Hünerdir ki, yaprak atlas, toprak elmas olmalı.
Çünkü bir bak, ne yaprakta, ne toprakta beka var.
Kısa görüp denizleri, damlalara çevirme,
Hakikatte, her damlada gizli birer derya var.

Damla iken aslın senin, dağı taşı aşarsın,
Hem gökleri keşfedersin, sende ey Nur, böyle deha var.
Bir noktayı cihan yap, o cihana hâkim ol,
Zira senin bir noktanda, güneş kadar zekâ var.

Her zerrenin kâbesidir kalbi, yine kendine,
Dikkat eyle, her birinde yine ancak hüdü var.
Sakın, Feyzi, sen gözünü Hak yüzünden ayırma,
Hakkı gören gerçeklere, hakkı kadar atâ var.

Denizli kahramanı merhum
Hasan Feyzi

“Namaz Niçin Kılınır”a Yazdığı Şiir

“Namaz Niçin Kılınır ve Hakiki Namaz Nasıl Kılınır” kitabına emekli öğretmen Hasan Feyzi Yüreğil’in şiir şeklindeki takrizi:

Bu kitaptır namazların, niyazların rehberi!
Bu kitaptır izah eder hem Allahu Ekber’i

Bu kitap der: Namaz cümle ibadetin, başı hem!
Seyranına seyran katar meleklerden ileri!

Namaz sırlı anahtardır, her müşkili açarsın
Seyyah olup hem gezersin sen canından içeri!

Temizlenip huşu ile eriş yüce huzura,
Bu huzurda unutursun, her tasayı kederi!

Bu huzurda mârifetin deryasına dalıp hem,
Çıkarırsın beş vakitte cihan değer cevheri!

Gaflet ile riya ile namaz kılan adamın,
Fitne olur, fesat olur işi, gücü hüneri!

Aşka atıl, hakka sarıl, makbul olsun amelin!
Cansız yatan cesedin hiç, var mı söyle değeri?

Miracındır namaz senin, bin bir kelâm ondadır,
Varıp ulaş sevgiline kalma sakın sen geri!

Hâsıl olur onda, huzur dolar kalbe hem sürûr.
Bu namazdan hem doğan nur aydınlatır makberi!

Hulûs ile aşka düşüp, bu gün hakka erişen,
Bayram yapar, başkasına matem olan mahşeri!

Dosta ermek, güller dermek, canlar vermek dilersen.
Bekle her gün dört gözünle nurlar yağan seheri!

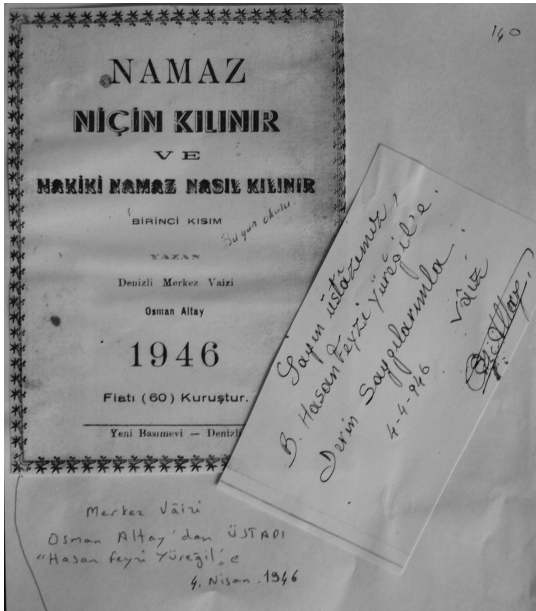
Göz yaşıyla Allah diyen “Âmîn!” diyen ağızlar.
Öyle tatla dolarlar ki beğenmezler şekeri.

Bunun için lâzım olan bütün bilgi bunda var,
Vâiz Osman ölse dahi yaşayacak eseri.

Göz yaşları dökülmüş de dönmüş birer inciye.
İncilerle bezenmiştir onun için her yeri.

Nasıl lâyük görmeyesin Feyzi onu tebrike
Bir eser ki akar ondan bilgilerin kevseri.

Emekli Öğretmen
Hasan Feyzi Yüreğil

Merkez vâizi Osman Altay'dan üstadı Hasan Feyzi Yüreğil'e 4 Nisan 1946.

**EMEKLİ ÖĞRETMEN HASAN FEYZİ YÜREĞİLİN
TAKRİZLERİDİR.**

BİSMİLLÂHIRRAHMÂNİRRAHİM

Bu kitaptır namazların, niyazların rehberil
Bu kitaptır izzâh eden hem (Allahuekber) iy!

Bu kitap der: Namaz cümle ibâdetin, başı hem!
Seyrânına seyrânkatar meleklerden ileri!

Namaz sırlı anahtardır, her müşkili açarsın,
Seyyah olup hem gezerin sen canından içeri!

Temizlenip huşu ile eriş yüce huzûra,
Bu huzûrda unutursun, her tasayı kederil!

Bu huzûrda mârifetin deryâsına dalıp hem,
Çıkarırsın beş vakıfta cihan değer cevheri!

Gaffet ile, riyâ ile, namaz kılan adamın,
Fitne olur, fesât olur işi, gücü hüneri!

Aşka atıl, Hakka sarıl, makbûl olsun amelin!
Cansız yatan cesedin hiç, varını söyle değeri :

Mıyracıdır namaz senin, binbir kelâm ondadır,
Varıp ulaş sevgiline kalma sakın sen geri.

Hâsıl olur onda huzûr dolar kalbe hem sürür,
Bu namazdan hem doğan nûr aydınlatır makberi

Hulâs ile aşka düşüp, bu gün hakka erişen,
Bayram yapar, başkasına mâtem olan mahşeri;

Dosta ermek, güller dermek, canlar vermek dilersen.
Bekle her gün dört gözünle nûrlar yagan şeheri.

Göz yaşıyla Allah'ı deyen (Âmin) deyen ağızlar.
Öyle tatla dolarlarki beğenmezler şekeri.

Bunun için lâzım olan bütün bilgi bunda var.
Vâiz Osman'ın ölse dahi yaşayacak eseri:

Göz yaşları dökülümüşte dönmüş birer inciye:
İncilerle bezenmiştir onun için her yeri :

Nasıl lâyük görmeyesin Feyzi'ni onu tebrike
Bir eseki: akar ondan bilgilerin kovseri.

**Emekli Öğretmen
Hasan Feyzi Yüreğil**

(41)
«Namaz Nasıl Kılınır
ve Hakiki Namaz Nasıl
Kılınır?»
Kitabına «Emekli Öğret-
men Hasan Feyzi Yüre-
ğil'in şiir olarak bir
TAKRİZLERİ.

e

“Namaz Nasıl Kılınır” kitabında Hasan Feyzi Ağabey’in şiir.

Fethullah Gülen Hocaefendi'nin Hasan Feyzi Ağabey Hakkında Söyledikleri

Şehitlerin Efendisi Hazreti Hamza'nın Peygamber Efendimiz yerine şehit olmasını ruh dokusu uyumuna bağlayan Hocaefendi Hafız Ali ve Hasan Feyzi Ağabeylerin de Hazreti Üstad'ın yerine şehit olmalarını aynı şekilde ruh dokusu uyumundan kaynaklandığını söylemektedir:

“Uhud, onun gibi bir kurban istiyordu. Yaşça, Efendimiz'den büyüktü. Müslüman olduğunda şöhretinin ve şerefının zirve-sindeydi ve Haşimoğulları'nın şerefi kabul edilirdi. O, çölde arslan avlardı. İçki de içerdi. Geldi, yeğeni ve kardeşinin yetiminin önünde diz çöktü ve Müslüman oldu. Bu, çok önemli bir hâdiseydi. Uhud'da da, öyle bir günde, demek ki, onun şehit olması gerekiyordu. Ve hiç tereddüt etmeden başını uzattı. Böyle çetin bir günde Resûlullah'ın uğrunda kurban olabilmek için ruh dokusunun tutması lâzımdı. Demek ki, onun ruh dokusu, yeğeni, yani Efendimiz'in ruh dokusuyla uyuşuyordu. Herhalde Üstad'la da Hâfız Ali Abi'ninki tutuyordu ve aynı doku uyumu Hasan Feyzi'de de vardı. Bir muallim, mükemmel bir edebiyatçı, çok güzel şiir yazıyor ve tasavvufta da irşad mertebesine gelmiş. Bütün bunları bir yana itip, geliyor ve bir ruh mimarına teslim oluyor. Tahirî Mutlu'da, Sabri Ağabey'de de aynı uyumdan söz edilebilir.”⁶⁸

“Dini önce kendimize anlatma ve istişare”yi ifade ettikleri yerde Hocaefendi, Tahirî Mutlu, Hasan Feyzi, Hoca Sabri ve Hulûsi Ağabeyleri sena ederek şöyle der:

“İnsan, kendisinin farkında olsa da, güneşe ayna olmaya bakmalıdır. Ay, Güneş'e ayna olmasa idi ışık verebilir miydi? Görmez misiniz Tahirî Mutlu'yu, Hasan Feyzi'yi, Hoca Sabri'yi, Hulûsi Efendi'yi? Bunlar ne engin ruhlardır! Ne derin mehâbettir o öyle! Öyle bir dünya-ukbâ muvazenesi kurmuşlar ve o kadar

⁶⁸ Bkz.: İsmail Ünal, Amerika'da Bir Ay.

derin bir inanç, teslimiyet ve tevekkül içindedirler ki, onları sahabilerin izdüşümleri sanırsınız. Onların, günümüzdeki iz düşümleri. Allah'ı anlatma, daima birinci işleri olmuş. Bütün dünyanın karşılarında durduğu bir dönemde bile, ümitlerini hiç yitirmemişler; Allah'a güvenlerinde asla sarsıntı yaşamamışlar. Bence şimdi de ye'se gerek yok. Şer, şerliğini, şirret şirretliğini hep yapmış. Dolıştığı yerlerde meleklerin başına gül saçtığı insana nâdânlar kum atıyor, çakıl atıyor, yoluna diken döküyorlardı. Siz, insanların gönlüne talip olmuşsunuz. Gönüllere Allah'ın sevgisini aşılayacak, O'nu gönüllere duyuracak, hep bu yolda koşup duracaksınız. Dökülenler de olacak. İş büyük; gönüller sultanlığı. Önemli olan, yapılması gerekeni yapıp, neticeyi hiç düşünmemek, yarın ne olacak diye hiç hesap etmemek ve O'nun işine karışmamak...⁶⁹

Hocaefendi, Hasan Feyzi Ağabey'in her şeyi bir tarafa bırakıp ruh mimarı Hazreti Üstad'a teslim olmasını şöyle anlatıyor:

“Bir muallim, mükemmel bir edebiyatçı, çok güzel şiir yazıyor ve tasavvufta da irşat mertebesine gelmiş. Bütün bunları bir yana itip, geliyor ve bir ruh mimarına teslim oluyor.”

“Hocaefendi'nin ABD'deki sohbetlerinden derlenen bazı önemli satır başları” isimli bölümde şöyle bir husus geçmektedir:

“Nureddin Topçu'ya, Tarihçe-i Hayat için bir takdim yazması teklif edilince, “Onu ancak Hasan Feyzi yazabilir.” demiş. Denizli'de beraber Edebiyat hocalığı yapmışlar.”⁷⁰

“Üstad Hazretleri'nin talebelerinin de ilk dönemleri itibarıyla bir yönüyle ümmi olmaları aynı esaslara müstenittir diyebilir miyiz?” şeklindeki soruya verdiği cevapta Hocaefendi şöyle der:

“Üstad'ın talebelerinin hepsine ümmi demek doğru bir tespit değil. Hoca Sabri Efendi, Hulûsi Efendi, Hasan Feyzi Efendi,

⁶⁹ Bkz.: İsmail Ünal, Amerika'da Bir Ay.

⁷⁰ Bkz.: İsmail Ünal, Amerika'da Bir Ay.

Mehmed Feyzi Efendi gibi onlarca okumuş, devrinin kültürüne vakıf talebeleri var. Fakat genele bakınca ümmi demek doğru olabilir. Bununla beraber onların ümmiliği yarım ümmilik.

Bu husus bir tarafa, Üstad'ın iradî olarak tercih ettiği ümmiliğe bu vesile ile dikkatlerinizi çekmiş olayım. O, çağın ortaya koyduğu bilgilere rağmen Kur'an'ı öne çıkarmış, her şeyi Kur'an ve Sünnet'le test etmiş ve bunda da başarılı olmuş bir insandır. Bu anlamda onda bir ümmiyet tercihi vardır. Bildiklerine Kur'an rengi kazandırmış, Kur'an'ı bir filitre olarak kullanmıştır o. Yazıyı işlek şekilde yazamamasından dolayı değil de, dışarıda bırakması gerekli olan şeyleri bırakması açısından yarı ümmi. Bu çok önemli ama gözden kaçan bir husustur. Yabancı bir düşünce yoktur onda. Her şeyiyle yerlidir o.”⁷¹

Hocaefendi, Cenâb-ı Hakk'ın Abdurrahman Abi'ye bedel olarak Hasan Feyzi Abi gibi âşık bir talebeyi ihsan ettiğini söyler:

“İşte, Hazreti Üstad'ın yeğenine karşı ciddî bir alâka duymasını da bu mânâyâ hamletmek lâzımdır. Onun alâkası sadece cibilli değildir; daha çok, yeğeninde bir vâris-i hakikî özelliklerini görmesinden dolayıdır. Bu yönüyle de, onun alâkası çok kıymetli ve büyüktür; çünkü bu, davasını hayatının önünde düşünme mânâsına gelmektedir. Yani, onun sevgi ve alâkasında ‘bu işi hiç zâyî etmeyecek, davayı kendi orijiniyle koruyup sonraki nesillere intikal ettirebilecek, emanette emin bir emanetçi bırakma’ mülâhazası vardır.

Aslında, Cenâb-ı Allah, onun bu arzu ve isteğini de boşa çıkarmamıştır; bir hikmete binaen, ondan bir Abdurrahman'ı alsa da, her birisi onun vazifesini yapabilecek olan otuz tane Mustafa vermiştir. Üstad Hazretleri Kuleönlü Mustafa Ağabey'i görüp tanıyınca onu bir numûne olarak kabul etmiş ve bunu ‘Senden bir Abdurrahman aldım; mukabilinde, bu gördüğün Mustafa gibi otuz Abdurrahman, o vazife-i diniyede sana hem

⁷¹ Kırık Testi, 02-05-2003.

talebe, hem biraderzâde, hem evlâd-ı mânevî, hem kardeş, hem fedakâr arkadaşı vereceğim.’ mânâsında ilâhî bir işaret saymıştır.

Evet, zamanla o işaretin hakikati de zuhur etti. Ben, Abdurrahman Ağabey’in yerini dolduran Mustafalardan Sungur Abi gibi bazılarını gördüm. Meselâ Mustafa Gül Abi’yi gördüm ve onun Üstad’a bağlı olduğu kadar hiçbir evlâdın öz babasına bağlı olamayacağına da kanaat getirdim. Tahir Abi’yi gördüm; bir kardeşinizin arkasında namaz kıldığında hıçkırma hıçkırma ağladığına ve ‘Bana Üstad’ın sesini hatırlattı.’ deyip iç çektiğine şahit oldum. Onun sesine âşık olmuş adam, parmaklarının hareketine âşık olmuş... Allah, Abdurrahman Abi’yi almış ama Üstad’a Hulûsi Abi gibi sâdik bir talebe nasip etmiş; Hoca Sabri gibi vefalı bir kardeş vermiş; Hasan Feyzi gibi bir âşık göndermiş. Onun, Üstad’ın ayrılığına dayanamayarak yazdığı meşhur şiirini bilirsiniz;

*Haber aldım ki yarın yâd olacakmış bize yâr,
Ne büyük yâre ki, kimler buna derman olacak?
Bu büyük derd-i elemden kime şevkâ edeyim?
İşiten nâlemi, hep ben gibi nâlân olacak.*

sözlerini hatırlarsınız. Ya şu ifadelerini nereye koyarsınız:

*Bab-ı feyzinden irak olmayı asla çekemem,
Dahi nezrim bu ki canım sana kurban olacak.*

Hasan Feyzi Ağabey bir Edebiyat hocasıydı; Üstad’ı tanımış ve canını uğruna feda edecek kadar ona bağlanmıştı. Sadıklardan birisi de Hafız Ali Ağabey’dir. Üstad onun için, *‘Eski zamanlarda bazen böyle fedakâr zâtlar, kendi dostu yerine ölüyorlardı. Zannederim, o merhum benim yerimde gitti.’* diyor ve ona kavuşmak için o âleme gitme adına kendisinde bir iştiyak zuhur ettiğini anlatıyor. Hayır, şaka değil bu sözler, sadece kuru laf değil. Hazreti Âdem’in, ömründen kırk seneyi Davud Nebî’ye vermesi gibi mânevî ruh dokusunun örtüşmesini gerektiren bir şey... *‘Yirmi seneden beri milyonlarla insana din, iman, İslâmîyet, fazilet dersi veren ve onları dinsizlikten muhafaza eden Kur’ân*

tefsiri Risale-i Nur uğrunda idam edileceksem, selhpaya Allah Allah, yâ Resûlallah, sadalarıyla koşarak gideceğim.' diyen Zübeyir Gündüzalp gibi sadıklara has bir şey...⁷²

Hocaefendi dirilişimizin mimarı Üstad Hazretleri'nin vefalı temsilcileri talebelerini tanımaya çok ihtiyacımızın olduğunu seslendirirken şöyle der:

“Evet, onlar mânâ âleminin birer sultanıydılar ama dünya onları tanıyamadı. Onların, mahviyet, tevazu ve hacâletle mühürlenen tabiatları başkalarını aldattı. İnsanlardan bazıları gururlarına; kimileri hasetlerine ve bir kısmı da bencilliklerine yenildiler ve ne Hulîsî Efendi'yi, ne Tahirî Mutlu'yu, ne Sadullah Nutku'yu ne de Mehmed Feyzi'yi tanıyabildiler. Oysa, onlar bir dirilişin ilk mimarları ve Hazreti Mimar-ı Âzam'ın vefalı temsilcileriydiler.. Hasan Feyzi'ye, Hafız Ali'ye, Hoca Sabri'ye ve Hüsrev Efendi'ye sonraki nesillerin de ihtiyacı vardı. Dünya Ahmed Feyzi'yi, Atf Efendi'yi ve Asım Bey'i mutlaka bilmeliydi. Bir ışık kaynağının hâlesini teşkil eden, her biri ayrı birer derinlik adamı olan ve bazıları itibarıyla hâlâ dipdiri ve olabildiğine canlı, Nur Risaleleri'ni dünyanın yetmiş diline çevirerek herkese ulaştırmak için çalışan başyüce insanlar herkes tarafından kabul edilmeliydi. Fakat maa-lesef, alperen yürekli ve uhrevî derinlikli Zübeyir Gündüzalp misali vefa abidelerini insanlık gerektiği gibi tanıyamadı..

Onlar çok gerilerde durdular, çok küçük göründüler, hep mahviyet içinde oldular.. elâlem de yalnızca o görünüşe ve o duruşa baktı, onları sadece zâhire göre değerlendirdi. Onların her birisi ihtimal bir kutbiyeti, bir gavsiyeti temsil ediyorlardı ama nâdanlar bunu anlayamadılar. Zaten, sohbet-i nâdanla telezüz edenlerin onları anlamaları da beklenemezdi. Anlamadılar ve kendilerine yazık ettiler. Bilmem ki, biz onları gerektiği ölçüde anlamaya muvaffak olabildik mi?..⁷³

⁷² Kırık Testi, 15-02-2005.

⁷³ Kırık Testi, 09-05-2005.

Hoca Musa Bilgin'in Anlattıkları

Emirdağ'dan bir Nur mektubu Denizli'ye..

“Aziz kardeşim! Risale-i Nur'un avukatı Ziya'yi....

Hem Denizli'den müfakat ederken, emanet Mu'cizât-ı Ahmediye Risalesi'ni orada bazılarına bırakmışım. O da bana çok lâzımdır. Belki Hoca Musa Efendi biliyor...”

Hoca Musa Bilgin (1908-1998), Denizli'de Hasan Feyzi Ağabey'e ilk defa Nurlar'ı verip okumasına vesile olmuştur. O, Hasan Feyzi Ağabey'e “Birinci Şuâ”yı bizzat okumuştur.

Denizli Alayköylü Nur talebesi Hoca Musa Bilgin ile vefatından az evvelki günlerde, yine kendisi gibi Nur talebesi olan 1931 doğumlu oğlu İsmail Bilgin Bey de onun yanında olduğu hâlde Denizli'de görüşmüştüm.

Hoca Musa Bilgin ve oğlu İsmail Bilgin Bey.

Hoca Musa Bilgin, Necmeddin Şahiner ile beraber.

***Cizreli Abdülkadir Menek Bey'in
Hasan Feyzi Ağabey'i Anlatan Şiiri***

Denizli

Bu âhircamanda yoktur benzeri
Nurlu Müceddit'te çile sürüyor.
Denizli'ye vardı akşam üzeri
Hakka hizmet eden kervan yürüyor.
Denizli hapsinde güller açıyor.
Mevlevî misali döner muhtaçlar.
Üstad burcu burcu nurlar saçıyor.
Mânevî dertlere deva ilâçlar.

Otuz üç âyette vardır işaret.
 Bu yol, âhîrzaman Kur'ân yoludur.
 Hazreti Ali'den geldi beşaret.
 Risale-i Nur'da burhan doludur.

Karşılaşır Hasan Feyzi, Üstad'la
 Eller kelepçeli, etrafta asker
 Göz göze gelirler, Beklenen Zât'la.
 Siyâdet nişanı taşıyan Rehber.

Hasan Feyzi nura âşık bir şair.
 Muhabbetle dalmış nur ummanına.
 Hakka hizmet için yazarak şiir,
 Nezretmiş canını Nur Sultan'ına

Halil İbrahim Bey bir nurlu edip.
 Nur'u iştihakla yazmış, okumuş.
 Nefsi ihlâs ile ederek te'dip
 Gönül sarayını nurla dokumuş.

Meyve Risalesi nurdan bir buket.
 Rahatlatır hüznü gönülleri.
 Mahpuslara ilâç, biter şikâyet.
 Daima okurlar nur bülbülleri.

Hâfız Ali üzgün, duaya durmuş.
 Ustadını zehirlemiş zâlimler.
 Adamış canını, tasası nurmuş.
 Nur'un şâkirtleri gerçek âlimler.

Berzah âleminde bir yıldız gibi,
 Sual meleğine Nur'dan cevaplar.
 Nur Fabrikası'nın gayûr sahibi.
 Mânevî şirketten küllî sevaplar.

Gönenli Mehmed Efendi, Hak eri.
Denizli hapsinde Üstad'a yoldaş.
Felâket asrında nur-u enveri
Tanır, ihlâs ile olur arkadaş.

İhlâsla hizmete koşar her sefer.
Denizli hapsinde Hünkâr Süleyman.
Üstad'a gönülden yardımcı nefer.
Civanmert, gözüpek, yiğit kahraman.

Hesnâ Hanım adaletli hâkime.
Duasına mazhar Nurlu Üstad'ın
Mahkemede boyun eğmez zâlime.
Nurda görür mirasını ecdadın.

Nur hizmeti bir sahabe mesleği.
Doğrudan Kur'ân'dan alınır ilham.
Alkışlar nurları gökte meleği.
Mele-i Âlâ'dan tebrik ve selâm.

Bu âhircamanda yoktur benzeri
Nurlu Müceddit'te çile sürüyor.
Denizli'ye vardı akşam üzeri
Hakka hizmet eden kervan yürüyor.

Abdülkadir Menek

İttihad Gazetesinde 1970'teki Bir Haber

Rahmet yüklü bulutlar Denizli semasını kaplamıştı. Hafif, hafif çiseleyen bahar yağmuru Denizli kabristanının tozlarını ıslatarak yatıştırıyordu. Denizli kabristanı hafifçe yükselen bir yamaçta idi. Yeşili çam ve ağaçlar arasında eskiyen mezar taşları dünyanın bir misafirhane, insanın ise bu misafirhanede çok az kalıcı bir misafir

olduğunu ihtar ediyordu. Dünyanın mahyetini, ölümün hakikatini Kur'ân Nurları'nın dersiyle anlayan kimseler olarak, Denizli kabristanındaki, Nur'un şehit kahramanları İslâmköylü Hâfız Ali ile Hasan Feyzi'nin mezarlarını ziyarete gidiyorduk.

Hasan Feyzi (rahmetullahi aleyh) Denizli ve civarındaki Çivril kazasında ve Güveçli köyünde muallim olarak İslâm'a ve Kur'ân'a hizmet eden hak yolunun bir hizmetkârı idi. 1943, senesinde. Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri, Denizli'ye teşrif ettikten sonra 1944'te Nurlar'ı tanımak bahtiyarlığına ermiş, Nur'un nurlu deryasına dalınca her şeyi terk ederek Nurlar'a talebe olmuş ve yazdığı bir manzumede bu hakikati şöyle ifade etmişti:

Yollarda bıraktık geçtik dervîşi

Attık, gönüllerden öyle teşvîşi:

Kâfi bu parlayan Nur'un güneşi

Ey mâkes-i rahmet-i âlem Risale-i Nur.

Bundan yüz yıl kadar evvel yani Bediüzzaman Hazretleri'nin dünyaya geldiği yıllarda, Denizli'de büyük evlivan Hacı Hasan Feyzi isminde bir zât birgün talebelerine “Bugün Kürdistan'da bir evliya dünyaya geldi.” diye beşarete bulunuyor. İşte bu. Hacı Hasan Feyzi ismindeki mübarek zâttan sonra yerine sıra ile iki talebesi seçiyor. Aradan yıllar geçtikten, sonra Bediüzzaman Hazretleri Denizli Hapishanesi'ne gelince aynı isimdeki muallim Hasan Feyzi Efendi, birinci Hasan Feyzi'ye imtisâlen Nurlar'a sahip çıkıyor. Nurlar'ı gaye-i hayat ediniyor. Nurlar'daki yüksek hakikat ve nazirsiz belâgat karşısında mensubu bulunduğu tarikatı terk ederek “Kâfi bu parlayan Nur'un güneşi” diyerek, hayatını ve canını Nur'a feda edeceğini söylüyor.

Eski zamanlarda birbirinin yerine hastalanan ve vefat eden yüksek fedakârlar gibi o da Rabbinden Üstadına bedel ölmeyi diliyor. Cenâb-ı Hak'sa onun bu duasını kabul ediyor. Bir şüirinde bu niyazını şöyle anlatıyordu:

*Bab-ı feyzinden irak olmayı asla çekemem,
Dahi nezrim bu ki canım sana kurban olacak.
Nazarın erse garip başıma ey nur-u Hüddâ,
Bugün artık bu hakir bendede unman olacak,*

Nur'un bu şehit kahramanı hakkında ise Nur Risaleleri'nin muazzez müellifi şöyle demektedir:

“Nurlar, hakkında parlak fıkralarında, bu bîçare kardeşine kendini kurban etmeye söz verdiğinden ve Nur vazifesini acele yapmasıyla istirahat âlemine gitti. Merhum Hasan Feyzi kardeşimiz aynen şehit merhum Hâfız Ali misillü, bir mektubunda dediği gibi: ‘Dahi nezrim bu ki canım sana kurban olacak.’ dediğini tasdiklen Üstadına bedel şehit olup, şehit kardeşi büyük Hâfız Ali'nin yanına gitmiş. Bu zât-ı zülcenâheyn, ehl-i kalb ve gayet yüksek, bir ehl-i ilim ve hakikat, otuz sene muallimlik perdesi altında imana hizmet etmiş ve on seneden beri Risale-i Nur'u elde edip, gizli perde altında çalışmış. Sonra da iki sene zarfında doğrudan doğruya Risale-i Nur'un yüksek hakikatlerini ve kemâlâtını çekinmiyerek ruhu canıyla herkese ilân etmiştir.”

Denizli Kabristanı'nda, Nur'un şehit kahramanı Hasan Feyzi Ağabeyimizin kabri başında ruhuna fatihalar okumuş, onun hatıralarını yad etmiştik.

Hafiften yağan rahmetin ıslattığı merhumun mezar taşında şunlar, okunuyordu:

“Ömrünü ilm ü irfana vakfedip mektep ve kürsülerde feryat edip yıkadı kaleleri feyiz ile her an, ölmüş tenlerde hep buldular can! Bilmediler söz attılar ol ere, o da tasa rahmet olur mu diye, yaşı basarken elli bire, boyun kesip verdi canını dilbere. aziz şehit Hasan Feyzi 13. 11.1946 Çarşamba günü' irthal eyledi.”

Yaşlı gözlerle Denizli Kabristanı'ndan ayrılırken, İslâm'ın ancak böyle muazzez fedailer sayesinde terakki ve teâli edeceğini düşünüyorduk.

Hasan Feyzi Ağabey öğrencileri ile.

